Viorel Darie

ADORIS ŞI KROMIA

- roman -

Editura ...
2010

Copertă: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Maria Popa
Redactor: Petre Rău

Copyright © 2010 - Toate drepturile sunt rezervate autorului

În memoria fiicei mele Corina

1

Dacă spiritul cititorului din zilele noastre ar putea face abstracție de tot ce s-a creat în lumea largă în ultimele două milenii; dacă s-ar putea imagina o lume fără fascinantele realizări de talia romanelor lui Balzac, Dumas, Tolstoi, fără genialele simfonii ale lui Bethoven sau fără luminoasele picturi ale lui Raphael şi Leonardo da Vinci; dacă s-ar mai putea închipui o Italie fără grandoarea Veneției şi candoarea Genovei; dacă s-ar putea închipui o veche Eladă cu celebrele capodopere ale lui Phidias şi cu Acropole cea nouă încă necreate; ei bine, poate doar atunci spiritul - purificat de imagini şi concepte - ar putea ajunge la acel izvor de lumină străveche după a cărei puritate tânjim şi astăzi.

Doar într-o astfel de lume, imaginată în zorii civilizației de la Marea Mediterană s-ar putea clădi - prin ficțiune - povestea pură, aproape ireală, ce face să credem în locuri şi întâmplări care de fapt nici n-au existat.

Firul povestirii noastre începe dintr-un loc nu departe de portul Pireu de astăzi - poarta cea mare a oraşului Atena dinspre mare - loc în care țărmul înalt şi ars de soare al Eladei se înclină în faleze spre înspumata mare.

Din acel loc - destul de înalt, ca o colină răcorită de briza mării - privind în vale spre falezele şi plajele din port, puteai avea panorama unui vacarm de nedescris, un fel de iad pe pământ, acolo unde, într-o învălmăşeală chinuitoare de lucruri, culori, zgomote şi vociferări se construiau corăbiile atenienilor.

Pe bună dreptate, impresia lăsată la vederea unui astfel de şantier era una de neuitat. Se auzeau loviturile sacadate, adormitoare ale ciocanelor, plesnitul scândurilor aruncate în

grămezi, pârâitul pârghiilor, scârțâitul catargelor, zbaterile în vânt ale velelor, țipetele stăpânilor, dar şi vociferările şi urletele îndurerate ale sclavilor puşi să muncească. Se vedea fumul negru şi înecăcios de catran şi smoală înfăşurându-se în bucle negre spre cer. Colo doi sclavi biciuiți pentru nesupunere, lipăitul nenumăratelor vâsle ale bărcilor mici şi negre, cu năvoadele aruncate prin preajma corăbiilor înalte şi trase de pescari bărboşi, încruntați, arşi de soare, culegând roadele trudei lor. Pe țărm, o corabie nouă, de lemn galben, frumoasă, armonios îmbinată, trasă cu frânghii până se prăvăleşte în apă, împroşcând toată plaja cu un plescăit puternic în chiotele însuflețite ale marinarilor ce salută noua cetate plutitoare pe ape. Un antreprenor certându-se gălăgios cu un grup de meşteri şi lucrători...

Chiar şi păsările, gălăgioase şi neastâmpărate ocoleau pe departe vacarmul şantierului. Doar câteva, dintre cele mai sprintene, se furişau prin popasuri pe unde lucrătorii îşi țineau merindele.

În cealaltă parte a locului de unde se vedea şantierul începea o întindere de câmpie, vlăguită de arşița soarelui, o privelişte cenuşie de lut sub cerul albastru, presărată cu ierburi galbene, înalte, cu vârfurile mătăsoase unduind la imperceptibilele pale de vânt. În zarea orizontului acestui peisaj se întrezăreau colinele domoale, presărate ici-colo cu colțuri albe de stânci.

Arareori peisajul din jur, ars de soare, era întunecat de câte o siluetă de măslin ale cărui contururi, ca şi întreaga linie a orizontului, fremătau în tremurul fierbinte al văzduhului.

La acel ceas pustiu de zi, când întinderea câmpiei părea lăsată pradă liniştei şi nepăsării, prin acest peisaj de ierburi galbene şi colțuri de stânci albe, se vedea înaintând anevoios o trâmbă de praf alb. Când începu să fie desluşită mai bine, trâmba se dovedi a fi praful răscolit din colbul drumurilor uscate de copitele şi roțile unui car tras de o pereche de boi. Boii – ciolănoşi şi suri precum stâncile, cu coarnele late, întunecate şi întoarse ca nişte arcade, cu ochi vineții şi bulbucați - se opinteau chinuitor pe picioarele de

dinainte, trăgând epuizaţi povara carului prea încărcat. În partea din faţă şedea amorţit stăpânul carului şi al boilor, prăfuit şi el din cap şi până-n picioare, ţinând strâns biciul şi hăţurile în mâini. Carul înainta din ce în ce mai greu, scârţâind, cu osiile roţilor fluierând la multele cotituri de drum, aruncând scântei când roţile se loveau de pietrele de cremene. Când şi când biciul usturător al stăpânului reamintea animalelor să-şi facă datoria fără răgaz şi fără mântuire.

Departe până-n zarea orizontului pustiu puteau fi văzute şi alte trâmbe de praf răscolite de care trase de boi, care se apropiau încet pe drumurile ce se prelungeau până în port.

Iată, carul din faţă s-a apropiat de faleza ţărmului. Boii, înviorați de briza mării, încep să tragă mai sârguincioşi, pe întrecute. Ajungând însă în locul din care se zărea panorama şantierului boii se opriră fără încuviinţarea stăpânului şi părea că nu s-ar mai fi urnit din loc pentru nimic în lume.

Stăpânul - om gospodar, care ştia ce-i mântuirea - îi lăsă în pace, agăţă hăţurile, coborî de pe car scuturându-se de praf, slobozi animalele din jug, iar acestea o şi luară din loc, la pas întins, în căutarea smocurilor de iarbă. Omul mai zăbovi prin preajma carului, îşi potrivi pe el hainele de lână şi din piele de oaie, scoase de pe cap căciula miţoasă şi-şi şterse cu dosul mâinii sudoarea care-i şiroia pe frunte. Păru-i negru, faţa-i smeadă, arsă de soare, îl înfăţişau ca pe un ins dârz, deşi avea privirea întunecată şi istovită de osteneala drumului. Şi, de parcă n-ar fi avut timp să vadă şi să aprecieze transportul său - trei trunchiuri groase de pin, de toată frumuseţea, care erau atât de căutate de constructorii de corăbii - dădu încă o dată ocol carului, cercetând cu atenţie încărcătura cu care ostenise zi şi noapte timp de o săptămînă pe drumurile pietroase ce veneau tocmai din munţii Pindului. În cele din urmă cărăuşul zâmbi mulţumit. Ştia bine că fără asemenea trunchiuri falnice n-ar pluti pe mare atâtea corăbii semeţe, elegante şi sprintene.

În acest timp boii păşteau în linişte printre smârcurile din preajmă. Cărăuşul hotărî să-şi îngăduie o clipă de răgaz. Îşi scoase pieptarul de miel de pe spate, îl împături frumos, îl aşternu la picioare şi se aşeză pe el, privind cu admirație şantierul din vale, aşa cum obişnuia să facă de fiecare dată când sosea la țărm cu câte un nou transport. Nu se mai sătura admirând frumoasele corăbii, cu perfectele lor rânduri de vâsle lovind armonios apa mării.

Nu-i era însă dat să stea şi să privească prea mult feeria din port căci dinspre vale, din dreptul şantierului, doi inşi zăriră sosirea noului transport de lemn şi alergau gâfâind la deal, în întâmpinarea cărăuşului. Cei doi - un bătrân cu părul cărunt şi un tânăr vioi, ambii antreprenori pe şantierul de corăbii - se întreceau să ajungă unul înaintea celuilalt la carul cu trunchiurile de pin.

Cel tânăr îşi lăsă cu mult în urmă rivalul mai vârstnic. De cum ajunse lângă car se şi repezi la cărăuş, implorându-l să-i vândă încărcătura. Cărăuşul însă - om simplu, dar umblat prin lume - nu se grăbi să-i ofere acestuia prețioasele sale trunchiuri de pin, căci oferta antreprenorului cel tânăr i se păru una prea slabă, iar el se chinuise îndelung să ajungă cu transportul până în port şi, pe deasupra, era nevoiaş iar acasă îl aşteptau nevasta şi copiii, sperând ca el să aducă un câştig bun.

Într-un târziu sosi şi antreprenorul cel vârstnic, gâfâind de năduf, mai-mai să leşine. Deşi părea că nu mai are vlagă să se tocmească, ochii îi luciră de cum zări trunchiurile de pin. Oferta lui fu una grasă, de vreme ce cărăuşul se lumină de bucurie când văzu în palmele sale înnegrite poposind cei câțiva gologani lucioşi.

Văzându-şi adjudecată încărcătura, omul în vârstă căzu frânt pe iarbă. Abia acum sosise ceasul să se odihnească. Erau vremuri grele pentru el. Îmbătrânise, iar stăpânul său devenise tare lacom, cerându-i mereu să facă rost de lemn şi iar lemn, concurența între antreprenori crescând mult, încât de-abia mai ajungea să câştige trei drahme din cele zece pe care i le dădea stăpânul său să cumpere trunchiuri de lemn. Izbutise şi de data asta şi se bucură când văzu cât de bine arătau trunchiurile cumpărate.

Rămas fără încărcătură şi fericit că şi-a vândut marfa atât de repede şi de bine cărăuşul se gândi să caute un han la care să tragă şi să se odihnească înainte de a face cale întoarsă. Tocmai în acea clipă însă simţi o schimbare bruscă în vacarmul de pe şantier: vocile gălăgioase amuţiră dintr-odată, comenzile meşterilor se ordonară, ciocanele începură să bată mai abitir iar focurile de sub cazanele cu smoală şi catran se înteţiră. Pricina acestei neaşteptate metamorfoze nu era alta decât vestea adusă de cineva pe şantier că sosise fastuoasa şaretă a lui Atridas, trasă de şase cai zvăpăiaţi ca nişte zmei, cu căpăstrele şi hamurile aurite. Şareta tocmai se opri, iar slujitorii pregătiră degrabă lectica în care să urce marele armator al Atenei.

Maiestuos, îmbrăcat în purpură şi aur, purtat mereu de sclavi destoinici în lectici aurite, Atridas avea obiceiul să-şi viziteze des şantierele sale din Pireu, şantiere din care ieşeau cele mai multe şi cele mai bune corăbii de pe întreg întinsul Mării Mediterane. Corăbiile sale erau atât de sprintene pe valurile apelor, atât de elegante şi de armonios lucrate, încât nu se puteau compara cu niciunele dintre cele făcute de alţii. El însuşi, Atridas, era un bărbat falnic, înalt şi puternic ca un zeu, stăpân neînduplecat cu care nu se încumeta să se tocmească nimeni. Era om de vază în adunările poporului atenian. Însuşi basileul oraşului îi respecta părerile şi îi îndeplinea dorinţele.

În urma lecticei sale venea o ceată de antreprenori şi meşteri, neliniştiţi, gata să îndeplinească pe loc orice poruncă a stăpânului lor. Atridas privea cu semeţie şi îngâmfare prin fereastra lecticei sale trufaşa amploare a portului său, cu rândurile nesfârşite de corăbii înşirate de-a lungul ţărmului. Îi plăcea să vadă peste tot lucrându-se, s-audă comenzile meşterilor şi biciul atingând spinările sclavilor atunci când nu se înghesuiau la lucru de bună voie. Pe unde trecea armatorul mulţimea îl aclama iar meşterii şi antreprenorii se închinau până la pământ.

La un moment dat ceva îi atrase atenția şi nu-i fu pe plac aprigului Atridas, căci porunci pe dată să-i fie lăsată lectica jos, iar el porni furios pe jos, cercetând totul în cale.

- Să fie duşi la trireme!... porunci el unui meşter ai cărui lucrători nu păreau prea pricepuți în călăfătuirea vaselor.

Mai departe, porunci să fie biciuiți sclavii care împingeau cu prea puțin zel o barcă. Ceilalți, văzând toate acestea, luară aminte şi trebuiră să se supună întocmai voinței stăpânului lor.

De pe înălțimea colinei de unde privea acest spectacol cărăuşul rămase uimit de aceste întâmplări, mai ales că avusese prilejul să-l vadă pentru prima oară pe temutul Atridas. Nu mică îi fu mirarea când sesiză că, în cinstea sosirii marelui armator, pe țărm se pregătea lansarea la apă a unei corăbii impunătoare. Trasă de zeci de oameni corabia, nou-nouță, frumos şi armonios construită din lemn galben-auriu şi împodobită cu multe ornamente, se scurse în apă iar măiastra sa siluetă începu să se legene pe valuri. Apoi, slobozite din frânghii, pânzele ei frumoase începură să se umfle în adierile vântului.

Atridas păru satisfăcut, dar nu putu să nu observe că, deşi armonioasă şi frumos lucrată, corabia avea creasta păsării de la prova puțin cam înaltă iar catul de jos al vâslaşilor părea strâmt.

- De, probleme de-ale tinereții!... îşi zise acesta în gând, îngăduitor.

Pe puntea noii corăbii un tânăr, agitat precum argintul viu, frumuşel, ambițios, dar părând prea îngâmfat totuşi pentru vârsta lui, umbla în pripă de la prova la tribord şi dădea într-una dispoziții celor din jur. Se părea că meşterii pe care-i avea la îndemână se străduiau să-i intre în voie la fiecare pas, spre marea satisfacție a lui Atridas care privea totul, cu admirație, de pe țărm.

Într-o margine de şantier de la poalele colinei doi negustori străini discutau de zor, cu glas tare încât puteau fi auziți chiar şi de cărăuşul care privea cu sufletul la gură cele ce se întâmplau în fundul văii.

- Vezi, acolo, tânărul acela ţanţoş de pe corabia proaspăt lansată pe apă?

- Da, îl văd. Ce-i cu el?

- Tânărul acela e Adoris, fiul lui Atridas!

- Vorbeşti serios? De aceea e atât de înfumurat?

- Cum să nu fie înfumurat, dacă însuşi tatăl său îi intră în voie, lăsându-l să-şi construiască corăbii de capul lui?...

- Cred şi eu! Dacă-i aşa de bogat şi are bani de pierdut!

- Chiar că-i aşa! Ce mare lucru îl costă pe Atridas dacă Adoris al lui încearcă şi nu izbuteşte să termine o corabie?

- Dar, văd că asta de acum pare destul de reuşită...

- Într-adevăr, de data asta a reuşit.

- Şi-atunci de ce n-ar mai încerca?

- Ştii că într-o zi tânărul acesta a pedepsit la galere trei meşteri care nu i-au executat lucrarea întocmai cum a vrut el?

- Chiar aşa de rău e?! De fapt, se şi vede ambiţia cu care se zbate şi cu care-şi struneşte oamenii!...

Bogatul şi puternicul Atridas părea mulţumit de fiul său care, chiar dacă nu ştia încă să construiască perfect o corabie, totuşi, prin râvnă şi pricepere, promitea să-i moştenească într-o zi, în mod vrednic, şantierele, corăbiile şi multele sale avuţii.

2

Ultimele semne ale zilei se stinseră de mult. Cornul lunii coborî tăcut în vârful orizontului. Himera întunericului cufundă în beznă stâncile ţărmului şi întinderile nesfârşite de ape.

De la o vreme cerul se mai lumină şi roiuri nenumărate de stele începură să dea contur crestelor de valuri şi colinelor de pe ţărm. Când constelaţia Orion se înalţă de trei catarge deasupra liniei mării era semn că ceasul trecuse de miezul nopţii. Odihna plăcută şi dulce coborî asupra mării şi a ţărmului căci, la acel ceas de noapte, dormeau şi peştii, şi păsările, şi lucrătorii din porturi, şi sclavii şi stăpânii deopotrivă. Însuşi Zeus dormea un somn profund, legănat de cântecul soţiei sale, Hera...

Lângă ţărm, unde copacii stufoşi umbreau malurile line ale micuţului golf, întunericul deveni şi mai de nepătruns. În apropierea liniei malurilor, acolo unde apa mării se aduna în bulboane adânci, se auziră clipocind vâslele unei corăbii. Crengile prelungi ale sălciilor stăteau aplecate mult asupra mării, mai-mai să atingă bordul corabiei pe puntea căreia pâlpâiau două lumini ca doi ochi de lup furişându-se prin beznă.

Deodată clipocitul vâslelor încetă. Numai silueta corabiei se mai mişca, legănată încet de valuri. Pânzele erau prinse strâns, cu frânghii, de lemnul catargelor. Ciocul înalt de la prova, ca de pasăre, se mişca şi el, legănat în balansul apelor.

Plutea o corabie pustie pe ape? Nu, nu era o corabie pustie! Catul de jos, cel al vâslaşilor, aburea de suflarea fierbinte a voinicilor de la vâsle, care abia acum prinseseră prilej de odihnă. Pe punte se auzeau răsunând paşi nerăbdători. În plinătatea nopţii, în lumina slabă a cerului, pe corabie se desluşeau siluetele agitate

ale unor oşteni care purtau suliţe şi coifuri. Când şi când se distingeau voci.

Una din siluetele de pe punte părea mai vioaie. În lumina cerului înstelat i se zărea armura de pe piept şi coiful sclipind în puterea nopţii. Se plimba nervoasă de la prova la pupa şi înapoi, aplecându-se uneori peste bord şi scrutând întunericul. Într-un târziu începu să dea semne vădite de nerăbdare. Două frânghii se desfăşurară peste bord şi în mreaja lor coborî o barcă zbătându-se uşor pe oglinda tăcută a apei. Apoi, silueta de pe punte se prinse de frânghii şi coborî în barcă.

- Unde pleci, Adoris? rosti vocea răguşită a unui flăcău care, trezit în miez de noapte din somnul lui sănătos lângă cotlonul cu blănuri de la rădăcina catargului, se ridică şi veni împleticindu-se spre bord, scrutând cu privirea în apa întunecată.

- Mincinoşii! sună din barcă vocea mânioasă a lui Adoris. N-au pic de cuvânt! Aştept în zadar de o jumătate de noapte!...

Tânărul abia trezit din somn era Tezeu. Îşi frecă pleoapele care i se deschideau greu şi, încă nedumerit, continuă cu o tiradă de întrebări:

- E chiar atât de târziu? Cât e ceasul? Nu era vorba să ne întâlnim după miezul nopţii?

Adoris, apucând hotărât o vâslă, începu să lovească apa când într-o parte, când într-alta, îndreptând barca spre ţărm. Se întoarse apoi o clipă şi-i strigă lui Tezeu:

- Mă duc pe uscat, pe piscul acela, să cercetez largul mării. Ai grijă să fie linişte pe corabie şi să-mi dai de ştire când vezi ceva.

Apoi vâsli grăbit până dispăru în întunericul dinspre mal. Peste câteva clipe umbra sa apăru pe ţărmul stâncos, cercetând întinderile apelor. La mai bine de un ceas după aceea se auzi din nou clipocitul bărcii apropiindu-se de pupa corabiei.

- Ei, ce se-aude? întrebă Tezeu căruia somnul îi pieri.

- Fir-ar să fie! Nimic! Nici urmă de tovarăşii noştri!...

- Hai să mai aşteptăm, propuse Tezeu. Poate reuşim să mai tragem un pui de somn...

Adoris urcă pe punte, mânios şi neliniştit.

- Tezeu, nu credeam că-mi va fi aşa de greu să pornesc voinţa câtorva tinerei care până mai ieri păreau dornici cu toţii de isprăvi nemaipomenite!...

Răsucindu-se în somn, un tânăr care dormea pe un cojoc întins pe punte atinse o suliţă rezemată de parapet. Aceasta căzu şi făcu ţăndări o carafă de lut plină cu vin, uitată de la cheful din seara trecută, reuşind să-i trezească şi pe alţii din somn.

- Ce e? Ce se-ntâmplă? bâiguiră unii mai mult somnoroşi decât speriaţi.

- Nu faceţi gălăgie! Aţi uitat consemnul? îi luă la rost Adoris, cu glas destul de ridicat ca să fie auzit de toată lumea.

Când auziră porunca, recunoscură îndată vocea lui Adoris şi se liniştiră, încercând să se retragă prin cotloanele lor ca să-şi reia somnul întrerupt.

Adoris se linişti şi el. În răstimpuri însă, păşea pe punte, tăcut, scrutând în gol întunericul golfului.

- Nimic? întrebă Tezeu care privea peste bord spre barca legată de corabie.

- Nicio veste! răspunse Adoris, privindu-şi încruntat prea somnoroşii săi tovarăşi.

- Oare paza portului să le fi oprit corăbiile?

- Mai ştii? Bănuiesc totuşi că vitejii noştri dorm acum fără grijă pe la casele lor, visând aventuri peste mări îndepărtate...

Nu mai era nimic de făcut. Singură corabia lui Adoris nu putea pleca! Şi cu cât entuziasm juraseră băieţii să-l însoţească, cât de mult le surâdea ideea unei aventuri departe de casă!

Tezeu tocmai căuta să-l încurajeze pe Adoris, când tresări deodată. I s-a părut că a surprins o mişcare în negura mării. O umbră? Sau poate o fantomă? Din nefiinţa întunericului răsări subit, mare cât o casă, silueta unei corăbii.

- Adoris! Priveşte acolo!... strigă Tezeu.

- Cum? Au venit ?! exclamă Adoris.

- Uite, acolo!... O corabie!...

- Da! Văd! Dar cum putem şti oare ce corabie este?

- Să le facem semnele stabilite, cu făclia...

- Iată, şi ei ne fac semne, aşa cum ne-am înţeles! Recunoşti corabia lui Mitridates?

Adoris, radiind de bucurie, zise:

- Hai să trezim oamenii! Ceilalţi vin, iar noi dormim încă! Halal vitejie!

Adoris pregăti din nou barca, se urcă în ea şi se îndreptă spre corabia care se apropia. Ajuns la bordul acesteia urcă sprinten pe punte, îmbrăţişându-l pe prietenul său Mitridates.

- Oh! Ce bine-mi pare că te-ai ţinut de cuvânt! zise Adoris către căpetenia echipajului proaspăt sosit.

- Credeai, poate, că n-o să vin? Doar am jurat, ca între războinici! îi replică Mitridates.

- Aşa e! Şi totuşi, cât de mult am mai aşteptat!...

- Vezi tu, Adoris? Pui prea mult suflet în aventura asta!

- Parcă tu nu simţi la fel ca mine?

- Ba da! Dar, ca unul care am colindat atâta mările astea, te sfătuiesc să laşi voinicii să mai doarmă un pic.

- Să ştii, totuşi, dragul meu Mitridates, că nu avem prea mult timp de pierdut.

- Ei! Mai avem. De-abia e trecut de miezul nopţii...

- Ştii ceva de Aias? îl întrebă Adoris pe prietenul său.

- Poate n-a reuşit încă să treacă de paza portului, îşi dădu cu părerea Mitridates.

- Se prea poate. Dar spune-mi, voi cum aţi trecut?

- Ne-am descurcat de minune! I-am spus supraveghetorului din port că ne ducem la peţit pe o insulă din apropiere şi că vrem să ajungem repede. Iar el, văzând cât de serios îi vorbim, ne-a crezut.

Cei doi prieteni discutau veseli şi măsurau cu paşii puntea vasului, de la un capăt la altul. Din când în când mai aruncau câte o privire peste bord, acolo peste valurile care licăreau încet în lumina stelelor legănând vâslele adormite.

Într-un tîrziu Adoris îi zise lui Mitridates:

- Trebuie să mă întorc pe corabia mea.

Apoi coborî în barcă şi ajunse îndată pe puntea vasului său. În urma lui, pe corabiea se lăsă din nou o linişte deplină, căci toată lumea aţipise la loc. Numai paşii săi lui Adoris, reluând plimbarea agitată pe punte, avură darul să-i mai trezească pe unii, care se întrebară somnoroşi, dar plini de curiozitate:

- A sosit vreo corabie?

- Cine? Mitridates sau Aias?...

- Dar Aias nu mai vine?

Adoris simţi că nu mai are răbdare. Măsura des tăria brizei cu palma întinsă peste bord. Vremea părea atât de prielnică plecării!... Numai că Aias întârzia să apară!

Dinstre răsărit şi miazănoapte începu să apară primele semne ale zorilor. Adoris răbufni, dintr-odată:

- E limpede! Va trebui să plecăm fără Aias! Ce om fără de cuvânt!

Luă în mână o torţă şi începu să semnalizeze către corabia lui Mitridates, înştiinţând-o să înceapă pregătirile de plecare.

Treziţi din somn, soldaţii şi-au căutat lăncile şi şi-au pus armurile, iar echipajul a tras ancorele sus pe punte. La porunca lui Adoris vâslaşii au început să lovească ritmic apa. Împinsă de puterea vâslelor corabia începu să înainteze fără ajutorul velelor.

În urma corabiei lui Adoris venea corabia lui Mitridates ale cărei vâsle o puseseră în mişcare aproape odată. Zorile mijiră de-a binelea iar priveliştea de pe mare se lumină şi se lărgi în depărtare. Fără ajutorul pânzelor cele două corăbii înaintau cu greu, cu toate că vâslaşii trudeau din răsputeri. În sfârşit, reuşiseră să iasă din golf şi să se îndepărteze în larg.

Când nimeni nu se mai aştepta, dinspre corabia lui Mitridates veni un strigăt asurzitor. Auzindu-l, Adoris se repezi spre bord scrutând marea.

- Ce minune! îşi zise ca pentru el, după ce observă că din larg se apropiau trei corăbii, una după alta, cu pânzele arcuite sub puterea vântului.

- Pe Zeus cel bun! Ce mai e şi asta? se întrebă el, nedumerit.

Văzând şi el corăbiile, Tezeu se grăbi să se apropie de Adoris şi-i zise:

- Ce poate fi? Oare au aflat aşa de repede de fuga noastră şi acum ne urmăresc?

- Ce ne facem? întrebă neliniştit Adoris.

Dar Tezeu, care continua să cerceteze cu atenţie siluetele celor trei corăbii, strigă strălfulgerat de bucurie:

- Priveşte la ei, Adoris! Pe toţi zeii, dacă prima din cele trei corăbii nu-i chiar a lui Aias! Îi cunosc bine corabia!...

Adoris privi mai întâi mirat spre Tezeu, apoi, când îşi dădu seama că vorbeşte serios, îl îmbrăţişă de-a binelea şi strigă şi el cât putu de tare, cu nespusă bucurie în glas:

- Iată că a venit şi Aias! Bravo! S-a ţinut de cuvânt!... Dar nu înţeleg de ce vine cu trei corăbii în loc de una?!...

Tezeu păru că meditează puţin la această întrebare, apoi zise, încrezător:

- Cum? Nu vezi? Cei ce vin după Aias sunt verii lui din Salamina!

- Uraaa! strigă Adoris de bucurie. Prin urmare, Aias şi-a lămurit şi verii să ne urmeze?!...

După ce toate cele trei corăbii se alăturară şi prietenii se salutară cu căldură, Adoris îngădui să fie dezlegate pânzele de pe corabia sa şi de pe cea a lui Mitridates. Pânzele se umflară de îndată sub tăria brizei, spre marea uşurare a celor de la vâsle.

- Să pornim, aşadar, către insula Rodos! porunci ferm Adoris, iar corabia sa trecu în fruntea celorlalte.

Pusă în mişcare de puterea vântului flota cu cele cinci corăbii ateniene făcu o voltă elegantă spre stânga, apoi alta spre dreapta şi se pierdu după linia orizontului.

3

SPIRITUL UNIVERSAL

Dezleagă mânzul tânăr din frâul hain ce-i fură libertatea! Fă-l să zburde vesel pe coline, cu coama-i fluturând în vânt! Nu ține închis un tânăr vânjos, torturându-l cu poveţe bătrâneşti. Lasă-i libertatea să întindă braţul lui elastic iar ochiul lui ager să urmărească săgeata slobozită din arc. Fă-l să tresalte de bucurie că există şi că e tânăr. Să-şi dorească să se înalţe precum albatrosul, visând sub a cerului cupolă. Lasă-l, cât e tânăr, să tragă voiniceşte din lopeţi. Pune-i pânzele să fâlfâie umflate de vânt, pe catargul cel mai înalt. Lasă-l să guste fericit, cu simţurile-i tinereşti, ale vântului adieri, panorama orizontului şi nostalgia depărtărilor.

Tumulturi necuprinse de ape limpezi să strălucească, precum argintul din soarele amiezii. Ori întinderi tainice ale călătoarelor valuri să murmure în a nopţii putere, valuri ce unele pe altele se alungă şi se reîntorc apoi pe la capătul pământului. Lopeţile bărcilor adânc să se scufunde în apa sărată a mării, aruncând pe punte stropi reci. Să întinzi mâna în apă şi să prinzi mici peşti rătăcitori pe ale valurilor creste. În mare să te afunzi coborând în adâncuri, acolo unde se întrezăresc stâncile şi aurul corăbiilor înecate de furtuni. Să asculţi marea susurând cântece de dor, adormitoare, liniştind închipuirile.

Să abunde în văzduh fâlfâiri de aripi albastre, verzi, galbene şi roşii, de păsări mari şi păsări mici, cu ciocuri negre şi piepturi albe, ce plutesc în zbor în preajma ţărmului şi a catargelor, făcând ocoluri largi şi poposind pe coamele valurilor. Păsări înotând cu pieptul scufundat în apă, în ciocul cărora strălucesc peşti argintii. Să împânzească rândunicile malurile ostroavelor cu

ciorchini de cuiburi şi să se avânte uşor şi grațios, atingând luciul mării, ca să se înalțe apoi spre cer în acrobatice cercuri. Să zboare aproape, aşezându-se lin în palme. Apoi să colinde zările, aducând ramuri de măslin de pe ostroave înverzite.

Salutare splendorii cetăților albe, de marmură, ridicate maiestos deasupra țărmurilor înalte ale mării! Acolo unde zidurile de granit îmbrăcate în iederă aurie sunt puse strajă comorilor, hambarelor cu grâu şi amforelor cu vin din casele îmbelşugate. Cetăți, acolo unde călătorul caută veşti şi odihnă. Cetăți cu porturi ticsite de oameni şi bărci pescăreşti. Vesele şi triste cetăți, acolo unde se despart cu bărbăție ori se revăd cu lacrimi în ochi voinicii care pleacă pe mare. Fie ca nostalgia țării şi lacrimile mamelor să-i facă pe cei tineri să nu uite frumoasele temple şi păduri de măslin!

Bine e să te ştii răsfățul zeilor! Să simți puterea zvâcnind în brațe şi-n umeri, să fii iscusit în aruncarea săgeților, iar sulița slobozită de brațul tău să le întreacă pe toate. Să te arunci înflăcărat în luptă, scăpându-ți tovarăşii de primejdie. Să năvăleşti chiuind în cetatea duşmană, ca trufaşul Ulise. Să te întorci apoi victorios în cetatea ta, cu laurii izbânzii împodobindu-ți fruntea. Poporul să te preamărească, ca pe un erou, cântându-ți faptele de vitejie. Să ajungi zile multe şi tihnite, aducându-ți aminte de isprăvile şi chefurile tale de demult, cu prietenii tăi.

Aprigule călător pe ape, nu-ți este de ajuns să-ți stingi setea doar cu picături de rouă! Tu cauți vâltori furioase, ca nişte mânji sălbatici ce saltă corăbiile precum nişte coji de nucă! Întunericul să vină crunt, din toate părțile, iar valurile de la prova să fiarbă. Rafale grele de vânt cu ploaie să sfâşie pânzele de la catargul cel mare. Corabia să pornească în goană nebună, ca o nălucă, printre neguri. Pe cer sau pe ape să nu străbată pic de lumină, iar tunetele norilor şi mugetul apelor să-ți aducă spiritul la disperare. Să ceri îndurare lui Poseidon, implorându-l să certe furtuna şi să stingă clocotul de ceață şi ape. Liniştea cerului să pogoare asupra luminoaselor țărmuri din zare. Să începi de îndată să dregi catargele rupte...

Ostroave unde zburdă miei cu lână de aur, Zeus, te implor să scoți în calea mea! Să ajung pe țărmul vrăjit, cu râuri limpezi şi păduri de măslin. Capre sălbatice să cutreiere nestingherite abisurile înaltelor stânci, sărind sprintene peste pietre. Colo, pe un mal verde, căprioara gingaşă să privească valurile mării sosite la țărm. Picioarele-i fine şi ochii ei blânzi să tresară ca la un copil, când vreo undă e stârnită pe luciul apelor. Nu te înfiora, gingaşă făptură, de furia şi viclenia duhurilor mării! Priveşte în linişte, de pe malul cel verde şi însorit şi de nimic să nu-ți fie teamă!...

Puterea şi voința să-ți sporească privind chipurile tovarăşilor de luptă care stau fără grijă tolăniți pe punte. Cei vânjoşi şi cu minte puțină să se zbenguie în trânte şi să privească, precum proştii, la peştii din apă. Cei leneşi şi slabi de înger să scruteze, plictisiți, orizontul, adăstând mântuire. Flăcăii cei vrednici să doarmă duşi, fără griji, pe cojoacele de oaie întinse pe sub catarge. Numai vântul să se joace alene cu pletele lor tinere. Cuprinşi cu toții să fie de joacă, până nu s-a trezit în ei dorul de mame şi nu se simt vinovați de fuga de-acasă. De cum se vor trezi, să se întreacă într-una, aruncând cuțitele şi sulițele în trunchiurile catargelor. Ce dragi îmi sunt băieții, cu toții! Şti-vor ei să se-avânte, cu pricepere, în vâltoarea luptei?

Atena! Atena! Cetate a înțelepciunii! Strălucire şi măreție e-n tot ce cuprinzi! Dar câte noi străluciri şi bucurii izvorăsc din mintea înțelepților tăi! În arene şi-n agore poeții declamă versuri, iar fetele brodează pânzele albe şi proslăvesc în cântece eroii cetății. Temple elegante, zidite din marmură pură, răsună de discursurile filosofilor şi de murmurul discipolilor.

Adio dar pieților de marmură şi recitatorilor de poeme! Măreția cetății Atena e în faptele vitejilor ei, pe mare!

Numai astfel, înfruntând marea şi aducând cetății tale izbânzi vitejeşti, poporul nu te va uita veşnic, pe tine, Adoris, fiul lui Atridas!

4

Poate astfel simțeau Adoris şi tovarăşii săi, plutind nestingheriți şi liberi cu corăbiile lor sub bolta cerului albastru, spintecând valurile străvezii şi însorite. Cei mai mulți dintre voinicii îmbarcați pe corăbii nu-şi făceau prea mari griji. Dormeau pe întrecute, chefuiau, se hârjoneau, ținându-se de tot felul de farse. În schimb, cei de la vâsle trudeau din greu, căci vântul era slab iar Adoris vroia să ajungă cât mai repede în marea necunoscută. Noaptea însă aruncau ancorele şi se odihneau cu toții.

Aproape că uitară țărmurile patriei şi portul Pireu de care se tot îndepărtau. Nu se mai vedeau nici zidurile, nici templele albe sclipind pe colinele înalte, înghițite rând pe rând de orizontul anonim.

Apoi, încetul cu încetul, în fața ochilor începură să li se perinde nenumărate insule din apele sudice, mereu alte țărmuri, cu alte case şi alte peisaje minunate. Tinerii călători ar fi vrut să se oprească mai des prin acele meleaguri fermecate, însă Adoris o ținea morțiş că flota trebuie să înainteze cât mai mult fără să zăbovească pe undeva pentru a nu fi recunoscută. Erau pe corăbii şi tineri care ieşiseră pentru prima dată pe mare. Pentru ei era pitoresc tot ce vedeau, încât nu se mai săturau privind peisajele fascinante şi măreția apelor necuprinse. Dar la cârma vaselor existau şi marinari încercați, care călătoreau pe mare de zeci de ani şi care cunoşteau ca-n palme teritoriile pe care le străbăteau printre aceste minunate insule mărunte.

Dacă la început vremea se arătase blândă pentru navigatori - chiar era vizibilă lipsa vântului - iată însă că au venit şi zile de gele încercări, zile de adevărate furtuni în mijlocul mării.

Deşi încă pe senin, cerul şi aerul s-au mohorât dintr-odată iar valurile au început să se neliniştească şi să se ridice din ce în ce mai sus. Velele dădeau semne că se împotrivesc cârmelor, corăbiile se menţineau apropiate una de alta cu mare dificultate.

Spre seară orizontul s-a întunecat de-a binela şi un vânt prevestitor de rele a început să sufle cu putere dinspre sud. Norii s-au ridicat ameninţători, întunecând bolta cerului, iar valurile au început să fiarbă şi să se rostogolească cu furie. Corăbiile erau legănate încolo şi încoace, ca nişte jucării, gata să se scufunde.

Alarmaţi de furtună marinarii începură să strângă pânzele, ca să poată rezista vântului. Dar valurile se rostogoleau şi mai ameninţătoare şi împingeau corăbiile cu repeziciune.

Toate aceste temeri au durat câteva ceasuri. După aceea, vântul a încetat ca prin farmec şi valurile s-au mai muiat. Când ceaţa se mai risipi, toţi s-au putut lămuri că intraseră într-un golf al unei insule sălbatice şi plină de stânci. Ploaia care tocmai începu să şiroiască potopea punţile corăbiilor. Apoi totul se cufundă în linişte şi întuneric până a doua zi când cei de pe corăbii constatară cu mare bucurie că n-au păţit nimic, că erau teferi cu toţi.

Au zăbovit două zile în preajma golfului, deoarece în larg. Deşi furtuna încetase, valurile păreau încă ameninţătoare.

În prima dimineaţă liniştită şi senină şi-au reluat călătoria, navigând în voie vreo cinci zile una după alta, până când simţiră că marea dădea semne de apropiere de un pământ întins.

Într-adevăr, în acea după amiază cârmacii vestiră că peste câteva ceasuri urma să apară la orizont ţărmul insulei Rodos. Se şi presimţea acest lucru, după direcţia de zbor a păsărilor şi după şirurile lungi şi înspumate ale valurilor. În zare se distingeau ţărmuri întinse de care se spărgeau valurile. Deasupra ţărmurilor ca de cretă se înălţau coline verzi şi blânde, iar în depărtare se vedeau, întunecate şi înalte, culmile împădurite ale munţilor.

Adoris socoti că nu e bine să dea de ştire paznicilor insulei de prezenţa corăbiilor sale, aşa că porunci ca toate vasele să fie ţinute pe loc, la mare depărtare de ţărm, până la înserare. Mai

porunci ca toate pânzele corăbiilor să fie strânse, căci în preajma ţărmului erau în pericol de a fi văzute.

În sfârşit, când se înserase de-a binelea vâslaşii au împins corăbiile aproape de ţărm, sub un mal scund, în spatele căruia păreau că se întind păduri întunecoase. Prin preajmă nu se vedea nici ţipenie de om şi nicio casă. După ce au tras în acest adăpost liniştit s-au pregătit să debarce.

Odată cu lăsarea întunericului căldura zilei se mai domoli iar voinicii, chinuiţi de atâta vreme pe corăbii, nu au mai stat pe gânduri şi s-au risipit în apa golfului. Adoris însuşi le-a consimţit această ispită. Chiar şi el şi-a scos armura şi veşmintele şi s-a cufundat într-o hulboacă adâncă, în apa caldă şi plăcută. Curând, plaja nisipoasă de lângă pădure se umplu de războinici de pe corăbiile ateniene, tineri, veseli şi distractivi.

Pe Adoris însă nu-l părăseau gândurile cu care venise pe insulă, aşa că ieşi primul din apă şi porunci de îndată flăcăilor să se pregătească pentru îndeplinirea poruncilor. Mai întâi chemă la el căpeteniile vaselor, călăuzele şi încă vreo câţiva tovarăşi destoinici cu gândul de a se sfătui asupra celor ce urmau să facă. În acest scop au ridicat un cort mare lângă care au aprins un foc din ramuri uscate. În jăratec au început să sfârâie fripturile de berbec.

- Hei, Adoris, petreci straşnic! salută Aias în chip de viteaz falnic, cu armura sclipind în bătaia flăcărilor, sosind la cortul prietenului său.

- Te salut, Aias! îi răspunse Adoris cu bucurie în glas. Te aşteptam la sfat!

- Bine faci, fiul lui Atridas! Iată-mă, am sosit!

- Dar cârmacii tăi nu vin? îl întrebă Adoris, nerăbdător să înceapă odată sfatul.

Aias se uită în direcţia oamenilor săi, fluieră de trei ori şi strigă să vină de îndată cârmacii săi. Apoi, către Adoris:

- În două clipe sunt aici, fii fără grijă!

Rând pe rând, toţi cei chemaţi se adunară la sfat, în jurul focului din faţa cortului.

- Lipseşte Mitridates? întrebă Adoris.

- L-am văzut înotând în largul apelor, zise un cârmaci.

- Hai să începem, că apare şi el de îndată, rosti Aias cu încredere.

- Aşadar, voi, feciori ai Atenei, începu Adoris, v-am chemat să ne sfătuim cum e bine să procedăm mai departe...

- Dacă e să ne sfătuim, interveni Aias a cărui statură arătoasă se profila măreaţă în lumina flăcărilor, eu zic să dormim aici, la adăpost, iar mâine să ieşim în larg, apoi năvălim pe insulă, fără a da de veste, dărâmăm templul lui Apollo, jefuim ce putem şi o ştergem imediat înapoi pe mare!

Mai multe priviri se opriră dintr-odată pe chipul lui Adoris să întrevadă ce avea de spus despre cele propuse de Aias. Mitridates sosi tocmai în acele clipe, cu părul încă ud, dezbrăcat încă şi fără armură, venind direct din apă. Se aşeză în preajma lui Adoris. Umbra lui, ca a unui Prometeu despuiat, se proiecta mare şi lungă pe stânca din faţa golfului.

- Ce zici, Mitridates de planul lui Aias? întrebă Adoris.

Mitridates, după ce se lămuri cu cele spuse de prietenul său Aias, răspunse:

- Nu! Aşa nu e bine! Gândiţi-vă ce-ar însemna cinci corăbii necunoscute, cu velele întinse, apropiindu-se de o insulă numai într-atât încât să nu fie descoperite. Nici n-am pune bine piciorul pe ţărm că ne-ar şi întâmpina întreaga oştire de pe insulă!...

- Ce? Ţi-e frică poate de căprarii ăştia de pe insulă? Despre ce oştire vorbeşti? izbucni Aias, parcă nesuportând să fie contrazis.

- Potoliţi-vă, aprigi viteji ai Atenei! căută să-i domolească Adoris. Nu trebuie să ne mâniem, ci să găsim planul cel mai potrivit. Dar să ascultăm şi părerile altora, de pildă cea a cârmacilor noştri. Tu ce zici, bătrânule Panteleu?

Panteleu, un bărbat mărunt cu barbă mică şi îngustă, cu ochii adânciţi în orbite, chel pe deasupra, deşi pe la poalele capului se mai zărea câte un pic de păr negru, clătină cumpătat din cap şi zise:

- Ce e rău în toată treaba asta este că de aici şi până la templul lui Apollo va trebui să mergem pe jos cam vreo două zile încheiate. Ori, în acest timp, oştirea lui Glaucon, regele insulei, ar afla cu siguranța de prezența noastră şi ne-ar zădărnici planul. Poate ar fi fost mai bine să fi acostat într-un golf mult mai apropiat de templul lui Apollo...

- Atunci de ce n-am ridica ancorele să căutăm un golf mai aproape de obiectivul nostru? propuse entuziasmat de idee Adoris.

- Acum? E prea târziu! Şi oamenii sunt osteniți. Unde să mai rătăcim pe întuneric acum? încercă din nou, tot mânios, Aias, să câştige încrederea celor din jur.

- Bunule Aias, se strădui Adoris să-l îmblânzească, nu te supăra, dar trebuie să ascultăm şi părerile celorlalți...

- Vă temeți şi de umbrele voastre! interveni brusc un văr de-al lui Aias, pe nume Piritou. Şi eu sunt de părere că nu trebuie să ne temem de nişte ciobani, care probabil că nu ştiu să țină un arc în mână!

Mitridates însă i-o întoarse tăios:

- Nu-i chiar aşa cum crezi tu! Tare aş vrea să te văd cum ai ține piept la vreo o mie de războinici din oastea lui Glaucon!

Văzând că spiritele s-au întețit Adoris încercă din nou să le potolească:

- Hai să nu ne certăm acum fără rost! Mai bine să chibzuim un plan bun...

- Spune-ne tu un plan bun, dacă al meu nu-ți convine, rosti, rățoit şi de data asta, Aias.

- Eu aş zice să ne odihnim câteva ceasuri aici, în golful acesta, unde cred că suntem bine protejați. Iar imediat după miezul nopții să ridicăm ancorele şi să dăm un ocol insulei, căutând un golf mai apropiat din care să putem ataca templul.

Ceilalți se uitară unii la alții, vrând parcă să întrevadă părerile celorlalți cu privire ca spusele lui Adoris. Părea cea mai acceptată idee, cu toții simțeau cum le picură somnul pe la gene.

Într-un final au căzut de acord cu această propunere şi fiecare a plecat să se odihnească. Aias a plecat şi el urmat de ai săi, mormăind pe drum:

- N-am mai văzut asemenea oşteni, să se teamă de nişte ciobani!

Pe Adoris însă nu-l ispitea somnul de fel. Aştepta cu mare nerăbdare să se facă miezul nopţii ca să-şi trezească tabăra şi să se pregătească de plecare.

Oştenii de pe cele cinci corăbii se treziră repede, cu zarvă, dar fără prea multă tragere de inimă. Se îmbarcară cu toţii, iar corăbiile ateniene, împinse de vâsle şi de vele, începură să se strecoare grăbit de-a lungul ţărmului întunecat al insulei. Înspre zori s-au apropiau de un golfuleţ liniştit, ascuns sub o colină abruptă şi împădurită. S-au oprit la acest nou adăpost, oştenii au debarcat în tăcere pe ţărm şi şi-au instalat corturile pe un tăpşan plin de iarbă de la poalele pădurii.

Adoris şi-a adunat din nou căpeteniile la sfat şi le-a zis:

- Rămâneţi aici, în linişte, până mă întorc. Voi pleca însoţit de douăzeci de oşteni să cercetăm împrejurimile. Vegheaţi asupra ordinii şi disciplinei!

După ce Adoris şi însoţitorii lui au dispărut în pădurea deasă, ceilalţi au început să-şi vadă de treburile lor, într-o linişte desăvârşită. Unii şi-au căutat merinde prin amforele de pe corăbii. Alţii s-au întins să-şi mai prelungească somnul. O parte din oamenii lui Aias s-au pus pe chef, fără însă să facă prea multă zarvă.

În acest timp, grupul lui Adoris a urcat pe culmea colinei şi s-au oprit într-o poiană din care se dezvăluia întreaga privelişte spre interiorul insulei. Culmile munţilor, pe crestele cărora se vedeau stânci răzleţe şi pini singuratici, tocmai se aprindeau de văpăile primelor raze de soare, în timp ce golful din vale rămânea încă întunecat. Răsărind soarele, peisajele se transfigurară, devenind dintr-odată pline de culoare. Cerul se făcu de un albastru-deschis, ca de faianţă, colinele păreau de un verde-transparent şi

exotic precum o frunză tânără privită bătaia unei raze puternice de lumină.

Insula era într-adevăr fascinantă. Dinspre vetrele satelor din vale şi până sus spre crestele munţilor urcau multe cărări şerpuitoare, întrerupte ici-colo pe la câte un izvor, prin poiene, ori prin pâlcuri de pădure. Prin văgăunile văilor sau pe tăpşanele înverzite ca nişte terase erau aşezate mici case albe de piatră, ori colibe păstoreşti de lemn. La capătul văii, aproape de ţărm, se putea zări o parte din întinsa cetate a regelui Glaucon.

Mai presus de frumuseţea priveliştilor părea însă splendida siluetă alb-strălucitoare, suplă şi elegantă, a templului lui Apollo. Aşezat într-un loc feeric, pe o colină verde de o suavă candoare, templul era înconjurat de arbori de cedru, zvelţi şi fermecători. La vederea unei asemenea frumuseţi inima lui Adoris tresări exaltată. Nu-şi putea imagina o asemenea splendoare. Nici nu bănuia măcar că templul lui Apollo din insula Rodos putea fi atât de desăvîrşit!

Cum ar putea cineva, gîndi Adoris, să distrugă o asemenea bijuterie? Cum de s-ar încumeta chiar el să se atingă de acest lăcaş sacru, tocmai el? Tocmai ei, nişte atenieni, crescuţi în miezul celor mai luminoase şcoli ale spiritului?

Şi totuşi, venise în insula Rodos anume să se răzbune pe Craton, fiul regelui Glaucon. Şi nu găsea alt mijloc mai bun pentru a face asta decât să-i pângărească templul. Adoris jurase să se răzbune, încă de la jocurile atletice din Olimpia, care avuseseră loc cu un an în urmă. Nu-l durea atât de mult că fusese învins de Craton în luptele cu sabia, cât cuvintele acestuia după ce-şi luă coroana de lauri: "Adoris? Doar lauda-i de el! Dar în luptă se comportă ca un ţânc!...".

Aşa insultă nu putea ierta niciodată Adoris. Pregătindu-se să se întoarcă la corăbii, le spuse hotărât tovarăşilor de drum:

- Nu vom dărâma templul lui Apollo, că-i prea frumos! În schimb, îl vom ataca şi-l vom jefui de podoabe şi de statuie, apoi ne vom retrage...

Plini de avânt, coborâră de îndată spre tabără. Când au ajuns în vale îi aşteptau o dezamăgire cruntă: Aias şi verii săi îşi îmbarcaseră oamenii pe cele trei corăbii ale lor şi plecaseră, dispărând în largul mării, fără să lase vorbă de vreo motivaţie serioasă. Hotărâseră, ziceau cei care au auzit, că răzbunarea lui Adoris asupra lui Craton nu-i priveşte pe ei.

Descumpănit de această neaşteptată trădare Adoris a mai avut doar tăria să spună:

- Plecat-au, deci? Dezonoare lor! Vor fi, prin urmare, mai puţini laşi printre noi când lupta va începe!

După ce îşi mai potoliră mânia, Adoris şi Mitridates şi-au adunat oştenii care le-au mai rămas şi au început să se strecoare pe insulă, urcând povârnişul împădurit spre locul de unde plănuiau să atace templul, sperând să nu fie descoperiţi.

5

O turmă de capre lacome năpădi creasta stâncoasă a unui povârniş de munte, devorând cu agilitate tufele de zmeuriş şi smocurile rare de iarbă ce se iţeau ici-colo printre bolovani. Soarele, răsărit doar de câteva clipe, revărsa văpăi aurii asupra peisajului darnic în pietre, îndemnând la joacă iezii plăpânzi ai turmei. Mai în vale, pe un tăpşan cu iarbă verde dormea dus, învelit într-un cojoc, un flăcău de vreo cincisprezece ani, păstorul turmei. Alături dormita conştiincios cu botul pe labe un dulău negricios.

Cerul era senin, soarele încălzea timid coroanele pinilor aurii din preajmă. Când şi când răzbătea câte o pală uşoară de vânt dinspre marea încă întunecată din depărtare.

Un ied mic, alb ca neaua şi neastâmpărat, sări de pe o piatră pe alta, căznindu-se să prindă un smoc de iarbă aflat mai sus decât el. Din joacă, o pietricică se desprinse şi se rostogoli la vale, oprindu-se pe tăpşanul unde dormea păstorul. Piatra atinse cojocul şi îl trezi din somn pe cioban, care se ridică într-un cot şi privi nedumerit în jur.

Totul părea linişte şi pace. Turma de capre păştea de zor, dulăul dormita încă netulburat, ciulind din când în când câte o ureche spre a desluşi cel mai mic zgomot din jur.

Păstorul se trezi însă de-a binelea. Îşi aruncă privirea împrejur, spre pădure, la poalele muntelui şi spre satele risipite din vale care începeau să fie din ce în ce mai luminate de soarele dimineţii. Era încântătoare priveliştea pe care o avea în faţa ochilor. În vale se vedeau turme urcând pe munte, la păscut. Se vedeau ţărani care ieşiseră dis de dimineaţă pe câmp. Nu departe de ţărm se putea vedea strălucind cetatea regelui Glaucon, încă

adormită. În interiorul ei se desluşeau siluete minuscule de oştenilor, aflaţi pe meterezele zidurilor şi prin curţile pavilioanelor. În depărtare se vedea marea, de acum luminată pe toată întinderea de strălucitoarele raze ale soarelui. Redevenise albastră, cu sclipiri dese ale măruntelor valuri, atât cât puteai cuprinde cu ochii.

Însă nu splendoarea mării îi atrase în mod deosebit păstorului atenţia, ci două corăbii mari, cu pânzele albe precum aripile lebedelor, legănându-se uşor în apele golfului de la adăpostul pădurii. Le privi îndelung, nevenindu-i să creadă ochilor că erau străine. Păreau mult mai mari şi mult mai frumose decât cele pe care le vedea el des pe ţărmurile insulei. Nu înţelegea deloc ce căutau ele acolo, în acel loc nu prea obişnuit pentru acostare.

După o vreme, sătul de acea privelişte, îşi mută gândul mai întâi la turma sa, apoi dorind să tragă o fugă până în vale, în sat, simţind că foamea îi dădea ghes. Îşi trezi dulăul, îi încredinţă paza turmei, îşi lăsă ca zălog cojocul şi căciula şi apoi se lăsă în fugă la vale, pe cărarea abruptă.

Coborând muntele şi ajungând în drumul său spre sat lângă un pârâu, rămase uluit când, lângă un trunchi de stejar doborât de-a lungul cărării, desluşi geamătul unui bătrân care părea rănit. Făcu câţiva paşi spre el, dar se opri aproape, îngrozit, privind nedumerit adâncitura rănii din dreptul coapsei acestuia. Deşi în vârstă, era îmbrăcat în straie de oştean. Avea o privire înceţoşată şi, încercând din răsputeri să-şi învingă durerea, reuşi să spună:

- Oh, omule milostiv, adu-mi puţină apă!

Păstorul nu stătu mult pe gânduri. Se repezi la izvor şi reveni îndată cu apă într-o frunză de brusture făcută pungă. După ce sorbi, oşteanul rănit păru că-şi mai vine în fire şi zise:

- Tinere, am mare nevoie de ajutorul tău... Mergi degrabă în cetate şi spune străjerilor că templul lui Apollo a fost prădat!

Păstorul îl privi cu neîncredere drept în ochi.

- Hai, du-te repede... te rog!... insistă oşteanul.

Flăcăul păru în cele din urmă lămurit şi, fără să pună nicio întrebare, se urni din loc, hotărât să alerge spre porţile cetăţii. Ceea

ce şi făcu de îndată, încredinţându-se mai întâi că vorbele bătrânului soldat erau dintre cele mai credibile.

Ajuns în pragul cetăţii, unul dintre străjeri se răsti la el:

- Hei! Unde vrei să intri cu aşa mare grabă? Opreşte-te!

Păstorul se opri speriat, rămas cu gura căscată, holbându-se la străjerul din faţa lui.

- Ce e? Unde vrei să ajungi? îl întrebă din nou străjerul.

- Am asistat la ceva groaznic... un soldat rănit m-a trimis să spun că a fost prădat templul lui Apollo... abia bâigui flăcăul cu răsuflarea aproape tăiată.

- Ce tot spui? Templul lui Apollo? Dar aşa ceva nu e posibil! Crezi că ne arde de glumele tale prosteşti?

- Nu glumesc...

- Hai, pleacă de aici! Nu-i asta treaba ta!...

Nefiind crezut şi luat în seamă de niciunul dintre străjeri tânărul aproape că se hotărî să plece. Dar, amintindu-şi vorba insistentă a soldatului rănit, cuteză să se întoarcă şi să adauge:

- Vă spun adevărul... am văzut eu, cu ochii mei, două corăbii străine!...

- Unde ai văzut tu corăbii străine? se răsti din nou la el acelaşi străjer de mai înainte, nemulţumit că-şi găsise beleaua cu flăcăiaşul acesta nerod.

- În golful de dincolo de pădure... îi strigă tânărul cu mâna întinsă spre dealul pe care tocmai îl coborâse.

- Hai, şterge-o, odată, că spui nerozii!

După ce flăcăul dădu colţul zidului cetăţii, străjerii se priviră miraţi unul la altul.

- Eh, sfântă Afrodita, ce-o fi asta?

- Pare ciudat!...

- Hai să anunţăm totuşi vreo căpetenie!

Până la urmă spusele păstorului fuseseră luate în seamă, de vreme ce prin cetate începuse o zarvă mare, cetele de oşteni deveniseră deodată neliniştite iar câţiva cetăţeni chiar au zbughit-o pe poartă, îndreptându-se spre templu. Nici n-a fost nevoie să

ajungă până acolo că în calea lor întâlniră oameni îngroziți care le veneau în întâmpinare, aducându-le cumplita veste. Un paznic rănit le confirmă nesăbuita ispravă a unor străini la templu. Într-adevăr, templul fusese jefuit. Dar cine îndrăznise să facă una ca asta?

Unii au urcat îndată dealul să vadă, aşa cum se zvonise, că sunt nişte corăbii străine ancorate în golf. Tot mai mulți susțineau că nişte pirați, ajunşi în apele golfului, cel mai aproape de templu, l-au atacat şi l-au prădat de podoabe şi de statuie. Atacul venise dinspre pădure.

Cetele de oşteni din cetate care au ajuns în vârful dealului au rămas uluite, făcând semne disperate celor din urmă că se văd pe mare, foarte aproape de țărm, două corăbii străine. Printre ei se afla şi Craton, fiul regelui Glaucon. Văzând corăbiile aproape pustii prințul porunci de îndată să fie slobozite săgeți către punțile acestora. La scurt timp, corăbiile părând părăsite, Craton porunci:

- Mergeți şi trageți corăbiile la mal!

Cei peste o sută de oşteni, la porunca lui Craton, s-au năpustit în apă, au înotat până la bordul corăbiilor, au urcat pe punțile acestora, i-au prins şi i-au legat fedeleş pe cei câțiva inşi rămaşi să vegheze până la întoarcerea oştirii lui Adoris. Apoi au legat corăbiile cu frânghii groase şi au început să le tragă la mal.

Craton şi ceilalți recunoscură îndată că cele două corăbii sunt ateniene. Niciun prizonier nu vru să-şi demaşte stăpânul, deşi unii au fost supuşi pe loc la torturi. Neaflând însă unde sunt ceilalți pirați şi care-i căpetenia lor, Craton hotărî că ar fi mai bine să dea foc corăbiilor. Aşa încât porunci oştenilor să aducă vreascuri şi lemne uscate din pădure şi să aprindă corăbiile.

Flăcările uriaşe se întețiră repede, mistuind crengile uscate, dar şi catargele şi punțile vaselor. Când smoala a început să se topească şi să fumege învolburată pe la încheieturi lemnăria a cedat, desfăcându-se încetul cu încetul, cu părâituri şi trosnituri largi, în miezul flăcărilor înalte şi într-un fum gros şi înecăcios, iar bucăți şi mari şi mici s-au prăbuşit în apa mării.

6

Părea că expediția lui Adoris mergea cum nu se putea mai bine. Toate ieşiseră aşa cum fusese prevăzut. Au urcat prin pădure la adăpostul versanților, nevăzuți de nimeni şi au ajuns sus, pe creasta de deal, exact în dreptul templului. Spre marea lor uimire acesta era păzit doar de vreo cinci-şase paznici care nici prin cap nu le-ar fi trecut că tocmai în dimineața aceea aveau să fie atacați de duşmani veniți dinspre pădure. Aşa că, au fost luați prin surprindere, dezarmați repede şi fugăriți. Uşa templului nu au putut-o deschide decât după ce au aplicat lovituri puternice în ea cu trunchiuri de lemn, până când a cedat.

Oamenii lui Adoris au năvălit în templu şi au jefuit tot ce s-a putut: podoabe de prin altare şi strane. Apoi, la comanda lui Adoris, au dat jos statuetele capitelurilor şi marmura frescelor. La plecare au smuls şi au luat cu ei statuia lui Apollo.

Retragerea spre corăbii s-a făcut cam pe acelaşi drum pe care au venit. Rămas mai în urmă, Adoris se bucura de priveliştea jalnică a templului jefuit. Era fericit că totul decursese fără mari dificultăți şi, mai ales, fără a-şi primejdui viețile!

Când aproape că străbătuseră toată pădurea şi mai aveau puțin până să ajungă la țărm, preocupați să-şi ducă prada, abia au observat, stupefiați şi îngroziți că corăbiile lor erau în flăcări şi multă lume se agita pe țărm.

- Vai! Ce-mi văd ochii? exclamă Adoris cuprins de presimțiri de groază.

Se lămuri într-o clipă cum stau lucrurile şi începu să urle deznădăjduit:

- Nu, Zeus! Nu poate fi adevărat! Vai! Ticăloşii!...

Se repezi înspre corăbii, hotărât să apere ce se mai putea apăra. Tovarăşii săi însă, descumpăniţi de groază, au aruncat prada, la întâmplare, şi au sbughit-o înapoi să se ascundă în pădure. Doar câţiva dintre cei mai curajoşi şi mai stăpâni pe ei l-au urmat pe Adoris să-l sprijine. Printre aceştia se aflau Tezeu şi Mitridates.

Erau hotărâţi să se lupte cu îndârjire, să-şi salveze corăbiile din flăcări. Dar, când s-au apropiat de ţărm, au fost repede înconjuraţi de cei peste o sută de oşteni de pe insulă.

- Aşa! Pui de şarpe ce eşti!... strigă Craton către Adoris, după ce l-a recunoscut. Ai ajuns să-mi dărâmi templele?...

- Ba tu, năpârcă, o să mi-o plăteşti cu vârf şi îndesat pentru câte mi-ai făcut! răcni Adoris năpustindu-se asupra lui Craton.

Începu lupta între atenieni şi oştenii lui Craton. Atenienii s-au luptat vitejeşte, însă fără a avea vreo şansă de buruinţă, căci erau copeşiţi de numărul mare de oşteni de-ai lui Craton.

Mitridates căzu până la urmă lovit de un paloş. Nu departe, Tezeu, rănit şi el, abia mai putea ţine piept luptătorilor care îl înconjurase.

- Predaţi-vă, atenienilor! porunci Craton.

- Ai vrea tu! îi întoarse vorba Adoris. Las' că-ţi arăt eu, pentru că ai îndrăznit să-mi arzi corăbiile!

- Dar corăbiile tale ce-au căutat pe ţărmul meu? i-o reteză imediat Craton.

Lupta dintre Craton şi Adoris a început aprig. Câţiva oşteni săriră să-l ajute pe Craton, înconjurându-l din toate părţile pe atenian, dar prinţul din insulă le porunci imediat:

- Daţi-vă la o parte! Am eu grijă de el!

Oştenii săi îi respectară porunca, retrăgându-se pe margini, în timp ce vitejii eroi reîncepură lupta cu săbiile. Scuturile se izbeau cu tărie de fierul paloşelor.

În urma unui atac avântat al lui Craton scutul lui Adoris fu izbit puternic şi căzu. Cu privirile trimiţând fulgere Adoris se recunoscu învins şi rosti înciudat către Craton:

- De două ori m-ai învins şi m-ai umilit până acum! N-am să ţi-o iert vreodată!

Craton, oprind lupta, îi răspunse:

- Fii bărbat, Adoris! Apoi, privind către ceilalţi prizonieri, porunci: Legaţi-i pe toţi!

Oştenii lui Craton se grăbiră să adune săbiile şi armurile piraţilor dezarmaţi, îi legară aşa cum se cuvine şi-i duseră în cetate, unde îi aruncară în temniţă.

Înainte de a fi şi el azvârlit în temniţă, Adoris, aruncându-i o privire plină de ură lui Craton îi spuse:

- Te implor, Craton, nu fi hain la suflet! Mi-ai rănit pe cei mai buni prieteni ai mei, Mitridates şi Tezeu. Dacă mai ai un pic de omenie în tine dezleagă-i pe cei răniţi şi tratează-i cum se cuvine!

Trufaşul de Craton însă îi răspunse cu îngâmfare:

- Nu le mai purta de grijă la câinii ăştia! Rudele lor sunt destul de bogate şi se vor grăbi să-i răscumpere sau să-i răzbune!

Ceilalţi fugari de prin păduri nu au avut o soartă mai bună. Au fost prinşi repede, dezarmaţi şi aruncaţi şi ei în temniţă.

Înfierbântat de întâmplările nefaste ale acelei dimineţi Adoris, văzându-se închis în temniţă, crezu că ziua nu se va mai sfârşi. Abia la sosirea nopţii, când răcoarea începu să-i mai limpezească gândurile, începu să cugete la cele întâmplate.

Cum de s-a sfârşit totul atât de prost? Părea că totul mergea strună, conform planul său,şi dintr-odată!... Cât de puţin le-a lipsit ca totul să le reuşească de minune! Ce s-a ales din ambiţiosul lui plan? Oare a fost vorba de o trădare?! O mulţime de prieteni au fost pierduţi sau au căzut în temniţă!

Cel mai greu îl durea gândul închipuindu-şi ruşinea căzută asupra lui în faţa cetăţenilor mândrului oraş Atena. Cum va putea da ochii cu prietenii din cetate? Ori cu ai săi? Ce le va spune?

Abia acum, în aceste clipe grele de cumpănă reuşi să înţeleagă nesăbuinţa gestului său. Cum de i-a trecut prin minte să ruineze un templu închinat unui mare zeu?

Până în zorii zilei nu reuşi să aţipească deloc, plin de mustrări de conştiinţă, chinuit de gânduri care abia acum se limpezeau şi-i arătau grozăvia faptelor sale. Măcar Aias, cu cele trei corăbii ale sale, presimţind parcă ce va urma, reuşise să se salveze de umilinţa aceasta! Adoris se simţea ca un vultur tânăr închis în colivie, înfrânt şi umilit.

7

Împovărat de ani şi lipsit de vlagă Glaucon, regele insulei, îşi pierdea zilele cu fleacuri şi pricini iscate din cine ştie ce motive pe propria sa moşie ori pe moşiile unor aristocraţi de-ai săi. De faima sa de odinioară mai aminteau doar veşmintele lui vechi, de purpură, vărgate, lustruite de vremuri. Înnegrite de zile multe în sala tronului abia se mai desluşeau firele aurite de pe căptuşeala mobilelor. Regele îşi punea coroana pe cap doar cu prilejuri deosebite, când trebuia să primească cine ştie ce soli străini, moţăind chiar şi atunci pe tronul său.

- Ce? Cum? Cine? Acestea îi erau vorbele cele mai des scoase din gura sa atunci când discuta cu solii străini, trudindu-se uneori chiar să-şi înţeleagă proprii tălmaci. Uneori dădea semne că înţelege tot ce i se spune şi că-şi aduce aminte de o mulţime de lucruri din trecut. Dar, în faţa solilor, cel mai adesea reuşea să aţipească pe tron, lămuririle şi rezolvările necesare urmând să fie date chiar şi la o zi, două după aceea.

De altfel, vara, când era plăcut de umblat pe afară, regele rătăcea prin grădini, dar mai ales pe la grajdurile sale. Pur şi simplu îi plăcea să-şi vadă de cai şi să stea de vorbă cu ei.

De fapt, în zilele de linişte treburile mergeau bine de la sine în regatul său. Păstorii îşi păzeau turmele cu grijă, ţăranii se îngrijeau de ogoare şi de munca lor, bogătaşii îşi îndesau recoltele în hambare iar negustorii plecau şi veneau de pe mări, sporindu-şi averile. Pe insulă erau de toate: păduri, grâne, măsline, smochine, vin. Nu duceau lipsă nici de turme de oi sau capre, nici de cirezi mari de vite. Iar caii zburdau slobozi pe întinsele coline din insulă.

Ce-l obosea însă cel mai mult pe regele Glaucon erau veştile venite din afara insulei, căci era nespus de greu să ştie şi să ţină minte toate schimbările care se petreceau în lume, să ştie ce neamuri se mai războiau, cine şi pe unde mai era suveran şi ce viclenii mai ţeseau unii împotriva altora. Ştia doar că duşmanii lui sunt statornici şi că în prieteni nu e bine niciodată să te încrezi prea mult.

Uf! Şi câte treburi mai erau de rezolvat, chiar şi în ţărişoara lui mică: jafuri ale piraţilor, tot felul de coaliţii care-i solicitau luptători, certuri între supuşii săi...

Părea înglodat de mulţimea de treburi care se adunau zilnic pe capul lui. De aceea, o bună parte din treburi precum cele privind instruirea oştaşilor şi apărarea împotriva piraţilor le dăduse de mult în sarcina vrednicului său fiu Craton.

Într-adevăr, Craton era braţul tânăr şi puternic al bătrânului rege. El avea grijă de oaste, organiza străjile palatului, veghea asupra stării corăbiilor comerciale şi ale celor de război, reparându-le pe cele şubrede şi punând să fie construite altele noi, şi multe alte treburi bărbăteşti de-ale regatului.

Craton, oştean înalt, falnic şi sobru, cu coiful său împodobit cu pene de vultur şi cu armura sa solidă, era întruchiparea vrednică a zeului Ares. Avea fruntea înaltă, pe care stăteau răsfirate smocuri de păr negru ce păreau că întunecă şi mai mult privirea sa maiestuoasă şi impunătoare. La vorbă era zgârcit, dar mereu drept cu cei vrednici şi aspru cu duşmanii. Mult prea tăcut, avea totuşi o judecată matură şi nobilă şi-şi chibzuia îndelung răspunsurile înainte de a le scoate din gură. Nu admitea să vadă niciun fel de linguşire din partea supuşilor săi.

Deşi autoritatea regelui era păstrată neştirbită, aşa cum era ea în vremurile de demult, totuşi solii străini ştiau bine, sau erau îndrumaţi ca la sosirea şi la plecarea de la curtea regelui Glaucon era indicat să-i facă o vizită şi fiului acestuia. Tânărul prinţ le asculta problemele, judeca temeinic asupra lor în timp ce aceştia pierdeau vremea cu ceremonii şi vizite în palatul regal, iar la

plecare le oferea lămuriri suplimentare privind ce anume ar trebui să înţeleagă din întrevederea cu regele insulei.

Ca orice tânăr voinic şi cutezător din vechea Eladă, Craton avea un cult deosebit pentru jocurile olimpice. El însuşi se ocupa să organizeze des, chiar în cetatea din Rodos, întreceri de genul celor de la olimpiade între voinicii insulei şi alţi tineri veniţi de pe alte tărâmuri.

Era ziua, după ora prânzului, când dalele de piatră năpădite de buruieni din curtea închisorii în care zăceau Adoris şi tovarăşii săi răsunară de paşii apăsaţi ai lui Craton. Intrând în închisoare Craton chemă un temnicer şi ceru să fie descuiată uşa încăperii unde fusese închis Adoris.

Zăvorul uşii scârţâi şi uşa grea a fost dată în lături. În spaţiul larg al încăperii Adoris zăcea pe o lespede, întunecat de gânduri triste. Zgomotul uşii îl trezi. Când văzu silueta înaltă a lui Craton străduindu-se să intre, îi aruncă o privire plină de ură şi-l întrebă:

- Ce ai de gând cu mine?

- Raţiunea, şi nu mila, m-a adus aici la tine! îi răspunse calm Craton, cu destulă ironie în glas, aşezându-se apoi precaut pe pragul încăperii.

- Care raţiune?! M-ai umilit, iar pentru asta am să te urăsc cu toată puterea fiinţei mele, toată viaţa!

- Dar cu ce drept ai venit tu să devastezi templul lui Apollo, templul nostru sfânt? Aşa te-au învăţat filozofii din Atena?

Adoris îşi întoarse privirea plină de mânie, strângând din dinţi, fără să fie în stare să răspundă nimic la reproşul lui Craton.

- Adoris! zise Craton hotărât, încercând să se ridice pentru a se pregăti de plecare. Am de gând să-ţi ofer o şansă pentru a-ţi recâştiga libertatea şi, poate, şi cinstea pătată, fără sprijinul bogătaşilor din Atena!...

Adoris îi întoarse o privire nedumerită, aşteptând lămuriri.

- Dacă mă învingi într-o luptă dreaptă cu sabia, vei fi liber!

Rostind aceste vorbe Craton, fără să mai aştepte răspuns, se ridică de pe lespedea de piatră şi plecă. Paşii lui se auziră din nou zgomotos, îndepărtându-se în catacombele închisorii.

Tulburat de vizită şi, mai ales, de neaşteptata propunere a duşmanului său de moarte, Adoris fu cuprins de cele mai nelimpezi simţăminte. Ce însemna gestul lui Craton? O provocare? O nouă insultă? O nouă umilinţă? Cel liber îşi bate joc de cel închis?

Încercă să găsească o explicaţie la vorbele lui Craton, însă toate eforturile îl aduceau la una şi aceeaşi concluzie: Craton era trufaş, nemilos şi pe de-asupra, sarcarstic!

Ochii lui Adoris scânteiau de flăcările răzbunării. Dinţii îi scrâşneau de ură şi din când în când se arunca şi lovea cu pumnii lespezile încăperii. Într-un final, simţi cum creştea în el dorinţa de răzbunare, de a se bate cu înverşunare cu odiosul Cratron, să-l învingă odată pentru totdeauna.

Când mai erau trei ceasuri până la apusul soarelui zăvorul încăperii sale fusese din nou descuiat şi temnicerul îi strigă prin uşă:

- Dacă te-ai hotărât, Craton vrea să vă luptaţi acum!

Adoris se deşteptă din amorţire. În ochii lui străluceau văpăi. Muşchii săi adormiţi începură să-i zvâcnească. În drumul pe care îl conduse temnicerul se opri la havuzul închisorii să se spele pe faţă şi pe piept. Un sclav îi aduse un prosop, un altul îi înapoie armele sale, confiscate încă de pe ţărm când încercase să se împotrivească prin luptă.

Îmbrăcându-şi armura, simţi cum forţa şi încrederea în sine îi sporesc. Făcu câteva exerciţii simple cu sabia prin aer până ce se încredinţă că e în stare să se lupte cu oricine.

- Unde e Craton? Să ne luptăm, dară! îşi zise ca pentru sine, nerăbdător să înceapă duelul în care îşi pusese mari speranţe.

A fost condus într-o curte mare şi netedă, pavată cu dale de marmură, în mijlocul căreia îl aştepta Craton. Acesta, văzându-l pe Adoris, deveni dintr-odată solemn, dârz, se apropie de el şi-i zise cu semeţie în glas:

- Te lupți cu mine? iar după ce Adoris încuviință din cap, adăugă scurt: Atunci aşteaptă puțin să mă pregătesc şi eu!

Dădu câteva dispoziții scurte supuşilor săi, apoi trimise să fie aduse mai multe armuri şi săbii. După ce şi-a ales armele, şi-a îmbrăcat armura şi şi-a potrivit cu grijă coiful pe cap, zise din nou către Adoris:

- Alege-ți scutul şi sabia!

- Le păstrez pe ale mele! îi răspunse Adoris.

- Atunci e-n regulă! consimți Craton.

Mulțimea de curioşi s-a adunat de îndată în jur să privească neobişnuita luptă între cei doi atleți duşmani de moarte. Craton însă i-a îndemnat să se îndepărteze dincolo de gard.

Şi lupta începu. Săbiile răsunau zgomotoase, la intervale regulate de timp. Apoi loviturile se întețiră din ce în ce mai mult. Săreau o mulțime de scântei din lamele oțelite ale armelor. Când unul, când celălalt, se avântau în asalturi furibunde, mai-mai să-şi doboare adversarul printr-o lovitură decisivă. Celălalt însă revenea la timp, se apăra, reataca şi mai furios şi reechilibra bătălia.

Adoris lupta, decis să învingă - i se vedea întreaga ură pe față - vrând cu tot dinadinsul să răzbune umilința la care fusese supus. Dar Craton, mai înalt şi mai calm, se apăra impecabil şi aplica la rândul său aprige lovituri adversarului.

În timp ce lupta se aprindea tot mai tare Adoris încerca din răsputeri să-şi surprindă adversarul cu o lovitură decisivă. Însă loviturile sale păreau din ce în ce mai slabe şi se simțea că pierde teren. Craton parcă aştepta să-l sleiască de toate puterile, ca apoi să se arunce definitiv asupra adversarului şi să-l învingă.

Trecându-i prin gând, pentru o clipă, că va fi iarăşi rănit şi umilit, Adoris se dovedi capabil de o ultimă zvâcnire, disperată şi plină de ură. Se năpusti cu toată forța asupra lui Craton şi, cu o mişcare rapidă, aruncă o lovitură atât de puternică încât reuşi să-i sfârtece scutul. În acelaşi timp sabia lui Craton zbură din mâini, iar cea a lui Adoris a atins în bolta ei prin aer tunica de sub armura potrivnicului său. Craton gemu de durere, privirea i se împăienjeni

şi se retrase mult pentru a se rezema resemnat de zidul fântânii din apropiere.

Supuşii lui Craton se năpustiră de îndată spre stăpânul lor, să înţeleagă dacă acesta era deznodământul luptei. Rămas deoparte şi nemişcat, Adoris radia de fericire. În sfârşit îşi răscumpărase demnitatea de luptător al Atenei!

O mulţime de lume din cetate se adună în preajma lui Craton. Era rănit cu adevărat. Adoris ştia bine acest lucru, dar iată că, în mod curios, simţi dintr-odată că înverşunata ură pentru duşmanul său îl părăseşte. Se apropie şi el de Craton, aruncându-şi pe iarba din drum scutul, sabia şi coiful.

Craton tocmai era dezbrăcat de haine de către supuşii săi pentru a i se îngriji rana. Văzându-l pe Adoris, îi reveni puterea în glas şi-i spuse:

- M-ai învins, eşti un om liber!

Dar Adoris nu se grăbi să-i mulţumească şi nici să se retragă şi-i zise, cu demnitate, dar fără pic de mânie în voce:

- Mai bine mi-ai spune dacă îmi eliberezi din temniţă şi pe tovarăşii mei, care n-au nicio vină decât aceea că mi-au urmat porunca? se interesă Adoris, amintindu-şi de prietenii şi oştenii săi.

- Nu duce grija lor, îi spuse Craton, se vor grăbi familiile lor bogate din Atena să-i răscumpere!

Chipul lui Craton fusese cuprins de tristeţe dar nu era momentul să continuie disputa pe această temă. În acest timp fusese chemat un vraci pentru a-i curăţa şi pansa rana lui Craton.

- Nu e chiar atât de grav, concluzionă acesta.

*

Înfuriat de cele petrecute la curtea sa, regele Glaucon, care tocmai aflase întâmplările, porunci ca Adoris să fie legat şi adus de îndată în faţa sa. Mai ceru să-i fie aduse la cunoştinţă toate amănuntele celor petrecute. După ce află întregul adevăr, regele îşi mai potoli mânia şi i se adresă lui Adoris:

- Dacă fiul meu ţi-a promis libertatea, atunci eşti liber! Nu pot trece cu uşurinţă peste cuvântul urmaşului meu la tron. Chiar mâine te voi trimite cu o corabie spre Atena!

Adoris care se simţea eliberat de orice urmă de mânie asupra lui Craton, văzând atât de apropiată perspectiva repatrierii sale, simţi că nu e de fel mulţumit de sine. Fu cuprins de un mare gol în suflet. Învinsese, era adevărat, dar se întorcea în cetatea sa fără glorie. Nu aşa visa să se vorbească despre el în Atena!

După aceste gânduri Adoris luă deja o hotărâre: îi spuse regelui că nu va părăsi Rodosul până ce nu va vedea rana lui Craton vindecată şi până ce nu vor fi răscumpăraţi toţi tovarăşii săi care au fost făcuţi prizonieri.

Atitudinea sa reuşi să-l emoţioneze pe rege. Nici Craton nu-l ura pe Adoris. Dimpotrivă, îi admira curajul, spiritul său de aventurier, orgoliul său de luptător atenian, înverşunarea dar şi demnitatea sa. După aceste întâmplări din viaţa lor cei doi tineri curajoşi şi demni au începuseră să se respecte mai mult unul pe celălalt. Se apropiară sufleteşte, sfârşind în cele din urmă prin a deveni prieteni adevăraţi.

Cât a stat la curtea regelui Glaucon, Adoris a avut ocazia să afle, de la nişte soli sosiţi din mai multe părţi ale lumii, că rodosienii sunt îndemnaţi să ia parte la o coaliţie a regilor din Asia Mică şi din Marea Egee împotriva regelui Agatos al Atalyei, cel care îşi întărise mult regatul în ultima vreme şi se părea că ar râvni la hotarele altor popoare. Regele Glaucon acceptase învoiala şi dădu poruncă să se pună la punct planurile coaliţiei. Însuşi Craton, deşi încă nu pe deplin vindecat, primi sarcină de la tatăl său să se ocupe de expediţia care urma să se pună la cale în cadrul noii coaliţii. Acesta, văzându-l pe Adoris încredinţat şi interesat de aceste noi rânduieli, l-a invitat să i-a parte la planurile lor. Într-o zi, după multă chibzuinţă, Craton i-a zis direct:

- Vrei să mă urmezi în războiul împotriva lui Agatos?

Adoris, parcă aşteptând de mult o astfel de şansă, păru fericit de o asemenea perspectivă, îi zâmbi cu recunoştinţă noului său prieten şi-i spuse:

- Pe Zeus! Îmi place tare mult propunerea ta! Te voi urma, dacă va fi nevoie, şi la capătul pământului!

Craton îl îmbrăţişă ca pe un frate, şi-i mărturisi:

- De fapt, mă gândesc de mult la soarta ta, Adoris. Ştiu că inima ta suferă că nu poţi să te întorci cu glorie în cetatea ta de baştină. Ştiu că pentru voi, atenienii, gloria este mai presus de orice. Mă gândisem eu că, prin această expediţie şi prin riscul la care vă veţi expune tu şi oamenii tăi, veţi putea să vă redobândiţi gloria şi să vă întoarceţi acasă pe scut, iar atenienii să vă întâmpine ca pe nişte eroi în carne şi oase! Oare nu acesta este ţelul unui războinic?

Recunoscător pentru această grijă frăţească pe care i-o purta fostul său rival şi actualul său prieten, Adoris se dedică cu totul pregătirilor de plecare în expediţie. Între timp, prietenii săi Tezeu şi Mitridates fuseseră eliberaţi şi ei din temniţă, dar nu au vrut nici în ruptul capului să se îmbarce pe corabie pentru a se întoarce la Atena, ci au dorit cu tot dinadinsul să rămână alături de el şi numai împreună să se întoarcă vreodată în patria lor.

8

Cu treizeci ani în urmă, atunci când slujitorii îi aduseseră regelui Glaucon vestea că soția sa Dinona îi născuse un fecior zdravăn şi frumos, trâmbițele se grăbiră să răspândească vestea în toată insula iar solii ce soseau şi plecau din cetate duceau peste tot spiritul bucuriei nețărmurite a regelui. Pe noul născut l-au numit Craton şi, în cinstea acestui eveniment, la curtea regelui Glaucon petrecerile s-au ținut lanț timp de câteva săptămâni.

Anii care au urmat au fost însă amăgitori pentru bătrânul rege, ca şi pentru supuşii săi, căci copilul, deşi creştea mai repede decât alții de vârsta lui, fusese urgisit de nu se ştie ce zei cu o meteahnă cumplită: nu vorbea deloc, nu putea scoate o vorbă din gură. În plus, nu-i plăcea să se joace cu ceilalți copii. Privea atent joaca celorlalți, ochii lui urmăreau tot ce se întâmpla în jocurile copiilor dar refuza să intre şi el în joc şi, cel mai dureros, nu scotea niciun cuvânt.

Mâhnit peste măsură, regele Glaucon nu contenea să implore zeii să se înduplece de soarta fiului său, aducându-le nenumărate ofrande şi jertfe. Toate aceste străduințe au avut, în cele din urmă, darul să-i îmbuneze pe zei şi, într-o zi, în fața altarului zeiței Hera, frumosul copil de şase ani, cu părul buclat, a fost auzit pentru prima oară îngâimând câteva cuvinte. Aceste cuvinte au fost, aşa se povestea la curte şi peste tot în lume unde a ajuns ciudata poveste, cu totul şi cu totul neaşteptate:

- Tată, văd cai! rostise Craton atunci, înfăptuindu-se, odată cu aceste prime cuvinte, o adevărată minune.

Şi nici nu se putea să fie o minune mai mare pe întreg cuprinsul insulei lui Glaucon! Vestea s-a răspândit cu repeziciunea

unui fulger, pretutindeni. Multă lume îl aprecia pe regele Glaucon, îl prețuia ca pe un rege drept şi cinstit, bun şi îndurător, şi toți s-au bucurat de minunea de care au aflat atunci.

În scurtă vreme Craton i-a ajuns din urmă pe ceilalți copii de vârsta lui, ba chiar i-a şi întrecut. Vorbirea lui era una limpede, apăsată, doar că vorbele îi erau rare şi bine gândite.

Plăcerea de a se juca, însă, aşa cum o făceau ceilalți copii de la curte, nu i-a mai revenit niciodată lui Craton. Prefera, adesea, să privească totul în jur cu multă curiozitate şi să fie nelipsit printre îngrijitorii de cai. Uneori dormea ziua în câte o căruță cu snopi în mijlocul holdelor galbene. Alteori speria dropiile din cuiburile lor, sau țintea cu arcul vârful copacilor. Tăcut şi retras, căuta mai degrabă singurătatea. Odată a fost găsit la miezul nopții adormit lângă un izvor. Altădată s-a încumetat să plece singur cu barca în larg şi, spre marele lui noroc, căci tocmai se abătuse ca din senin o furtună, scăpase din pericol, barca fiind aruncată pe țărm.

Abia pe la vreo cinsprezece ani, acest copil ciudat începu să-şi facă prieteni. O făcea însă dintr-o ciudată dorință de a se întrece cu armele. Era prezent oriunde erau prilejuri de lupte sau de întreceri sportive. Însuşi regele Glaucon era mândru de cât de priceput şi destoinic era fiul său în mânuirea armelor.

Craton deveni un flăcău chipeş, plăcut la înfățişare, înalt, zvelt, cu umerii armonios arcuiți, cu brațe puternice, cu păr negru şi bogat, cu nasul drept şi fața cu accente creole, cu ochi blânzi, migdalați şi cu o privire semeață. Toată lumea era de acord că fiul regelui din Rodos este o frumusețe de bărbat. Cu trecerea anilor a devenit şi mai chipeş şi impunător, asemenea unui falnic faraon, ca să nu mai punem la socoteală că şi mama sa, Dinona, era la origine o prințesă din îndepărtatul Egipt.

Craton deveni un luptător priceput şi neîntrecut. În timpul luptelor ochii săi vărsau flăcări ce hipnotizau parcă adversarii. Câştiga, de regulă, toate luptele, devenind din ce în ce mai sigur pe el şi mai mândru. Văzându-l atât de destoinic, regele Glaucon îl chemă într-o zi la el şi-i spuse:

- Fiul meu, cred că ar fi de mare cinste insulei tale şi ţie însuţi dacă te-aş trimite la jocurile olimpice care vor începe în curând.

Hotărârea părintelui său îl bucură nespus de mult.

- Dacă voia ta este să merg la întreceri, atunci voi merge cu mare plăcere!

Jocurile olimpice îl umplură de glorie pe Craton, căci se întorsese încununat cu lauri iar poporul din insulă l-a sărbătorit câteva zile la rând cu mare cinste. Din acel an chipul lui s-a maturizat complet, a căpătat deplină stăpânire de sine şi a început să fie din ce în ce mai preocupat de treburile de la curtea tatălui său. Mândru de încrederea ce i se acorda, a învăţat repede treburile instruirii oştirii şi a organizat cum nu se putea mai bine flota. De atunci regele i-a acordat deplină încredere şi l-a însărcinat cu multe treburi ale cârmuirii.

Într-o zi se petrecu o întâmplare ciudată. Pe când stătea pe ţărm şi admira visător catargele vaselor din port, Craton se pomeni cu un grup vesel de fete care se întorceau cu pânzele albite de la răul ce se vărsa în mare chiar în apropiere. Văzându-l pe Craton, fetele şi-au înteţit chicotele şi au început să-i atragă atenţia prin veselia lor care lui Craton i se părea exagerată.

- Hei, Craton! Ţi-au plecat corăbiile? La ce tot priveşti înspre larg? îl ispiti la vorbă una din ele.

- Mai bine m-ai lua în braţe şi m-ai duce până în cetate, că mă dor picioarele, chicoti alta.

- Vai! Nu vezi cât de serios ne priveşte? se strâmbă a treia.

- Craton, chiar nu-ţi plac fetele? îl întărâtă una direct în faţă, apropiindu-se la doi paşi de el. Şi hohotele de râs ale fetelor răsunau ca nişte clopoţei în liniştea ţărmului. Cele mici păreau mai îndrăzneţe şi se apropiară de flăcău, imitând fel şi fel de gesturi cu care să-i atragă atenţia. Cele mari erau mai liniştite, dar îl iscodeau cu coada ochiului pe frumosul prinţ al insulei.

Craton îndură o vreme toate aceste zvăpăieli ciudate ale tinerelor. În cele din urmă însă, nu mai suportă şi, luând o mână de

pietricele din prund, începu să arunce după ele. Speriate, fetele o luară la fugă, care încotro. Numai una dintre ele, cea mai veselă şi mai zglobie, se poticni şi căzu pe nisip, în timp ce celelalte se îndepărtaseră. Din câteva salturi Craton ajunse lângă ea şi o prinse de mână, zicându-i:

- Aşa, mică obrăznicătură! Acum să te văd că glumeşti din nou pe seama mea!

Fata începu să tremure, văzând că nu e de glumit. Însă Craton, de cum îi descoperi părul auriu şi mai ales ochii, mari şi verzi, care parcă implorau îndurare, se domoli pe loc, o ajută să-şi adune pânzele căzute pe jos şi o sfătui calm să se îndepărteze.

Fata plecă, mergând alene şi privind mirată în urmă, apoi se grăbi să le ajungă pe celelalte. Acestea, de cum o văzură aproape, au început să o tachineze cu tot felul de întrebări ciudate:

- Te-a bătut, nebunul?

- Ce nătângă eşti! Tocmai acum ți-ai găsit să te împiedici? Dacă nu ştii să fugi, nu te apuca a slobozi atâtea vorbe de ocară pe gură!

Fata suportă cu stoicism toate reproşurile. Grupul a redevenit voios, ca un stol de păsări ciripitoare, dispărând în veselie în cetate.

Poate că întâmplarea ar fi trecut fără prea mare importanță, ca o uşoară pală de vânt în imensitatea văzduhului, sau poate precum un val de pe nemărginita mare, dacă într-o zi de sărbătoare Craton n-ar fi văzut-o din nou pe fata aceea pe care o scăpase de pedeapsă. Juca pe o scenă în aer liber rolul unei nimfe mici, vioaie şi surâzătoare. Îşi juca rolul cu multă dezinvoltură şi atrăgea atenția tuturor celor care căscau gura pe acolo. Ochii ei mari şi verzi străluceau de bucurie. La încheierea piesei primi pe merit ovațiile mulțimii de admiratori.

Lui Craton i se păru la un moment dat că ochii fetei îl căutau pe el. Un zâmbet fermecător pe chipul ei îi atrase în mod deosebit atenția. E posibil oare ca o floare să clatine o stâncă, sau o

pasăre să doboare un urs? Acel zâmbet nevinovat îi metamorfoză profund mintea şi simţurile lui adormite...

Totul a început prin a nu mai reuşi să-şi mai găsească starea. Nici măcar ceasurile petrecute printre oşteni sau pe la herghelii, nici luptele de antrenament cu voinicii şi nici serbările nu reuşeau să-l scoată din noile sale gânduri şi frământări.

Într-o zi, în timp ce încerca să strunească un cal nărăvaş în curtea hergheliei, o văzu din nou pe tânăra fată care trecea întâmplător pe acolo. Nu apucă nici măcar să o salute că fata şi dispăru repede, îmbujorată toată la faţă şi emoţionată la întâlnirea privirii lui insistente. Craton întrebă de îndată pe unul din tovarăşii săi:

- Spune-mi, cine era fata care tocmai a trecut?

- Se poate, Craton, să nu o ştii? răspunse cel întrebat. E Danae, fata preotului Harus, cel care sluşeşte în templul lui Apollo.

- Ea e Danae? Păi, ştiu de Danae, am auzit de ea, dar ştiam că e doar o copilă, se miră Craton.

- Te miri? Păi, nu mai e deloc o copilă! Ce, parcă tu mai eşti copil?

Craton simţi cum îl mistuie un foc în suflet, din ce în ce mai aprins, aşa cum nu simţise niciodată până atunci. Îşi dădu seama de ignoranţa sa în faţa unei asemenea frumuseţi. De ce oare a fost surd şi orb?! Cât de uimitor scânteiau ochii aceia ori de câte ori avea să-l revadă, prefăcându-şi trecerea întâmplătoare prin preajmă!

A trecut aproape un an de la aceste întâmplări. Între Craton şi Danae, care se vedeau des fără să-şi vorbească, s-a înfiripat o idilă. Se priveau de la distanţă cu încântare, îşi zâmbeau, apoi se despărţeau pentru a-şi trăi fiecare în parte nostalgia ultimei revederi. Pe zi ce trecea Danae căpăta trăsăturile mândre ale unei fete frumoase. Pentru Craton toate luptele, toate întrecerile atletice şi toate treburile statului nu mai însemnau mare lucru faţă de dorul ce-l mistuia zi şi noapte.

Într-o zi, la o serbare de la palatul regelui Glaucon, fusese invitată şi Danae, care veni însoţită de tatăl ei, preotul Harus. La petrecerea care a urmat, poate din întâmplare sau poate nu, Danae şi Craton au fost invitaţi să se aşeze la masă unul lângă celălalt. Craton a fost nespus de fericit. Toată ziua o căutase cu privirea. Văzând-o atât de aproape de el, a cutezat să-i spună:

- Ce mare şi frumoasă te-ai făcut, Danae!

Fata, înfiorată de emoţie, clipind din genele-i mari care-i luminau privirile pline de farmec, îi mulţumi pentru cuvintele frumoase şi îl întrebă pe neaşteptate:

- Craton, de ce nu vrei niciodată să vorbeşti cu mine?

Surprinzând limpede flăcările din privirile copiilor lor, regele Glaucon şi preotul Harus, aşezaţi şi ei aproape unul de altul la acea masă, găsiră de cuviinţă să se sfătuiască mai îndelung faţă de cum o făceau altădată. Era limpede că trebuiau să-şi facă unele planuri. În cele din urmă au ajuns împreună la concluzia că era indicat să mai lungească o vreme starea de euforie a copiilor lor înainte de a se gândi la o căsătorie, mai ales că fata era încă prea fragedă în ale vârstei.

La scurt timp după aceea viaţa liniştită a locuitorilor insulei a fost adânc tulburată de o întâmplare nefericită. Într-una din zile regele Glaucon se gândi că n-ar strica dacă feciorul său, moştenitorul tronului, ar ieşi puţin în lume să vadă ce mai e nou pe la curţile altor împărăţii. Aşa că îi sugeră şi îl pregăti să-l trimită tocmai în Egipt, cu misiunea de a deprinde obiceiurile de la curtea faraonilor şi înţelepciunea de a cârmui o ţară. În felul acesta Glaucon spera ca moştenitorul său să-şi sporească cunoştinţele şi să-şi câştige faima în ochii propriului său popor.

Craton, deşi nu i-a prea convenit să plece în această călătorie, a pornit totuşi pe mare, în fruntea a zece corăbii, toate încărcate cu daruri şi oşteni destoinici. S-a despărţit greu de Danae, lăsând-o aproape înlăcrimată pe ţărm şi promiţându-i că se va întoarce cât de repede va putea. Tânăra a rămas şi a privit îndelung

catargele corăbiilor pe care fâlfâiau pânze colorate, până ce acestea s-au pierdut la orizont, în depărtarea mării.

Călătoria lui Craton a durat mult. Din cauza peripeţiilor pe care le-a întâmpinat pe mare şi, în special datorită misiunii pe care o avea de îndeplinit în Egipt, de la plecare şi până la vremea reîntoarcerii s-au scurs aproape doi ani. În tot acest timp Danae, cuprinsă de un dor cumplit, scruta zi de zi zările, şi pe vreme de ploaie şi pe vreme însorită, aşteptând să zărească întorcându-se corăbiile lui Craton sau corăbii care să-i aducă veşti de la iubitul ei.

Dar marea nu a vrut să fie aşa de darnică. În zadar întreba şi regele Glaucon dacă printre numeroasele catarge de pe mare n-au fost zărite şi cele aurite ale lui Craton. În zadar aştepta zi de zi, pe ţărm credincioasa Danae, cu inima neliniştită, cuprinsă de dor şi speranţă. Pesemne că zeiţa Afrodita s-a mâniat pe lume, trimiţând deznădejde şi durere în sufletul ei. Luminile din frumoşii ochi ai credincioasei Danae slăbeau pe zi ce trecea în dorul ei neînduplecat. În fiecare zi, după ce scruta ca de obicei zările, sărmana Danae părăsea ţărmul mării cu tristeţea şi disperarea în suflet. Sufletul ei suav şi plăpând ca o adiere de mare, îi întrista chipul, suspinele erau din ce în ce mai adânci iar dorul după iubitul ei pierdut pe necunoscute ţărmuri nu-i mai dădea pace.

Când, în cele din urmă, catargele aurite şi pânzele colorate ale flotei lui Craton apărură semeţ la linia orizontului, se apropiau şi se pregăteu să acosteze pe ţărmul înfiorat de linişte al Rodosului, vestea căzu ca un trăsnet în sufletul celor abia întorşi de la mari distanţe. Nimeni nu i-a aşteptat pe ţărm. Acostând în singurătate, neliniştea spori şi mai mult pe chipul lui Craton. Alergă cât putu de repede spre porţile cetăţii şi se repezi ca un vultur asupra prăzii pe scările palatului tatălui său. Aici întâlni mare jale. Regele îl aştepta cu inima mâhnită, alături de preotul Harus şi de sfetnicii lor tăcuţi.

- Unde e Danae? strigă Craton, cuprins parcă de o nelinişte prevestitoare de rele.

Nimeni însă nu vroia să-i răspundă. Privirile le erau înlăcrimate şi îl urmăreau, temătoare. Femeile plângeau de zor şi tot palatul era într-un bocet.

- Pe Zeus, vă implor, daţi-mi-o pe Danae!

Ochii regelui Glaucon se adânciră şi mai mult în lacrimile pe care nu le putea potoli. Plângea şi preotul Harus, plângeau şi ceilalţi din preajmă.

- Unde aţi ascuns-o pe Danae?! striga necontenit Craton, la limita disperării, prin saloanele imense ale palatului.

Atunci preotul Harus, pentru a cruţa sufletul sfâşiat al lui Craton, se apropie de el, îi cuprinse părinteşte mâna într-ale lui şi-i spuse:

- Danae a părăsit tărâmul acestei lumi. Ochii ei au rămas până la sfârşit aţintiţi în larg, aşteptând întoarcerea ta. S-a sfârşit, biata mea fată, cu numele tău pe buze...

Craton rămase fără vlagă. Dinona, mama lui, l-a prins în braţe şi l-a sprijinit să nu se prăbuşească. Însă Craton s-a smuls din mâinile tuturor, a ţâşnit pe poarta palatului şi s-a oprit singur pe malul mării. Aici s-a prăvălit în nisip şi a izbucnit, ca un copil, în lacrimi.

Multă vreme după aceea a fost doliu la palat. Craton a zăcut mult la pat, bolnav de nici cei mai buni vraci nu mai ştiau ce să-i facă. Toţi au vegheat la căpătâiul lui, l-au îmbărbătat cum au putut, iar el, doar de mila bătrânului său tată care era sfâşiat de durere şi bocea ca un sclav pe holurile palatului, a început să se mai pună pe picioare.

De atunci inima lui Craton s-a închis pentru totdeauna, s-a împietrit pentru veşnicie ăn dragoste. Numai judecata şi-o mai păstrase întreagă. S-a luat apoi cu treburile palatului şi a început să se liniştească şi chiar să reuşească uneori să uite prin ce-a trecut.

În urma acestor împrejurări tragice, însuşi regele Glaucon fusese cuprins de o boală căreia nu i se cunoştea leacul. Într-un fel părea bine dispus, mânca orice, bea, se distra. Dar uneori mintea sa aiura puternic. Avea şi clipe lungi de luciditate, iar câteodată

parcurgea şi crâmpeie de virtute. Însă, din ce în ce mai des, îl cuprindeau stările de rătăcire.

Craton înțelesese bine că toate treburile cârmuirii trec pe seama lui. Însă făcea asta în aşa fel încât să nu fie ştirbit cu nimic bunul prestigiu al tatălui său. Vroia ca părintele său să se bucure, printre ceilalți cârmuitori din lume care-l ştiau, de aceeaşi faimă ca şi până atunci. Dar în adâncul inimii sale Craton îşi dorea o bătălie, un război la care să participe cu dârzenie, să-şi înfrângă durerea, să se avânte cu toată puterea şi să biruiască precum un semizeu, ori să piară.

9

La ceasul când glasul piţigăiat şi afurisit al cocoşilor strică liniştea dimineţii şi dulceaţa viselor Adoris ar fi vrut să mai doarmă încă, fără griji, în tinda răcoroasă a foişorului de lângă palat, de n-ar fi fost trezit de zăngănitul armelor, de nechezatul cailor şi de vocile tunătoare ale sutaşilor care zguduiră pavilioanele înţesate de oşteni.

Asemenea zarvă tulbura liniştea cetăţii lui Glaucon din ce în ce mai des. Cu precădere, în ultimul timp, mai precis de când Craton fusese cuprins de o râvnă nemaiîntâlnită la alţii de a-şi instrui oştenii în chip desăvârşit şi de a-i deprinde să poarte cu vrednicie armele. Zarva dură numai o jumătate de ceas, până când pavilioanele se goliră de oşteni, care porniră cu toţii în grup spre plaja mării.

Încă ameţit de somn, Adoris se îmbrăcă cu silă în dimineaţa aceea. Îşi căută armura şi spada, apoi porni şi el fără prea mult ghes în urma celorlalţi.

Dinspre mare adia o briză înviorătoare, tocmai potrivită ca să-i mai revigoreze pe somnoroşi. Soarele încă nu răsărise iar valurile prelungi, rare la acea oră, călătoreau încet pe marea verzuie şi lucitoare.

Adoris păşi până aproape de apă, îşi aruncă pe nisip armura şi hainele şi se afundă în mare, scufundându-se în imensitatea apei răcoritoare care-l cuprinse repede într-o voluptate rar întâlnită. Înotă vânjos departe în larg, atât cât de pe ţărm de-abia de i se mai vedea capul deasupra crestelor de valuri.

Ceilalţi oşteni, încă mai erau pe plajă, acolo unde zelosul Craton îi urmărea cum se antrenează şi cum mânuiesc armele.

Curând răsări soarele, pâlpâind ca un foc auriu la orizont, deasupra mării. Puterea razelor sale începu să se simtă din primele clipe.

Craton porunci ca toată oştirea să-şi aşeze în ordinea cea mai desăvîrşită armele pe plajă înainte de a intra în apă. Nici nu se putea o bucurie mai mare pentru oştenii care aşteptau cu nerăbdare, în fiecare zi, o astfel de poruncă! Se repeziră cu toţii în apă, înotând care mai de care spre larg.

În cetate sclavii şi slujitorii nu au avut nici ei parte de prea multă tihnă. Au fost treziţi dis de dimineaţă ca să hrănească, să adape şi să ţesale caii de prin grajduri, care nechezau furioşi şi se muşcau de urechi. Sclavele, trezite de strigătele stăpânilor, s-au apucat degrabă de treabă, să aţâţe focurile din vetre şi să gătească hrană pentru veşnic flămânzii oşteni care urmau să năvălească din clipă în clipă în bucătăriile palatului.

Altarele templelor din preajma cetăţii fumegau de ofrandele pe care preoţii le închinau zeilor. Animalele sacrificate erau fripte pe focuri mari şi aduse spre a fi puse pe masă.

Sclavii bătrâni scoteau din beciurile mărinimosului rege amfore pântecoase de vin pentru a le aşeza la îndemână.

Când oştenii au năvălit dinspre plajă, masa era gata pregătită. Fiecare din ei era în stare să mănânce cât zece, aşa încât sclavele au trebuit să zorească treburile în a le aduce destule bucate pe masă. Băieţii îşi astâmpărau setea dând peste cap câte un ulcior de vin răcoritor. Craton însă avu grijă să poruncească să nu se bea peste măsură.

Multe din privilegii nu mai erau ca înainte! Altădată se dormea până târziu, iar gustarea de dimineaţă era un ospăţ în toată regula, care începea spre prânz şi se încheia după-amiază. Apoi, cu câteva intermitenţe, uneori continua până seara tîrziu, numai cu cei care reuşeau să rămână treji.

Acum însă oştenii trebuiau ca, de îndată ce masa de dimineaţă era terminată, să iasă iarăşi în incintele pavilioanelor, să-şi caute armele şi să le cureţe, să încalece pe cai şi să o ia la trap până spre poalele dealurilor, apoi să se întoarcă în cetate în galop.

În acest timp trebuiau să tragă cu arcul, să arunce la țintă cu sulițe lungi şi să mânuiască săbiile din goana cailor. Această corvoadă ținea până ce soarele se înălța de-a binelea pe cerul dogoritor al insulei. Nici spre prânz nu scăpau de chinuitoarele antrenamente la care îi supunea prințul Craton. Porneau spre mare, de data asta se opreau în port unde trebuiau să facă nenumărate exerciții, să se cațere la bordul navelor, pe funii sau pe odgoane, să împingă bărci şi să tragă la vâsle, să mânuiască velele şi să se aşeze în dispozitive de luptă pe corăbii. Chiar dacă soarele frigea nemilos, trebuiau să reziste şi să-şi ducă treaba până la capăt. Rar li se permitea să fie lăsați să se arunce şi să se bălăcească prin apă în jurul vaselor.

Dacă pe câmpurile de instrucție se muncea din greu, nici prin pavilioanele regelui nu era timp de răgaz. Regele Glaucon se trezea cam atunci când soarele dogorea deja pe cer, mânca în fugă şi, încă purtând pe cap fesul cu care dormise, pornea să cutreiere incintele şi grajdurile pavilioanelor sale. Şi vai de slujitorul acela care-i ieşea în cale, dacă regele găsea ceva pe undeva în neregulă, sau dacă vedea vreun cal şchiop ori prost îngrijit! Când îl simțeau prin preajmă slujitorii îşi căutau numaidecât de lucru, cărând vedre cu apă ori mutând bârne, paie şi alte obiecte de colo-colo. Sfetnicii care trebuiau să-l însoțească pe rege în preumblările sale zilnice prin cetate descoperiseră o bună metodă de a-l abate de la impetuoasele sale inspecții de dimineață: îi trimiteau în cale câte o fetişcană frumoasă care se prefăcea a căra apă cu vadra şi care poposea - ca din întîmplare - pe câte o lespede de piată spre a se odihni. De cum o vedea, regele se înduioşa, se aşeza alături de fată, o mângâia părinteşte şi îşi deplângea bătrânețea. Apoi, obosit, era condus de slujitorii săi în încăperile palatului unde îşi reîntregea somnul până la amiază.

În ziua aceea însă, somnul de amiază al locuitorilor cetății fusese tulburat de răsunetul trompetelor străjerilor care vegheau în turnuri. În zare, pe întinsul mării fuseseră văzute două vase arătoase care se apropiau de țărm. Străjerii recunoscură de îndată că cele două corăbii erau tocmai cele care fuseseră trimise cu soli

ai regelui Glaucon în ţara Lidiei. Craton şi garda sa - treziţi din somnul de prânz - au plecat de îndată în întâmpinarea solilor.

În port, Craton găsi cele două corăbii deja acostate, iar solii tocmai puneau piciorul pe uscat, ajutaţi fiind de cei aflaţi acolo la acea oră. La coborârea pe ţărm solii îngenunchiară şi sărutară pământul scump al ţării lor, bucuroşi că zeii le oferiră o călătorie liniştită. Craton se îndreptă spre cei sosiţi şi-i îmbrăţişă.

Primul dintre soli, cel mai de vază şi cel mai în vârstă, era Amfion, unchiul lui Craton din partea tatălui, un bărbat mătăhălos, volubil, cu barba stufoasă ce se revărsa pe tot pieptul până la burtă. Privirea sa iscoditoare îl făcea şi mai impunător, datorită sprâncenelor mari care exprimau, după situaţie, când nedumerire, când voioşie, când încruntare ori indignare.

Craton le rosti urarea:

- Zeus din Olimp fie preamărit, căci ne-a oferit bucuria să vă revedem întorşi sănătoşi pe pământul strămoşilor noştri!

Amfion, nu mai puţin emoţionat, răspunse în numele celorlalţi:

- Bine te-am regăsit, vrednice fiu al lui Glaucon! Într-adevăr, zeii au fost îndurători cu noi şi de data aceasta!

- Nici nu ştii cât de bine-mi pare că te revăd, unchiule!

- Şi tu, Craton, arăţi acum ca un adevărat conducător de oşti, dârz, hotărât şi impunător! zise Amfion, admirând statura falnică a nepotului său.

- Ei! Mai lasă laudele, unchiule. Mai bine spune-ne cum a fost îndelungata voastră călătorie.

- Totul a decurs cum nu se poate mai bine! Îţi voi povesti însă pe-ndelete...

- Totuşi, ştiţi ce? Hai să mergem chiar acum în palat, pesemne că sunteţi istoviţi de drum. Vom avea tot timpul să vă ascultăm povestea. Şi-o va asculta totodată şi regele...

- Ai rostit înţelept! Hei, să ne grăbim să-l vedem pe regele nostru, încheie Amfion.

Craton porunci supuşilor să descarce şi să aducă în cetate numeroasele daruri pe care le primiseră pentru regele Rodosului. Slujitorii descărcară pe deasupra şi o mulţime de lucruri pe care Amfion, ca un bun negustor ce era, le dobândise prin cetăţile de pe continent, în călătoria spre Sardes.

În salonul regelui Glaucon zarva se înteţi de îndată ce solii au păşit înăuntru. Se adunară o mulţime de curioşi, dornici să afle ştirile aduse de aceştia. Animaţia era cu atât mai nefirească, cu cât, în alte zile, la acest ceas de după amiază, nu se vedea nici ţipenie de om prin salon.

Trezit din somnul lui cel mai odihnitor de la acele ore regele rămase surprins de reîntoarcerea solilor. Se ridică din pat, lăsă slujitorul care răspundea de vestimentaţia sa să-i aranjeze ţinuta şi se repezi în salonul în care trebuia să sosească Amfion cu însoţitorii lui. Slujitorii aduseră regelui un jilţ îmbrăcat în purpură, pe care acesta se tolăni şi, clipind din ochii lui mici şi somnoroşi, abia se stăpâni de nerăbdarea de a vedea mai degrabă solii intrând.

Când Amfion apăru regele sări din jilţul său să-l îmbrăţişeze. Amfion, la rândul său, l-a cuprins în braţe pe cumnatul său, scundul şi dolofanul rege al Rodosului, zicându-i:

- Să ne trăieşti o mie de ani, întru veşnică mărire şi cinstire, prealuminate şi preaputernice rege al insulei Rodos!

Auzind asemenea cuvinte calde, regele nu se putu abţine şi îi dădu de îndată răspuns inimosului său cumnat:

- Mulţumesc ţie, vrednicule Amfion! Fie zeii proslăviţi, căci te purtară cu bine peste mări şi ţări şi te-ai întors teafăr la ai tăi!...

Amfion a fost îndemnat să înceapă să povestească peripeţiile din călătoria sa. Dar nu apucă să spună încă mare lucru, că în salon apăru şi regina, urmată de tot alaiul ei vesel. Vestea reîntoarcerii lui Amfion se răspândise cu repeziciune în tot palatul, şi cu toţii - sfetnici şi slujitori - se grăbiră să-l întâmpine şi să-i afle povestea. Nici măcar nu apucase să înceapă că povestirea a trebuit să fie întreruptă.

Regele ceru, în cele din urmă, să se facă liniște:

- Ajunge-vă! Potoliți-vă! Dară lăsați bieții oameni să-şi tragă răsuflarea, să se odihnească şi să apuce să ne povestească!

Au fost aduse jilțuri solilor oșteniți, iar prin numeroasele uşi ce dădeau în salon începură să apară sclavii cu bucate proaspete şi cupe de vin rece. Salonul vuia de zarvă şi bucurie. Din când în când regele îşi îndemna supuşii să cinstească în sănătatea celor sosiți de departe:

- În cinstea zeilor din Pantheon şi a voastră care v-ați învrednicit să călătoriți pe drumuri îndepărtate!...

Amfion fusese poftit să-şi spună, de la capăt, tot firul povestirii sale - ce promitea mult haz şi interes - spre a fi auzit de toți cei care-l priveau cu mare admirație. Dădu peste cap cupa de vin pe care o avea în mână şi, după ce termină de înfulecat halca de friptură din fața sa, îşi întinse picioarele dolofane sub masă, se afundă mai adânc în jilț şi începu să povestească:

- După cum ți-a fost porunca, mărite rege al insulei Rodos, eu, Amfion, cumnatul şi sfătuitorul tău, mare proprietar de pământuri de pe aceste meleaguri ale noastre, mi-am ales tovarăşii care să mă însoțească în îndelungata călătorie până la Sardes, unde domneşte regele Lidiei, ca să aflăm amănunte cu privire la expediția coaliției împotriva lui Agatos, regele Atalyei. Pornind în larg, cele două corăbii ale noastre au înaintat încet, căci nu am avut vânt bun şi vâslaşii a trebuit să trudească din greu ca să nu stăm pe loc. După trei zile vântul s-a mai întețit, spre bucuria noastră, şi am început să gonim spre ținutul Lidiei. Peste alte trei zile am zărit țărmurile înalte şi şerpuitoare ale Asiei Mici. Am mai mers aşa, de-a lungul coastelor, încă vreo cinci zile, până am ajuns în preajma oraşului Milet...

- Milet?! exclamă încântat regele Glaucon. Comoara țărmului Asiei Mici, nu-i aşa?...

- După cum ai auzit bine, slăvite rege! Da, ajunseserăm în portul oraşului Milet... În acest minunat port ne-au luat în primire paznicii şi vameşii, care ne-au cerut să le dovedim cine suntem şi

către unde mergem. A trebuit să le arătăm hrisoavele noastre ca să-i lămurim cine suntem şi unde mergem. Până la urmă am căzut la învoială cu vameşii şi am aranjat să lăsăm în portul lor cele două corăbii ale noastre, până ne întoarcem de la Sardes. Începurăm deci să tocmim cupeuri şi echipaje de cai, dar şi călăuze de asemenea, care să ne ducă la destinaţie. Când totul a fost pregătit, am pornit la drum...

- Stai! interveni regele Glaucon. Parcă v-am poruncit să duceţi urările şi darurile mele şi regelui Miletului...

- Să ne fie cu iertare, mărite rege - continuă Amfion - dar când am cerut să intrăm la regele Miletului, tocmai atunci slujitorii lui ne anunţară că regele este bolnav, la pat. Aşa că noi am lăsat darurile să-i fie încredinţate acestuia din partea ta, mărite stăpân, apoi am plecat pe drumul spre Sardes...

- Cum e cu tâlharii la drumul mare prin acele locuri? întrebă unul din sfetnici.

- Tâlhari? se miră Amfion. Chiar dacă erau, le-ar fi fost frică de noi, căci eram destui şi bine înarmaţi şi mai aveam şi călăuzele ca ajutoare...

- Iartă-mă unchiule, îl întrerupse Craton. Cum ţi s-au părut oştile pe care le-ai văzut prin cetăţi?

- Bineînţeles, m-am interesat şi de oşti. Însă pe drumul nostru am găsit cetăţi slab apărate, doar pe ici, pe colo se vedea câte un oştean pe meterezele zidurilor. Altfel însă am găsit treburile după ce am intrat în ţara Lidiei. Am fost încântaţi de ţinuturile acelea frumoase, cu multe case şi bine zidite, cu mult norod. Iată-ne, aşadar, ajunşi la porţile cetăţii Sardes, unde am şi fost opriţi de gărzi. Nu inspiram prea multă încredere paznicilor cetăţii. Aşa că au trimis după căpetenia lor care, la rândul ei, a înştiinţat pe mai marele apărător al cetăţii. În cele din urmă au înţeles că trebuia să ne primească. Am intrat în cetatea strâmtă, cu case înalte şi foarte aglomerată şi am fost conduşi într-un pavilion al oştirii...

- Cum se poate aşa ceva?! Nu v-au primit cum se cuvine, în palatul solilor? întrebă indignat regele Glaucon.

- După cum vezi, măria ta! Ne-au ţinut aproape o săptămînă în acel prăpădit de pavilion, laolaltă cu alte solii care se adunau pe acolo. Odată eu chiar mi-am pierdut cu totul răbdarea şi, ieşindu-mi din fire, am cerut răspicat să fiu primit la rege. Mai marele gărzilor însă mi-a cerut să mai aştept doar... trei zile...

- Of! se văită regele Glaucon. Ăştia vor fi aliaţii noştri? Nici păgânii sirieni nu ne-ar fi primit solii cu mai puţin respect!...

- Ehe! Asta încă nu-i nimic! Să vezi, măria ta, câte ne-au mai văzut ochii pe-acolo. Câtă barbarie, câte obiceiuri... Cei din Sardes se cred mari bogătaşi căci, într-adevăr, au mulţi bani. Dar, de fapt, nu găseşti unul mai înstărit, să aibă şi el o vită acolo, un animal al lui. La ospăţ ar fi în stare să împartă o oaie la o sută de inşi...

- Ha! Ha! Ha! Ce sărăntoci! răsunară vocile celor de faţă, înveselite de hazul cu care povestea Amfion.

Acesta, simţind că e în apele lui, în plină vervă, continuă:

- ... o duc mai mult într-un post şi fac prea des foametea. Mănâncă te miri ce, colea nişte smochine şi curmale, iar de băut, de-abia gustă câte o gură de vin, cu prostul obicei de a bea toţi din aceeaşi carafă...

- Bravo, Amfion! Frumos le mai zici! îl susţineau frenetic vocile celor ce-l ascultau.

- Şi sunt răspândite pe acolo tot felul de erezii, care mai de care mai năzdrăvane. De pildă, unele propovăduiesc cumpătare şi stoicism. Oamenii aceia ştiu să zvârle bani mulţi pe tejghele, fără să ştie prea bine pe ce îi aruncă. Se vede că au mult aur. Însă prin hambarele lor cam bate vântul...

- Uraaa! Grozav! aclamau plini de entuziasm cei de faţă.

Numai regele Glaucon asculta cu sufletul la gură povestea cumnatului său şi aştepta cu nerăbdare să afle ceva care îl interesa foarte mult. De aceea, la un moment dat ceru să se facă linişte şi spuse, cu glas tare:

- Ai mult haz când povesteşti cele văzute, Amfion! Dar spune-ne mai repede cum a fost până la urmă întrevederea cu regele Lidiei...

- Îmi cer iertare, bunule rege! Să vedeți câte au mai fost: după ce pierduserăm orice speranță tot aşteptând, am fost vestiți prin slujitori că suntem chemați în pavilionul solilor. Ne ducem acolo încă de dimineață, intrăm în sala soborului - o sală înaltă, maiestuoasă - unde ne punem iarăşi pe aşteptat. Aflăm însă că avem mult şi bine de aşteptat, că regele se dusese mai întâi să-şi vadă templele sale şi se va întoarce abia pe la prânz. În fine, pe la prânz s-au adunat o mulțime de solii în sala soborului şi iată că regele Lidiei a binevoit de data asta să-şi facă prezența. Sosit-au toți? a întrebat el. Da! i-au răspuns sfetnicii. Atunci să deschidem soborul... Şi regele ne ținu o predică lungă, bine chibzuită de altfel, în care îşi îndemna aliații să fie uniți şi să pornească hotărâți cu oştirile asupra regelui Agatos, cel care întrecuse măsura râvnind la granițele altor regate vecine.

În timp ce Amfion îşi continua lunga expunere începând să înşire o sumedenie de nume de persoane şi de oraşe, de amănunte fără prea mare semnificație pentru cei care-l ascultau, pe regele Glaucon îl fură somnul şi ațipi în jilț, sforăind încetişor.

- Vedeți, regele a adormit!... şopti cineva ca să-l audă Amfion.

- Vorbeşte înainte, îl îndemnă Craton pe Amfion, căci mai degrabă liniştea l-ar trezi!...

În răstimpul îndelungatei sale relatări Amfion mai sorbi o înghițitură din carafa de vin pe care i-o adusese o sclavă. La buna dispoziție care s-a stârnit, regele Glaucon, care probabil că visă ceva vesel, se trezi dintr-odată, privi nedumerit în jur şi zise:

- Cum ai zis, Amfion? Că ar fi ăia din Sardes în stare să împartă un berbec la o sută de inşi? Ha! Ha! Ha! Grozav ai mai înflorit-o!...

Amfion n-ar fi sfârşit de povestit niciodată, însă în sală se stârnise prea multă rumoare, nimeni nu mai asculta povestea atent

şi mulţi dintre sfetnicii prezenţi puseseră mâna pe carafele pline de vin şi discutau între ei mai degrabă decât ascultau povestea sa. Regele însuşi îl opri până la urmă din povestit şi hotărî să continuie altădată.

Craton, ciocnind cu el o carafă de vin, îl întrebă, foarte interesat să afle un răspuns:

- E adevărat, unchiule, că vom avea război cât de curând cu regele Atalyei?

- Da, tinere Craton, este foarte adevărat, îi răspunse Amfion foarte sigur pe ceea ce spune. Din nefericire! Fii pregătit, deci, să pleci cu oştile de îndată ce vom primi semnalul.

La rândul lui, Amfion, aducându-şi aminte de ceva, îl întrebă pe Craton:

- Spune-mi, rogu-te, cine este tânărul acela cu chipul lui Apollo, tare tăcut, care stă îngândurat lângă fereastră?

- Tânărul acela? E Adoris, fiul armatorului Atridas din Atena. Deşi a venit cu gânduri duşmănoase la noi, acum mi-a devenit un bun prieten...

10

Într-o seară de toamnă, pe când ramurile viței de vie gemeau grele de rod boga şi culegătorii de măsline umpleau amforele cu roadele livezilor, şi pe când vânturile străine începeau să tulbure lumea tihnită a apelor pe vârfurile munților de pe țărmurile îndepărtate începură să fie văzute focuri pâlpâitoare, agățate parcă sus de tot, pe cer, căci munții pe care ardeau ele erau înalți şi contopiți cu cerul întunecat. Acele focuri stranii au fost văzute câteva nopți în şir.

Pretutindeni în lumea insulelor erau paznici care vegheau necontenit semnalele focurilor de noapte. Şi de data asta, de cum văzură focurile, paznicii îl vestiră degrabă pe Craton.

Aflând asemenea veste, Craton a urcat în seara următoare, în fruntea unui grup de călăreți, spre piscul cel mai înalt al munților din insulă pentru a se convinge el însuşi că semnalele sunt adevărate şi nu sunt doar o iluzie cum s-a mai întâmplat şi altădată.

Printre cei care l-au însoțit erau şi Amfion şi Adoris. Ajungând pe creasta muntelui nu le-a rămas decât să aştepte să se întunece. Şi, când noaptea a pus de tot stăpânire pe întinderile din jur, rând pe rând, focurile au început să răsară în îndepărtările întunecate.

- Nu ar trebui să aprindem şi noi focul? îl întrebă Adoris pe Amfion, ştiind şi el câte ceva, dar puțin, despre aceste semne.

- Fără îndoială, răspunse Amfion.Transmiterea ştirilor prin flăcările focului e lege în toată Elada.

La porunca lui Craton oştenii au dat foc unui rug imens pe care l-au pregătit pe vârful muntelui, într-un loc ales de Amfion. Focul s-a aprins degrabă şi a început să ardă puternic movila de

trunchiuri uscate şi smoală încinsă. Vuietul lui se înteți şi flăcările dogoreau până la mare depărtare.

Dinspre satele şi cetățile insulei se adunară în preajma focului o mulțime de curioşi. De la distanță li se vedeau fețele înroşite de flăcările purpurii şi înalte.

Adoris, admirând mărețele pălălăi din fața sa, s-a apropiat de Amfion, vrând să înțeleagă mai îndeaproape cu rostul focurilor.

- Cum poate cunoaşte cineva, precis, de la asemenea distanțe, ce reprezintă focurile? Un foc ce vesteşte războiul contra regelui Atalyei nu poate semnifica la fel de bine, spre exemplu, că barbarii au intrat în Atena?

Amfion se grăbi să-i explice, constatând că Adoris nu prea ştia mare lucru despre semnificația focurilor:

- Vezi, tu, Adoris, voi, atenienii, care vă sosesc zilnic în port sute de corăbii venite din toată lumea, aveți privilegiul de a primi veşti destul de repede din orice colț al lumii. Gândeşte-te însă la acea puzderie de insulițe risipite în largul mării, în care rar poposeşte câte o corabie. Cât de important este ca şi locuitorii acestora să afle repede ce se întâmplă în lume. De fapt, chiar şi în oraşul vostru există paznici pe înălțimile crestelor care veghează neîncetat focurile...

- Ştiu asta! Ceea ce nu ştiu este cum de pot fi înțelese cu atâta exactitate aceste semne, repetă Adoris nedumerirea sa.

- Nu trebuie să te miri! reluă Amfion. E foarte simplu: sunt doar câteva situații în care veştile se transmit prin focuri. Oricare dintre ele se deosebeşte de celelalte prin numărul lor şi momentele nopții când se aprind. De asemenea, deosebirile sunt date şi de numărul de nopți în care ele se repetă...

- Vrei să zici că încă nu putem şti exact ce reprezintă focurile de-acum? întrebă Adoris, încă needificat.

- După felul în care s-au aprins ele aseară, se prea poate ca ele să însemne plecarea popoarelor la război, conform înțelegerii. Ieri noaptea au fost aprinse trei focuri la răstimpuri de câte două ceasuri. Dacă noaptea aceasta ele se vor aprinde de două ori la

răstimpuri de trei ceasuri, vom fi siguri că este vorba de plecarea noastră la luptă.

- Da, acum sunt lămurit! spuse Adoris mulțumit. Când ai să ai timp odată, te rog să mă înveți şi pe mine să recunosc focurile şi toate înțelesurile lor.

Mulțimea de curioşi a rămas pe munte până după miezul nopții, dornică să afle complet conținutul mesajul. La o oarecare depărtare de focul deja aprins, stăteau pregătite şi alte ruguri, care urmau a fi aprinse când avea să sosească momentul potrivit.

După ce flăcările celui de-al doilea rând de focuri s-au stins, la trei ceasuri de aşteptare cei prezenți s-au putut edifica complet că tâlcul mesajului transmis era acela de plecare la război împotriva regatului Atalyei. Era semnul convenit de regi în cadrul convenției de la Sardes.

Nu era o veste bună, susțineau aproape toți cei prezenți. Războiul nu era o bucurie pentru nimeni. Neliniştită, mulțimea de curioşi de pe vârful muntelui a început să se destrame, toți se îndreptară spre la casele lor.

Şi totuşi, o parte dintre soldați s-au bucurat la aflarea veştii că războiul va începe în curând. De multă vreme aşteptau acest prilej, pentru a le mai creşte simbria, dar şi pentru a se umple de glorie, de fapte de vitejie, sau cine ştie din ce alte motive.

Craton şi însoțitorii lui şi-au luat caii de căpăstre, căci era întuneric şi drumul nu putea fi desluşit de cai, şi coborâră în tăcere spre cetate.

Focurile s-au mai repetat după aceea câteva nopți la rând, cu aceeaşi semnificație. Zilele care au urmat au fost încărcate de treburile pregătirilor pentru plecarea pe mare a oştilor lui Craton. S-a făcut mai întâi aprovizionarea expediției. Multe turme de oi şi de vite au fost adunate laolaltă de prin satele insulei şi cumpărate pentru a fi luate pe corăbii pentru hrana soldaților. Multe amfore cu fructe, butoaie pline cu vin şi alte, multe alte lucruri folositoare unei armate care se îndrepta spre câmpul de bătălie. Corăbiile mai vechi au fost reparate şi încleiate bine cu smoală. Apoi, au fost

lustruite, ascuțite şi probate armele fiecărui oştean în parte, armurile, lenjeria, au fost numărate şi încărcate pe corăbii corturile de campanie. Toate proviziile au fost cărate, încărcate şi aşezate cu grijă pe corăbii. Corăbii separate, mai mari şi mai elegante, au fost pregătite pentru îmbarcarea luptătorilor. În total, douăzeci de corăbii urmau să plece în expediție încărcate cu oşteni, şi încă zece încărcate cu provizii. Dintre toate, cea mai zveltă şi mai frumoasă era trirema pe care urma să se îmbarce Craton şi apropiații săi. Acum el veghea cu multă stăruință ca toate corăbiile să fie pregătite aşa cum se cuvine, să nu fie făcut ceva în pripă sau greşit, nici măcar din întâmplare.

Era un spectacol magnific să priveşti vasele ancorate în apropierea portului, perfect aliniate, aşezate în ordinea importanței lor, renovate şi lustruite de parcă ar fi fost toate noi. Pe catargele lor înalte sclipeau pânze albe, încercate din vreme pentru a li se vedea comportarea în puterea vântului.

În sfârşit, sosi şi mult aşteptata zi a plecării. Pavilioanele regelui vuiau de zăngănit de arme, de nechezatul cailor şi de dispozițiile căpeteniilor. Pe la porți şi pe la fântâni se iviră mulțimi de copii, femei şi bătrâni să asiste la marea îmbarcare, să-i îmbărbăteze pe soldați, să le dea curaj şi însuflețire şi să-şi ia rămas bun.

Craton, după ce a adunat toate căpeteniile de pe fiecare vas, a dat ultimele porunci înainte de plecare. În tot acest timp pe altarele templelor din apropierea cetății erau aduse fără încetare jertfe ce aveau menirea să îmbuneze zeii şi să-i implore să le aducă izbândă şi faimă vitejilor.

Când s-a dat semnalul trâmbițele sunară, adunând lumea la ospățul de prânz, ultimul înainte de îmbarcare. Aşa cum era obiceiul ospățul pentru cei de rând era întins pe plajă până în port, încât slujitorii regelui trebuiau să aducă de departe bucate şi băutură pentru toți oştenii. S-au împărțit berbeci şi viței fripți, iar oştenii s-au înfruptat cu lăcomie din toate. Sclavele aduceau permanent vedre cu vin şi smochine, împărțindu-le la toată lumea,

la oşteni, dar şi la rudele acestora care năvăliră şi ei să asiste la îmbarcarea armatei.

Împotriva obiceiului său din ultimul timp de a dormi până spre prânz, regele Glaucon s-a trezit de cum s-au ivit zorile în acea dimineaţă şi n-a mai avut pic de somn. Era emoţionat de trimiterea, pentru prima dată, a fiului său la război, în fruntea oştirii sale. Porunci morocănos să i se aducă armurile sale vechi. Ceru să fie ajutat să-şi pună armura sa veche, care însă îi strângea cumplit pântecele. Când descoperi că nu i se mai potriveşte, renunţă la armură şi îşi păstră numai tunica uşoară, împodobită cu găitane aurite, peste care şi-a pus mantaua sa lungă, regească, ce-i atârna până la călcâie. Coroana, în schimb, îi venea întotdeauna bine pe cap. Şi-a luat sabia şi şi-a spus să dea mai întâi o raită printre oştenii din curtea sa.

A hotărât chiar în dimineaţa aceea ca Amfion, cumnatul lui, să nu plece la război, ci să rămână pe insulă, unde regele avea nevoie de sfaturile sale şi de sprijinul său. În schimb, acesta şi-a înrolat în armată, sub comanda directă a lui Craton, cei doi fii ai săi, cu toate că nu erau tocmai copţi pentru o astfel de ispravă.

Adoris privea cu admiraţie toate pregătirile de plecare. Dacă pentru soldaţi putea însemna o despărţire tristă de cei dragi dar şi o nestăpânită dorinţă de a deveni mai bărbaţi, pentru el plecarea aceasta însemna o posibilitate de izbăvire, de ispăşire a unei pedepse meritate, o posibilitate unică de a-şi răscumpăra o parte din greşelile tinereţii. Venise pe această insulă cu gânduri de tâlhar, dar iată că oamenii aceştia l-au tratat ca pe un oaspete scump, chiar ca pe un rege şi l-au pus, aproape de necrezut, pe lista lor de prieteni. Craton, fiu cu sânge de rege în vene, îi dăduse o şansă unică de a deveni alt om. S-a lăsat impresionat o vreme de frumuseţea şi liniştea insulei, a văzut ce viaţă fericită duc locuitorii ei, a simţit rostul şi bunătatea acestei seminţii pe care nu o cunoştea decât din auzite. Acum inima îi tânjea cu adevărat după fapte de glorie, visa lupte adevărate, visa laurii victoriei, virtuţi bărbăteşti,

civilizaţie şi multă, multă recunoştinţă pentru cei care i-au dăruit, cu atâta încredere, prietenia lor.

Adoris tresărea de bucurie la gândul apropiatei călătorii. Îi era nespus de îndatorat lui Craton că îi oferise această şansă, odată cu perspectiva unei afirmări atât de luminoase. Simţea că, mai degrabă ar consimţi să moară decât să se întoarcă în Atena fără glorie, fără onoare, fără prestigiu.

Pentru Craton plecarea pe mare însemna o acţiune chibzuită, în care îşi concentra întreaga energie şi întreaga abilitate a minţii sale, ca pregătirile să se desfăşoare perfect, conform obiceiurilor şi ritualurilor moştenite din timpuri străvechi, ca expediţia să reuşească şi să se întoarcă acasă cu armata sa fără prea multe pierderi de vieţi omeneşti şi, pe cât posibil, cu cât mai multă glorie pentru el şi pentru soldaţii săi. Pentru prima dată conducea armata tatălui său într-o expediţie de luptă şi pentru prima dată simţea pe umeri o grea povară dar şi o mare responsabilite.

Adoris era pregătit de plecare chiar de la primul ceas al dimineţii. Fiindcă nu mai avea prea multe treburi de făcut, se plimba pe platoul pe care urma să se alinieze armata pentru îmbarcare. Admira cu dragoste vasele de război, semeţe, orânduite în lungul şirag pe ţărm. Privea colinele verzi din preajma cetăţii, acolo pe unde şi-a plimbat primii paşi când a aterizat pe insulă. I-a strâns lângă el pe toţi prietenii săi, pe Tezeu şi pe Mitridates, dar şi pe ceilalţi treizeci de soldaţi care rămăseseră cu el pe insulă. I-a strâns pe toţi cei ai lui care au fost prizonieri şi captivi în temniţă şi pe care Craton i-a eliberat, pe rând, de multă vreme, fără nicio condiţie, numai în baza cuvântului său. I-a strâns să le spună ce crede el despre această călătorie, dar şi să le afle gândurile. Le-a spus că nimeni nu e obligat să-l urmeze, că vor urma dificultăţi şi primejdii reale şi dacă cineva vrea să se răzgândească, era momentul să o facă imediat. Nimeni însă nu s-a opus plecării pe acest drum plin de riscuri. Ca şi Adoris, fiecare dintre ei dorea să-şi poată răscumpăra onoarea şi să se umple de glorie.

Craton încă se afla în palatul tatălui său, prins la ospăț alături de rege, când a trimis un slujitor să-l caute pe Adoris şi să-l invite la masa lor. Adoris apăru de îndată iar regele se bucură sincer văzându-l şi-i spuse:

- Aşează-te la masă cu noi, voinice!

- Mulțumesc de onoare, măria ta, îi răspunse plin de amabilitate Adoris.

- Stai aici, lângă mine, scumpule Adoris! Mi-aş simți inima foarte împăcată dacă aş şti că vei veghea asupra fiului meu cel drag, să nu i se întâmple ceva rău. Şi să-i mai aminteşti, când şi când, că tatăl lui, bătrânul Glaucon, îl aşteaptă acasă cu bătrânețile lui. Să nu se arunce în luptă fără a cugeta, căci îl ştiu aprig şi neînduplecat la mânie. Poate îmi promiți, scumpule Adoris, că vei veghea la toate acestea?

- Fără îndoială, mărite rege, îşi promit! răspunse Adoris, privind cu înflăcărare ochii regelui aproape inundați de lacrimi şi speranță de bun părinte.

Regele Glaucon se mai linişti, devenind iarăşi vesel şi vorbăreț. Luă o carafă, turnă el însuşi lui Adoris o cupă de vin şi cinstiră în sănătatea celor care se pregăteau de plecare.

- Unde e Craton şi căpeteniile oştenilor? întrebă regele. Ei n-au încă timp de ospăț?

- Eram aici, tată, răspunse Craton, nu de departe.

- În sănătatea ta, Craton, şi a celor care pleacă cu tine! ură regele. Şi să vă reîntoarceți victorioşi!

Cei prezenți aclamară de îndată, în cor. Peste vocile tuturor se auzi limpede vocea groasă a lui Amfion care tocmai intrase în salon cu cei doi fii ai săi echipați şi gata de plecare în marea expediție a vieții lor.

- S-aducă zeii bucurie la toată lumea! strigă Amfion celor de față. Ah! Iartă-mă, rege Glaucon! Erai aici? Te-ai trezit azi înainte de ora prânzului?

- Parcă mai poți dormi acum, când ne pleacă feciorii? spuse aproape în acelaşi spirit de glumă regele.

- Dar ce-i liniştea asta?! se alarmă Amfion. Unde-s carafele cu vin? Ce fac sclavele noastre? A! Uite-l pe Craton! Ţi-am adus pe cei doi feciori ai mei, falnici şi voinici ca doi urşi dar încă cruzi. Să ai grijă de ei şi să-i foloseşti cum îţi spune înţelepciunea ta!...

Amfion dădu o raită prin salon. Se opri lângă nişte fripturi mari de berbec care tocmai picaseră din bucătăriile regelui.

- Da, e timpul să gustăm bucatele! zise regele Glaucon, punând mâna mai întâi pe o carafă cu vin. În sănătatea căpeteniilor şi a voinicilor noştri!...

- Să ne dea zeii! întări Amfion, împărţind din bucate celor doi feciori ai săi ruşinoşi ca nişte fete mari.

- Tu nu bei cu noi? întrebă Glaucon pe Adoris, văzându-l cam abătut.

Adoris luă o cupă de vin şi rosti:

- Întru sănătatea ta, mărite rege al insulei Rodos, şi întru cât de curând izbânda noastră!

Dar, iată, că până la urmă ospăţul a luat sfârşit. Sosise momentul cel aşteptat cu emoţii mari al despărţirii. Din nou răsunară trâmbiţele îndelung, sus pe meterezele cetăţii, chemătoare la marea adunare a armatei.

Oştenii se repeziră la arme, se adunară cu toţii pe aleile dinspre port alăturându-se celor care aşteptau deja, rânduiţi în cete. O mulţime imensă de coifuri şi suliţe strălucea în soarele amiezii. Dintr-odată s-au înmulţit bocetele mamelor şi suspinele celor dragi care se despărţeau.

Craton dădu semnalul de îmbarcare. Regele sosi pe platou exact când oastea dădea onorul şi se îndrepta spre corăbii. Era vioi, într-o ţinută care-i dădea măreţie. Era purtat pe o lectică susţinută de şase sclavi.

Adoris a fost îmbarcat pe aceeaşi corabie cu Craton, pentru a-i fi sfetnic şi tovarăş apropiat. Nu i se dăduse o responsabilitate de căpetenie, iar grupul său de soldaţi a fost îmbarcat pe altă corabie, sub comanda lui Tezeu şi Mitridates.

Când oastea a fost complet îmbarcată, regele nu se mai putu abține şi îi dădură lacrimile. De multă vreme oastea aceea nu mai plecase la vreun război. Iar acum pleca, pentru prima dată fără el, condusă de fiul său, moştenitorul tronului său.

Craton l-a îmbrățişat pentru ultima oară pe rege. Acesta s-a ridicat în picioare, şi-a cuprins înaltul său fiu de după gât, l-a tras puternic la pieptul său şi, văicărindu-se ca un copil, îi spuse:

- Du-te, fiul meu, dar să nu uiți că ai lăsat pe această insulă pe bătrânul tău tată!

Pe Craton, aceste cuvinte îl mişcară mult şi-i răspunse părintelui său:

- Nu fi îngrijorat, tată! Vom învinge şi ne vom revedea în curând!

Apoi se desprinse brus din îmbrățişare şi porni grăbit la bordul corabiei sale. Acolo, sus pe punte, salută cu amândouă brațele ridicate, pe rege, pe regină şi pe toți cei rămaşi pe țărmul de care se despărțea. La fel salutau mulțimea de pe mal şi ceilalți de pe toate corăbiile pregătite de plecare.

Pe vastul cer senin se iveau şi dispăreau nori albi. Soarele lumina cu blândețe micile valuri ale mării, iar pescăruşii fâlfâiau prin preajma malurilor.

La semnalul lui Craton, a cărui siluetă puternică se distingea mândră la bordul corabiei sale, rând pe rând au fost desprinse şi ridicate de frânghii pânzele catargelor. Vântul luă în primire pânzele libere şi le umplu cu aer ca pe nişte aripi uriaşe. Ancorele grele au fost trase la bord. Una după alta, corăbiile începură să se pună în mişcare şi să se îndepărteze de mal, rândurile de vâsle începură să lucreze harnice, zorite de vocile sacadate ale supraveghetorilor.

La bordul vaselor oştenii adunați strigau într-un glas:

- Victorie! Glorie!...

După o jumătate de ceas, una câte una, corăbiile au început să dispară dincolo de linia orizontului. Lacrimi multe şi tristețe rămăsese pe malul pustiit de durere.

11

Norii învolburaţi, zbuciumaţi şi alergători se îngrămădeau în înaltul văzduhului insuflând fiori de teamă, atârnând ameninţători peste orizontul neliniştit, pretutindeni în jur, şi deasupra ţărmului tăcut şi peste marea răzvrătită. Potoliţi din zbor de furia furtunii pescăruşii tăceau ascunşi în cuiburile cocoţate pe stâncile sure de pe ţărm. Rar mai vedeai vreun albatros rătăcit, înfruntând întinderile apelor în ţipătul lui ascuţit.

Dincolo de stâncile înalte, năpădite de tot soiul de păsări, se afla plaja de nisip spălată de amar de vreme de furia valurilor. Pornind de la ea se vedea o câmpie nemărginită, argiloasă pe alocuri, pe care creşteau în voie ciulini şi rapiţă şi pe care ico-colo întâlneai mlaştini acoperite de stuf. Câmpia mustea acum în şuvoaie şi bălţi. Chiar şi cele mai neînsemnate viroage, seci de obicei, vuiau de şuvoaie revărsate din norii grei.

Pe ţărmul nisipos şi spălat de valuri reci şi înspumate, cotropit în răstimpuri de negura nestatornică a ceţii se vedeau, ca nişte siluete înalte şi negre sau ca nişte stânci răzleţe, corăbii trase pe uscat. Asemenea năluci negre se desluşeau şi pe mare, nu departe de mal. Erau corăbiile împotmolite în nisipul din apropierea ţărmului. Prin ceaţa care învăluia totul în jur se putea întrezări jalnica privelişte a acestor corăbii, cu vâslele sfărâmate atârnând la întâmplare, cu catargele rupte, cu pânzele sfâşiate fâlfâind încă tremurătoare şi albe ca nişte nostalgice zdrenţe aruncate pe catargele dărâmate.

Când negura se mai risipi prin preajma corăbiilor se puteau distinge palide lumini ale unor focuri mocnite, în jurul cărora rătăceau umbre şterse de oameni.

Încă se mai simțea suflul unui vânt intens, care alunga ceața groasă în mare, departe de plajă. Începeau să se vadă mai bine contururile țărmului şi ale câmpiei, deşi toate aveau nuanțe întunecate. De un verde întunecat, marea vuia necontenit, cu înfiorare, iar orizontul, deşi în parte luminat, arăta înfățişarea stranie a bolții întunecate şi a pământului cuprins de fiori.

La un moment dat întreaga panoramă a țărmului deveni străvezie. Pe plajă şi în apă se puteau distinge acum vreo douăzeci de corăbii aşezate în poziții dintre cele mai nefireşti, cu catargele şuierând a pustiu. În preajma lor foiau umbre negre şi mărunte de oşteni.

La două ceasuri înainte de apusul soarelui îngrămădirile negre de nori începură a se ridica, iar pe sub streaşina lor apăru colțul unui soare auriu, ale cărui raze transfigurară de îndată totul, înviorând contururile țărmului şi ale lucrurilor.

Câmpia, din mohorâtă cum părea, deveni aurie, cu bălți sclipitoare. Până şi siluetele corăbiilor se poleiră cu o lumină galbenă, iar fâşiile pânzelor deveniseră de un alb strălucitor.

Aceeaşi metamorfoză preschimbă şi oamenii, semețindu-le armurile şi aducând speranță în inimi. Poruncile căpeteniilor, rând pe rând, începură să fie auzite din ce în ce mai răspicat.

Curând, fâlfâirile nenumăratelor aripi albe ori colorate umplură vesele larga câmpie şi marea cu valurile încă întunecate.

Însoțit de Adoris şi căpeteniile oştirii sale, Craton încerca să se lămurească asupra dezastrului suferit de flota sa. Ce se întâmplase? Mai erau puține ceasuri până ce şirul de corăbii urma să acosteze într-un loc stabilit de pe țărmul Asiei Mici. Zăriră de mai multe zile țărmul continentului, însă navigară de-a lungul lui pentru a se apropia de ținta expediției. S-au trezit însă că cerul, limpede şi senin până atunci, începu să se întunece dintr-odată, apele începură să fie cuprinse de o negură neliniştitoare, orizontul deveni închis, totul semănând cu nişte amenințări sinistre. Întețindu-se, vântul începu să ridice valuri din ce în ce mai

îndrăzneţe, care se întindeau cu repeziciune pe cuprinsul mării, mai înalte şi mai învolburate.

Simţind pericolele care veneau din cauza furtunii, Craton porunci echipajelor să se străduiască cu tot dinadinsul să se apropie cât mai iute de ţărm. Câteva corăbii au reuşit să atingă ţărmul la timp, reuşind să fie trase spre plajă. Celelalte însă, surprinse în larg în plină furtună, începură să fie purtate la voia întâmplării, reuşind, cu greu să ajungă în părţile mai joase ale ţărmului şi să fie aruncate de valuri pe plaja nisipoasă. Unele însă s-au sfărâmat, lovindu-se cu putere de stânci.

Practic, nu s-a putut face nimic pentru a salva unele corăbii de la naufragiu, atâta timp cât furtuna era încă în toi. Abia spre seară, când urgia încetă, Craton trimise cercetaşi pentru căutarea corăbiilor rătăcite şi oameni pentru recuperarea proviziilor, a oamenilor, a hranei şi animalelor aruncate de valuri şi de vânt. Patru vase au fost pierdute atunci, zăcând acum într-o stare jalnică pe ţărm sau între stânci. Nicio pierdere nu s-a constatat în rândul soldaţilor, în schimb opt oameni dintre membrii echipajelor fuseseră înghiţiţi de apele învolburate.

Dând ocol corăbiilor sale Craton îşi dădu seama că, deşi o parte din ele arătau parţial distruse, erau şanse mari să le repare, doar luaseră de acasă şi meşteri pricepuţi în întreţinere, deşi asta însemna să mai întârzie câteva zile prin acele locuri.

În scurt timp, principalele corăbii aveau catargele îndreptate iar pânzele înlocuite cu alte noi începură să fluture iarăşi pe rame. Au fost reparate şi o bună parte din vâsle, încheieturile şubrezite de izbiturile de maluri în timpul furtunii şi multe altele care s-au dovedit necesare.

După nicio săptămână iscoadele trimise de Craton pe ţărm s-au întors cu veşti despre oştile regelui Lidiei. Craton avea poruncă să-şi îndrepte oastea degrabă spre zidurile cetăţii Atalya, urmând să facă joncţiunea, în timpul marşului, cu alte două oştiri ale coaliţiei. Iscoadele mai aflară că oştile aliaţilor se aflau pe drum, iar unele întâmpinaseră rezistenţă din partea armatei lui

Agatos în mai multe cetăți din vecinătate. Se părea că Agatos nu se grăbea să atace decisiv, vrând parcă cu tot dinadinsul să cunoască mai bine puterea cu care se confruntă şi intenţiile acesteia. Aşa se explica de ce oastea lui Craton nu fusese atacată de îndată după naufragiul vaselor sale pe ţărm, lăsându-i un bun răgaz pentru a-şi reface pierderile.

Veştile despre luptele din mai multe cetăți avură darul să înfierbânte spiritele oştenilor lui Craton. Era, în sfârşit, o schimbare şi trăgeau nădejde să dea piept cu duşmanul, cât mai curând.

Şi Adoris era animat de aceleaşi vise înfierbântate de măreţie, deşi, într-un fel, mersul evenimentelor îl cam dezamăgeau. El, care nu visa decât vitejie şi glorie, trăia o mare nerăbdare, aştepta chinuitor zile în şir - prin nisipuri, pietre şi mlaştini - veşti de la fantomaticele oştiri ale coaliţiei, ziua când bătălia va începe.

În ziua când Craton hotărî pornirea marşului asupra cetăţii Atalya spiritele s-au aprins dintr-odată, iar mersul pe jos i-a înviorat pe toţi. Numai că avântul ţinu puţin, deoarece drumul nu era tocmai uşor, au apărut dificultăţile inerente unui drum lung şi obositor, pe ploi abundente şi furtuni, pe zile foarte călduroase, pe vântul stepelor care seca repede bălţile şi şuvoaiele de ploaie, prin praf şi prin arşiţă.

Două iscoade tocmai se întorseseră călări, val-vârtej, aducându-i vestea lui Craton că dinspre cetatea Atalya se apropie o oaste însemnată de pedestraşi însoţită de călărime.

Vestea îl puse pe gânduri pe Craton. Regele Agatos se decisese oare să atace, sau era numai o înscenare? Pentru prima situaţie îşi dorea ca măcar să aibă timp să facă joncţiunea cu ceilalţi aliaţi ai săi. Ştirile aduse de iscoade erau cu atât mai alarmante, cu cât nu primeau nicio veste de la vreuna din oştile regilor aliaţi, deşi aceştia trebuiau să fie prin apropiere.

Craton fu interesat să afle şi alte lucruri de la iscoadele sale, aşa că le chestionă:

- Cât de mare este oastea trimisă de regele Agatos?

- Cam treizei de pâlcuri de pedestraşi, deci vreo trei mii de soldaţi.

- Şi călăreţi?

- Nu mai mult de patru sute.

- N-ar fi mulţi, aprecie Craton. Apoi adăugă, ca pentru el: Mai rău e că noi n-avem deloc călăreţi.

Şeful armatei îşi privi căpeteniile pe rând, vrând să le ghicească părerile. Aceştia dădeau a înţelege că oastea lor e cam mică faţă de cea a lui Agatos şi că fără călăreţi erau şi mai dezavantajaţi.

În cele din urmă Craton se sfătui cu Adoris:

- Tu ce părere ai în privinţa şanselor noastre?

Adoris nu era obişnuit să facă judecăţi de o asemenea importanţă, totuşi zise:

- Oştenii tăi sunt neînfricaţi şi doritori de luptă. Totuşi, îmi pare că sunt printre ei prea mulţi tineri, care n-au suficientă exprerienţă în luptă.

Craton era şi el de aceeaşi părere:

- Într-adevăr, starea oştirii noastre e cam precară în acest moment. Şi nici nu putem spera să ne sosească ajutoare din partea aliaţilor, în următoarele zile.

- Ce neghiobie! îşi ziceau înciudat căpeteniile. Cum de n-au venit toate oştile aliaţilor în acelaşi timp?

În cele din urmă Craton se decise:

- Cel mai bine ar fi să ne întoarcem la corăbiile noastre şi să aşteptăm mersul lucrurilor! Între timp, mai trimitem iscoade să aflăm cum stau treburile războiului. Nu cred că Agatos ne va ataca pe ţărm sau pe apă, nu e pregătit pentru asta.

- Da, întări şi Adoris, într-adevăr, reîntoarcerea la corăbii ne-ar putea scăpa de multe primejdii.

Cum şi celelalte căpetenii erau de aceeaşi părere, Craton porunci:

- Atunci ne retragem cât mai repede spre țărm! Vom continua să ne punem la punct corăbiile avariate şi să ne pregătim mai bine.

Nu au făcut nici jumătate din drumul de întoarcere la corăbii că oamenii lui Craton au fost ajunşi din urmă de pâlcuri de călăreți din oştirea lui Agatos, trecând în galop şi slobozind o ploaie de săgeți. Craton trebui să încetinească retragerea pentru a-şi pune oamenii la adăpost.

Atacul călăreților duşmani se înteți până la sfârşitul zilei, ceea ce a făcut retragerea un calvar. Au fost nevoiți să fugă pe alocuri, chiar şi noaptea, ca să ajungă mai repede la țărm.

Îi mai despărțea doar o jumătate de zi până la corăbii, când oştile lui Craton fură atacate din nou de cete de călăreți, cu mult mai numeroase decât în zilele precedente. Lupta dintre pedestraşii lui Craton şi călăreții lui Agatos s-a transformat dintr-odată într-una dârză. Aproape că nu mai puteau înainta deloc. Pe deasupra, trebuiau să se îngrijească acum şi de răniți. Aşa se face că, pe neaşteptate, pedestrimea regelui Agatos a ajuns din urmă ceata lui Craton, apropiindu-se periculos de aproape.

Din fericire pentru oamenii lui Craton, nu mai era mult până la țărm unde-i aşteptau corăbiile. Numai că, apropiindu-se de țărm, oamenii lui Craton au fost întâmpinați de o privelişte de groază. Călăreții duşmani ajunseseră înaintea lor la corăbii şi au reuşit să dea foc la o parte din ele, cele mai aproape de țărm. Numai vreo opt corăbii păreau neatinse de furia duşmanilor.

Bătălia între cele două tabere a început îndârjit. Oamenii lui Craton luptau din răsputeri să-şi croiască drum spre vasele care-i aşteptau aproape de țărm. Săgețile curgeau ca grindina dintr-o parte în alta, iar sulițele grele se izbeau puternic în platoşe şi în bordurile vaselor.

Tezeu si Mitridates luptau cu îndârjire de pe corăbiile lor în timp ce Craton şi Adoris luptau şi ei eroic cu năvălitorii, unul lângă altul, biruind împreună şiruri întregi de asaltatori. Când s-au apropiat pedestraşii lui Agatos armata lui Craton a fost copleşită de

numărul mare al duşmanilor. Se părea că vor pierde bătălia, dar eroii Rodosului se apărau cu dârzenie, făcând adevărate fapte de vitejie. Păreau hotărâţi să nu cedeze teren decât cu preţul vieţii lor.

Adoris tocmai îşi făcu o cărare prin mijlocul unui pâlc de atacatori din faţa sa. Dar, când întoarse privirea, îl zări pe Craton luptând din răsputeri şi fiind înconjurat de o mulţime de duşmani, gata-gata să fie doborât de aceştia. Adoris nu stătu mult pe gânduri, îşi strânse cu putere sabia în mână şi se avântă în ajutorul lui Craton. În doi lupta a devenit dintr-odată inegală şi duşmanii din jurul lor au fost seceraţi în doar câteva minute. Reuşiseră să scape de furioşii lor atacatorii.

Bătălia era cruntă, iar eroii luptau cu îndârjire. Numai că, în timp ce oştenii lui Craton se răreau, duşmanii soseau în număr şi mai mare. Adoris a înţeles că sfârşitul luptei este aproape şi i-a strigat lui Craton:

- Scapă-ţi, prietene, oamenii care ţi-au mai rămas! Trimite-i spre bărci!

Craton strigă să se îmbarce şi ultimii dintre luptătorii care mai puteau răzbate până la vase. Dar pedestrimea lui Agatos atacă şi mai înverşunat, încercând să le taie retragerea. Craton însuşi lupta din răsputeri să-şi ajute oamenii să ajungă la corăbii. În vâltoarea acestei lupte reuşi totuşi să-l vadă pe Adoris căzând la pământ, după ce o suliţă l-a lovit puternic în coif. Inima lui Craton zvâcni de durere văzându-şi prietenul doborât. Ar fi vrut să ajungă la el şi să-l apere cu braţele sale. Însă era prins în luptă cu duşmanii şi nu avea nicio şansă să scape din încercuire. De pe corabia din spatele lui au coborât de îndată câţiva oşteni ca să-şi apere comandantul. Şi iată, până la urmă, după o luptă înverşunată, Craton şi ceilalţi au reuşit să se salveze şi să se urce pe puntea corabiei.

Lupta a mai continuat o vreme, până când vâslaşii au reuşit să despotmolească vasele din nisipul apei şi să le împingă în apă. De acolo, de la înălţimea punţilor corăbiilor, oamenii lui Craton reuşeau să se apere cu mai mult succes în faţa duşmanului.

Cele opt corăbii au reuşit astfel să se îndepărteze de inamic, înaintând în apele adânci ale mării. Dar bilanţul era unul tragic: oştenii lui Craton se împuţinară într-atât de mult că începeau acum cu toţii în cele opt corăbii care le mai rămăseseră. Iar printre ei erau şi mulţi răniţi.

Craton, cu inima îndurerată, privea de la înălţimea bordului corabiei sale tragicul câmp de luptă care i-a decimat armata. Cel mai mult îl durea sufletul pentru prietenul său Adoris, cel care, ca un adevărat erou, îl apărase de furia duşmanilor cu preţul vieţii sale.

În timp ce corăbiile lui Craton se îndepărtau de ţărm una după alta luând direcţia insulei Rodos oştenii lui Agatos se apucară să prăduiască ce mai rămăsese din corăbiile inamice şi de la leşurile împrăştiate pe câmpul de luptă.

Trupul lui Adoris zăcea într-o groapă de nisip. Dar iată că au apărut doi oşteni care se pregăteau să-l jefuiască de armura lui lucitoare şi de coif.

- Lasă-mi mie coiful! Tu ia armura! spuse unul din ei.

- Pare a fi o căpetenie importantă, nu-i aşa? Observă şi celălalt.

- Să plecăm repede! Să nu ne prindă careva jefuind o căpetenie, căci pedeapsa e mare, doar ştii!

- Şi ce dacă-i căpetenie?

- Bine, atunci să-l golim! Dar repede!

În timp ce unul din cei doi soldaţi se apucă să tragă de tunica mortului ca să i-o smulgă se întâmplă să treacă pe lângă ei un sutaş. Cuprinşi de panică, cei doi se opriră din treabă şi se prefăcură că doar studiau cadavrul celui care părea a fi o căpetenie.

- Vino până aici, sutaşule! Pare că aici avem de-a face cu un trofeu important! Cred că e o căpetenie de seamă.

Sutaşul se apropie neîntârziat şi privi chipul celui căzut.

- Da, este o căpetenie, zise acesta. Şi cred că e chiar una importantă. Să fie pus într-un car şi dus la comandantul nostru.

Cei doi oşteni au cărat cadavrul până la un car, iar acesta a plecat în trombă, ocolind trupurile celor căzuți şi luând-o peste câmp, până la cortul comandantului. Pe drumul plin de hurducături, pe care carul alerga grăbit, se întâmplă ca Adoris, care fusese doar ameţit de lovitura puternică pe care o primise la cap, să-şi revină. El se trezi, se ridică în mijlocul carului şi strigă nedumerit, nerealizând unde este şi ce caută el pe acolo:

- Unde mă duceţi?!...

Oştenii care mânau caii s-au speriat de aşa minune, căci îl credeau mort pe cel din car. Însă s-au dezmeticit repede, au oprit carul, l-au imobilizat şi l-au legat fedeleş cu funii. Apoi şi-au îndreptat carul cu preţiosul trofeu către cetatea Atalya, sperând să obţină de la rege o recompensă bună.

12

Primele crâmpeie de lumină pătrunseseră târziu, abia spre amiază, în încăperea subterană în care fusese aruncat Adoris. Ajunsese noaptea în cetatea Atalya şi, cu toată împotrivirea sa, fusese aruncat direct în temniță, fără a-i lua nimeni în seamă vreo altă tocmeală sau rugăminte de-a sa.

Sinistra încăpere a închisorii era atât de întunecată, încât o privire omenească ar fi putut desluşi toate ungherele ei doar după o îndelungă adaptare cu întunericul. Era întins pe o piele de vită, roasă de vremuri şi mucegăită pe alocuri, aruncată pe o ridicătură de pământ dintr-un colț al încăperii care probabil că ținea loc de pat. Într-un alt ungher se afla un bolovan colțuros, uitat acolo din cine ştie ce pricină, pe jumătate îngropat în lut. Cu formele lor noduroase pereții de piatră îngustau şi mai mult puținul spațiu din încăpere. Tavanul era o îngrămădire de buşteni vechi şi mucegăiți, peste care apăsau lespezi masive de piatră. El părea a fi paradisul urechelnițelor şi al nenumăratelor specii de miriapode.

Pe latura dinspre coridor se afla un soi de uşă, din fier ruginit care era susținută din exterior de o lespede grea. Cu toate precauțiile posibile ale ziditorului temniței, uneori pătrundea câte o vagă luminiță gălbuie de afară, prin canaturile uşii care dădea în coridor, de acolo de unde se auzeau din când în când paşii grei ai temnicerilor. Şi printr-o fisură a peretelui opus uşii, când şi când se puteau distinge frânturi de raze de soare, care luminau numai o părticică dintr-o grindă a tavanului. Iar atunci când se întâmpla ca soarele să treacă chiar prin dreptul fisurii, razele se întețeau, din cenuşii se făceau aurii, încât se puteau observa firele de praf dând ocol încet, încăperii. În asemenea momente, nenumăratele ființe

care mişunau pe tavan se puneau în alertă, îndreptându-se grăbite spre locurile mai întunecoase şi mai tihnite.

Cu excepţia zgomotelor paşilor grei ai temnicerilor de pe culoar, a scârţâitului uşilor deszăvorâte şi a lespezilor care închideau la loc uşile, în temniţă era o linişte desăvârşită. Când şi când se întâmpla să ajungă până la urechile întemniţatului ropotul copitelor de cai de undeva din interiorul cetăţii. În răstimpuri mai mari se mai auzea şi câte un strigăt disperat al vreunui condamnat, uitat de cine ştie când în hrubele acelea subterane.

Prima zi petrecută în temniţă a fost una cumplită. După ce se dezmetici din şirul de întâmplări care-l aduseseră acolo, simţi capul vâjâindu-i necontenit, urechile îi zvâcneau cu putere şi îi ţiuiau. De-a lungul întregului trup simţi o mare slăbiciune. Mai apoi însă, întunericul şi răcoarea încăperii îi alinară fierbinţeala trupului. Nu mai simţea dureri în picioare iar auzul parcă i se mai ascuţise. Numai capul îl durea cumplit. Obosit, se târî într-un colţ al încăperii unde dibui părul lucios al pielii de vită. Se ghemui acolo şi, în sfârşit, reuşi să adoarmă.

Când se trezi, avu surpriza să constate că durerea de cap îi încetase ca prin farmec. Scrută încăperea, pe de-a întregul, încercând să se lămurească asupra situaţiei în care se afla. Cercetă pe îndelete zidurile, uşa şi tavanul. Toate păreau masive, imposibil de clintit. Era prins acolo fără nicio speranţă de evadare. Respira cu greu aerul înţepător din încăpere, cu iz de lut, mucegai şi umezeală.

Disperarea se cuibări din ce în ce mai mult în sufletul său. În timp ce lacrimile i-au inundat ochii, se aşeză pe lespedea de piatră din fundul încăperii. De când plecase de acasă, cu mintea nesăbuită, îndreptată numai spre aventură, iată-l pentru a doua oară aruncat în temniţă, doborât, umilit, deznădăjduit. Cât de mult şi-ar fi dorit în aceste momente să fi pierit mai degrabă în luptă, păstrându-şi astfel intactă demnitatea, în loc să suporte o asemenea umilinţă! Hotărât lucru, zeii îl prigoneau, însă fără să-l piardă, ci doar umilindu-l!

Apoi, aproape uitând de propria sa nenorocire, Adoris încerca să-şi amintească ce s-a întâmplat cu Craton şi oastea sa. Nu ştia nici măcar dacă reuşise să se salveze şi să se îmbarce, el şi armata lui. Nu ştianimic despre prietenii săi Tezeu şi Mitridates, dacă se salvaseră! Ultima dată îi văzuse pe corăbiile lor luptând din răsputeri cu duşmanii care i-au atacat. Nu ştia nimic nici despre soldaţii săi atenieni care luptaseră şi ei cu îndărjire, pentru o cauză care nici măcar nu era a lor! Oare câţi dintre ei s-au salvat? Pe cine putea să întrebe toate astea? De la cine putea afla? De la temniceri? Nicidecum. Aceştia, ori nu ştiau, ori n-ar fi vrut să spună!

Gândurile îi alunecau uneori la timpurile de demult. Îşi rememora viaţa sa liniştită din glorioasa cetate Atena, alături de anturajul său de prieteni, de familia sa bine cunoscută şi respectată în cetate. Îşi rememora zilele însorite, cu cerul albastru, pe care le petrecea în rada portului Pireu. Revedea acele paradisuri veşnic vii ale livezilor de măslin de pe colinele Acropolei. În mintea sa se perindau imagini ale saloanelor şi ale amfiteatrelor Atenei, măreţia şi fastul de sărbători şi din zilele obişnuite ale atenienilor.

Clipele treceau încet şi plictisitor. Adoris era încă convins că totul se va limpezi într-o zi, când temnicerul îl va duce în faţa regelui. Aştepta cu înfrigurare ziua aceea, iar speranţa devenea din ce în ce mai mare pe măsură ce timpul se scurgea.

Într-una din zile, iată că întunericul închisorii fu dat la o parte, uşa temniţei se deschise larg şi lumina pătrunse subit prin toate ungherele încăperii. Adoris tresări ca trezit brusc dintr-un somn adânc şi se ridică încă de cum auzi paşii temnicerului răsunând pe coridor. Avea multe întrebări de pus, de îndată ce temnicerul avea să pătrundă în celula sa. Îl va întreba cât mai avea de stat în temniţă. Îl va întreba ce s-a întâmplat cu armata rodosienilor, îl va întreba multe lucruri. După ce lespedea sprijinită de uşă fu răsturnată şi zăvorul tras, temnicerul împinse uşa ca să-i strecoare înăuntru un vas cu apă şi un ştergar cu ceva merinde în el, apoi se pregăti să plece.

Înţelegând că se afla din nou în faţa unei deziluzii Adoris sări la uşă şi-l întrebă pe paznic, cu disperare în suflet:

- Temnicerule, fie-ţi milă! Spune-mi ce mă aşteaptă! Ce vor de la mine? Mă vor elibera sau nu?

Acesta trânti uşa după el şi trase furios zăvorul împingând la loc şi lespedea de piatră, apoi strigă la el cu o voce deloc prietenoasă:

- Nu avem voie să discutăm cu cei întemniţaţi!

În urma acestui eşec Adoris simţi stingându-se în inima sa şi ultimele raze de speranţă. Era azvârlit în întuneric, în cea mai ignorantă şi neomenească uitare.

Noaptea cuprinsese totul în tăcerea ei. Adoris simţea cum răcoarea i se strecoară în şira spinării şi în oase. Se înfăşură în pielea aceea de vită ca să-i treacă senzaţia de frig.

Nu ştia cum a reuşit să adoarmă. Dimineaţa s-a trezit amorţit, cu mâinile şi picioarele aproape înghemţate. Începea o nouă şi chinuitoare zi, plină de încredere, sperând că de data asta iluziile sale să nu-i fie din nou înşelate. Şi au mai trecut încă multe astfel de zile. Deja mintea sa începuse să se obişnuiască cu o nefirească resemnare, el însuşi devenind mai pasiv, mai inert, mai lipsit ca niciodată de orice urmă de încredere. Curând pierdu chiar şi şirul zilelor. Nu le mai ţinea deloc socoteala.

De la o vreme i se păru că frigul din timpul nopţii e mai îndurător, iar zilele deveniră mai călduroase. Îşi imagină că afară se apropia vara. În închipuirea sa îşi imagina soarele cald, cu razele sale strălucitoare. Vedea coroanele verzi ale pinilor clătinându-şi ramurile spre cerul senin. Vedea grupuri de fete în veşminte de vară jucându-se în jurul fântânilor. Vedea ţăranii cu poalele cămăşilor suflecate, împrăştiind grăunţe pe câmpii proaspăt arate, vedea valurile albastre şi tremurătoare în nemărginirea mării.

Inima lui tânjea după toate aceste însemne ale libertăţii! Se simţea ca un leu în cuşcă. Cât de mult îşi dorea să poată avea acea putere supraomenească, precum cea a lui Hercules, să-şi poată sprijini umerii de tavanul temniţei, să ridice clădirea cu totul, s-o

sfărâme, să iasă trimfător din ea şi să se răzbune pe toţi cei ce-l ţineau în captivitate! El trebuie să fie o pasăre liberă!

Ispăşi în temniţa aceasta încă o vară, apoi încă o iarnă şi iar o vară, şi tot nu mai sosea nicio veste de nicăieri. Pierdu până la urmă orice speranţă de a fi găsit în temniţa acestui oraş de către vreo rudă de-a lui care s-ar fi străduit, în cele din urmă, să se intereseze de soarta lui şi să-l răscumpere. De bună seamă, zăcea acolo neştiut de nimeni! Desigur, se gândea că unii îl credeau mort. Ar fi preferat de o mie de ori mai mult să fi fost pedepsit ca un tâlhar obişnuit, să fi fost bătut şi schingiuit, decât să zacă uitat de toată lumea în acea înfricoşatoare singurătate! Singura fiinţă omenească pe care o vedea în faţa ochilor era temnicerul său, care deschidea zilnic uşa încăperii, aducându-i hrană şi apă. În rest, uitase cu totul lucrurile de afară. Uitase până şi conturul copacilor, a caselor, chipul oamenilor. Mânca blestemând pâinea ce i se aducea zilnic, pe care o ducea la gură mai mult din instinct, aproape împotriva voinţei sale.

Odată, însă, se întâmplă să audă din afara temniţei şiroaiele de ploaie lovind zidurile şi scurgându-se de pe la streşini. Într-un colţ al celulei desluşi un sunet cristalin, foarte ciudat, aşa cum nu mai auzise până atunci. Curiozitatea l-a îndemnat să se apropie de acel loc. Şi mâinile sale descoperiră un firicel de apă ce se prelingea pe peretele de piatră. Mai apoi firicelul crescu, se lărgi şi Adoris simţi cum apa din încăpere începe să se adune peste tot, creascând ameninţător şi urcând până deasupra gleznelor, apoi peste genunchi... Simţi cum creşte, odată cu apa, şi răcoarea din celulă. O clipă fu străbătut de speranţa că apa aceea va umple toată încăperea şi-i va sfârşi, odată pentru totdeauna, chinul. Era numai o nouă deziluzie, căci apa, ajungând la nivelul genunchilor, nu mai spori deloc, ba dimpotrivă, la numai o zi după aceea scăzu şi fu înghiţită aproape complet în pământul lânced al celulei sale.

13

Somptuoasele coroane ale cedrilor fremătau deasupra înaltelor ziduri crenelate ale cetății, străjuind o lume de basm ce răsărea ca un miraj acolo, la întâlnirea continentului cu marea învolburată. Prin cetate alei largi şi drepte străbăteau pajiştile cu iarbă verde, cu ornamente de flori, răcorite toate de şuvoaiele fântânilor arteziene, alei ce duceau departe până la colinele împădurite şi livezile roditoare din fundul curții. Vlăstari viguroşi de viță de vie, precum şi iedera cu şuvoaiele roşii şi aurii ale frunzelor, se agățau cu elan de ziduri ori de trunchiurile pletoase ale sălciilor.

Zidurile semețe înconjurau larg întreaga întindere a cetății, urcând culmile domoale ale colinelor ca apoi să coboare lin spre țărmul mării. Acolo, între ziduri şi mare, se întindea un falnic oraş, cu nenumărate palate şi temple. În mijlocul lui, străjuite de şiruri de castani zvelți, se ridicau somptuoasele palate ale regelui Agatos, atât de sclipitoare, încât oricine apropiindu-se de ele, s-ar fi simțit dominat de admirație.

Palatele regelui Agatos din Atalya, superbe, cu frontispicii impresionante străjuite de pridvoare cu coloane înalte toate din marmură albă, cu cornişele de sus ale acoperişurilor împodobite cu statui reprezentând minotauri, lei, tigri sau chipurile zeilor înaripați şi a zeițelor surâzătoare din Olimp, toate încântau privirea oricărui călător. Dinspre intrările aurite ale palatelor şi templelor trepte multe împodobite cu ornamente de marmură colorată urcau spre lăcaşuri atrăgătoare. În preajma palatelor erau bazine cu apă limpede, din mijlocul cărora țâşneau fântâni arteziene, iar printre

siluetele copacilor se întrezăreau statui albe şi locuri ispititoare de popas.

Palatele şi templele cele mari şi strălucitoare erau bine păzite de străjeri vigilenți, bine antrenați să protejeze proprietățile puternicului rege.

Cel mai mare dintre palate, zidit în aur şi marmură, era cel al tronului. Era un privilegiu pentru cineva să poată intra în sălile acestuia. Urcând multe rânduri de trepte albe, trecând printr-un culoar de statui şi basoreliefuri se dezvăluiau de o parte şi de alta inimaginabile frumuseți. Bolta amplă a sălii, susținută de ziduri şi şiruri de coloane înalte şi ornamentată fastuos cu fresce, statui şi basoreliefuri, era viu luminată prin ferestrele de sus, ingenios camuflate printre scene şi decorațiuni. Din spatele sălii porneau noi şiruri de coloane ce conduceau spre celelalte aripi ale palatului.

Situat în mijlocul sălii, înveşmântat cu eleganță în purpură şi postavuri scumpe, împodobit cu aur şi nestemate se înalța strălucitor şi măreț divanul tronului. În jilțul cel mai înalt al tronului, spre care putea sui în trepte sub privirile sfidătoare ale sfetnicilor, domnea regele Agatos. În jurul lui şi prin întinsa sală a tronului, roiau mulțimi de slujitori care se străduiau să intre în voia celor prezenți.

Suveranul, în deplină putere, înalt şi frumos la chip, cu priviri inteligente şi înflăcărate, având o voce calmă şi plăcută îşi impunea uşor superioritatea în fața celor care-l slujeau. Aidoma glasului zeilor rostirile sale erau ascultate cu multă luare aminte, chiar dacă sentințele erau uneori grele şi cutremurătoare, alteori spirituale şi patetice. În toate situațiile însă, acestea erau pătrunse de un adânc spirit de dreptate şi înțelepciune.

Se înțelege cât de descumpănit putea fi cineva care intra pentru prima dată în sala tronului, căci în mintea lui se petrecea o luptă între a putea urmări neclintit rostirile regelui şi a nu fi furat de farmecul extraordinar al priveliştii. Se întâmpla uneori ca vreunul să fie într-atât de încântat de aspectul sălii, de podoabele ce străluceau peste tot, încât să nu mai urmărească discuțiile purtate în

divan. Dacă-l descoperea, regele îl urmărea cu privirea, apoi îl mustra, încruntându-se. Se ştia însă că în asemenea împrejurări mânia regelui nu ţinea mult, nu era neiertătoere, redevenind la scurtă vreme plin de voie bună şi generozitate.

Ca nimeni altul, regele Agatos se pricepea foarte bine să audieze şi să înţeleagă rapoartele supuşilor săi şi problemele solilor străini. Asculta atent, cu răbdare, spre a înţelege în fiecare moment adevăratul sens al cuvintelor ceremonioase, prea des vădit protocolare. În timp ce asculta, chipul lui se lumina ori se încrunta, după cum desluşea câte un adevăr sau câte o minciună în cele ce i se relatau.

Deciziile sale însă erau limpezi, exprimate cu hotărâre. De multe ori cei ce plecau de la divanul regelui li se putea citi pe chip mulţumirea şi proslăveau înţelepciunea regelui.

Într-o zi senină, când lumina vie pătrundea în sala tronului prin vitraliile ce înviorau frescele în nuanţe exotice, regele se decise să-şi amâne treburile divanului şi în acest scop porunci să se facă pregătiri pentru o plimbare în incinta cetăţii. Sfetnicii şi slujitorii se bucurară şi ei de acest prilej, aşa că erau voioşi să-l însoţească pe rege în plimbarea sa, în exuberanta şi luminoasa atmosferă de afară.

În acea zi plină de limpezimea cerului şi a văzduhului, siluetele templelor de pe colinele oraşului păreau însufleţite. Solitare, elegante şi somptuoase, templele păreau nestemate rare, încadrate de peisaje naturale armonioase. De pe înălţimea colinelor pe care se aflau se deschideau privelişti încântătoare asupra întregului oraş şi asupra mării din apropiere.

Pe o pajişte frumoasă şi întinsă, situată chiar la poalele unei coline vecine cu palatele regelui se afla templul lui Zeus, o zidire înaltă, din marmură aurie şi roşie, cu coloane albe. Pe o altă colină mai înaltă decât aceasta, pe crestele căreia se vedeau stânci cenuşii, printre coroanele castanilor şi verzilor pini se întrezărea silueta albă, armonioasă şi elegantă, a templului lui Apollo. Undeva în stânga, pe o colină nu prea înaltă, situată chiar la ţărmul

mării, se înălța un alt templu de vis, cu multe coloane albe, cu acoperiş albastru şi împodobit cu ornamente şi statui, era templul lui Poseidon.

Regele Agatos se bucura nespus, ori de câte ori revedea aceste temple, rodul imaginației şi a străduințelor sale şi a arhitecților săi, toate atât de armonios încadrate în peisajul natural al ținutului. Studia cu asiduitate şi cu un expert ochi de artist gândurile şi simțămintele pe care templele le insuflau spiritului omenesc.

Însoțit de cei mai apropiați sfetnici regele urcă încet până spre culmea uneia dintre cele mai frumoase coline din cetate, de pe înălțimile căreia puteai avea o perspectivă minunată asupra întregului oraş şi asupra mării. Ajuns în vârf regele Agatos inspiră profund în piept aerul curat al înălțimii, contemplă larga privelişte din jur care cuprindea şi exteriorul cetății, departe, peste câmpul cu holde aurii, până la nostalgica linie a orizontului de deasupra mării.

Reflectând îndelung, chipul regelui fu luminat atunci de o nouă idee, diafană şi fascinantă. Inima şi gândurile i se umplură de hotărâre, de înflăcărare şi rosti celor ce-l însoțeau:

- Aici voi zidi templul cel nou, care le va întrece pe toate în măreție şi frunusețe!

Văzând că sfetnici priveau nedumeriți şi că n-au înțeles rostul vorbelor sale Agatos surâse misterios, în timp ce cobora pajiştea domoală a colinei. Când paşii îl purtau încă pe aleile de marmură ale oraşului chipul său părea că mai străluceşte la ideea cea nouă şi înălțătoare.

Poate că farmecul neobişnuit al acestei zile se datora şi freamătului pregătirilor ce aveau loc în cetate, în ajunul apropiatelor sărbători dionisiene care, în cetatea lui Agatos, li se acordau întotdeauna o deosebită atenție şi amploare. Prin uşile templelor larg deschise se vedeau pâlpâind torțe mari. Prin preajma acestora mulțimi de oameni păreau că îşi petrec timpul travestiți în personaje mitologice şi jucând teatru. Pe culmile colinelor se înălțau trâmbe albe ori sinilii de fum. În arenele din cetate se

făceau ultimele amenajări, iar voinicii se antrenau. În apropierea templului lui Zeus se adunase o mulțime de orăşeni dornici să-l vadă pe rege. Preoții templului ieşiseră şi ei în întâmpinarea sa.

Impresionat de primirea caldă a supuşilor săi, regele le rosti cu glas binevoitor:

- Ferice de voi, locuitori ai Atalyei!

- Să ne trăieşti în veci, preaslăvite stăpâne! îi răspundeau oamenii, cu entuziasm.

- Cum merg pregătirile pentru sărbători?

Din grupul de preoți un tânăr chipeş ieşi în față şi-i răspunse:

- Să fii binecuvântat, măria ta! Cu voia lui Zeus, toate merg aşa cum trebuie şi cum e dorința ta, slăvite rege!

Mulțumit, suveranul plecă mai departe îndreptându-se către palatele sale. Orăşenii, copiii, femeile şi oştenii, se opreau din mers când îl vedeau, i se închinau şi-l binecuvântau.

Spre prânz, când razele soarelui începură să încălzească intens, regele poposi pe o bancă în preajma unei fântâni frumos amenajate. Era ostenit, dar mulțumit. Ceru să fie adusă lectica. Urcat în ea, regele fu adus înapoi în palatul său, oprindu-se apoi în sala tronului la treburile sale.

Când sosi ora amiezii iar regele fusese chemat să meargă la ospățul prânzului, un dregător de-al său sosi agitat şi-i şopti la ureche o veste importantă, fapt care-l făcu pe suveran să părăsească prânzul iute şi îngândurat. Reveni în sala tronului. Curând, dinspre porțile cele mari glasul trompetelor răsună solemn vestind ivirea, în apropierea cetății, a unui lung cortegiu de străini ce sosea în goană. Pe alei şi prin preajma porților zarva crescu iar mulțimile de orăşeni fremătau dornice să nu scape nimic din cele ce se întâmplau. Cei care vegheau pe ziduri transmiseră către rege ştirea că spre cetate se îndreaptă rădvane elegante, urmate de cete de călăreți în haine strălucitoare. După flamurile pe care văzură că le poartă socoteau că erau soli tocmai din îndepărtata Persie.

În primul moment regele păru neliniştit. Lăsă treburile divanului şi urcă pe o terasă a palatului, de unde putea privi cetatea până spre mare. Văzându-şi frumoasele palate şi temple, precum şi armonia plăcută din jur, regele se reculese, păru că îşi redobândeşte încrederea şi coborî iarăşi în sala tronului, poruncind să se facă pregătirile cuvenite pentru întâmpinarea înalţilor soli.

Peste un ceas trompetele de la intrarea în cetate răsunară din nou, cu şi mai multă solemnitate. La poarta cea mare a oraşului dinspre răsărit apăru, cu mare pompă, alaiul solilor perşi. Acesta pătrunse în cetate cu carete mari şi sclipitoare trase de cai superbi, strălucind de lux şi aur. În urma caretelor şi alături de ele veneau la trap grupuri de călăreţi, înzorzonaţi care mai de care cu ciucuri, paftale şi chimire de aur. Poporul, adunat pe la porţi şi pe aleile din drum, îi privea cu admiraţie şi-i aclama.

Ajungând în preajma palatului, somptuoasele carete ale perşilor întoarseră şi se opriră. Din ele începură să coboare persoane bizare, cu veşminte atârnând grele de aur şi de podoabe. Salutând cu plecăciune mulţimea care-i întâmpina, solii Persiei fuseseră poftiţi să intre în sala tronului regelui Agatos.

14

Când solii Persiei au intrat în sala maiestuoasă a tronului, regele Agatos şedea demn în jilțul său înalt, înconjurat cu mare pompă de sfetnicii săi. În urma solilor nu au avut voie să intre decât slujitorii care purtau darurile. Ceilalți însoțitori, precum şi oştenii, au rămas aşteptând în curtea palatului.

Solii se apropiară încet, cu sobrietate, de primele trepte ce urcau spre tron, apoi se opriră, înclinându-se puțin, aşa după cum cerea datina. Trei dintre ei s-au apropiat la câțiva metri de rege. După veşmintele bogate şi insemnele pe care le purtau se vedea că erau trei persoane importante. Conform rangului înalt al acestora regele se ridică în picioare ca să-i întâmpine.

După rostirea urărilor de bun venit regele Agatos ceru să asculte mesajul solilor.

Primul sol, pe nume Artaban, era un bătrân înalt şi cărunt, care părea a-şi păstra încă suplețea tinereții. El era unul dintre renumiții înțelepți ai Orientului, filosof, astrolog şi poet în acelaşi timp. Purta veşminte alese, manta albastră, sabie bătută în nestemate, prinsă de brâul plin de podoabe. Era unul dintre cei invitați adesea la sfaturile importante de pe la curțile suveranilor din Orient.

Alături de el se afla un ins mătăhălos, din cale afară de gras, cu o barbă neagră şi țepoasă, cu sprâncene stufoase şi încruntate deasupra unor ochi mari şi negri. Clipea des din pleoape, iar pântecele voluminos îi încăpea cu greu în veşmintele lui largi, brodate cu aur, împodobite cu paftale şi strălucind de briliante. În ciuda masivității sale se mişca destul de bine şi părea sprinten la vorbă. Se numea Arbatis şi era vestit şi stimat în lumea sa, fiind

unul dintre cei mai bogați oameni din Orient, averile sale fiind într-atât de vaste că nici măcar el nu le ştia pe toate.

În fine, cel de-al treilea sol era un prinț persan, pe numele lui Kirvan, fiul prea puternicului împărat al Persiei. Era tânăr, cu un corp atletic şi puternic, îmbrăcat de asemenea în haine impunătoare de ostaş, cu insemnele militare lucind de nestemate. Era elegant şi plăcut la înfățişare şi emana o oarecare doză de înfumurare, ceea ce nu mira pe nimeni, ținând seama de rangul său atât de înalt.

În alte împrejurări solii perşilor ar fi putut să-şi rostească mesajul cu suficientă aroganță şi cu vorbe aspre, menite să intimideze ascultătorii. De data aceasta însă, impresionați de ceea ce văzuseră de cum intrară pe porțile cetății, îşi domoliră îngâmfarea şi rostiră solia cu mai multă bunăvoință în glas, cu cuvinte alese şi potolite, lăudând mărețele realizări ale regelui Agatos.

Însă regele înțelesese deja că solii nu bătură degeaba atâta drum, că vor, ca de fiecare dată, supunere în fața împăratului persan. De aceea, cunoscut ca neîntrecut în a ticlui răspunsuri cu mai multe înțelesuri, obişnuind să vorbească în pilde mărețe şi şarade, regele se avântă cu solii într-un discurs de înaltă ținută, încât aceştia, impresionați de personalitatea sa şi vrăjiți de ținuta lui plină de demnitate şi înțelepciune, se lăsără de-a dreptul cuceriți.

Regele Agatos i-a înştiințat pe solii persani că peste câteva zile urmau să aibă loc mult aşteptatele sărbători dionisiene şi le-a propus să rămână până atunci şi să asiste la festivități. Iar solii au primit cu bucurie invitația.

Solii au fost găzduiți în somptuosul palat al regelui, în care s-au înțețit petrecerile în cinstea acestora. Bogăția şi grandoarea de la curtea regelui se observau la tot pasul, belşugul bucatelor şi băuturilor de asemenea, rafinamentul obiceiurilor şi muzicii au răsunat permanent prin saloane. Agatos i-a însoțit personal a doua zi pe oaspeți să le arate oraşul şi templele sale.

Deşi obişnuiţi cu semeţia şi bogăţia curţilor înalţilor demnitari ai lumii acelor vremuri, solii Persiei au fost realmente impresionaţi de elegantele alei ale oraşului, pavate cu marmură lucioasă şi împodobite cu minunate arabescuri şi ornamente, de eleganţa nemaiîntâlnită a templelor, de bogăţia şi luxul parcurilor şi palatelor, de câtă solemnitate, strălucire, culoare, noblețe şi vigoare emana spiritul acestui popor! Unii oaspeţi se întrebau dacă nu cumva în acest oraş există un spirit superior altor spirite ale lumii.

Tulburarea a sporit şi mai mult în inima acestora în timp ce păşeau încet, alături de rege, pe treptele de marmură care urcau spre templul lui Poseidon. Ajunşi sub şirurile de coloane ce străjuiau intrarea în somptuoasa clădire oaspeţii începură să simtă o adiere plăcută a brizei de mare care le răcorea frunţile asudate. De pe colina pe care era aşezat templul se vedeau valurile liniştite ale mării clătinând încet corăbiile cu pânzele albe. Templul părea înalt şi viu colorat, deosebit de celelalte de jos. Pe faţadele sale se vedeau zugrăvite corăbii cu linii aurite. Sus, pe cornişele din faţă, străjuiau două statui de marmură albă, una a lui Poseidon şi una a lui Helios, cu aripile întinse, gata să-şi ia zborul peste necuprinsul mării. Păşind în interiorul templului solii au rămas şi mai uimiţi de cele ce li se oferea privirilor: niciodată nu s-ar fi aşteptat la o atât de viguroasă izbucnire a luminilor şi a culorilor, ca cele ce se revărsau de pe pereţii şi de pe bolta templului, stăpânite pe de-a întregul de scene grandioase, înfăţişând episoade fascinante din legendele mărilor. Iată, colo, o scenă grandioasă, în care zeul Poseidon ţine într-o mână tridentul, iar în cealaltă ancora unei corăbii nerăbdătoare să-şi ia zborul, cu pânzele umflate de vânt. Tabloul simboliza lupta dramatică între ape şi pământuri şi impresiona mai cu seamă prin valurile albe şi înspumate care loveau aproape ca în realitate stâncile cenuşii ale ţărmului.

Acest spectacol feeric i-a determinat pe oaspeţi să creadă că în cetatea Atalya se săvârşesc minuni, cu toate că, în mintea lor, îl considerau pe Agatos un păgân.

Înțeleptul Artaban - care văzuse şi simțise multe în viața sa plină de peregrinări - se simți copleşit de vigoarea noilor sentimente care îi tulburau sufletul. Încerca să găsească o dezlegare în mintea sa la toate tainele pe care le descoperea. Toate aceste frumuseți care i se ofereau privirilor erau ispite sau nu? Există pe lume ceva care să fie agreat, deopotrivă, de zeii tuturor popoarelor? Există ceva sublim în Univers, un adevăr care să fie acceptat de toți zeii? Dacă ar fi aşa, ce bine s-ar potrivi în inima sa toate aceste sentimente laolaltă! Atunci poate l-ar înțelege perfect pe ambițiosul rege Agatos!

Regele însă, deşi nu înceta să pară vesel şi deschis cu oaspeții săi, era plin de gânduri întunecate şi îngrijorări şi nu înceta să spună rugăciuni zeilor săi. Dacă altora ar fi scăpat neobservată uşoara sa stare de frământare, înțeleptul Artaban sesiză toate acestea din sclipirile privirilor sale. Spirit plin de profunzime, bătrânul şi vicleanul Artaban - versat în a citi cele ce se petrec dincolo de masca chipului uman - încerca să pătrundă şi să înțeleagă gândurile şi îngrijorările acestui om deosebit, pe care deja începuse să-l admire. Ieşind din templul lui Poseidon înțeleptul se hotărî să aibă îndrăzneala de a se lămuri, sperând că va reuşi să dezlege taina celor ce se petreceau în inima regelui Agatos:

- Luminate Agatos, rege şi stăpân, este adevărat ori nu, se pare că mintea şi mai ales inima ta nu par îndeajuns de mulțumite de cele câte ai realizat până acum?

Regele Agatos se opri o clipă din mers, privind cu uimire fața iscusitului Artaban.

- Poți tu, oare, fiu al Răsăritului şi al stepelor, să ghiceşti gândurile altora?

Dar versatul Artaban nu se pierdu cu firea la reacția neaşteptată şi răspunsul chibzuit al omului de lângă el. Făcu un pas în fața sa, se înclină cu respect şi surâzând ceremonios, spuse:

- Sunt de-a dreptul uimit şi entuziasmat de toate câte îmi văd ochii şi mintea în cetatea ta! Nici n-aş fi crezut că pot întâlni atâtea frumuseți. Şi totuşi, sunt intrigat, luminate rege! Căci te văd

îngândurat, ros parcă de o taină ascunsă. Mintea ta este tulburată de ceva măreț în închipuirea ei. Ochii tăi susțin acelaşi lucru. Nu sunt toate astea semne de sublimă revelație? Iar în spiritul tău, revelația nu înseamnă şi hotărâre?

Din senină şi luminată fruntea regelui deveni dintr-odată întunecată, iar sprâncenele îi trădară o scurtă încruntare. Înaintă câțiva paşi alături de însoțitorul său şi zise:

- Da, ai dreptate, înțeleptule Artaban!

Cei doi se priviră lung şi multe întrebări şi răspunsuri şi-au găsit exprimarea în această confruntare vizuală. Era un joc lipsit de cuvinte al celor doi mari înțelepți.

15

Oraşul Atalya părea mai strălucitor ca oricând în dimineaţa primei zile a sărbătorilor dionisiene - prilej de bucurie pentru toate popoarele elene răspândite în lumea largă. Ţărmurile aburinde ale mării, coloanele albe de marmură reflectând razele de lumină, scânteietoarele ramuri ale măslinilor de pe înălţimi, toate însufleţeau ambianţa de sărbătoare a cetăţii.

Cetatea însăşi fremăta în aerul de sărbătoare, templele erau înţesate de lume admirând ceremoniile închinate zeilor. Pe pajiştile prin preajma templelor se puteau vedea multe spectacole oferite de artişti pe teme mitologice. La tot pasul întâlneai chipuri înfăţişând regi şi prinţi, zeiţe şi eroine, având cununi de lauri pe cap şi zâmbete înfloritoare pe buze. Pe la pridvoarele templelor, prin chioşcurile din pieţe şi pe la uşile caselor peste tot erau atârnate ramuri încărcate cu flori. Aripile diafane ale porumbeilor sloboziţi spre azurul cerului pluteau spre înălţimi, spre a se aşeza apoi uşor, pe ramurile cedrilor.

Când soarele s-a înălţat pe bolta cerească regele Agatos îşi invită oaspeţii să ia parte la ceremoniile din templul lui Zeus. Conduşi chiar de rege, solii perşilor s-au apropiat de incinta impozantului templu unde, ca de obicei în aceste zile de sărbătoare, se adunase o mulţime de curioşi dornici să vadă chipurile şi veşmintele ilustrelor personaje şi să le asculte rostirile. Temători întrucâtva, oaspeţii păşiră pragul templului în care ceremoniile erau în toi. Preoţii încetară o clipă ritualul pentru a-i saluta pe soli şi pe rege, apoi reluară ceremonia cu şi mai mare însufleţire.

Ca şi în templul lui Poseidon oaspeţii păreau uimiţi de cele ce vedeau. În templul lui Zeus impresionau mai ales grandoarea şi

rafinamentul zidirii. Înaltă, somptuoasă, cu şiruri de coloane bogat ornamentate, cu altare arătoase, edificiul templului nu părea a fi zidit de mână omenească. Oaspeţii simţeau din plin grandoarea divinităţii lui Zeus, puternicul zeu al păgânilor. Ochii lor rătăceau uimiţi pe bolţile înalte, bogate în ornamente şi fresce armonios colorate, strălucind de mult aur. Impresiona mai ales lumina vie, nefirească, ce lumina templul din înaltul vitraliilor. Datorită acestui meşteşug, încetul cu încetul, oaspeţii au început să-l admire pe regele ai cărui oaspeţi erau acum.

Solii priveau cu încântare bogăţia ceremonialului şi veşmintele pe care le purtau preoţii. Vocile preoţilor, mai ales, amplificate de miraculoasele bolţi ale clădirii, dădeau un aer şi mai solemn ritualurilor, făcând templul să răsune în sonorele rezonanţe.

Regele Agatos ţinu să le explice oaspeţilor în şoaptă:

- Preotul cel tânăr şi chipeş este Piratos, mai marele preoţilor din acest templu pe care îl socot cel mai talentat şi stimat dintre preoţii ţării mele!

Părăsind într-un târziu templul lui Zeus oaspeţii au rămas din nou surprinşi de metamorfozele care se petreceau cu oraşul. Din liniştite şi preocupate pieţele şi aleile deveniră înţesate de freamătul mulţimii. Locuitorii oraşului ieşiră cu însufleţire pe străzi, îmbrăcaţi în veşminte alese, bogate şi strălucind de fireturi aurii, sau mai simple dar de o albeaţă imaculată. Vârstnici şi copii, femei şi bărbaţi se plimbau ca într-un furnicar prin pieţe şi prin faţa chioşcurilor de pe la răspântiile străzilor. Peste toată această larmă răsunau diafanele sunete ale instrumentelor muzicale de tot felul. Prin arene vestite, ticsite de lume, se desfăşurau reprezentaţii teatrale care ţineau spectatorii cu sufletul la gură.

Solii Persiei aduseseră cu ei, la sosire în cetate, un întreg alai de negustori. Şi, în timp ce poporul din cetate se bucura de grandoarea spectacolelor, negustorii, care îşi întinseseră tarabele prin pieţe şi pe la porţile cetăţii, începură să strige tare, în felurite limbi, să-şi laude mărfurile. Iar norodul cetăţii dădu năvală spre tarabele acestora pentru a-şi cumpăra tot felul de lucruri care li se

păreau deosebite: podoabe pentru femei, țesături fine, şaluri, paftale şi cuțite şi multe altele.

Regele Agatos părea mulțumit văzându-şi poporul în sărbătoare. Venise, în sfârşit, bucuria şi în casele oamenilor simpli şi nevoiaşi. Pretutindeni se bea şi se ospăta, după datină. Se făceau prelungi plimbări în bărci ori în corăbii, în largul mării. Iar pe înălțimile colinelor se aprindeau focurile nedeielor.

16

Vitraliile înalte ale templului zeiței Afrodita luminau cald sala cu reflexe de sidef. În această sală se prezentau cele mai elevate spectacole, organizate cu migală şi pricepere de însăşi soția regelui Agatos, regina Ariadna, o femeie vestită prin frumusețea ei, cultă şi cu simț înăscut spre artă şi perfecțiune. Sala de reprezentații din templu era finisată cu cea mai mare grijă, toate detaliile se armonizau perfect cu spectacolele ce aveau loc aici.

Regele Agatos şi înalții soli ai Persiei fuseseră invitați de regină să ocupe locurile de onoare ale sălii de spectacol. Sala era cochetă, nu prea mare, dar fastuos ornamentată. Regina Ariadna, laolaltă cu soțiile înalților demnitari, se afla într-o lojă separată, mai înaltă, de unde urmărea şi dirija cu amănuntul reprezentația ce avea loc pe scenă.

O cortină albă ce împărțea sala în două nu reuşea să camufleze întru totul privirilor scena ai cărei stâlpi zvelți de susținere erau luminați prin ferestrele laterale şi din înaltul acoperişului, creând în spatele cortinei o atmosferă de mister. Faldurile cortinei se legănau unduioase, mişcate de curenții de aer şi de razele luminii.

La un moment dat, câțiva copii au tras cortina într-o parte. Lumina şi splendoarea scenei a inundat dintr-odată întunericul din sală. Printre coloanele înalte ce susțineau bolta scenei se vedeau decoruri minunate, desene şi pânze redând un peisaj încântător, misterios, ireal. Diafanul peisaj, cu pajişti şi flori, bogat în cortine colorate, prezenta scene vii şi captivante, într-o metamorfoză continuă. Se imaginau stânci albe, corăbii pe ape cu pânzele întinse, fluturări de aripi şi duhuri cereşti vag perceptibile. Din

adâncul scenei izvorau calde sunete armonioase de flaut, de harpe şi chitare, ale căror rezonanţe divine înfiorau inimile din sală. Vocile actorilor răsunau melodioase, abia şoptite, ori răscolitoare, aproape de public ori îndepărtate, parcă venind dintr-o altă lume. Nu era cu putinţă ca o inimă omenească să nu fie pătrunsă fierbinte de aceste sunete şi glasuri!

Se interpreta o piesă recentă, o capodoperă care, cu o forţă dramatică impresionantă, inventa o poveste de dragoste dintre un tânăr poet din Corint şi fiica unui bogat rege din Milet. În spiritul puterii şi aroganţei sale regele din Milet cerea tânărului să îndeplinească o mulţime de dorinţe, care mai de care mai extravagante, una dintre ele fiind aceea ca să-şi renege părinţii şi originea sa modestă. În culmea disperării tânărul, luptându-se cu propria conştiinţă, imploră zeii şi le ceru ajutorul. Însă aceştia rămâneau surzi. Fiica de rege, care începuse prin a se îndrăgosti nespus de mult de poeziile eroului nostru poet, încerca şi ea din răsputeri să ceară îndurarea zeilor. În cele din urmă tânăra nevinovată s-a refugiat în templul zeiţei Afrodita, pentru a-i cere cu stăruinţă ajutorul.

Pe scenă au apărut la un moment dat o mulţime de cortine sumbre care au întunecat întreaga sală şi au strâns inimile spectatorilor. Apoi, încet, o lumină pură precum albul zilei a pătruns biruitor pe scenă, dezvăluind cortine azurii care tremurau în adierea vântului şi luminau un peisaj feeric. Pe o pajişte dulce, de un verde pur, presărată cu flori gingaşe coborî din cer o zeiţă. Răsuflarea spectatorilor a încetat brusc. Era măreţia însăşi! Zeiţa în veştmânt alb, diafană, cu cingătoare strălucind de diamante! Cu picioarele fine păşind jucăuş pe pajişte, abia atingând pământul. Cu mâinile nobile şi mlădioase, întinse armonios în arc deasupra capului, fermecătoare prin eleganţa mişcărilor. Chipul zeiţei de pe scenă era de o perfecţiune aproape sacră, cu faţa de o frumuseţe tulburătoare, cu zâmbet de copil şi cu o privire luminoasă. Părul negru, lucios şi ondulat se revărsa unduitor pe umerii perfecţi ai acestui giuvaer feminin, copil încă, dar cuceritor prin strălucirea sa.

Oh, Zeus! De unde ai cunoscut tu taina supremei frumuseți? Este închipuirea ta sau este însăşi "spiritul universal"?

Interpretarea rolului zeiței Afrodita avea măreția şi strălucirea care trimiteau spectatorii direct în lumea extazului! Cei care o priveau trăiau cu vie emoție fiecare clipă...

Felul strălucit în care zeița Afrodita şi-a jucat rolul l-a convins până şi pe Zeus, care s-a lăsat înduplecat să ajute tinerii îndrăgostiți. Regele înfumurat din Milet a fost convins să înțeleagă şi să accepte dragostea de neclintit a celor doi tineri şi a renunțat în cele din urmă la pretențiile sale absurde. Povestea s-a încheiat cu bine, spre fericirea nespusă a spectatorilor care au izbucnit în aplauze nesfârşite. Prințul Kirvan în persoană găsi prilej să se aplece la urechea lui Artaban şi să-l întrebe, aproape la limita naivității:

- A fost o fată oarecare, sau chiar era zeiță cea care a jucat rolul Afroditei?

Bătrânul Artaban zâmbi cu subînțeles, văzând nepriceperea tânărului său prinț, şi-i răspunse în şoaptă:

- Era Kromia, cea mai strălucită dintre fiicele regelui Agatos!

Înfumuratul Kirvan simți că inima începu să-i bată puternic în piept. De abia reuşi să-i răspundă vârstnicului său concetățean:

- Pe cuvânt! Am crezut că era o zeiță!...

Frumoasa Kromia apăru chiar atunci radioasă, din spatele scenei şi se opri în loja reginei Ariadna. Aplauzele din sală se declanşară din nou. Mulțumită, regina Ariadna zâmbea cu voioşie, mângâind cu gingăşie părul buclat şi minunat de frumos ce împodobea chipul de înger al fiicei sale, mândră de proaspăta ei reuşită de pe scenă.

Cu aceeaşi gingăşie şi dragoste o înconjurară şi celelalte femei din anturajul reginei, precum şi o mulțime de alte fete, aproape toate de seama Kromiei, care tocmai invadaseră loja reginei şi o îmbrățişau maiestuos.

17

Zilele senine şi plăcute însoţeau fără încetare frumoasele sărbători închinate zeului Dionisis. Aerul pur şi răcoritor, cu nuanţe cristaline se scurgea plăcut din înaltul albastru al cerului peste galbenul-auriu al toamnei, dând o înfăţişare de vis grandioaselor arene din partea de răsărit a cetăţii Atalya. Castanii rămuroşi, plopii cu freamătul neliniştitor al frunzelor, înşiraţi de-a lungul aleelor, delimitau ingenios fastuoasele arene, făcându-le cochete, elegante, mult îndrăgite de cei care le vedeau. Arenele - cu multe şiruri de bănci albe aşezate în semicercuri, înălţându-se din ce în ce mai sus până pe coama colinelor - erau foarte familiare localnicilor, datorită intimităţii şi farmecului lor. Spaţiile din faţa lor erau ornamentate cu marmură albă, fiind aproape în exclusivitate rezervate regelui şi sfetnicilor săi de vază.

În zilele obişnuite arenele erau aproape pustii, doar ici-colo se vedeau lucrători meşterind câte ceva. Acum însă, cele mari răsunau de strigătele mulţimii agitate care era entuziasmată şi ovaţiona în picioare cu frenezie.

Într-una din aceste arene rumoarea mulţimii tocmai se înteţi dintr-odată iar aplauzele se ţineau lanţ, imediat după ce apărură mai multe cupeuri strălucitoare, trase de cai superbi, împodobiţi cu ciucuri împletite în fir de aur, din care coborî regele urmat de sfetnicii săi. Fiind un mare pasionat al întrecerilor sportive şi unul din animatorii acestora, regele Agatos sosi de la o altă arenă, unde asistase la cursele de cai. Acum era nerăbdător să urmărească întrecerile de aruncare a discului şi suliţei.

La întrecerile din ultima zi fuseseră invitaţi şi oaspeţii de vază din Persia. Aceştia ocupaseră loc la tribună, alături de rege.

Întrecerile erau astfel orânduite încât regele şi publicul să poată prinde desfăşurarea celor mai importante momente din fiecare.

Cea mai importantă şi aşteptată probă care se desfăşura la această arenă era cea de aruncare a suliței. La această probă sosiseră atleți bine cunoscuți şi cotați în lumea olimpiadelor şi a întrecerilor sportive. În fruntea lor se afla, desigur, neînvinsul Filoctet din Sparta, câştigător în mai multe rânduri al jocurilor din Olympia. Era un atlet înalt, robust, cu muşchii ca de bambus ce-i jucau neastâmpărați de-a lungul brațelor. Privindu-l numai, ajungeai să-i recunoşti calitățile sale de excepție. Bine clădit, cu părul blond şi cârlionțat, părea a fi însuşi o forță a naturii.

Au mai venit şi alți doi sportivi din cetatea Syracuzei, nişte namile de atleți pe nume Cilix şi Cadmos, care porneau favoriți de fiecare dată în întrecere însă, fie din neîndemânare, fie din ghinion, pierdeau cam de fiecare dată. Însă publicul ținea cu ei, indiferent de rezultate, pe tot parcursul întrecerii.

Mai era prezent şi prințul Eson din Milet, un atlet desăvârşit, bărbat chipeş, cu o eleganță şi o dexteritate remarcabilă în aruncarea suliței, părând că atunci când zbura din mâna lui, sulița spinteca văzduhul până la cer, apoi cădea departe, armonios.

Lista atleților dornici de întrecetre dreaptă era mare. Una dintre surprizele importante, care reuşise să stârnească multe controverse şi se afla pe buzele tuturor, a fost aceea că la proba aruncării cu sulița participa însuşi prințul Kirvan, cel care făcea parte din delegația de soli ai Persiei. Deşi nu era slujitor al lui Zeus, i s-a făcut această onoare, în calitatea lui de oaspete însemnat al regelui.

Iată că întrecerea mult aşteptată începu, fiind anunțată de trâmbițe. Sorții au decis că, cel ce urma să facă prima aruncare era faimosul Filoctet din Sparta. Atletul intră în arenă, mândru şi etalându-şi tacticos muşchii, hotărât să arate că este cel mai îndreptățit să câştige trofeul la această încercare. Îşi fixă bine sulița în mână, cumpănind-o înainte şi înapoi. Apoi se avântă, corpul încordat i se destinse ca un arc şi sulița, zburând din mâna lui şi

înălțându-se spre cer, străpungând cu vârful strălucitor văzduhul şi şuierând din coadă, făcu o boltă în aer apoi se răsuci şi începu să coboare lin, vibrând în răsucirea ei, sfârşind prin a cădea undeva departe pe câmp. Toată lumea a urmărit cu răsuflarea tăiată zborul suliței prin aer.

A doua aruncare a lui Filoctet, deşi mult mai joasă, reuşi totuşi să atingă pământul cu un pas mai departe. Pe drept cuvânt, falnicul Filoctet se retrase mulțumit în aplauzele mulțimii. Cine oare va mai reuşi o astfel de ispravă?

Apoi, încercară, pe rând o mulțime de alți atleți, dar aruncările lor au fost mult mai scurte față de cea a lui Filoctet. Dar iată că, pe locul de aruncare apăru elegantul Eson din Milet. Curioşii din tribune încetară dintr-odată şuşotelile şi şi-au ațintit privirile spre centrul arenei, acolo unde Eson se pregătea de aruncare.

Sulița porni din brațul său îndemânatic precum o săgeată slobozită din arc, răsucindu-se încet în aer, cu vârfu-i sclipind în razele roarelui apoi, planând îndelung ca o libelulă, se aşeză lin pe pământ. Însă aruncarea sa căzuse cu o palmă în urma celei a lui Filoctet. La a doua aruncare prințul Eson a avut şi mai mare ghinion: sulița se oprise şi mai aproape.

Îi veni rândul prințului persan să-şi încerce forța şi îndemânarea. Kirvan îşi cumpăni sulița deasupra capului, îşi luă elan şi aruncă. Privirile tuturor urmăreau sulița care îşi făcea raidul prin văzduh. Fusese o aruncare bună, dar nu chiar atât cât cea a lui Filoctet, ba chiar şi sub cea a lui Eson. Iar a doua încercare a fost ratată complet.

Emoția spectatorilor părea că a ajuns la mare încordare când le-a venit rândul la aruncare celor doi frați din Syracuza. Cilix, primul care a fost la rând, a aruncat sulița prea sus, aşa cum o făcea de fiecare dată, iar aceasta căzu în cele din urmă fără forță, întoarsă parcă de palele vântului. Nici cea de-a doua încercare a sa nu a fost mai reuşită. Apoi urmă prima aruncare a lui Cadmos, care nici ea nu fusese deosebită. În schimb, cea de-a doua reuşi să

amuțească tribunele. Sulița slobozită de brațul lui viguros descrise o boltă perfectă şi se înfipse puternic în pământ, la o lungime de suliță mai mult față de cea a marelui Filoctet. Publicul, în delir, aplauda frenetic incredibila reuşită a acestuia. Regele Agatos în persoană se înălțase în picioare şi aplauda cu entuziasm.

Încercările care au mai urmat nu au reuşit niciuna să depăşească performanța lui Cadmos. Aşa încât, în final, Cadmos, pentru prima dată de când participa în aceste arene, a fost declarat învingător. Mulțimea din tribune - văzându-l pe Cadmos ca şi câştigător - dădu semne de nerăbdare, pregătindu-se să alerge cât mai repede să ocupe un loc bun într-o altă arenă, unde urmau să aibă loc interesantele lupte între voinici. Chiar şi regele făcea semne să fie grăbită premierea învingătorilor din această arenă, ca să poată asista şi la celelalte întreceri care mai urmau.

Dar iată că Arbatis, care stătuse tăcut la locul lui tot timpul cât ținu întrecerea, se ridică dintr-odată de pe scaun, sări direct în arenă şi începu să-şi lepede de pe el o parte din veşminte. Publicul privea amuțit întreaga scenă. De sub veşmintele sale care acopereau un corp ce părea al unui grăsan, ieşiră la iveală brațele groase şi musculoase, un piept puternic acoperit cu păr negru. Păşi hotărât spre locul de aruncare şi ceru să i se dea o suliță. Ridică în sus brațul care ținea strâns sulița, făcu un pas înapoi, apoi câțiva în viteză înainte. Corpul lui viguros se încordă agil şi brațul slobozi sulița care porni ca un fulger, sclipind cu întreruperi pe seninul cerului, şuierând din vârf şi zbârnâind din coadă, aproape pierzându-se în înălțimi. Apoi căzu departe de toate celelalte aruncări, înfigându-se puternic în pământ şi frângându-se din coadă precum un vreasc uscat şi putred.

Mulțimea din tribune privi amuțită toată această nemaiîntâlnită ispravă. Nu aplauda nimeni, căci nimănui nu-i venea să creadă cele petrecute. Cine era atletul acesta cu o aşa mare forță?

Potolit, dar ferm, Arbatis îşi puse straiele la loc pe el şi se întoarse în tribună.

La festivitatea de acordare a cununei de lauri Arbatis refuză să primească cununa învingătorului, căci el considera că nu fusese înscris în concurs şi apoi nu i se cade tocmai lui, un slujitor al zeului perşilor, să primească un trofeu oferit în cinstea unui zeu păgân. Cununa de lauri i-a fost atribuită, până la urmă, tot lui Cadmos.

La ieşirea din arenă, când regele Agatos îi întinse mâna şi-l felicită pe Arbatis, publicul îşi reveni din uimire şi se porni pe aplauze. Urmă un ospăţ pe cinste, oferit de rege la sfârşitul serbărilor închinate zeului Dionisis.

În timpul ospăţului prinţul Kirvan pândi un prilej s-o poată revedea pe fermecătoarea Kromia, a cărei imagine luminoasă nu-i mai dispărea din minte. Bătrânul Artaban încă nu era pe deplin edificat dacă tot ceea ce văzuse până atunci în casa regelui Agatos era într-adevăr creaţia unui spirit mai presus de toate spiritele pe care le cunoscuse în lungile sale peregrinări pe la multele curţi şi cetăţi de scaun ale suveranilor lumii. Încerca să ghicească izvorul de inspiraţie a acestui spirit novator pe care-l vedea prezent la tot pasul în cetatea Atalyei.

Într-un final reuşi să găsească răspunsuri la chinuitoarele sale întrebări. Urmărind, ascultând şi analizând totul, înţelesese, în sfârşit, că iniţiativele şi realizările lui Agatos au la bază spiritul şi înclinaţia spre sublim şi iluminare a încântătoarei sale regine Ariadna. Înţeleptul Artaban ajunsese singur la această concluzie, de care era entuziasmat. Recunoscu astfel că cetatea Atalyei, în care spiritul continentului se îmbina atât de armonios cu fantezia nemăsurată a mării, se afla sub binecuvântarea sublimă a unui miracol.

18

Sosi şi ziua în care înalţii soli ai Persiei se pregăteau de plecare. Agatos îi invită iarăşi în sala tronului, îndemnându-i să se aşeze în jilţurile cele mai apropiate de al său. În jurul regelui se adunaseră deja cei mai de seamă dregători ai săi în timp ce, pe lângă pereţii sălii şi pe la uşile de la intrare se îndesau slujitorii pregătiţi în orice clipă să îndeplinească poruncile. Frumoasele sclave se aflau prin preajmă, îmbiindu-i pe cei prezenţi să guste din bunătăţile pe care le aduceau pe tăvi aurite.

Chipul regelui Agatos era luminat de mulţumire şi stăpânit de gânduri bune. Avea din nou alura unui suveran semeţ, bine calculat în vorbe, pe faţa căruia se putea citi temeinicia tuturor împlinirilor sale.

Agatos începu prin a formula răspunsul pe care solii urmau să-l ducă împăratului Persiei. Cei trei soli importanţi, văzând că în răspunsul său regele nu prea ţinea seamă de ameninţările voalate şi de îndemnurile la supunere cu care veniseră din partea împăratului lor, deveniră pe dată îngrijoraţi şi uimiţi de îndrăzneala acestuia. Au schimbat între ei priviri întrebătoare, dar niciunul nu a îndrăznit să-şi exprime gândurile şi să-i atragă atenţia că răspunsul pe care îl dă împăratului nu e întocmai în concordanţă cu ceea ce solicitase marele împărat al Persiei.

După ce termină de dictat răspunsul şi de sigilat mesajul său către împărat regele Agatos trecu să discute cu oaspeţii, îndeobşte cu Artaban. Arbatis, văzând că discuţia nu îl priveşte decât prea puţin, se retrase deoparte încercând cu nişte dregători să mai înţeleagă unele din rosturile măreţiilor la care au asistat în aceste zile în ţara Atalyei. La rândul său, prinţul Kirvan se

convinsese repede şi el că subiectul discuţiei nu-l priveşte. El ar fi preferat mai degrabă să fie adusă vorba despre viitorul acelei copile frumoase, fiica regelui, căci în cele câteva zile cât stătuse acolo inima lui reuşise să fie subjugată acestei făpturi fără seamăn. Cum nimeni nu se grăbea să-i ofere acest prilej, nu-i rămânea decât să aştepte, poate va apărea din nou prin preajmă chipul acela minunat care reuşise să-i sucească mintea. Ştiind însă că e încă o copilă, nu îndrăzni să-i treacă prin cap că ar fi indicat să-i ceară mâna fetei cu această ocazie. Se gândi că va face tot posibilul să revină peste un an sau doi să-şi ducă la bun sfârşit acest tulburător vis.

Din vorbă în vorbă, discuţia dintre regele Agatos şi înţeleptul Artaban a ajuns la problema darurilor care se cuveneau a fi trimise marelui împărat al Persiei. Când regele dădu citire listei cu darurile, Arbatis, trăgând cu urechea, se trase mai aproape ca să audă mai clar, pentru că urechea sa sensibilă deja prinsese de departe din zbor că se spuneau vorbe ispititoare despre "aur", "talanţi", "amfore cu vin" şi altele. Bogăţiile pe care le dăruia Agatos erau, într-adevăr, semnificative. Agatos se dovedea un rege darnic iar el, Arbatis, îşi mângâia cu satisfacţie barba, cumpănind la valoarea acestora.

Artaban simţi că o grea povară i s-a ridicat de pe suflet odată cu constatarea însemnatelor daruri pe care regele Agatos i le trimitea împăratul său. Se gândi că asta ar putea să-l mai îmbuneze pe împărat, căci răspunsul la porunca de supunere nu era tocmai în măsură să-l convingă.

În cele câteva zile pe care le petrecuse la curtea regelui Atalyei bătrânul înţelept Artaban înţelesese că acest suveran este dedicat trup şi suflet zidirii de temple şi monumente grandioase şi nu avea dorinţă mai mare decât aceasta. Înţeleptul se chinuia acum să găsească un nou prilej de a reînnoda firul discuţiei cu privire la proiectul noului templu.

- Slăvite rege Agatos, îndrăzni în cele din urmă bătrânul Artaban să stârnească discuţia, într-una din zilele trecute am înţeles

că vroiai să-ţi dezvălui câteva gânduri cu privire la templul cel grandios pe care plănuieşti să-l înalţi...

Regele Agatos, care parcă abia aştepta un asemenea prilej, se lumină la faţă şi rosti încet, cu zâmbetul pe buze:

- Aşa aş vrea! Şi dacă va fi, cu voia lui Zeus, voi putea începe cât de curând să-mi realizez acest vis îndrăzneţ.

Regele înţelesese că bătrânul vulpoi aştepta cu răbdarea orientalului ca el să-şi dezvăluie, încetul cu încetul, planurile. Dar nu se temea de asta, căci îşi conducea foarte atent gândurile. Numai că Artaban continua să-l descoase cu iscusinţă:

- Din îndepărtata Persie am aflat dorinţa ta, mărite rege, de universalizare a spiritului, de a recunoaşte existenţa unei părţi a binelui, aceeaşi pentru toate popoarele lumii. De aceea preţuim cât se poate de mult minunatele voastre binefaceri de până acum, care ne-au uimit, şi asta pe bună dreptate!...

- Aşa-i, încuviinţă regele. Parcă îmi ghiceşti gândurile!...

Artaban încercă să se apropie şi mai mult de ceea ce ar fi vrut să audă:

- Mărite rege, mă întreb numai dacă pentru grandioasa lucrare pe care o ai în mintea ta luminată, vei avea suficiente mijloace pentru a o duce la împlinire!?

Agatos, reflectă un timp, apoi răspunse calm:

- Resursele regatului meu sunt nelimitate! Aşa îmi place să cred! Poate că într-un anume moment să nu dispun de tot ce-mi trebuie. Dar în timp, voi avea tot ceea ce-mi va trebui...

Răspunsul acesta a fost suficient ca Artaban să creadă că s-a apropiat şi mai mult de ţelul său. Ca urmare, reluă repede:

- Cum adică într-un anume moment? Te referi, mărite rege, la faptul că ţi-ar prinde bine, să zicem, un împrumut din afară, care s-ar putea recupera cu timpul din resursele regatului?

Regele îl privi cu ochii mari de uimire, neaşteptându-se ca discuţia să avanseze în această direcţie.

- Mi-ai ghicit iarăşi gândurile, înţeleptule! recunoscu el resemnat, văzând că lucrurile ajunseseră să fie exprimate pe faţă.

Se lăsă o tăcere de câteva clipe. Apoi Artaban, care părea că triumfă pentru succesul repurtat, reluă tirul întrebărilor:

- Prin urmare, mărite rege, îți este necesar un împrumut în aur, pe care-l vei putea înapoia în timp?

- Da, aşa s-ar putea spune! Văd că le ştii pe toate!

Vicleanul Artaban, măgulit de bunul rege care-i aprecia calitățile sale de om înțelept continua însă să-şi ducă planul până la capăt:

- Şi cât zici, rege al Atalyei şi făuritor de temple, că ți-ar fi necesar ca să poți zidi noul templu?

Deşi de data asta se aştepta la o asemenea întrebare, regele încruntă sprâncenele şi, fără a i se vedea zbuciumul inimii, rosti cu prefăcută simplitate şi foarte sigur pe el:

- Zece mii de talanți!

- Zece mii de talanți de aur?! repetă aproape perplex Artaban, al cărui chip deveni pe dată cât se poate de serios.

- Zece mii?! făcu mirat şi Arbatis care, trăgând cum îi era obiceiul cu urechea, discuția îi captă pe dată interesul şi se apropie de cei doi.

- Păi, nici împăratul Persiei n-ar putea oferi atâta aur! zise Artaban. Ce fel de templu vrei să faci, mărite rege, că de aşa ceva n-am mai auzit? Numai marmură şi aur până la cer?

- Cam aşa ceva! rosti Agatos cu aceeaşi simplitate dezarmantă în glas.

Oaspeții se priveau unul pe altul uimiți, năuciți de-a binelea de neprevăzuta sumă aruncată de regele Atalyei. Planul lui Artaban risca să se ducă de râpă. Totuşi, cu un ultim efort, acesta mai reuşi să întrebe:

- Oare cine ar putea oferi fără risc o asemenea sumă?

- Cred că nimeni nu s-ar angaja într-o treabă atât de riscantă! zise şi Arbatis care-şi răsturnă corpul masiv în jilț, unde se trezi cumplit de înghesuit.

- Eh! Cum aşa, Arbatis? zise intrigat Artaban. Cum chiar nimeni? Ia mai gândeşte-te!...

Simțindu-se dintr-odată vizat, Arbatis începu să se înghesuie şi mai mult în spațiul strâmt oferit de jilțul său şi să dea din colț în colț:

- Cum? Te referi cumva la mine? Lăsați-mă în pace! Cum aş putea să risc eu o asemenea cantitate de aur?!...

- Tu, care nici nu-ți mai ştii bogățiile, să rişti?! i-o întoarse Artaban. Nu pot să cred...

Arbatis abia putuse răspunde:

- Nu mă grăbesc să promit! De fapt, cred că nu m-aş hotărî nici în ruptul capului să risc în aşa hal!

Înțelegând cât de greu îi venea lui Arbatis să se decidă pentru a investi într-o afacere atât de importantă, regele Agatos îi zise cu demnitate:

- Nu-ți face sânge rău, dragule Arbatis! Dacă nu poți să ne ajuți cu acest împrumut, înseamnă că nu poți, şi gata! Se înțelege ! Voi încerca alte căi pentru a-mi realiza planurile.

Aceste ultime cuvinte avuseseră darul de a declanşa o tresărire de orgoliu în conştiința bogătaşului Arbatis. Şi apoi, se vedea că nu-i plăcea să fie catalogat drept neputincios când era vorba de o cantitate însemnată de aur. Aşa că interveni iute:

- N-am spus că n-aş putea împrumuta zece mii de talanți. Lăsați-mă însă să chibzuiesc mai temeinic!...

- Ce să mai chibzuieşti? sări cu vorba Artaban, care întrezări posibilitatea să-şi împlinească visul. Ce mai stai pe gânduri! Poți câştiga o avere! Aproape două mii de talanți, şi asta doar într-un singur an!

- Aşa-i! confirmă şi regele Agatos. Vei primi camăta după cum ai auzit!

- Văd şi eu că este o perspectivă frumoasă de câştig. Dar lăsați-mă o vreme să mă obişnuiesc cu gândul ăsta! ceru Arbatis.

- Desigur, te lăsăm, zise Artaban, simțind victoria pe aproape. Însă nu zăbovi prea mult, că nu te întâlneşti în fiecare zi cu un asemenea noroc!

Arbatis, ca să scape cât mai repede de jilțul acela în care era prea înghesuit, zise repede şi se îndepărtă:

- Bine! Voi da un răspuns definitiv după ce voi chibzui pe îndelete!

La plecare, oaspeților li se acordă cinstirea cuvenită unor regi. Oştenii lui Agatos însoțiră alaiul oaspeților şi al carelor cu daruri.

19

În singurătatea unui cătun ascuns în pădurile munților Anatoliei, retras din preajma caselor de păstori şi situat deasupra unei văi prăpăstioase străjuia un mic templu de lemn pe care localnicii îl vizitau rar, doar cu prilejul sărbătorilor mai importante. În acest templu, nu mai mare decât un schit, mâna tremurândă a unui preot bătrân purta, seară de seară, în jurul unui altar auster de piatră, flăcăruia plăpândă a unei torțe. Torța aceasta nu înceta să pâlpâie în schit nici primăvara când zburdau miei pe pajiştile înverzite, nici în iernile geroase când înghețau izvoarele iar potecile cătunului se acopereau de ninsoare.

Veghind, bătrânul preot îşi îndeplinea slujba aşa cum o ştia el, cu desăvârşită evlavie şi neprihănire, sfătuindu-se cu stihiile pădurilor şi cu stelele de pe cerul nopților geroase. Iar locuitorii cătunului îi prețuiau mult dăruirea cu care se ocupa de cele sfinte, şi, mai ales, omenia adânc sădită în inima sa curată.

Într-una din seri ochii săi obosiți desluşiră în semiîntunericul templului două sclipiri stranii, pătrunzătoare. Era pentru prima oară când bătrânul preot avusese impresia că în acel templu se întâmplă ceva nedesluşit. În puțina îndrăzneală ce-i mai rămăsese îşi luă ca tovarăş făclia cu lumină şi porni să cerceteze întunericul din încăpere. La scurtă vreme avu impresia că în fața lui zăreşte o mogâldeață întunecată din care răsăreau două lumini. Abia atunci se cutremură şi strigă:

- Cine eşti tu, de acolo?!...

Din locul spre care privea cu atenție nu întârzie să se audă o voce subțire, cristalină, ca de copil.

- Eu sunt!...

Preotul se aştepta la orice, numai să audă o voce ca a unui copil nu se aştepta. De aceea rămăsese atât de surprins, încât toate membrele corpului său porniră să-i tremure cu putere. Speriat ca de o fantomă, aflându-se însă în templul închinat lui Zeus, bătrânul consideră de datoria lui să-şi facă curaj şi să desluşească mai departe lucrurile. Porni deci încet şi prevăzător spre mogâldeaţa pe care o fixase. Începu să întrevadă mai bine, deşi încă nu era dumirit asupra celor ce se întâmplau. Când se apropie observă că în faţa sa, cu coatele sprijinite pe o bancă şi cu palmele ţinute peste cap se afla un copil care stătea îngenunchiat şi care, cu ochii săi mari şi frumoşi, privea ţintă înainte.

- Ce cauţi tu aici, puştiule? Al cui eşti? întrebă preotul, neştiind ce să creadă despre apariţia asta care îl panicase într-atât, că era cât pe ce să creadă că are de-a face cu o fantomă.

Copilul nu părea a fi speriat de vocea preotului. Fără a-şi lua privirea de la el se ridică în picioare, îşi potrivi cârlionţii din păr şi zise cuviincios:

- Sunt Piratos, băiatul văduvei Medeea.

Preotul cel bătrân îşi recăpătă pe de-a întregul stăpânirea. Cunoştea pe toţi enoriaşii săi, cunoştea şi pe biata văduvă Medeea. Cunoştea prea bine şi pe acest Piratos, copilul cuminte pe care îl remarcase de multă vreme pentru atenţia cu care urmărea ceremoniile sale. Îi lumină cu făclia chipul mai bine ca să se convingă că el este şi-i zise cu glas domol:

- Ce cauţi tu aici, în întunericul nopţii?

Băiatul îl privi cu sfială, se dădu un pas înapoi şi îşi începu temător implorarea:

- Te rog, îndură-te de mine! Nu mă alunga, bunule preot. Îmi place atât de mult să privesc ritualul de seară!

Preotul căruia îi dispăruse şi ultimul crâmpei de teamă de duhuri necurate, reveni la starea de spirit firească. Ocoli banca ce-l despărţea de copil, îi mângâie capul cu păr mătăsos şi-l întrebă cu glas părintesc:

- Chiar simți tu atâta plăcere, urmărind ritualurile din slujbele de seară?

- O! Nici nu-ți închipui, bunule preot! Întreaga mea fire e stăpânită de mirare, de dorința pătrunderii acestor taine. Aş putea să-ți ascult ritualul ore în şir!...

- Bietul de tine! Fie! Mă învoiesc! De acum înainte îți dau voie să-mi urmăreşti ceremoniile. Acum însă, du-te degrabă acasă, s-ar putea ca mama să-ți fie îngrijorată de lipsa ta sau să aibă nevoie de ajutorul tău...

Copilul îi împlini sfatul pe loc, după ce mulțumi şi ieşi afară, alergând către casă pe o cărare luminată de cerul plin de stele al nopții de iarnă. Bătrânul îl urmări o vreme, făcându-i semne de binecuvântare, să nu i se întâmple ceva rău.

Nu mai zăbovi mult în templu. Stinse cu grijă luminile, trase zăvorul de la uşa templului şi se îndreptă spre chilioara lui. Aici se apucă să-şi taie un braț de lemne şi să le pună pe foc, ca să dezmorțească un pic încăperea.

Din acel moment Piratos, copilul care îl speriase, a devenit nelipsit la ceremoniile sale de sărbători şi din zilele obişnuite. Copilul căuta cu tot dinadinsul să pătrundă tainele acestor slujbe. Adevărata sa fericire începea abia seara, când întunericul stăpânea totul în jur iar glasul preotului devenea mai melodios şi mai pătrunzător.

Piratos era nespus de bucuros când preotul socotea de cuviință să-şi ducă ucenicul afară sub cerul liber şi să-l inițieze în nenumăratele taine care erau ascunse în plasa ispititoarelor constelații.

Aşa au mers lucrurile, începând din iarna aceea, până în vara anului următor. Piratos era nelipsit din preajma schitului, aprofundând cu perseverență toate câte era în stare să-l învețe bătrânul preot.

Se întâmplă însă, ca timp de o săptămână de zile, băiatul să înceteze să mai vină pe la templu. De bună seamă, bătrânul preot era nespus de îngrijorat de această situație. S-ar fi dus acasă la

Piratos să vadă ce s-a întâmplat, de ar fi avut cine să păzească templul şi de ar fi avut destulă putere să ajungă până acolo. După o săptămână, când preotul era preocupat de ceremonialul obişnuit la altar, Piratos apăru în uşa templului cu lacrimi în ochi şi cu sufletul răvăşit.

Grijuliu, preot îl întrebă neîntârziat:

- Ce e cu tine, copile?

Piratos îi răspunse:

- Mama mea! E tare bolnavă!...

Inima cea bună a preotului înţelese îndată deznădejdea copilului. Cum slujba din dimineaţa aceea era pe sfârşite, preotul scurtă ritualul, adresă câteva semne de îndurare zeilor, încuie uşa templului şi porni la drum în urma copilului, spre casa acestuia.

Ajunseră destul de anevoios la locuinţa văduvei Medeea. Totuşi au ajuns la timp ca să mai poată prinde ultimele pâlpâiri din suflarea femeii. Încetul cu încetul chipul ei se întunecă, tremurul îi cuprinse trupul, privirea îi rămase neclintită urmărindu-l în disperarea ei copilul. În câteva minute îşi dădu obştescul sfârşit.

Adânc mişcat de această tragedie preotul hotărî să ia sub ocrotirea sa copilul rămas orfan. În aceeaşi zi l-a instalat pe Piratos în chilioara sa, mică dar primitoare.

Sub grija mai mult decât părintească a bunului preot, Piratos a crescut an de an, ocrotit şi lipsit de griji, ajungând să cunoască toate tainele slujirii la templu. Şi astfel, odată cu trecerea anilor, Piratos crescu şi deveni un tânăr înalt, frumos, întru totul pătruns de cele sfinte, ajungând să fie admirat şi lăudat de toţi cei ce veneau să se închine în templu.

Mai presus de orice Piratos avea o voce minunată. Îi plăcea foarte mult să-i fie alături preotului cu vocea lui deosebită, aşa încât ţinea să recite şi să cânte chiar şi rugăciunile cele mai simple.

Bătrânul preot, văzând cum puterile îi scădeau şi simţind că reuşea să ducă la bun sfârşit din ce în ce mai anevoie ceremonialul, se gândi să-l lase pe Piratos preot în locul său. Cugetul îi spunea însă că, deşi Piratos a ajuns să cunoască toate

tainele slujirii la templu, totuşi tânărul ar trebui să primească îndrumarea unor dascăli de la şcolile de preoţi pentru a fi îndrumat mai profund asupra adevăratelor reguli ale slujirii şi pentru a fi ferit de păcatul denaturărilor şi al ereziilor.

Aşa se face că, de îndată ce găsi un înlocuitor tinerel care tocmai terminase anii de ucenicie într-ale preoţiei, bătrânul preot îl chemă la el pe Piratos, îl îmbrăţişă, şi-i zise:

- Bietul meu copil, a sosit clipa să ne despărţim pentru ca tu să mergi la o şcoală pe care trebuie să o facă toţi cei care vor să devină preoţi. Vor urma deci zile când vei trăi departe de mine. Te binecuvântez şi nădăjduiesc să devii un preot desăvârşit!

- Să te părăsesc, tocmai acum când ai nevoie de sprijinul meu? protestă Piratos.

- Se va îndura bunul Zeus de toate! Pentru viitorul tău e bine să pleci la această şcoală.

Piratos care ar fi dorit să rămână mereu acolo unde era, înţelese până la urmă intenţiile preotului, aşa că acceptă să urmeze întocmai îndemnul înţeleptului său protector.

Primele luni petrecute între zidurile şcolii au fost cât se poate de interesante. Progresele pe care le-a făcut erau uimitoare. Ştia deja toate tainele preoţiei şi toate istoriile ţesute în jurul Olimpului. Descoperea cu mare pasiune nenumăratele îndeletniciri filozofice pe care şi le însuşea cu uşurinţă. A învăţat o mulţime de lucruri despre mersul aştrilor de pe cer, despre anotimpuri, despre legile construcţiilor. A învăţat despre teatru, poezie şi istorie. Cu mintea lui neobosită reuşi în scurt timp să-şi întreacă tovarăşii de ucenicie. Iar vocea lui minunată era ceea ce-l făcea şi foarte îndragit de ceilalţi.

Când isprăvi de învăţat tot ce se putea învăţa, mintea lui începu să mediteze asupra unor porniri de caracter pe care le analiza la tovarăşii săi de şcoală. Astfel, a ajuns repede la concluzia că mulţi dintre colegii săi nu sunt îndeajuns de devotaţi scopului pentru care fuseseră aduşi la şcoala de preoţi. Aveau înclinaţii mult prea lumeşti, unii erau invidioşi sau chiar trăiau în desfrâu. Cugetul

său curat se umplea de indignare, căci Piratos dorea ca fiecare să aibă o atitudine demnă, devotată celor sfinte, să fie plin de omenie, întocmai cum îl îndemnase bătrânul preot care i-a fost protector.

Indignarea lui crescu şi mai mult când începu să vadă că şi unii dascăli care-i iniţiau în cele sfinte nu erau prea departe de porniri rele. I-a surprins uneori, de pildă, certându-se de la împărţirea darurilor. Sau, văzând cum preotul cu rangul cel mai înalt din şcoală nedreptăţeşte nişte lucrători care munciseră o vară întreagă ca să înalţe un pavilion din curtea templului, Piratos simţi că nu poate suporta aceste nedreptăţi. Odată, izbucni: la un sobor al dascălilor şi învăţăceilor ceru cuvântul şi, invocând zeii din Olimp, începu să dea în vileag toate cele câte văzuse şi i se păruse în neregulă. Surprinderea pe chipul preoţilor a fost aşa de mare, încât niciunul nu a îndrăznit atunci să spună ceva. În cele din urmă, au sfârşit prin a-şi recunoaste fiecare din ei vina. Atunci soborul a hotărât să facă îndemnuri spre îndreptarea moravurilor şi spre o dedicare totală întru cele sfinte.

În urma acestor întâmplări faima lui Piratos crescu şi mai mult, cu toate că era pizmuit şi clevetit din umbră. El a rămas totuşi cel mai merituos şi cel mai neprihănit dintre elevii şcolii de preoţi.

20

Cu câțiva ani în urmă, când regele Agatos încheie zidirea somptuosului templu închinat lui Zeus şi pe când urma să-l inaugureze, anumite soboruri ale templelor mai mari din țară primiră poruncă să aleagă dintre preoții lor pe cei mai destoinici, care ar merita să oficieze ceremoniile în noul templu.

Soborul şcolii unde încă mai învăța Piratos primi şi el această poruncă şi, deşi unii preoți instructori nu-l prea aveau la inimă pe Piratos totuşi, ținând seamă de importanța deosebită a cerinței regelui, au lăsat de o parte invidiile şi, cu bună credință, l-au desemnat pe Piratos ca pe cel mai destoinic slujitor al lui Zeus din şcoala lor. Astfel, tânărul Piratos avu norocul să ajungă să slujească în cel mai de seamă templu zidit de Agatos.

Succesul îl ului chiar şi pe Piratos. Ajuns în noul templu, uită cu desăvârşire de toate treburile pur omeneşti şi se dedică total celor sfinte. Erau deosebiri mari între ceremoniile dintr-un templu cu multă faimă şi unul de rând. Totul se petrecea într-o grandoare nemaipomenită, care se revărsa generos asupra tuturor oamenilor şi sufletelor.

În preajma atâtor preoți aleşi Piratos înțelesese ce trebuia să învețe cu adevărat. Avu de descifrat încă multe taine însemnate în domeniul astrologiei şi filozofiei. Învață mai multe limbi şi felurite scrieri ale popoarelor de seamă din acea vreme. Învață principiile de bază pe care se sprijinea credința în zeii din Olimp, în comparație cu credințele altor popoare. Iar mai presus de toate, templul cel mare al lui Zeus îi oferea un prilej nemaipomenit să-şi pună în valoare vocea sa neasemuit de frumoasă şi sonoră, ce se

înălța solemnă şi pătrunzătoare prin toate bolțile şi stranele mărețului templu.

Nu a întârziat deloc momentul când talentul său de excepție a fost remarcat chiar de rege în persoană, pe când asista la ceremoniile din templul său preferat. Regele a rămas uluit de glasul de excepție al acestui tânăr, de măreția şi farmecul procesiunilor închinate lui Zeus.

De multe ori regele Agatos părea că vine în templu anume pentru a-l urmări şi admira pe acest excepțional preot tânăr, cel mai rafinat şi cel mai captivant dintre preoții care slujeau în templu. Uneori regele venea aici însoțit chiar de preafrumoasa sa fiică, Kromia, străduindu-se parcă să-i atragă atenția asupra talentului nemaipomenit al tânărului preot.

Piratos remarcă şi el impresia deosebită pe care o lăsase asupra regelui. Simțea cum acesta îl îndemna să fie desăvârşit şi neîntrecut. Şi ceilalți preoți au simțit că Piratos era în grațiile regelui, dar au înțeles să privească lucrurile cu detaşare, astfel că Piratos a devenit în scurt timp cel mai de seamă slujitor al templului lui Zeus.

Tânărul Piratos se străduia cât putea să fie la înălțime, căutând să dea strălucire cât mai clară ceremoniilor pe care le oficia. Dar cel mai mult se îndemna să vegheze asupra desăvârşirii artei sale, mai ales când se întâmpla să apară în templu Kromia însoțită de tatăl ei. Atunci mintea lui Piratos devenea dintr-odată înflăcărată, luminată de visuri de măreție. Aşa se explică de ce talentatul de el aproape că uită chipul îndepărtat al bătrânului preot din schitul de la munte, cel care-l ocrotise în copilărie. Iar când primi vestea că bunul său ocrotitor s-a sfârşit din viață, Piratos nu şi-a mai găsit nicicând timp să facă o călătorie până la mormântul acestuia, deoarece, chiar atunci, în somptuosul templu al lui Zeus urma să oficieze o importantă ceremonie care era urmărită de însuşi regele Agatos şi de fiica sa.

21

Demult, tare demult, într-o cetate semeață adăpostită între meterezele munților Taurus, domnea peste țara Lycaoniei un rege inimos şi viteaz. Supuşii acestuia trăiau cu demnitate, îndeplinind treburile lor zilnice, ştiind însă să sară în apărarea țării lor ori de câte ori vreun duşman îi încălca hotarele.

Dar mai presus decât faima regelui viteaz al acestei țări se răspândi faima frumuseții fără de seamăn a ficei sale, Ariadna, veste ce dădu ocol lumii, iar o mulțime de regi şi prinți au căutat să-i intre în voie regelui, nădăjduind să aibă prilejul de-a o vedea pe mândra lui fiică.

Ariadna, spirit însuflețit, plină de demnitate şi rafinament, a cărei inimă şi gând erau fără încetare preocupate de sublima străduință de cunoaştere a tot ce era frumos, asculta cu entuziasm legendele de vitejie ale trecutului, admira misterioasele bolți ale cerului albastru de vară şi se străduia să înțeleagă rostul stelelor pe bolta cerului de noapte, acele stele care aveau darul să prezică soarta oamenilor.

Tânăra fată de rege, fără seamăn de frumoasă, mlădioasă, cu ochii albaştri şi luminoşi în care se reflectau ca un mister culmile munților împodobiți de cedri ori piscurile înzăpezite, era surâzătoare şi romantică. Inima ei curată tresărea de simțăminte înalte. Ochii ei mari contemplau cu încântare şi fericire plăcutele împrejurimi din jurul cetății. Ieşea cu dragoste în întâmpinarea tatălui ei, îmbrățişându-l cu drag ori de câte ori vrednicul rege se întorcea între zidurile cetății!

În zilele senine de vară, când vântul străin aducea o boare necunoscută din ținuturi îndepărtate chipul romanticei fiice de rege

devenea înnobilat de doruri nostalgice, reflectând la perfecţiunea spiritului şi la acele nenumărate căi ale viitorului, dintre care doar una avea menirea să devină realitate.

Nu împlinise frumoasa fiică a regelui Lycaoniei nici şaisprezece primăveri când soarta se grăbi să schimbe cu totul felul de viaţă al acestui frumos trandafir ce încă nu părăsise gândurile copilăriei şi care se simţea atât de bine şi de duios ocrotită în cetatea tatălui ei.

Regele Lycaoniei află, cu adâncă nelinişte şi întristare, că regatul său, în partea de miazăzi a hotarelor, deveni vecin cu hotarele regelui Agatos, cel care domnea în cetatea Atalya şi care, în scurt timp, cuceri toate ţinuturile ce despărţeau cele două ţări. În acele vremuri regele Agatos era un tânăr ambiţios, un războinic aprig, dornic de cuceriri şi mărire. De aceea regele Lycaoniei îşi pregăti ţara temeinic pentru apărare.

Au început astfel războaie crâncene şi de lungă durată între cele două ţări. Regele Agatos a repurtat câteva victorii importante, dar regele din munţii Taurus îşi apăra încă cu dârzenie ţara.

În aceste vremuri, în numeroase temple şi oracole începuseră să se facă proorociri sumbre asupra viitorului acelor ţărişoare dezbinate din Asia Mică. Întrucât dinspre răsărit erau semne certe ale creşterii fără seamăn a puterii perşilor, mulţi înţelepţi din cetatea grecească Milet au găsit de cuviinţă că luptele dintre oştile Lycaoniei şi ale Atalyei trebuiau să înceteze.

Găsind dezlegare în această privinţă şi ştiind că regele Agatos nu era însurat, iar Ariadna, fiica regelui Lycaoniei, era neîntrecută în frumuseţe, înţelepţii din Milet au transmis sugestia să fie trimişi peţitori spre ţara Lycaoniei, din partea regelui Agatos.

Când solii sosiră în cetatea dintre crestele munţilor Taurus, regele Lycaoniei găsi propunerea întemeiată şi înţeleaptă. Ea promitea o pace statornică între două regate vecine. Urma doar să vadă dacă fiica sa va voi să dea curs solicitării.

Această veste a tulburat nespus de mult gândurile copilăreşti ale Ariadnei. Pentru ea vestea suna cumplit. Cum să se

mărite cu un rege care era duşmanul tatălui ei? Cum să plece din cetatea care-i era atât de dragă?

Datorită stăruinţelor părinţilor ei care i-au descris în detaliu perspectivele luminoase care veneau dinspre viitor, frumoasa Ariadna a acceptat în cele din urmă să urmeze sfatul acestora, pentru a nu mai fi o piedică în calea păcii ce urma să se instaureze între cele două ţării vecine.

Astfel că, într-o bună zi alaiul prinţesei Lycaoniei s-a apropiat de cetatea Atalyei dimpreună cu zestrea şi darurile cuvenite. Înainte de a intra în cetate alaiul a fost întâmpinat de un grup numeros de călăreţi avântaţi care alergau în faţa unui cupeu somptuos care oglindea bogăţie şi strălucire. Aşa încât, când au ajuns faţă în faţă, cele două alaiuri s-au oprit şi din ele s-au desprins ca să se întâlnească cei doi miri, prinţesa Lycaoniei şi regele Atalyei.

Tânăra fată, pe a cărei chip încă se desluşeau urme de lacrimi şi de suspin, văzându-l pe viitorul ei soţ, se linişti. Contrar renumelui acestuia de războinic nemilos, tânărul rege Agatos avea o figură prietenoasă, era elegant, distins şi rafinat în comportament.

Curând, larma din noua cetate, mulţimea de oameni de pe străzi, apoi pregătirile şi fastul zilelor de nuntă, au luat-o pe biata fată prea repede, încât nu a mai avut timp să se gândească decât la zilele care urmau, nu şi la cele din trecut.

Abia după ce au trecut toate evenimentele importante avu timp să se mai gândească şi la sufletul ei. Trecuseră şase luni de la sosirea ei în Atalya şi totul i se părea trist şi străin. Peisajele îi păreau reci şi neînsemnate, în comparaţie cu cele cu care fusese obişnuită în copilărie. Zidurile cetăţii păreau vechi şi dărăpănate. Casele, deşi erau mari, n-aveau nici pe departe armonia caselor de la munte. Chiar şi curtea regelui, pavilioanele oştilor, însăşi palatul regal, i se păreau lipsite de farmec. Colinele din jurul cetăţii, frumoase întrucâtva, n-aveau nici pe departe grandoarea munţilor încununaţi de piscuri înzăpezite şi stânci semeţe.

Apăruse totuşi în viaţa ei o schimbare, un decor nou: marea! Privită de pe colinele mai înalte, acea mişcare adormitoare a valurilor ce se spărgeau necontenit de ţărm, era un peisaj nou pentru închipuirea ei, care venea ca o alinare a suferinţei, ca o ispăşire înceată a unei soarte ostile şi neîndurătoare.

Regele Agatos nu putea să nu observe suferinţa ascunsă de pe chipul frumoasei sale soţii. Fire grijulie, prietenoasă, el încerca să facă orice pentru a proteja liniştea acesteia. Tânăra Ariadna vedea străduinţele soţului ei de-a o înveseli, de a-i reda gândurile fericite de odinioară. Şi uneori reuşea să se împace cu credinţa şi cu preocupările cetăţii în care locuia.

Nu se ştie dacă intenţionat sau nu regele Agatos ceru odată părerea soţiei sale cu privire la locul cel mai potrivit în care să înalţe un templu în cetatea Atalya, ţară în care nu erau, după părerea lui, destule temple. Locul trebuia ales cât mai aproape de malul mării, dar la o oarecare înălţime, cât mai potrivită.

Mirată de această bunăvoinţă a regelui de a o consulta, regina Ariadna, după o lungă chibzuinţă, se hotărî să-şi spună părerea. Mintea ei îşi găsise deja o preocupare şi era fericită. Căuta locul cel mai potrivit pentru zidirea templului. Aşa că, a început prin a colinda toate colinele, analizînd priveliştile, urmărind întinderile mării şi ascultând vuietul valurilor, dar şi foşnetul vântului în ramurile copacilor. După câteva zile, reuşi să se hotărască şi-i comunică regelui alegerea ei.

Iar regele i-a dat perfectă dreptate. Locul ales părea cel mai potrivit pentru înălţarea templului, iar Agatos a fost nespus de mulţumit de priceperea soţiei sale.

Încurajată de această ispravă regina începu să se simtă înflăcărată de planurile soţului ei. Regele îşi frământa deseori mintea, închipuindu-şi cum ar putea fi zidit un templu fără seamăn de frumos. Nu era încă prea priceput în zidirea de temple, el care, mai degrabă se pricepea la instruirea oştilor şi la dusul războaielor decât la construcţii paşnice.

Regina Ariadna a fost aceea a cărei minte şi simţire l-a ajutat pe rege să-şi ducă visurile la bun sfârşit. Gândurile ei erau tezaur de închipuiri pline de frumuseţe, rafinament, amploare şi puritate. Acestea deveneau apoi coloane şi capiteluri ale templului ridicat şi, mai ales, fresce şi decoruri încântătoare din interior.

Devenind ea însăşi fericită şi mulţumită de realizările care reflectau fidel imaginaţia ei, începu să-l sfătuiască pe rege să zidească şi alte temple, care mai de care mai somptuoase şi mai luminoase. Aşa s-au născut templele închinate zeului Poseidon şi lui Apollo, devenind la acea vreme adevărate capodopere ale artei şi cutezanţei omeneşti.

Şi el uimit şi însufleţit de succesele repurtate într-un domeniu în care nu se credea de folos, suveranul Atalyei, având alături spiritul soţiei sale, trecu la rezidirea cetăţii sale. Rând pe rând, zidurile întineriră, înălţându-se zvelte, aleile se lărgiră umplându-se de flori, palatele regale fuseseră reconstruite din temelii, încât acum cetatea strălucea de eleganţă şi armonie, străjuită de minunatele privelişti naturale din jur.

Odată cu trecerea anilor frumoasa fată din cetatea regelui Lycaoniei a devenit o regină fericită în oraşul pe care-l reclădea după închipuirea ei, dar şi faimoasă. În tot acest timp Ariadna deveni şi mamă a mai multor fete drăgălaşe pe care regele Agatos le îndrăgea nespus de mult, deşi regreta enorm în sinea lui că nu avea nici măcar un singur băiat.

Printre cele trei fete pe care regina Ariadna le adusese pe lume ca daruri nespus de preţioase soţului ei, era şi una neînchipuit de frumoasă, pe care au numit-o Kromia şi care, încetul cu încetul, a pus stăpânire pe toată dragostea reginei şi a regelui.

Kromia, de o frumuseţe de excepţie, deveni repede agreată în toată cetatea. Regina începu să-şi depună tot interesul în educarea ei cât mai aleasă. Contrar obiceiului acelor timpuri, regina îşi deprinse fetele să scrie şi să citească. Pentru educarea fiicelor sale, regina l-a convins pe suveran să zidească încă un templu, care să fie închinat zeiţei Afrodita, zeiţa frumuseţii şi a

dragostei, în care să se desfăşoare pregătirile şi spectacolele de teatru şi poezie.

Încă era o copilă când, într-o bună zi, mama ei i-a descoperit talentul de actriță. Kromia reuşea să interpreteze ideal diferite roluri pe care le juca pe scenă. Era spontană în tot ce făcea, manifesta mult entuziasm şi pricepere în rolurile pe care le juca, încât mulți autori renumiți de drame veneau să o vadă jucând şi erau inspirați apoi să creeze noi piese, scrise special pentru a fi interpretate de tânăra prințesă.

Şi regele Agatos era tare încântat de talentul copilei sale. Dintr-o fire războinică şi ambițioasă cum era ştiut, a devenit generos, bun ocrotitor al artelor, având o dorință nestrămutată de a construi lucruri noi, de a se întrece pe sine însuşi. Oştile sale nu se mai luptau acum decât pentru păstrarea neştirbită a granițelor țării şi nu mai încălcau fără temei ținuturile regilor vecini. Iar aceştia îl respectau pentru că trăiau cu toții în pace şi înțelegere.

22

Cerul de catifea neagră, pe care luceau aprinse ici-colo stele mari, ori mici şi nenumărate, călătorind toate încet şi tăcut spre apus precum o colonie de licurici, îşi desfăşura ritualul cel tainic, antrenând universul într-o veşnică horă siderală. Ici-colo mai cădea câte-o stea, revoltată pe rânduiala veşniciei molcome. Cum se revolta, se şi prăpădea, înghiţită de neant, pedepsită pe vecie.

Mai misterioşi însă erau luceferii care cutezau să aibă mişcarea lor aparte pe bolta cerească. Aceşti mesageri ai cerului erau atât de neprevăzuţi în mişcările lor, încât abia începeai să crezi că ai desluşit misterul traiectoriei, ca să constaţi în următoarele seri că te-ai înşelat, că ei nu-şi mai repetau mişcarea la fel poate niciodată.

Acolo la marginea cetăţii, înălţat pe un colţ de stâncă deasupra mării, se afla un turn zvelt, păstrat din vremuri străvechi, cu treptele din piatră urcând spre vârf către nişte cămăruţe stranii, luminate tainic noaptea de o făclie care pâlpâia numai pentru câteva momente.

Nu mult după lăsarea întunericului o umbră omenească, în veşmânt lung şi întunecat se-apropie de turn, urcă treptele anevoioase spre terasă, aprinse o torţă şi descuie uşa tainică a unei cămăruţe întunecoase. Apoi lumina torţei se stinse şi umbra nu se mai văzu mult timp după aceea. Răsări totuşi undeva sus, pe crenelurile turnului, la fel de misterioasă. Un ochi obişnuit să vadă la lumina aştrilor de pe cer ar fi putut desluşi pe terasa turnului mai multe unelte, unele dintre ele atât de ciudate că nu le-ar fi priceput nicidecum rostul. Era, de pildă o piatră înaltă de forma unei seceri,

gradată cu nişte liniuţe bizare. Alături erau două ziduri subţiri, paralele, cu ferestruici pline de instrumente de măsurat depărtările de pe cer. Pe mesele de piatră erau mai multe vase cu apă.

Printre acele lucruri misterioase, de neînţeles pentru un muritor de rând, se plimba cu mult calm un om singuratic. Se oprea uneori şi se aşeza o vreme gânditor la o masă. Se ridica, lua o linie şi privea în lungul ei ţintind câte un astru. Apoi însemna ceva pe zid. Repeta de câteva ori operaţia. În sfârşit, aprindea făclia şi cobora câteva scări descuind o cămăruţă întunecată. Micile ferestruici deveneau dintr-odată luminate pentru câteva clipe. Apoi, lumina acea palidă se stingea din nou, iar umbra reapărea pe creasta turnului, reluându-şi tainicele îndeletniciri.

În cele din urmă omul de pe crenelurile turnului tresări, părându-i-se că aude un foşnet îndeajuns de aproape, undeva pe scări. Rămase nemişcat, încercând să desluşească mai bine rostul acelui foşnet. În acel moment simţi că o misterioasă fiinţă omenească se strecoară pe terasa turnului. Observă pe sub poalele mantalei lungi un veşmânt alb şi nişte sandale fine.

- Cine-i acolo? N-am dat poruncă să nu mă caute nimeni în turn atunci când studiez cerul? rosti aspru omul de pe terasă.

Însă umbra care sosea, mai înaintă un pas şi răspunse, cu un glas melodios:

- Tată, sunt eu, Kromia...

- Kromia? Dar ce cauţi, fiica mea, în turn, la ceasul acesta atât de târziu din noapte? De ce nu dormi, aşa cum doarme toată lumea şi precum dorm şi surorile tale?

- Iartă-mă, tată! Ştiu că nu-ţi este pe plac să fii tulburat când priveşti cerul. Însă am simţit o mare dorinţă de a veni aici în turn, să văd şi eu cum faci toate astea. În drum spre tine, parcă mi s-a părut că văd turnul mistuit de flăcări tainice...

- Ei, lasă asta! Nu-i o treabă potrivită pentru o tânără fată ca tine! Trebuia să dormi acum liniştită în palat. Mă mir cum de te-au lăsat să urci şi să ajungi până aici!...

Kromia, care vorbise până atunci cu nelinişte, cu o oarecare teamă în suflet, acum prinse curaj şi se apropie de tatăl ei. Ştia de multă vreme pasiunea sa de astrolog, ştiinţă pe care o moştenise de la strămunii săi. Şi astfel, intuind că tatăl ei nu-i poartă supărare de a fi fost stingherit, deveni încrezătoare şi-i zise:

- La început au vrut să nu-mi dea voie să vin. Dar după ce m-au recunoscut, mi-au dat voie să vin până la tine şi mi-au explicat şi cum trebuie să procedez. Sper însă să nu-i pedepseşti, tată...

- Şi nu ţi-a fost frică să te caţeri pe crestele turnului, ca o pisică, până aici, sus?

- Aş minţi dacă aş spune că n-am avut fiori urcând scările. Dar, ştiindu-te aici, m-am simţit în siguranţă!

- Ce anume te-a ispitit să vii la mine, aici?

- Tată, vreau să văd şi eu tot ce vezi tu, noaptea, din acest turn, dacă nu-ţi e cu supărare!...

- Curios lucru! Te pricepi tu, sau vrei să te pricepi la aştrii cerului? La ce ţi-ar folosi, ţie, frumoasa mea copilă, să-ţi destăinui tainele astrologiei? Pe lumea asta femeile nu poartă astfel de griji!

- Nu ştiu nici eu, tată! Dar ceva îmi dă ghes să aflu toate astea ! Aş vrea să văd... să ştiu... să aflu...

Cât de puţin obişnuit trebuia să pară acest început de dialog între regele Agatos, în postura sa ciudată de astrolog şi fiica sa cea mai alintată, cea mai frumoasă, dar şi cea mai deşteaptă, Kromia!

După cuvintele rostite, Kromia se apropie cutezătoare de tatăl ei, puse uşor o mână pe veşmintele lui neobişnuite şi-i zise, cu glasul fermecător al unui copil dulce:

- Tată! N-am glumit spunând că vreau să ştiu tot ce se întâmplă pe bolta cerului. Îmi place atât de mult cerul plin de podoabe lucitoare... A! Uite, a căzut chiar acum o stea!...

- Nu-ţi fie frică, fiica mea! Aşa cad ele, seară de seară. Şi, după cum vezi, cerul nu sărăceşte deloc. Uite, colo, deasupra noastră, unde se vede fâşia aceea albă...

- Da, văd... Ah! Ce de stele!

- Fâşia aceea albă se numeşte "Calea laptelui" sau "Drumul robilor". Vezi ce puzderie de stele sunt acolo?

- Ce minunată e bolta, tată! Aş sta nopţi întregi aici să le privesc!...

Şi astfel, Kromia, cu privirea aţintită spre stele şi cu o dorinţă de nestrămutat, ca acea a unui copil care descoperise o jucărie nouă, se bucură de frumuseţea şi limpezimea unor nopţi fermecătoare în turn, alături de tatăl ei.

Odată însă, regele o surprinse că devenise tăcută. Se apropiase de marginea terasei scrutând gânditoare întunericul în depărtare, acolo dinspre unde marea clipocea uşor.

- Ce e cu tine, Kromia? De ce te-ai întristat?

Fata coborî pleoapele. Căzându-i pe umeri, pelerina întunecată îi dezveli frumosul chip care, la lumina stelelor, luci diafan. Străduindu-se să nu dea curs lacrimilor, fata privi în ochii tatălui ei şi-i spuse:

- Tată, nu ştiu dacă doar mi se pare, dar am încetat oare să mai fiu copilul tău preferat?...

Regele tresări, uitându-se consternat la fiica lui:

- Kromia, de ce spui asemenea vorbe?

- Nici eu nu ştiu... Aşa mi-a venit!

Zicând acestea, fata îşi ridică privirea iarăşi spre tăcutele depărtări întunecate şi se scutură senin pentru a-şi stăpâni lacrimile.

Regele Agatos îi urmări neliniştit mişcările, tăcut şi nedumerit, aşteptând cuvintele ei lămuritoare. Într-un târziu ea se întoarse spre el şi privindu-l în ochi, i-a spus:

- Tată, mi-e teamă!

- Teamă? făcu regele neştiind ce să creadă la auzul acestei vorbe. De ce sau de cine să-ţi fie teamă, fata mea?

- De Piratos!...

- De Piratos?! exclamă regele Agatos, de data asta foarte surprins, trăgându-se doi paşi înapoi.

Kromia începu să suspine. Genele îi clipeau des iar în ochii ei mari se iviră, de data asta de-adevăratelea, lacrimile. Se aşeză descumpănită pe o bancă de piatră. Regele se aşeză alături de ea, îngrijorat în continuare.

- Spune-mi, scumpa mea Kromia, spune-mi tot ce ai pe suflet! o îndemnă el părinteşte.

- O să mă ierți pentru cele ce-ți voi spune?

- Desigur, copila mea!

Kromia răsuflă adânc apoi, mai liniştită şi cu multă gingăşie în glas, îşi începu destăinuirea:

- Tată! Eşti un rege ilustru şi puternic! Puterea ta este oştirea, dar mai cu seamă felul în care o cârmuieştu tu. Tu eşti dator să aperi prestigiul tău şi al țării tale, dar şi pe noi toți, până la cel mai umil slujitor al tău. În fața acestei rațiuni, ce mai contează oare voința mea, visurile mele, ce se găsesc cu zecile la curtea oricărui rege şi sunt folosite atât de des ca daruri între regi?

Agatos clătină din cap şi încuviință:

- Mda! exclamă aproape suspinând regele. Văd că înțelegi bine unele treburi ale cârmuirii unui regat!...

Kromia deveni mai stăpână pe ea, iar lacrimile i se opriră. Îşi reluă curajul şi continuă:

- Ştii ce am auzit şoptindu-se prin ungherele palatului?

- Ce anume, fiica mea?

- Am auzit, tată, că plănuieşti să mă dai de soție lui Piratos!...

Kromia încheie aceste vorbe privind pătrunzător în ochii tatălui ei. Regele, surprins de această neaşteptată mărturisire, spuse mirat, dar deopotrivă şi intrigat:

- Ia te uită!? Ca să vezi cum se răspândesc prin ungherele palatului chiar şi gânduri nerostite niciodată de rege! De la cine ai aflat toate astea?

Pornită să se confeseze până la capăt tatălui ei în care avea deplină încredere, Kromia îi zise:

- Deşi mi-e greu să-ţi spun tot ce am auzit, totuşi o fac, pentru ca să mă poţi înţelege mai bine. Astăzi treceam prin grădina palatului, căutându-mi de lucru printre tufele de crin. Pe când mă aflam acolo, pe o bancă de pe alee, foarte aproape de mine, s-a aşezat un negustor stând de vorbă cu un sutaş din garda ta. Deodată însă, sutaşul sări ca ars în picioare şi salută pe cineva care trecea pe acolo, ca pe un mare demnitar. Cred că-ţi închipui cine era acel... demnitar...

- Piratos, cumva?

- Da! Chiar el era! Trecea mândru, păsându-i prea puţin de cei doi care îl salutară de pe bancă. Abia după ce a trecut, în urma lui cei doi îndrăzniră să continue discuţia:

- Piratos!... L-ai văzut?

- Da. Grozav om!

- Ce mai! Preot desăvârşit!

- Şi nu pare deloc preocupat de cele pământeşti.

- Ba mie mi se pare puţin cam încrezut şi prea plin de sine.

- Ce vrei? Dacă regele îi acordă atâtea favoruri!...

- Pesemne slăvitul rege vrea să-l facă cel mai mare demnitar al regatului. Şi nu se înşeală, cred!

- Ai auzit şi tu?

- Ce să aud?

- Eh, nimica toată! Nişte zvonuri!

- Ce zvonuri?

- Cum? N-ai aflat? Cică regele nu-l susţine de pomană pe Piratos...

- Nu ştiu ce vrei să spui! Vorbeşte mai lămurit!

- Stai să-ţi spun! Îngăduie-mi doar să mă uit puţin în jur, să mă asigur că nu ne aude nimeni!

- Nu ne aude nimeni, fii liniştit!

- Ştii planul regelui cu privire la fiica sa, la Kromia?

- Kromia?! Sufletul regelui?!

- Da, întocmai cum ai auzit!

- Ehei! Cam bănuiesc ce vrei să zici. Aşa-i?

- Ssst! Fii mai cu băgare de seamă să nu ne audă careva!

- Fii pe pace, nu ne vede şi nici nu ne aude nimeni!

- Bănuiesc că... măritul nostru rege plănuieşte o căsătorie între...

- Exact! Între Piratos şi Kromia!

- Întocmai!... Ssst!... vorbeşte mai încet!... Mi s-a părut că aud ceva!

- Te temi şi de umbre! Fii liniştit!

- Ceea ce nu pot înţelege este de ce regele nostru îl acoperă cu atâta cinste pe acest Piratos şi de ce caută să-l ridice la rangul de cel mai important demnitar al ţării? Şi, mai ales, de ce vrea să-i dea de soţie chiar pe fata lui cea mai dragă, când ar putea s-o dea de soţie oricărui alt mare rege de pe lumea asta...

- Ei, şi tu! Parcă poţi pătrunde gândurile regilor?

Agatos ascultă cu mare atenţie toate aceste dezvăluiri din gura fiicei sale. Inima lui de părinte era cumplit de tulburată, ascultând înfiorătoarea poveste a Kromiei. Ea tocmai îşi coborî genele privirilor, doar pentru o clipă, ca imediat să le ridice la loc cu îndrăzneală şi să-şi continue destăinuirile:

- Această discuţie la care am asistat întâmplător în miez de zi, m-a zguduit cumplit, tată! Am fost zguduită de astfel de zvonuri, mai ales că multă lume probabil are cunoştinţă de ele, în timp ce eu, tocmai eu cea implicată, nu. De nopţi întregi nu mai dorm şi gândurile rele nu mă mai părăsesc. Parcă îl şi văd pe Piratos trecând mândru, plin de sine, pe aleile palatului tău, iar lumea i se apleacă până la pământ ca şi când el ar fi suveranul. Parcă îi aud vocea lui Piratos, îndrăznind să-mi zică: "Pregăteşte-te de cele sfinte!"

- Şi străjerii nu te-au oprit? o întrebă dintr-odată regele Agatos, parcă într-adins alegând alt subiect de discuţie ca să nu fie nevoit să dea vreo replică la trista poveste a fiicei sale pe care abia o ascultase.

- Ba da, dar s-au speriat văzându-mă ieşind din palat în plină noapte. Le-am spus că vreau, cu orice chip, să ajung la tine...

- Înțeleg, fiica mea prea vrednică şi prea îndrăgită!...

Regele Agatos căută să-şi liniştească fiica mângâind-o părinteşte pe părul ei frumos. Fata dădu din nou drumul la lacrimi, care acum păreau greu de oprit. Se vedea cât de tristă este şi câtă nevoie avea de ocrotire. Când sesiză că s-a mai potolit, ştiind cât de mult îşi dorea ea să audă cuvintele lui, se hotărî şi-i zise:

- Ştiu, Kromia, fata mea dragă! Nici presupunerile oamenilor, nici presimțirile tale nu sunt întru totul lipsite de temei. Dacă ai fi destul de pregătită să asculți cele ce aş vrea să-ți spun, ți-aş putea destăinui pe larg întreaga mea judecată...

La auzul acestor vorbe Kromia încercă pe loc să se liniştească. Deşi ceea ce putea urma ar fi fost de aşteptat să o înfioare, preferă să afle totul până la capăt. De aceea avu tăria să spună:

- Te ascult, tată. Până la capăt. Poți să-mi spui orice...

Regele, încruntându-şi sprâncenele ca pentru a-şi aduna gândurile, începu lămuririle pe îndelete:

- Pe tine, Kromia, te-am îndrăgit de când erai mică. Erai un copil jucăuş, cu ochii mari, cu părul buclat ce strălucea în lumina soarelui. Celelalte fete ale mele erau mai zburdalnice, mai voioase. Mi-a plăcut să descopăr că, în timp ce surorile tale erau doar cu gândul la joacă, tu te opreai deseori, mă căutai pe furiş cu privirea, şi dispăreai în taină în grădină. Iar acolo, pe neaşteptate, alergai printre tufele de flori şi-mi cădeai mereu în spate, înlănțuindu-mă de gât. Simțind cât de mult te apropii de mine, de atunci am început să te îndrăgesc mult de tot, şi nu mă săturam niciodată urmărindu-te crescând, an de an. Pe când surorile tale creşteau, vesele şi zburdalnice, şi căutând mereu să se împodobească, ca fete de rege ce sunt preocupate de viitorul lor, tu creşteai frumoasă, izolată şi liniştită, cu o delicatețe care mi-a tulburat mereu sufletul!...

Spunând aceasta, regele suspină adânc, privind chipul drag al fiicei sale, apoi reluă:

- De-ai şti, Kromia, cât mă preocupă viitorul tău! Caut să-mi închipui ce se va întâmpla cu tine după ce te vei mărita. Cum aş putea să mă despart de tine într-o bună zi? Te-ai gândit la viitorul tău? Tu, o splendoare, o frumusețe! Aş putea să te dau ca soție unuia dintre cei mai faimoşi şi mai luminați regi din lume. Acolo, în palatele lor de lumină şi bogăție, prin frumusețea ta ai putea cuceri bunăvoința şi admirația tuturor. Dar această viață printre păgâni şi moravuri barbare ar putea să-ți clintească încrederea tine şi în farmecul tău. Atunci ai fi pierdută! Singură şi fără înțelegerea celor dragi, a rudelor, văzându-ți regele soț cum dintr-un capriciu şi-ar schimba atitudinea față de tine, poate chiar punându-te la concurență cu alte femei vulgare şi răutăcioase din harem! Atunci, mai mult ca sigur, sufletul tău ar tânji după libertate. N-ai găsi în jurul tău decât ură, viclenie, prefăcătorie, deşi vei trăi în palate somptuoase...

Regele tăcu. În jur era o linişte deplină. Doar departe, vuietul mării se auzea întețindu-se, valurile clipoceau mai neliniştite. Lumina stelelor pe cer parcă păli.

- Şi te-ai gândit, tată, că mă vei izbăvi astfel de viitorul acela cumplit, legându-mi soarta de aceea a mai marelui tău preot? rosti Kromia, hotărâtă şi fermă în vorbele ei.

Surprins de vorbele ei îndrăznețe regele cercetă îndelung privirea fiicei sale, apoi adăugă încruntat:

- Nu înțeleg de ce planul meu ți se pare atât de monstruos! E adevărat, îmi place de Piratos şi l-am sprijinit mult pe acest tânăr să ajungă acolo unde este acum. De altfel cred că şi merită. Are calități deosebite, e conştincios, are o voce superbă şi face cinste regatului meu. Ce cusur i-aş fi putut găsi?

- Tată, nu zic că e rău, sau că nu-i îndeajuns de chibzuit planul tău. Trebuie să recunosc, îmi hărăzeşti favoruri pe care niciun alt rege nu s-ar osteni să le ofere fiicei sale. Am speranța, totuşi că ascultând şi părerea mea, vei începe să judeci lucrurile puțin altfel. Piratos, cel creat de tine, este perfect, este înțelept, este evlavios, de bună cuviință. Dar, poate, tocmai de aceea, că e prea

perfect, nu reuşesc eu să-l înţeleg bine! L-am urmărit adesea oficiind slujbele cele mai importante din templul lui Zeus. Îşi face impecabil datoria, ca un elev conştiincios, cu hărnicie şi ca un om care îţi urmează întru totul sfaturile. Curtenii şi norodul îl admiră, ştiu asta. Şi totuşi, bunul meu tată, inima-mi spune că acest om nu este ideal, are ceva pe suflet care nu-mi place! Are o anumită aroganţă care nu mi se pare potrivită la unul ca el. Îmi pare prea plin de el în tot ceea ce face, are prea multă grjă de cele cereşti şi prea puţină grijă de cele pământeşti!...

- Cum?! Piratos? De el vorbeşti? Despre el spui aceste lucruri?! Alesul meu? Speranţa mea? rostea, necontenit şi consternat de uimire, regele.

- Da, tată! Îmi pare rău să-ţi zădărnicesc speranţele. Şi eu, la început, ca mai toată lumea, l-am admirat pe Piratos. Dar abia când ajunsese să-mi pară un om perfect, s-a întâmplat să-l pot urmări mai îndeaproape la ceremonii şi să constat că greşesc. Nu ştiu cum anume, dar ştiu că am greşit socotindu-l perfect. De pildă, s-a întâmplat la un moment dat să asist la o scenă care nu-mi mai iese din minte. Era la o ceremonie prilejuită de sărbătorile primăverii. După ce a rostit rugăciuni impresionante, lui Piratos i s-a adus un miel alb, ca să fie jertfit lui Zeus. Întâmplător, eram foarte aproape de altar şi aşteptam cu strângere de inimă momentul sacrificiului. Încheind cu glas înălţător rugăciunea, s-a oprit, a cerut un cuţit pe care l-a sfinţit. Apoi a sacrificat blândul animal. Am urmărit cu inima strânsă sacrificiul acela. Am aşteptat să văd pe faţa lui vreo tresărire, un crâmpei de milă, oricât de mic ar fi fost... Dar nimic! Faţa lui a rămas senină tot timpul! Viaţa acelui biet animal sacrificat nu l-a impresionat câtuşi de puţin...

- Dar, fiica mea dragă, chiar aşa şi trebuie să procedeze un preot desăvârşit! căută regele să-i ia apărarea lui Piratos.

- Da, înţeleg, poate aşa şi trebuie să oficieze preoţii desăvârşiţi ca să le fie primită jertfa. Dar asta nu stă în firea pământenilor. Înseamnă că el nu este un pământean de-al nostru. Oricare pământean ar fi, nu pot să cred că nu are în el simţirea

omenească să nu i se trădeze pe chip măcar o tresărire, o remuşcare, sau un dram de milă atunci când sfârşie cu cuțitul un biet animal nevinovat. Ştiu, o inimă de rege simte cu totul altfel decât a mea. Însă pentru mine acea seninătate, acea nepăsare desăvârşită pe care am văzut-o pe chipul lui Piratos atunci când a implântat cuțitul în inima animalului, acea întâmplare îmi pare o prevestire rea. Piratos e un sfânt, poate e un zeu, dar nu e om! Aşa îmi spune inima mea!

Regele era din ce în ce mai impresionat de cuvintele fiicei sale. Cu mânia potolită, îi răspunse:

- Sunt de-a dreptul uluit! Ai văzut tu toate acestea? Se cade să-mi nărui speranțele, întreaga mea străduință de a-ți croi un viitor demn? Poți spulbera totul într-o singură clipă?

- N-am nicio putere, tată, să-ți destram planurile. Tu porunceşti, aşa cum numai un rege poate să o facă. Ce e bine şi ce e rău numai tu socoteşti! Iar eu mă voi supune poruncii tale. Dar am vrut să ştii şi părerea mea, dacă nu ți-a fost cu prea mare supărare. Am vrut să ştii că, pe această cale, fiica ta nu-şi va găsi fericirea niciodată...

- Linişteşte-te, Kromia...

- Tată, salvează-mă dacă mai e cu putință! se rugă ea cu stăruință.

- Iți promit că mă voi gândi la tot ce mi-ai spus, îi răspunse regele, dorind cu tot dinadinsul s-o îmbuneze. Dar acum e timpul să te duci şi să te odihneşti, aşa cum o face toată lumea la această oră. Şi să nu-ți mai fie niciodată teamă să vorbeşti cu mine!

La auzul acestor cuvinte Kromia se aruncă în genunchi, mulțumindu-i prin cuvinte înflăcărate:

- Nici nu ştii de ce chinuri cumplite mă izbăveşti! Eşti cel mai bun rege de pe pământ, tată!

Între timp, pe neobservate, luna începu să răsară la orizont. Regele o pofti pe fată să se ridice şi să stea alături de el, învelind-o mai bine cu mantaua. Privea şi el plin de încântare şi dragoste părintească, chipul ei gingaş, încă al unui copil, chip ale cărei

frumusețe şi delicatețe erau atât de clare, încât toată lumina din jur pălea lângă el.

Kromia nu mai putea de fericire, parcă descoperind abia atunci luna apărând deasupra valurilor îndepărtate, şi zise:

- Ce fericită sunt, tată! Nu ți se pare că totul poate deveni dintr-odată luminos când spui tu nişte cuvinte?

Regele avu dintr-odată o idee:

- Nu eşti curioasă să vezi ce se află pe lună?

- Ba cum să nu fiu! Aş face orice ca să pot urca sus, până la ea!

- Atunci, hai să coborâm din nou în încăperea din turn.

Coborând un rând de scări au deschis uşa de lemn a încăperii şi au intrat cu grijă, ca să nu se lovească cu capul de pragul de sus. Acolo s-au aşezat pe o bancă de lemn. Apoi regele a tras un oblon care descoperi o mică fereastră prin care intra lumina lunii în încăpere. În dreptul ei se afla o piatră străvezie, ca un smarald.

- Priveşte, Kromia!

- Da, văd tată! Par a fi nişte munți galbeni acolo pe lună. E o țară de aur? întrebă ea extaziasmată de priveliştea din fața ochilor.

- Nu e o țară pământeană, fata mea! Toate acele minunății nu sunt ca acestea de pe pământ! Vezi piatra asta? Este un smarald curat. Ea ne face să putem vedea luna mai mare decât apare ea pe cer...

- Parcă-i o țară de basm! Câtă splendoare!

- Întocmai, Kromia! Asta este o mare taină pe care nu o cunoaşte nimeni. Toți cred că luna e un bulgăre de foc. Ei nici nu ştiu măcar că-i o țară întinsă, poate mai întinsă ca orice țară de pe Pământ şi, pe deasupra, poate şi mult mai bogată! Te rog, dară, să nu sufli nimănui o vorbă despre cele ce ai văzut, căci e o mare taină. Să nu uiți asta!

- Acum înţeleg de ce-ţi place atât de mult să-ţi petreci nopţile în turnul acesta! Parcă nici nu poţi să te saturi de atâta frumuseţe şi miraj!

Luna îşi revărsa razele aurite asupra zidurilor şi grădinilor cetăţii. Departe, pe întinderea mării, cu reflexele lor aurii valurile murmurau necontenit. Uşa cea tainică din turn se închise încet şi cele două umbre coborâră scările şi se pierdură pe aleea ce ducea spre palat.

23

Kromia, moştenind firea mamei, era o fiinţă suavă, dornică de căldură sufletească şi prietenie. Încă din fragedă copilărie tânjea după toate lucrurile frumoase, adora legendele învăluite de mister, îi plăceau teatrul şi poezia.

Frumuseţea ei îi încânta pe toţi. Fiecare se străduia să-i intre în voie. Chiar şi feţele cele mai posomorâte dintre sfetnicii regelui, văzând-o, se bucurau de farmecul ei.

Aşa se face că fetiţa zglobie ajunsese să fie răsfăţată şi adorată de toată lumea. Atunci când regele Agatos nu-şi mai vedea capul de treburi în palatul tronului, Kromiei îi plăcea să rătăcească de una singură prin cetate, dornică să vadă şi să admire singură totul, să iscodească şi să pătrundă orice taină, să cutreiere templele şi aleile minunate cu arbori şi flori.

Odată, rătăcind prin oraş, Kromia descoperi un bătrân oştean care o cuceri prin darul lui de a spune poveşti. Pe numele său Meneus, îmbătrânit de mult în slujba lui Agatos, bătrânul era unul dintre cei mai de respectaţi oameni din regat, fiind chiar comandantul oştii care apăra cetatea Atalya, supraveghind şi la bunul mers al acesteia.

Kromia pândea momentul când bătrânul Meneus îşi făcea apariţia în faţa pavilionului cel mare destinat oştilor şi, când îl surprindea aşezându-se pe bancă la soare se ducea la el. Bătrânul, înalt şi încă vânjos, cu faţa arsă de soare şi brăzdată de multe semne ale luptelor din tinereţe, era iubit de Kromia ca un părinte. El se prefăcea că doarme dus, dar Kromia, nemaiavând răbdare să se plimbe prin preajmă, se furişa lângă el şi îl prindea în glumă de creasta coifului.

- Ei, bătrâne! Ce faci? Iar dormi?

Meneus se prefăcea că se trezeşte cu greu din somnul său adânc şi-i zicea, părând surprins de apariţia ei neaşteptată:

- A! Pe cine-mi văd ochii? Tu erai, frumoasă fetiţă?

- Nu dormeai, ştiu eu! Îţi place să râzi de mine!

Apoi îl îmbrăţişa cu alint. Se aşeza alături de el şi începea nerăbdătoare:

- Ce poveste despre oşteni şi faptele lor de vitejie mai ştii?

Bătrânul Meneus, comoară nesecată de poveşti, legende şi istorii tulburătoare mai vechi şi mai noi, începea să-i depene pe îndelete o poveste lungă şi încurcată despre vremuri şi fapte de demult. Sau inventa pe loc o istorioară nouă, plină de farmec şi neprevăzut.

Odată, în timp ce bătrânul Meneus tocmai se pregătea să-i ticluiască o nouă poveste, Kromia îl întrerupse brusc, aducându-şi aminte de o promisiune mai veche pe care i-o făcuse, şi-i zise cu înflăcărare:

- Iartă-mă, bunule Meneus. Dar, chiar acum mi-am amintit că mi-ai promis să-mi arăţi într-o bună zi închisoarea, cu toate tainele ei...

- Ce-ţi veni aşa, deodată, fetiţă frumoasă? Chiar atât de mult vrei să ştii toate câte se întâmplă pe lumea asta? Închisoarea nu e un loc tocmai plăcut!...

- Chiar aşa?! Dar mi-ai promis! Vreau să ştiu tot! veni pe dată replica ei hotărâtă.

- Vai, vai! La ce grele încercări mă supui, fetiţă scumpă!

- Adică de ce? Doară mi-ai promis. Mi-ai promis că-mi vei arăta pavilionul închisorii, atunci când va fi o zi frumoasă! Şi vezi ce senină e ziua de azi?

Aceste vorbe hotărâte, de copil mofturos, îl cam luară prin surprindere pe bătrânul Meneus, care acum nu mai avea încotro. Vedea că nu o mai poate duce cu vorba la nesfârşit. Aşa că îi zise răsfăţatei prinţese:

- Mi-e teamă însă că îi vei sufla vreo vorbă tatălui tău despre această poveste. Sunt convins că regele n-ar admite, din capul locului, ca fiica sa să se apropie de întunecata închisoare!...

- Nu te teme fără rost. O să tac, precum un peşte. Îţi promit! Doar du-mă mai repede acolo! spuse ea cu nerăbdarea şi entuziasmul pe care le exprima în faţa oricărui lucru nou, care îi stârnea curiozitatea.

Meneus nu mai putea da înapoi. Totuşi, mai încercă o mică amânare, propunându-i:

- Kromia, du-te şi te joacă până se face amiază, apoi revino aici.

- Mulţumesc, Meneus! Eşti un om bun! Nici nu ştii ce bucurie îmi faci!...

Îl îmbrăţişă şi fugi zglobie spre aleile cu flori şi bazinele cu apă limpede în care înotau peşti colorați.

Deşi spera ca fata să uite, pe la ora prânzului Meneus se trezi cu ea în faţa pavilionului său. Kromia îl aştepta deja de ceva vreme şi chiar îl mustră, prefăcându-se supărată:

- Credeam că m-ai amăgit iar, viclean bătrân ce eşti!

Meneus râse cu bunătate. Era totuşi pregătit de vizită. Îşi potrivi mai întâi coiful pe cap, la fel şi armura şi sabia de la cingătoare. Nu de alta, dar îi plăcea să aibă o ţinută ireproşabilă când se prezenta în faţa supuşilor săi.

O luă pe Kromia de mână şi porniră decişi spre pavilionul închisorii. Acesta ocupa o parte a cetăţii, deloc invidiată de careva, care - aşa cum se mai spunea în glumă dar era şi o cruntă realitate - avea multe uşi de intrare şi mai niciuna de ieşire.

Kromia ştia de multă vreme că de această parte a cetăţii nu are voie să se apropie. Regele o avertizase în privinţa asta de multe ori. Dar sufletul ei de copil curios mereu a dorit să ştie ce se petrece acolo. În mintea ei se ţeseau gânduri şi taine pe care ar fi vrut să le pătrundă neapărat.

Meneus, cunoscând bine firea Kromiei, era conştient că toate cunoştinţele ei despre temniţă, ceea ce de fapt ştia din auzite,

nu sunt tocmai potrivite. Dar, oare, ar fi putut să nu-i îndeplinească acum acest capriciu?

Condusă de impozantul şi neînfricatul Meneus, Kromia păşi fără teamă pe poarta pavilionului. De cum intrară împreună pe primul coridor sumbru şi răcoros, avântul Kromiei păli subit şi începu să păşească dintr-odată mai prevăzătoare şi să se țină strâns de brațul protector al lui Meneus.

Străbătură un coridor, apoi un altul, ambele întunecoase şi reci. Kromia tremura, înfricoşată, simțind izul pământului umed şi aerului sufocant. Bătrânul înțelegea că fata, cu toată imaginația ei bogată, nu putea intui întru totul fiorii reci care o străbăteau în incinta închisorii. Pentru ea temnița era mai degrabă un sac cu poveşti, cu întâmplări şi mister, decât un lăcaş de tristețe, durere, degradare şi urâțenie.

Pentru a-i mai insufla curaj Meneus căută să o mai înveselească, povestindu-i tot felul de lucruri interesante, dar vesele, despre captivi şi faptele lor. De bună seamă, multe din aceste povestiri erau scornite şi înflorite, căci nici Meneus nu mai ştia pricina pentru care au fost închişi acolo acei chiriaşi.

Uneori Meneus era nevoit să dea porunci temnicerilor să deschidă câte o uşă la anumite celule în care zăceau nefericiții uitați în hrubele întunecoase. Nevrând s-o înspăimânte pe Kromia, îi arăta doar ceea ce credea el de cuviință.

Kromia tremura, înfrigurată ca într-o peşteră. O înfiorau pereții umezi şi lanțurile grele ce cădeau cu zgomot când temnicerii descuiau vreo uşă. De aceea se hotărî să nu mai lungească şederea lor în acele locuri de coşmar, îndreptându-se spre ieşire. Înainte însă de a străbate ultimul coridor, Meneus se gândi totuşi să-şi mai ilustreze explicațiile cu încă un caz deosebit, şi-i spuse fetei, arătând cu degetul spre o celulă din drumul lor:

- Iată, de pildă, în celula asta se află unul dintre duşmanii cei mai odioşi şi mai periculoşi ai regatului nostru!...

Temnicerii care-i însoțeau primiră poruncă să descuie zăvorul uşii de la acea celulă. Lanțurile căzură cu zgomot,

zăvoarele şi canaturile ruginite pârâră sinistru. Făclia unui temnicer lumină pe jumătate încăperea îngustă şi rece.

Dacă în celelalte celule pe care le descuiară temnicerii, Kromia nu a putut vedea mare lucru, de-abia aici distinse o mogâldeață cu chip de om care prinse a se mişca pe o lespede de piatră. La lumina făcliei putu desluşi mai bine interiorul celulei. Intimidată de grozăvia a ceea ce-i puteau vedea ochii, Kromia păru că a căpătat mai multă îndrăzneală şi avu curajul să se apropie şi mai mult de ființa aceea care zăcea aproape inertă pe lespedea aceea de piatră. Păşind pragul uşii privi atent, cu ochii mari şi buzele întredeschise, să desluşească dacă acea mogâldeață era un animal sau o ființă omenească.

Lumina făcliei îl făcu pe întemnițat să tresară din amorțire şi să se ridice în grabă în picioare. Kromia începu să desluşească fața unui tânăr cu fruntea înnegurată şi cu o tristețe nemăsurată pe față. Cămaşa-i albă, nu murdară dar sfâşiată pe alocuri, îi dezvăluia o statură atletică bine proporționată, nişte muşchi care mai sugerau forță şi mobilitate, dar toată ființa aceea părea că era plină de oase care ieşeau proeminent din ungherele lor şi o înfiorau. Fața sa nu arăta deloc duşmănie. Părul, încâlcit oarecum, în care se mai distingeau nişte bucle ondulate, era netuns de multă vreme. Ochii fetei a putut distinge trăsăturile încă fine ale chipului, pieptul său frumos arcuit care părea că provine dintr-unul cu multă armonie, mişcările care conțineau un anumit rafinament.

Privirea întemnițatului era întunecată şi rătăcită, însă la vederea frumosului chip al Kromiei parcă se însufleți dintr-odată. Fața lui radia acum o lumină curată. Fără a fi în stare să scoată din gură un singur cuvânt, privea cu încântare chipul divin apărut precum o minune în fața sa.

La rândul ei, Kromia, hipnotizată parcă de transfigurarea aceea neaşteptată a tânărului, îl privea încremenită. Uitase de întunericul şi de răcoarea încăperilor prin care trecuse, ale aceleia în care se afla, şi nu-şi mai putea desprinde ochii de la chipul acela plin de tristețe şi suferință, dar semeț şi demn în înfățişarea sa.

Bătrânul Meneus a fost cel al cărui prezenţă de spirit i-a scos din impas. O luă pe Kromia de mână şi porunci temnicerilor să încuie cu nădejde uşa celulei. Uşa se trânti cu zgomot la loc, zăvoarele şi lanţurile scrâşniră iarăşi şi totul se cufundă într-o linişte apăsătoare.

Ieşind din închisoare prin uşa de la capătul culoarului, Kromia fusese surprinsă de bogăţia de lumină şi căldură care îi inundară chipul.

- Uf! răsuflă uşurat Meneus. Ce bine-i aici, afară! Întunericul şi frigul temniţei mi-au pătruns în toate oasele!

Afară era într-adevăr cald şi plăcut. Dar inima Kromiei tot mai bătea neliniştită de cele văzute şi simţise între zidurile închisorii:

- Spune-mi, bunule Meneus, chiar aşa de groaznic este acel tânăr pe care-l ţineţi acolo, în încăperea aceea rece şi întunecoasă?

- Eh, fetiţă dragă! Tânărul a fost, pesemne, vreo căpetenie a oştirii care a atacat hotarele ţării. De aceea e socotit un mare duşman al părintelui tău...

- Ai văzut, totuşi, zise din nou Kromia, ce privire blândă şi tristă avea? Nu semăna deloc cu cea a unui răufăcător oarecare, nu-i aşa?

- Vrei să ştii părerea mea? zise Meneus. Eu cred că acel tânăr nu e decât un fanfaron care a căzut în mare necaz datorită nesăbuinţei sale. Este totuşi posibil ca dintr-o greşeală regele să-l fi pedeapsit prea aspru. După câte ţin eu minte, tânărul zace în închisoare de aproape doi ani...

Cei doi se despărţiră, Kromia mulţumindu-i pentru că i-a împlinit dorinţa şi promiţându-i că nu va afla niciodată regele de escapada lor neautorizată la închisoare iar Meneus pornind spre pavilionul gărzilor să-şi vadă de treburile lui.

24

Au trecut câteva zile de când Kromia, însoțită de bătrânul Meneus, făcuse ciudata descindere în spațiul sumbru şi rece al închisorii. Aproape uitase impresiile acelei vizite, gândurile şi preocupările ei redeveniră vesele, luminoase, nevinovate şi pline de farmec.

Într-o noapte însă, un vis neobişnuit a pus stăpânire pe liniştea spiritului ei copilăresc. Se afla pe malul mării şi se juca, aruncând pietricele în vâltoarea valurilor înspumate. Valurile călătoare se spărgeau în fața ei, sub lumina albă a soarelui, împroşcând stropi peste tot. Deasupra orizontului vaporii creau un curcubeu feeric ce se arcuia maiestuos peste valuri, ca o cortină în spatele căreia se țesea o fantastică poveste. Cortina aceea se înălța parcă, devenea şi mai colorată dar, în acelaşi timp, în spatele ei creştea o umbră albastră şi întunecată, ca o taină rece.

Iată însă că valurile din spatele cortinei au început dintr-odată să se lumineze, devenind străvezii ca sideful, apoi precum strălucirea zilei. Pe fundul mării vălurite, mai întâi vag precum o iluzie, apoi din ce în ce mai intens, apăru chipul unui tânăr strălucitor, având măreția zeului Apollo. Îmbrăcat într-o cămaşă albă şi lungă până la genunchi, încins cu un brâu pe care atârna tolba cu săgeți şi ținând în mâini un arc de argint, privea cu chipu-i senin şi liniştit un punct nevăzut aflat undeva pe valurile mării. Privirea lui caldă şi vie, izvorând din umbra genelor lungi şi catifelate, creea pe chipul său încadrat de buclele lucioase ale părului o armonie deplină.

Apollo cel din vis, luând o săgeată din tolbă, o instală cu grijă în arcul său, apoi întinse coarda şi ținti. Pe chipul tânărului

apăru un surâs armonios, urmărind cu încântare săgeata ce zbura peste ape. Apoi, grăbit parcă, dispăru în marginea cortinei multicolore.

Visul acesta ciudat a reuşit să pună stăpânire pe închipuirile romanticei copile, încât nu l-a putut uita nici în zilele care urmară. Revedea întocmai cortina aceea feeric colorată, cu chipul tânărului care semăna cu Apollo răsărind din valuri.

Fire dornică de a cunoaşte frumuseți fără seamăn, Kromia şi-a reluat îndeletnicirile ei preferate, admirând pajiştile cu flori, învățând noi roluri pentru a le juca pe scenă, admirând cerul azuriu de deasupra livezilor de măslin şi de pe culmile dealurilor. Totuşi, din când în când, mângâind uşor petalele florilor sau privind neantul cerului, în ochii ei mari, înobilați de mister apărea câte o undă de melancolie, precum o pală uşoară de vânt într-un ocean de căldură. În acele momente chipul ei diafan tresărea şi suspina cuprins parcă de tristeți nebănuite.

Era stăpânită de melancolii mai ales când îşi aducea aminte de visul acela. Atunci, gândul ei încerca să reîntregească un lucru îndepărtat, ceva vag şi uitat demult. Ceva anume îi era familiar din chipul acelui tânăr din visul ei în care semăna cu Apollo. Mai văzuse ea oare undeva chipul acela? Unde-l mai întâlnise? Din ce legendă îl ştia? Revenea însă repede din tulburarea acestor gânduri şi-şi relua de îndată preocupările ei nevinovate.

În peregrinările ei pe țărmurile mării şi prin grădinile parfumate ale palatului poposi într-o zi în preajma unui havuz ce răcorea cu apa sa rece locul acela. Vaporii din preajmă răspândeau o ceață ca o perdea străvezie. Apropiindu-se şi mai mult, Kromia rămase uimită întrezărind un curcubeu frumos peste perdeaua de valuri. Uimirea îi fu şi mai mare când observă, în spatele curcubeului, clădirea mohorâtă a închisorii cetății. Inima îi tresări de mirare, căci i se păru că revede, pas cu pas, din nou visul acela cu tânărul care împrumutase chipul lui Apollo. Însă acelaşi chip parcă îl văzuse şi în realitate. Tocmai privea cu încântare noua

minune care i se arăta în fața ochilor, havuzul, curcubeul, grădina, închisoarea. Oare visa din nou?

Această nouă revelație avusese darul să-i limpezească mintea ei preocupată să găsească o logică potrivită cu privire la chipul acela care-i bântuia imaginația de atâta vreme. Îşi reminti, deodată, cu înfiorare, că tânărul din vis semăna foarte mult cu cel pe care îl văzuse în temniță. Asemănarea i se păru de-a dreptul izbitoare. Surâsul acela scurt pe care îl întrezărise pe chipul lui atunci în închisoare era leit acelaşi cu cel al tânărului din visul ei: radia acelaşi farmec, provenea dintr-o privire la fel de blândă şi de ocrotitoare.

Neaşteptata revelație reuşi însă să o neliniştească şi mai mult pe biata fată. Chipul acela avea o prea adâncă înrâurire asupra întregii ei făpturi. Dacă despre un vis putea accepta că era rodul imaginației şi fanteziei sale, putea să accepte că rămâne imaterial şi intangibil, în schimb chipul acela era o realitate la fel de vie ca oricare alta din jurul ei. Începu să-şi amintească, cu aceeaşi înfiorare, împrejurările în care îl văzuse pe tânărul din temniță. Îşi aminti clar că suferise, chiar atunci, pe loc, o metamorfoză ciudată, în locul frigului şi răcorii simțise atunci căldură şi binecuvântare, chiar dacă se afla în spațiul închis şi insalubru al închisorii. Mirarea sa deveni acum legată de nedumerirea că uitase imediat totul după ce a părăsit acel loc, uitase de tânărul acela deznădăjduit, care se luminase dintr-odată când i-a surprins chipul, uitase şi că a fost în acel oribil lăcaş al celor condamnați la lipsă de libertate.

În zilele următoare încercă mai des să revină în preajma havuzului şi, de fiecare dată cu fidelitate, chipul tânărului îi apărea mereu acelaşi, plin de bunătate şi strălucire, cu surâsul trist dar armonios şi demn, cu durere cicatrizată pe întreaga-i făptură dar şi cu linişte şi semeție pe față. Îşi aminti de cuvintele lui Menus, de atunci, când îl descrisese pe tănăr drept un răufăcător, un duşman de moarte al regelui Atalyei, crud şi periculos. Aştepta însă cu înfrigurare noi dovezi că acest tânăr e plin de răzbunare, are vădite izbucniri de răutate ale unui tâlhar înrăit sau este un duşman feroce

care atentase la regatul tatălui ei. Aştepta dovezi pentru toate acestea, când toată fiinţa ei nu putea crede mai nimic. Dimpotrivă, tânărul acela deznădăjduit care de doi ani îşi irosea viaţa între zidurile umede şi întunecate ale închisorii tatălui ei i se părea că are lumină la faţă, că zâmbeşte cu demnitate, curat şi curajos, că i se citeşte pe faţă bunătatea din suflet. Nu se poate - îşi zicea - ca un om cu o astfel de privire să fie un om periculos, nu poate fi acesta un duşman atât de crâncen al tatălui meu. Mintea ei deja găsise o explicaţie pentru toate aceste nelămuriri: de bună seamă, tânărul acela ajunsese cu totul nevinovat în temniţă, acuzat pe nedrept şi atribuindu-i-se tot felul de vini închipuite. Să fie oare o nedreptate din partea tatălui ei?

Kromia îndrăgea mult locul din preajma havuzului. Venea acolo în fiecare zi, bucurându-se de frumuseţile naturii, dar liniştindu-şi frământările în legătură cu noile sale gânduri şi griji. Pentru a-şi justifica desele prezenţe acolo, începuse să îngrijească gingaşele flori din grădină. Făcea acest lucru cu conştiinciozitate, cu entuziasmul şi bucuria nemărginită din sufletul ei de copil.

Uneori însă îşi propunea să uite întâmplările acelea ciudate din viaţa ei. Se gândi că diviniza poate pe nedrept o iluzie, o himeră din visul ei cu Apollo, când de fapt, în spatele acelor ziduri întunecate, era numai un tânăr oarecare, care trăia închis, ascuns de privirile oamenilor şi de lumina soarelui.

Altădată ar fi trecut nepăsătoare prin preajma zidurilor închisorii, când ştia că acolo stau închişi cei mai odioşi duşmani ai tatălui ei. Acum, de fiecare dată când trecea prin preajmă, inima ei se strângea de emoţie. Simţea o mâhnire grea pentru soarta tânărului închis în temniţă. Dacă totuşi e nevinovat? Nu se putea obişnui cu gândul că, în timp ce ea se plimbă prin palate şi temple, ori privea corăbiile plutind pe mare, el rămânea mereu închis, lipsit de lumina soarelui şi neavând niciun drept să se bucure de viaţă.

În zilele care au urmat Kromia a devenit tristă. Nu mai avea tragere de inimă să îngrijească florile, nu mai avea chef să repete roluri pentru teatru, nu mai avea nici poftă de joacă şi nici de

mâncare. Se plimba des pe alei şi pajişti, privind cu durere în inimă zidurile întunecate ale închisorii şi cerul senin de deasupra ei cutreierat de nori albi.

Avea o nelămurită reţinere în a da ochii şi cu bătrânul Meneus. În zadar aştepta acesta pe banca din faţa pavilionului său, sperând s-o vadă sosind pe prinţesa cea zglobie, căreia îi şi pregătise o nouă poveste. Bătrânul soldat îşi dădea seama că în inima fiicei lui Agatos se petrec transformări importante. Ce anume însă? Nu avea cum să bănuiască bătrânul comandant de oşti.

Într-o zi, Kromia, nemaiputând îndura singurătatea şi tristeţea, se hotărî să se ducă direct la bunul ei sfătuitor, Meneus, şi să-i mărturisească toate neliniştile ei. Nu i-a fost greu să-l găsească, aşa că, de cum ajunse lângă el, în îmbrăţişă, spre marea satisfacţie a acestuia.

- Fii binecuvântată, scumpă copilă! Unde ai lipsit atâta amar de vreme? M-ai uitat oare? spuse Meneus, ocrotind cu privirea chipul diafan al fiicei lui Agatos.

Kromia se aşeză cuminte lângă el pe bancă şi-i răspunse:

- Să nu crezi, Meneus, că am devenit nerecunoscătoare, ori leneşă.

Suspină. Nu-şi găsea cuvintele potrivite pentru a începe să-şi mărturisească frământările ei. Buzele ei gingaşe, frumos arcuite, erau pregătite să spună ceva. Tăcea însă.

- Kromia, zise Meneus, bănuiesc că te-a impresionat nespus de mult acea vizită în temniţă.

Kromia tăcea în continuare, privindu-l rugătoare, implorându-i înţelegere. Nu ştia ce să-i spună. Întreaga ei fiinţă era cuprinsă de o dezorientare tainică pe care se temea să n-o profaneze, exprimând-o cu glas tare.

Din ce în ce mai îngrijorat de tăcerea Kromiei, bătrânul o privi cu compătimire. Încercă să-i afle taina, punându-i întrebări:

- Nu cumva acea vizită în închisoare te-a tulburat aşa de mult?

Ea ridică privirea şi-i răspunse, surâzând:

- Da. Este adevărat!

- Te-a impresionat poate soarta acelui tânăr pe care l-ai văzut atunci în temniță?

Kromia tresări, surprinsă că bătrânul îi citise prea exact gândurile ei intime, şi rosti încet:

- Da.

În mintea lui Meneus misterul aproape că fusese lămurit. Alte cuvinte ar fi fost de prisos. Totuşi, pentru a ieşi din impasul discuției, îi propuse:

- Hai să-ți spun o poveste frumoasă! Doreşti s-asculți?

- Da, vreau! zise ea, înflăcărându-se, nerăbdătoare să afle o nouă născocire a fanteziei de nesecat a bătrânului oştean.

Fata asculta atentă, liniştită, povestea frumos ticluită de Meneus, uitând curând neliniştile ei. Apoi, împăcată şi bine dispusă, Kromia îi mulțumi şi plecă. Meneus se ridică de pe bancă şi porni încet spre pavilionul său, bombănind nemulțumit: "Aşa-mi trebuie, bătrân neghiob ce sunt! În loc să-mi văd de treburi, am găsit de cuviință să plimb fiice de regi prin hrubele închisorilor. Halal bătrân fără de minte ce sunt! Oare ce-ar zice regele Agatos dacă ar afla această ispravă a mea?".

Kromia ajunsese în palat. Văzând-o, regina Ariadna care o veghea cu multă grijă şi venerație nu putu să nu-i observe uşoara paloare a chipului şi tainica ei nelinişte din priviri. Admirându-i silueta mlădioasă, în veşmânt alb, pe care sânii ei diafani îl atingeau uşor, regina puse mâna ei mângâietoare pe fruntea fiicei sale, întrebând-o cu o adâncă tandrețe:

- Ce e cu tine, scumpa mea fetiță?

- Nimic, mamă...

25

Pentru simțirile cu adevărat nobile, fericirea poate însemna chiar şi o scânteie de lumină, o mângâiere uşoară, ori un gând nou dătător de speranță. Acel grăunte de optimism devine de îndată un univers sublim, de infinită candoare, în care entuziasmul şi devotamentul se revarsă cu generozitate spre depărtările lumii, într-acolo unde orizontul planetei se scufundă în azurul cerului şi unde vântul îndeamnă spre casă pânzele albe ale corăbiilor.

Adoris, uitat de aproape doi ani în întunericul cel mai deprimant al închisorii, copleşit de deznădejde, cu sufletul zdrobit şi toate speranțele zdruncinate, urma să aibă parte în curând de o asemenea lumină ce-i va reînvia spiritul.

Lanțurile de la uşa beciului întunecat în care zăcea căzură grele într-o zi, iar zăvoarele şi țâțânele uşii scârțâiră asurzitor, mai tare ca de obicei, în timp ce în pragul uşii se iviră doi temniceri înarmați, întrebându-se unul pe celălalt:

- Aici să fie?

- S-ar putea... Hei!... Cine-i acolo?...

- El e?

- Da, ăsta-i! Haide cu el!...

- Fii cu luare aminte! Ăsta-i dintre cei înrăiți!...

Cei doi îndrăzniră să intre împreună mai adânc înăuntru hrubei întunecate.

- Fără doar şi poate, el este!...

- Atunci să-l luăm cu noi!

Adoris, care zăcea în temniță fără să se aştepte la astfel de vorbe, tresări la această veste. Se ridică încet de pe lespedea pe care stătea şi ieşi poticnindu-se în urma temnicerilor.

- Treci între noi! rosti cu asprime unul dintre temniceri.

Mintea lui Adoris străfulgeră la gândul eliberării, pentru că, departe, la capătul culoarului acela, se vedea o lumină adevărată. Dar îşi zise de îndată că nu putea fi adevărat. Poate sosise ceasul condamnării la moarte, sau cine ştie ce altceva. Oricum, nu aşa va fi eliberat din temniță!

Şi totuşi, ce se petrece? se mai întrebă el. Nu făcu nici douăzeci de paşi şi, cotind pe un culoar mai larg şi ceva mai luminat, văzu o uşă masivă larg deschisă.

- Intră aici! porunci temnicerul care mergea în fața lui.

- Să zăvorâm cu nădejde uşa! bolborosi celălalt, după ce-l azvârli pe întemnițat în mijlocul încăperii.

Temnicerii dispărură. Însă nu trecu mult şi reveniră, aducând cu ei o cămaşă, un brici şi un vas cu apă. Înțelese că trebuie să-şi îngrijească ținuta pentru un eveniment mai special. O vizită poate a vreunei rude sau a vreunui prieten care îl descoperise, în sfârşit, şi avea să negocieze cu stăpânii cetății eliberarea sa. O nouă speranță îi învălui mintea. Temnicerii încuiară iarăşi uşa. Pe coridoare larma se înteți o vreme, apoi se făcu o linişte deplină.

Adoris nu-şi putea explica pe deplin toate aceste schimbări petrecute cu el. Oare chiar se pregăteau să-l elibereze? De atâta vreme îşi pierduse speranța că va mai vedea vreodată lumina zilei! Pesemne că se petrece o farsă. Sau poate aşa se procedează cu cei întemnițați, la anumite perioade de timp: li se schimbă celula, aşternutul, hainele.

Măcar noua sa celulă arăta mai omeneşte, zidurile erau mai drepte, mai uscate, iar sus de tot, chiar sub tavan, se vedea o mică ferăstruică prin care pătrundea de afară puțină lumină. Părea că avusese ceva noroc, că temnicerii îi dădură o celulă mult mai bună, poate din greşeală, cine ştie!

După un timp însă, simțind liniştea apăsătoare acoperind totul şi văzând iluzia eliberării sale spulberându-se, puținul avantaj datorat schimbării celulei începu să fie estompat încetul cu încetul,

iar deznădejdea şi întunericul îl înlănţuiră mai greu şi mai apăsător ca înainte.

Peste temniţă coborî din nou aceeaşi mohorâtă tăcere. Într-un târziu tresări, amintindu-şi din nou întâmplarea aceea care şi astăzi i se mai pare un vis. Îşi reaminti paşii de la uşa încăperii sale. Îşi reaminti cum uşa fu larg descuiată şi cu zgomot, iar prin ea o lumină puternică i-a inundat încăperea. În prag apăru atunci chipul sever al unui comandant, având o armură strălucitoare şi un coif semeţ, expunându-şi impozanta statură de oştean în vârstă, cu mustăţi încărunţite şi priviri aspre. Apoi, statura semeaţă a soldatului se dădu la o parte şi din spatele ei apăru atunci, precum o lumină albă, pură şi strălucitoare, chipul unei tinere cu o înfăţişare de vis. Şi astăzi mai crede că a fost un vis. Chipul din faţa de atunci a părut totuşi aievea. A strălucit precum o divinitate poposită o clipă în faţa lui să-i lumineze cugetul în clipele sale prea multe şi prea lungi de nefericire. Cât farmec a cuprins acea făptură, câtă lumină a emanat şi cât mister! A fost de neimaginat! În faţa sa a strălucit însăşi zeiţa frumuseţii în veşmântul ei alb, diafan! Ochii ei mari şi luminoşi, buzele fine, de o perfecţiune încântătoare. Părul care se revărsa ondulat peste umeri, negru şi ameţitor.

Adoris îşi reaminti extaziat chipul acela, nereuşind să-şi revină. Era cuprins de emoţie, îi vedea lumina fantastică din ochi, îi simţea respiraţia uşoară precum o adiere, îi simţea tremurul uşor al mâinilor şi umbra de nelinişte de pe chipul şi de pe buzele ei.

Avusese oare teamă de el? Poate că da. Cât de frumoasă era! Fără să-şi dea seama, îşi amintea că inima lui a început atunci să-i bată cu tărie. A simţit că trebuia să facă ceva, să protejeze cumva gingaşa fiinţă din faţa lui. De s-ar fi simţit demn s-o poată ocroti prin mângâierea sa, ar fi sărit de îndată să o facă. Ştia însă că acest lucru nu se cuvinea. Aşa că nu i-a rămas atunci decât să privească în tăcere, fericit şi ocrotitor, acel chip încântător care l-a fericit cu norocul de a poposi atunci în celula lui.

Poate a fost numai un vis, sau chiar s-a întâmplat aievea? Adoris se gândi că mintea sa începea să se tulbure.

Atunci, după plecarea ei, Adoris a rămas mult timp ţintuit locului, rotind doar privirile prin celulă pentru a mai prinde câte un crâmpei din lumina diafană pe care fiinţa aceea sublimă o răspândise în jur. S-a aşezat târziu pe scândura de lemn din încăpere, căutând să păstreze cât mai mult timp în minte imaginea aceea desăvârşită. Astfel a adormit multe nopţi după aceea, cufundat timp îndelungat în vise frumoase.

Trezindu-se, privi iscoditor în jurul lui. Era tot în temniţă. Însă câtă lumină în încăpere! Iată o ferăstruică, acolo sus, prin care soarele îşi trimite o rază aurie, prelungindu-se generos până în peretele opus. Îi venea să sară în sus de bucurie! Luă raza în mâini, o îmbrăţişă şi o sărută îndelung. Simţea o bucurie atât de puternică renăscându-i în suflet, încât nu se mai sătura jucându-se cu acea rază. Abia când soarele dispăru spre asfinţit iar raza aceea dispăru şi ea nemaipătrunzând înăuntru prin micuţa fereastră, abia atunci se linişti cu adevărat. Păşind însă spre fereastră şi ridicându-se puţin în vârful picioarelor, descoperi o nouă bucurie: putea vedea lesne afară.

O, ce minunăţie se mai petrecuse! Nu-şi putea veni în fire pentru minunile pe care le vedea înfăptuite în jurul lui. Era aievea, ori doar închipuire de-a lui? Erau oameni aceia care umblau încoace şi încolo pe afară, pe aleile frumos pietruite? De multă vreme nu mai văzuse oameni, alei, copaci, flori!

Privind şi sorbind totul cu nesaţ şi încântare, precum un copil care vede pentru prima dată un lucru atrăgător, pe Adoris îl străfulgeră un gând care reuşi din nou să-l tulbure. Oare pe fereastra aceea avea şanse să o revadă pe fata care i-a cucerit inima şi gândurile?

Sub imboldul acestui gând luă scândura din încăpere şi o aşeză peste nişte pietre de sub fereastra celulei sale. Acum putea urmări la nesfârşit tot ce se întâmpla pe aleile de afară, stând aproape comod pe marginea scândurei.

Până când s-a întunecat afară nu a avut norocul să revadă chipul enigmaticei fete. Pe alei au mai trecut multe siluete feminine

îmbrăcate în veşminte albe, dar printre ele nu recunoscu chipul pe care îl vroia inima sa. Nu fu descurajat însă. O va aştepta răbdător în fiecare zi, de cum se vor ivi zorile.

Întunericul s-a lăsat încet, dar hotărât. La capetele îndepărtate ale aleilor au apărut câteva lumini de făclii. Apoi, în noaptea târzie luminile dispărură iar în locul lor apărură câteva stele mari şi strălucitoare, care scânteiau voioase pe cer. Adoris adormi târziu în noaptea aceea, nemaiputând să se dezlipească de fereastră. Avea permanent în minte imaginea chipului acela de zeiță. O revedea luminoasă, împrăştiind grațios farmec în jur. Frumusețea ei hipnotizantă însemna totul pentru el.

Când începură să se reverse zorile unei noi dimineți, Adoris era deja pregătit să vegheze aleile de afară de la fereastra lui. Aşteptă un timp până ce oraşul se trezi la viață şi trecătorii urmau grăbiți aleile cetății. Stătu veghind până la amiază, apoi din nou până la lăsarea serii. Zile întregi reluă cu asiduitate noua sa preocupare. Aştepta cu sufletul la gură clipa când va revedea chipul acela care îi stăruia în minte.

Iată însă că sosi şi mult aşteptata zi, ziua supremei bucurii. Pe pajişte apăru ea, în toată splendoarea. Era ea, cu siguranță, îmbrăcată într-o rochie albastră, cu mişcări grațioase, cu acelaşi păr negru strălucindu-i pe umeri. Ochii ei păreau că privesc cu adorație copacii, florile şi cerul albastru. Mâinile ei atingeau cu duioşie firicelele de apă ale havuzului lângă care se oprise, ori petalele gingaşe ale florilor.

Adoris era îmbătat de fericire. Era fericit că devotamentul lui de a o aştepta să apară a fost în sfârşit răsplătit pe deplin. Cât de generoşi erau zeii lui dăruindu-i această bucurie! Darul lor era neprețuit şi de aceea îşi spuse, pentru prima dată după atâta amar de vreme, că trebuie să facă totul să trăiască!

Revăzând-o, simți că strălucirea din jurul ei era mai vie, mai plină de frumusețe. Era cuprins de o emoție puternică, aşa cum niciodată nu i s-a întâmplat. O vedea aievea, fascinantă, zglobie,

pură ca un cristal, entuziasmată ca un copil de orice lucru gingaş care îi răsărea în cale.

A revăzut-o apoi şi în zilele următoare, şi în multe altele după aceea. Din când în când ea trecea în plimbări scurte pe liniştitele alei. Adoris o putea admira cum îngrijeşte atent florile, cât de graţioase îi sunt mişcările, gesturile, privirile rătăcite pe dealuri şi prin depărtări.

După ce ea dispărea, el rămânea în universul fascinant al gândurilor sale şi încerca cu mintea să reconstituie toate momentele sublime la care asistase, până seara târziu când se lăsa întunericul şi când el, ameţit de fericire şi de visări frumoase, adormea în pace, legănat de aceste amintiri atât de duioase.

Uneori se cutremura la gândul că într-o zi ar veni cineva să-l elibereze din temniţă, să-l îmbarce într-o corabie şi să-l trimită departe acasă. Ar fi pierdut poate pentru totdeauna prilejul de a mai revedea chipul acela! Nu, nicidecum nu vroia să fie dus de acolo! Vroia să rămână mai departe în temniţă, în această temniţă şi nu într-alta, numai în temniţa în care era fericit că putea vedea în fiecare zi făptura aceea minunată.

Într-o zi însă, i se păru că în sufletul fetei se petrecu o schimbare.Venise, ca şi altădată, până în preajma straturilor cu flori şi le mângâia. Însă privea cu melancolie zările şi marea ce unduia în depărtare. Privea visătoare azurul cerului şi ramurile pomilor. Părea stăpânită de nelinişte în faţa frumuseţilor naturii. Simţea dorul de a fi perfectă în gesturile şi gândurile ei, dar parcă braţele ei întinse implorau îndurare. Adoris, remarcând aproape imperceptibila ei suferinţă, uită cu totul de sine. Până acum căutase să fie recunoscător zeilor care-l protejară şi-l trimiseră să vadă chipul acela fermecător. Acum, însă, toate gândurile şi dorinţele lui erau dedicate mai ales alinării nelinişţei de care era ea cuprinsă. Ar fi vrut cu ardoare să afle motivul schimbărilor acelea din sufletul ei.

Mai târziu se întâmplă să descopere că fata aceea nu mai venea la fel de des să vadă florile din faţa temniţei. Ce se întâmpla

oare? Apărea rar, dar lui Adoris i se părea că o face în fugă, pe furiş, şi numai la câte un capăt de alee. Era mai temătoare, chinuită de câte un gând. Uneori era mai veselă, alteori însă părea preocupată şi tristă.

Cât ar fi vrut să-i poată alina suferinţele! Adoris simţea în inima sa renăscând o bucurie tainică şi o speranţă ce-l făceau să creadă că tânăra aceea minunată se gândea şi suferea pentru el.

26

Carierele de piatră din munţii Taurus deveniră curând neîncăpătoare pentru noii lucrători sosiţi de pretutindeni, atraşi de promisiunile unor câştiguri fabuloase, aşa cum se răspândise vestea despre carierele regelui Agatos. Ca să poată lucra şi noii sosiţi, au trebuit să fie deschise noi cariere, mai aproape de povârnişurile stâncoase ale munţilor.

De unde până atunci văile sălbatice ale acestor munţi nu erau tulburate decât de foşnetul conurilor de pin căzând printre crengile uscate ori de ţipătul acvilelor ce roteau deasupra prăpăstiilor, acum deveniră adevărate infernuri de zgomot de la cremenea sfărâmată, de la loviturile baroaselor, a dălţilor şi ciocanelor, de la vacarmul ce răscolea liniştea până la mari depărtări.

În aceste şantiere asurzitoare, sub arşiţa apăsătoare a zilei trudeau din greu lucrătorii cu pielea tăbăcită de soare şi sudoare pentru a desprinde din stânci blocuri impresionante de cremene. Sub loviturile baroaselor săreau în jur scântei şi aşchii de piatră. Stânca dură trebuia lovită cu putere şi cu insistenţă, până se despica puţin ca apoi, folosind iscusinţa lucrătorilor, din ea să se poată desprinde blocuri mari de piatră cenuşie.

Blocurile de cremene trebuiau cioplite şi şlefuite pentru a deveni potrivite ca mărime şi netede perfect. Supraveghetorii urmăreau ca toate aceste blocuri să aibă aceeaşi mărime şi să fie bine cioplite şi şlefuite. Aabia după aceea blocurile urmau să fie urnite, trimise să ajungă pe drumuri întortocheate până la mare, în cetatea Atalya. Greutatea lor era atât de mare, încât sute de lucrători trebuiau să le împingă până în preajma drumurilor de

piatră, folosind funii, trunchiuri de copaci şi pârghii. De aici erau ridicate anevoie pe care mari, trase de şiruri întregi de perechi de boi. Carele porneau încet pe drumuri lungi şi în câteva săptămâni ajungeau la destinaţie.

Funcţionarii desemnaţi cu plata lucrătorilor răzbăteau cu greu prin atâtea locuri ca să plătească miile de oameni care-i aşteptau la răstimpuri cu sufletul la gură. Dacă întârziau vreo câteva zile şi se adunau multe blocuri de piatră prelucrate şi neplătite lucrătorii deveneau neliniştiţi, erau permanent atenţi să vadă dacă nu sosesc funcţionarii, sau şedeau pur şi simplu tolăniţi la umbra copacilor aşteptând ca lăncile soarelui să se mai domolească. Când apăreau cei cu plata, toate şantierele se animau, reluându-se cu sârg lucrul. Funcţionarii ţineau o socoteală foarte amănunţită asupra lucrărilor şi plăteau muncitorii cu mare conştiinciozitate. Monedele regelui Agatos erau ispititoare. Erau de argint strălucitor sau chiar de aur. Palmele bătătorite şi înegrite ale lucrătorilor primeau cu adâncă bucurie bănuţii lucioşi pe care îi meritau. Îi încercau între dinţi, pe îndelete, cu suspiciune, ca să se convingă că sunt veritabili. De fapt, niciodată nu s-a întâmplat ca monedele primite de la regele Agatos să fie false; însă niciun lucrător nu s-ar fi lipsit de nestăpânita plăcere de a verifica veridicitatea monedelor.

Munceau pe acolo şi sclavi, dar cum aceştia nu se pricepeau prea bine la muncile care presupuneau o oarecare fineţe, regele prefera să plătească oameni calificaţi, pentru a nu strica o groază de materiale şi, mai ales, pentru a nu întârzia lucrările.

Cete de corăbii ale regatului sau închiriate trudeau şi ele pe apele mărilor pentru a căra blocuri şi lespezi de marmură din ostroavele stâncoase îndepărtate. Marmura descărcată, albă ca neaua, sau roşie ca mărgeanul, ori senină ca cerul, era depozitată rânduri-rânduri în stive mari, nu departe de port. Alte corăbii călătoreau apoi mai departe până la ţărmurile îndepărtate ale Răsăritului, de unde aduceau preţiosul lemn de cedru şi de pin.

Marea era cutreierată în lung şi-n lat de corăbiile lui Agatos sau de cele tocmite, şi nu se temeau nici de stâncile ostroavelor, nici de furtuni, deşi erau încărcate, de cele mai multe ori, peste măsură. Şi chiar de se mai întâmpla ca vreo corabie să se scufunde de prea multă greutate, ori să fie înecată de furioasele valuri ridicate de furtuni, oricare truditor al mării ştia că asemenea lucruri sunt fireşti, iar corăbiile cele multe continuau să-şi vadă nestingherite de rostul şi rolul lor.

Trecu mai bine de un an de când se tot cărau blocurile mari de piatră şi de când corăbiile tot descărcau marmura şi lemnul adus de peste mări. Toate aceste materiale erau stivuite cu grijă pe platourile din preajma cetății. Terenurile din acea parte a cetății gemeau de greutatea blocurilor de piatră şi de stivele de trunchiuri de lemn.

Toate pregătirile erau făcute în vederea începerii ridicării mult doritului templu, menit de regele Agatos să devină cel mai mare şi cel mai impunător din câte s-au zidit vreodată pe lume!

Odată decis să-şi înceapă măreața lucrare, regele se dedică trup şi suflet scopului său. Cel mai mult însă îl nemulțumea faptul că visteria sa bogată începu să scadă, încet, dar sigur. Asta devenise deja o neliniște a regelui, un gând urât asupra destinului tezaurului său, gând care nu-l lăsa să doarmă în pace, nici zi şi nici noapte. Regele nu mai avea stare, supraveghea neîncetat lucrările, poruncea ca ele să fie grăbite, pedepsea aspru pe toți cei delăsători şi-i sprijinea cum putea mai bine pe cei harnici.

Fusese deja nevoit să-şi schimbe planul inițial cu privire la locul de înălțare a noului templu. La început voise să-l înalțe pe o colină falnică din incinta cetății, de unde avea o frumoasă privelişte asupra mării. Mai apoi însă şi-a dat seama de amploarea zidirii celei noi, care amenința să nu încapă în spațiul restrâns pe care i-l destinase. În plus, nici nu avea unde să adăpostească munții de blocuri de piatră, marmură, lemn şi celelalte materiale, precum şi nenumăratele tabere de lucrători.

Însă, împreună cu regina şi cu sfetnicii săi regele Agatos cercetară şi hotărâră să înalţe noul său templu în partea liberă dinspre apus, din afara oraşului. Locul ales era unul plăcut, pe o colină întinsă şi destul de înaltă, de pe care aveai o minunată panoramă a împrejurărilor. Locul era suficient de mare pentru a oferi spaţiu pentru înălţarea templului, dar şi altor numeroase zidiri şi parcuri înconjurătoare.

Alegându-şi locul pentru noul său templu, tot cu ajutorul reginei Ariadna, în mintea regelui Agatos se născură multe alte planuri grandioase pentru înflorirea împrejurimilor templului. Se cerea, întâi şi-ntâi, ca zidul cel vechi al cetăţii să fie extins mult spre apus, pentru a cuprinde în întregime noul templu cu împrejurimile sale. De asemenea, în jurul templului urmau să fie amenajate parcuri, arene şi grădini cu flori. Templul trebuia să se vadă semeţ în mijlocul acestor locuri minunate, încât de oriunde ar fi fost el contemplat, de pe mare ori de pe câmpie, acoperişul lui trebuia să se vadă strălucind măreţ, cu ornamentele poleite în aur, prevestind de departe măreţia cetăţii. Coloanele cele înalte şi albe de marmură trebuiau, de asemenea, să fie fără seamăn în strălucire şi armonie. Pădurile din preajmă trebuiau să fie cele mai frumoase, să răsune de cântecele păsărilor, să strălucească în lumina soarelui de dimineaţă. Parcurile trebuiau să răsune de armonia sunetelor instrumentelor muzicale, proslăvind natura, eroii din trecut, artele şi iubirea. Toate trebuiau să fie fără seamăn pe lume, să reprezinte spiritul universal în toată puritatea lui.

Într-o zi regele a dat ordin să înceapă lucrările de zidire ale măreţului templu. Din toate colţurile lumii fuseseră aduşi cei mai pricepuţi meşteri şi lucrători destoinici. Pe zi ce trecea, numărul lor sporea şi mai mult.

Mai întâi a trebuit să fie înălţat zidul cel lung şi puternic care înconjura toate împrejurimile viitorului templu şi la care au muncit mii de lucrători. În acelaşi timp, alte câteva mii de muncitori au săpat şi au aşezat temelia templului. Când temelia a fost aşezată temeinic, începură să fie ridicate coloanele şi zidurile

care urmau să sprijine, întreaga construcţie. Blocurile uriaşe de piatră erau împinse în apropierea zidurilor ce se înălţau văzând cu ochii, erau ridicate de sute de mâini ajutate de frânghii puternice şi pârghii de tot felul. Ridicarea pietrelor era o treabă foarte grea. Pe măsură ce templul se înălţa urcarea blocurilor devenea şi mai anevoioasă.

Dar iată că, pe când lucrările de construire a zidurilor edificiului erau în toi, datorită scăderii visteriei regelui au apărut şi primele mari nelinişti. Plăţile lucrătorilor au început să fie mai des amânate. Începu să se şoptească pe la colţuri cum că regele Agatos sărăcise, că visteria sa era goală şi că lucrările vor înceta. Mulţi dintre lucrători plecară, iar cei care mai rămăseseră se văicăreau deseori că nu erau plătiţi. Numai cu sclavii nu se puteau duce la bun sfârşit lucrările.

Numai că într-o bună zi la poarta regelui sosi un mare alai alcătuit dintr-un şir lung de carete elegante, aducând lăzi multe cu aur, escortate de cete de oşteni persani. Bucuria a fost imensă şi trei zile întregul regat a sărbătorit evenimentul. Templul avea viitor. Muncitorii care plecară între timp, cum au aflat vestea au revenit, şi s-au bucurat că regele i-a reprimit la lucru. După aceea, lucrările au fost reluate cu şi mai mult sârg.

Regele Agatos deveni însă mai chibzuit cu banii, cheltuia mai cu folos fiecare talant din aurul primit. Era cât se poate de recunoscător bogatului Arbatis, prietenul său din Suza, pe care îl iubea ca pe un frate!

Cu noul entuziasm al lucrătorilor silueta grandiosului templu prindea contur pe zi ce trecea. Zidurile înalte, cenuşii, strecurau fiori numai privindu-le de jos, iar lucrătorii de pe vârful schelelor de abia se mai zăreau. Începu şi lucrarea cea mai anevoioasă, cea de ridicare a acoperişurilor largi, pe care urmau apoi să fie aşezate cornişele. Încă nu se desluşea prea bine la ce vor folosi cutare sau cutare coloane şi ziduri dar, cu timpul, totul începea să devină limpede. Căci iată, într-o zi înălţarea zidurilor, a coloanelor şi a acoperişurilor fuseseră încheiată.

Cu toate acestea lucrările la măreţul templu nu erau nici pe departe isprăvite. Abia acum începeau lucrările cele mai preţioase, când silueta templului trebuia îmbrăcată în plăci de marmură albă, şlefuită. Iar acolo unde o cereau basoreliefurile se folosea marmura colorată pentru a realiza feerii de vis într-o structură şi armonie perfecte.

Regele Agatos aproape că nu se mai îndura să se despartă de locul unde se înălţa templul. Adesea venea şi regina Ariadna pentru a-şi exprima viziunea ei despre realizarea ornamentelor, a frescelor şi a statuilor. Inimile lor fremătau de entuziasm văzând realizându-se aievea proiectele acelea atât de îndrăznețe. Şi cât de pură şi plină de strălucire era marmura proaspăt şlefuită! Cât de izbutite erau statuile care se construiau, cu sutele, pentru a îmbogăţi cornişele şi pridvoarele templului! Ce graţioase şi expresive erau acele divinităţi cu aripile întinse aşezate pe cornişele înalte! Pereţii templului, îmbrăcaţi în plăci de marmură lustruită, reflectau fantastic coloanele albe de afară, precum şi strălucirea de azur a cerului şi a valurilor mării.

Chiar dacă nu începură încă lucrările de mare finețe, cele de poleire cu aur a acoperişului şi a cornişelor, totuşi, templul cel nou începea să arate grandios şi nu părea a avea asemănare cu nicio altă zidire din lume.

În mintea sa înflăcărată regele concepea mereu alte şi alte planuri, pe care încă nu le dezvăluise nimănui pe de-a întregul. Nu se ştiau încă prea bine intenţiile sale privitoare la acele numeroase amenajări din interiorul templului şi, mai ales, cele privitoare la împrejurimile sale, în care peisajul naturii nu va trebui să fie mai prejos decât templul şi toate să fie atât de măreţe, încât să impresioneze pe oricine.

Abia când toate detaliile ornamentelor de pe cornişe şi de pe frontoanele somptuosului templu se vor termina, când totul va străluci în marmură şi aur, abia atunci va vedea lumea ce a vrut, de fapt, marele regele Agatos!

27

Piratos, care până nu de mult strălucea în măiestria oficierii ceremoniilor fastuoase şi solemne din templul lui Zeus, începuse să întrevadă unele semne neliniştitoare cu privire soarta sa. Dacă până atunci a progresat repede şi fără stavile, ca protejat al regelui şi al zeilor, acum simţea că pământul nu mai e chiar atât de sigur sub picioarele sale. Chiar şi bolţile aurite ale spaţiosului templu se goliră parcă de muze şi de harul zeiesc. În zadar se străduia să-şi amplifice şi să-şi rotunjească vocea, că încăperile templului nu-i mai răspundeau cu acelaşi timbru solemn, cu acelaşi aplomb.

I se părea că şi regele remarcase strania pierdere de însuşiri ale cupolei templului său, atât de preţuit până atunci. Regele trecea pe acolo mai rar, aşezându-se sobru în strana sa, ascultând slujba sub un chip grav, aproape încruntat. Alteori venea numai să cerceteze bolţile care-şi pierduseră răsunetul, apoi pleca în pripă din templu, îmbufnat.

În orice caz, se vedea lesne că în ochii regelui dispărură, rând pe rând, entuziasmul, bunăvoinţa şi plăcerea cu care urmărea cândva ceremoniile oficiate de Piratos. Acum venea parcă doar să-l urmărească, să-l spioneze, apoi pleca mohorât.

Trecură aşadar acele fericite zile pentru Piratos când regele se entuziasma de talentul său, când intra mândru în templu însoţit de fiica sa Kromia şi atenţionând-o asupra calităţilor excepţionale ale mai marelui preoţilor săi...

Kromia însăşi apărea foarte rar în pragul templului, iar atunci când o făcea, părea că o face cu şovăire. Părea că suportă foarte greu ceremonia, iar ochii ei ocoleau ostentativ privirile

Piratos. Era limpede, aştepta cu multă nerăbdare să părăsească acel lăcaş, altădată loc în care petrecea multe ceasuri.

Piratos nu putea lămuri nimic din această bruscă schimbare în atitudinea regelui şi a fiicei sale. Avea oare acum mai puține calități ca altădată? Îl supărase cu ceva pe rege? Desigur, cel mai mult îl durea inima văzând-o pe Kromia tăcută, gânditoare, cu privirile îndreptate mai mereu în altă parte decât la el. Pe măsură ce privirile regelui şi ale fiicei sale îl ocoleau, Piratos simți că vocea îi devine din ce în ce mai palidă şi mai puțin stăpână pe ea. Iar regele se posomora şi mai mult, nemulțumit de serviciul celui pe care îl protejase până atunci.

Era de vină cumva templul cel nou, mult mai maiestuos, pe care îl zidea acum regele Agatos? Cândva, regele îl chema pentru a se sfătui asupra lucrărilor ce le făcea. Acum însă nicio vorbă, niciun prilej măcar de a-şi spune părerea cu privire la noul templu.

Hotărât lucru, nu mai avea nicio influență asupra regelui! Redeveni în ochii lui un sărac, un prăpădit, aşa cum ştia că a fost în copilărie. Desigur, i-a trecut prin gând că nu avea să fie promovat să oficieze în templul cel mare care se înalța sub ochii tuturor din acel colț de lume!... Dar gândul că vor veni vremuri când templul cel nou va fi inaugurat iar el, Piratos, nu va fi ales printre preoții care să oficieze în acel lăcaş îl umplu de mâhnire şi de gelozie. Se dezvățase de mult să vadă vreun alt preot mai presus decât el.

Şi totuşi pe care alt preot se va putea baza regele Agatos de aici înainte? Care oare va fi apreciat mai destoinic decât el? Unul care nu-şi mai ştia de grija numeroaselor moşii şi turme? Sau unul, tânăr şi deşirat, care nu ştie a scoate un sunet mai ca lumea din gâtlejul lui uscat? Sau poate un flecar de preot încărunțit, care pândeşte din umbră şi, dându-i binețe, de fapt în sinea lui l-ar mânca de viu pe Piratos că nu-i lasă vreo şansă să devină cel mai talentat dintre preoți? Punându-şi atâtea întrebări şi spunându-şi atâtea vorbe Piratos simți crescând în el amărăciunea, înțelegând că este nedreptățit de către rege. Asemenea gânduri, trezite în mintea

sa, se înmulţeau zilnic, îl învrăjbeau şi sfârşiră prin a-l umple cu totul de amărăciune şi furie.

Pe de altă parte, Piratos începu să cugete altfel despre mersul lucrurilor în privinţa înălţării noului templu. Înţelept cum era îşi dădu seama de primejdiile prin care trecea această zidire dacă visteria regelui începea să dea semne de suferinţă. E drept, situaţia s-a îndreptat dintr-o dată prin vărsarea acelui belşug de aur împrumutat de la perşi. Dar oare acesta va ajunge pentru câtă vreme? Cu toate aceste gânduri în care întrezărea o oarecare speranţă, singur a ajuns la concluzia că, adevăratul mod prin care ar putea face ceva concret să-şi apere cauza era acela de a împiedica lucrările la noul templu. Ideea i se păru grozavă. Dar cum să o pună în practică? Cum să facă asta? Regele este încă plin de bani, are multă vigoare şi veghează personal aproape permanent la treburile acelea de pe şantier.

Regele împrumutase mult aur de la perşi, iar acest aur va trebui înapoiat până la urmă. Cum o va putea face? Va pune biruri mai grele pe bietul popor? Va pune poporul să muncească şi mai din greu ca să scoată aur, din pământ, din piatră seacă? Va cuceri el noi regate din jur ca să facă rost de aur? Cum îşi va întreţine oştirea? Dacă vreun duşman oarecare s-ar încumeta să-i atace regatul?

Piratos era convins că existau o mulţime de mijloace care-l puteau opri pe rege să-şi ducă la îndeplinire planurile. Începu să ticluiască noi idei. Mintea lui ageră şi iscoditoare începu să caute asiduu căi pentru a-şi atinge scopurile.

Şi-ar fi dorit, de pildă, să vadă poporul oprimat răsculându-se furios, alungându-i pe cei bogaţi de pe moşiile lor, fără număr şi fără margini. Piratos vedea în mintea lui moşiile regelui şi ale marilor preoţi luând foc. Se bucura fie şi numai la posibilitatea să-i vadă pe aceşti hoţomani fugind de pe moşiile lor doar ca să-şi scape pielea. El personal, deşi se cocoţase destul de sus în ierarhia preoţilor, era lipsit de averi, niciodată nu-şi dorise bogăţia şi nici măcar un singur sclav nu avea ca să-l slujească. Tot ce avea era

chilia în care locuia, cea de lângă templul lui Zeus. Nu visase niciodată să agonisească avere iar veniturile de la templul în care slujea erau mai degrabă destinate pentru folosul obştei, spre marea nemulţumire a celorlalţi preoţi ai templului.

Cum ar fi putut el să facă aşa fel încât regele să-şi piardă autoritatea în faţa mulţimii? Doară regele era puternic, avea oştiri numeroase în întreaga ţară. E drept, avea şi câţiva duşmani, iar dintre aceştia unii erau chiar la graniţele regatului său. Apoi mai erau acele mulţimi asuprite de sclavi, chiar în sânul regatului, gata oricând să izbucnească dacă li s-ar fi oferit prilejul. Dar cum să profite de toate aceste posibilităţi? Mintea lui Piratos croia numeroase planuri cu care ar fi putut să-l oprească pe rege din nesăbuita lui îndepărtare de la cele sfinte de altădată în legătură cu persoana sa, dar nu găsea niciunul prea potrivit. După multă frământare şi chibzuinţă, iată că, într-un târziu, reuşi să găsească ceva. Seara târziu, după ce lucrul pe şantier încetă şi după ce s-au aprins focurile la lumina cărora lucrătorii îşi pregăteau bucatele, ori se odihneau sfârşiţi de oboseala din timpul zilei, Piratos se strecură îmbrăcat în straie de lucrător printre copacii din tabără şi, prefăcându-se a fi unul dintre muncitorii de acolo, încercă să intre în tovărăşia unora tolăniţi prin preajma unui foc.

Se opri aproape de foc şi ceru o smochină de la unul care stătea întins. Fără a aştepta vreo invitaţie se aşeză lângă foc alături de ceilalţi. Se feri să i se vadă cât mai puţin mâinile, prea albe pentru un lucrător de pe şantier. Nici faţa nu-i era arsă de soare şi nici părul nu-i era îndeajuns de răvăşit. De aceea, avusese grijă să-şi mânjească părul, faţa şi mâinile cu nisip şi var, ca să nu dea de bănuit.

Se aşeză deci lângă focul în preajma căruia stăteau tolănite mai multe trupuri de bărbaţi tuciurii, despuiaţi de cămăşi, odihnindu-şi oasele trudite în arşiţa zilei.

- Aici eraţi? începu intrusul cu o voce nu prea sigură.

- Pe cine cauţi, străine? îl întrebă un muncitor mai în vârstă cu bustul slăbănog dezgolit, cu orbitele ochilor adâncite şi cu părul

vâlvoi, care se ridică de la pământ ca să-l vadă mai bine pe cel abia sosit la focul lor.

- Îl caut pe meşterul Dinaris. Nu-i aici? întrebă cu naivitate intrusul.

- Măi, omule! Cine-i acest Dinaris, că noi nu-l ştim? mormăi cel ridicat în picioare, înjurând ceva şi culcându-se la loc lângă foc.

- Iertați-mă! Poate am greşit! spuse Piratos, prefăcându-se că pleacă să-l caute în altă parte pe cel pe care spusese că-l căuta.

- Umblă sănătos! îi zise un altul, furios şi el că fusese trezit din ațipire.

- A! Stai o clipă! s-a grăbit să-i zică, ridicându-se în coate, un al treilea muncitor cu privirea tulbure şi părul încâlcit. Ce s-aude pe la voi, ne dă regele plata, ori ba?

Era tocmai ce-şi dorea Piratos, să intre în vorbă cu cei din preajma focului. Aşa că se grăbi să-i răspundă:

- Hm! Ştiu eu? S-ar zice că ne plăteşte. Deşi am auzit că visteria regelui e goală cam de multă vreme şi tărăgănează plățile ca să-i mai lucrăm de pomană.

Apoi, simțind că indivizii începuseră să muşte din momeală, ca să-i stârnească şi mai mult dădu iarăşi să plece.

- Ia-Ia-Ia!... Mai stai cu noi o clipă! zise muncitorul tuciuriu, mieros de data asta, cu albul ochilor lucindu-i în orbite. Şi ce se mai aude?... Mai ia, colea, nişte smochine...

De hatârul lor, intrusul se prefăcu în continuare grăbit, dar păru că se dă bătut şi se aşează iarăşi lângă ei. Avu însă grijă ca fața să-i fie mai tot timpul ascunsă în umbră.

- Spune-ne, ce se aude cu birurile cele noi? întrebă unul care dormise până atunci, dar acum se ridică, parcă trezit de vorbe ciudate, dar interesante pentru urechile lui.

- Ştiu eu? Se zice că se vor dubla! Mai ales asupra meseriaşilor, negustorilor şi a plugarilor. Se vor adăuga încă zece drahme în plus, peste birurile de acum. Ar pune ei biruri şi peste sărăcime, dar de la ei ce să mai ia?

- Care va să zică, regele, cu o mână se preface că ne dă, iar cu cealaltă vine şi ne ia tot! se înfurie de-a binelea primul meşter, cel slăbănog şi arţăgos. Başca ne mai şi tărăgăneză cu plata!...

- Şi se mai zice, continuă şi mai apăsat să încingă spiritele meşterul necunoscut, că regele va spori numărul de zile de muncă fără plată la lucrările lui, punând sărăcimea şi sclavii la robie şi mai grea, că şi aşa nu poate scoate bani de la ei.

- Să ne pună la muncă fără plată?! săriră revoltaţi vreo doi vlăjgani despuiaţi, mai să sară la bătaie de-ar fi apărut pe-acolo vreun supraveghetor. Să vină la noi regele, să vadă cum arătăm, zdrobiţi de muncă şi de arşiţă! Să ne vadă pielea umflată de răni şi bătături!

Necunoscutul, simţind că mânia lucrătorilor este încordată îndeajuns, se ridică, îşi luă rămas bun de la ei şi dispăru în noapte.

Bezna învăluia destul de bine întreaga tabără. Travestitul meşter ocolea, pe cât cu putinţă, focurile de tabără, furişându-se prin dosul tufărişului, cu multă grijă, ca să nu atragă deloc atenţia. Şi cum mergea el pitulându-se, deodată ciuli urechile, pentru că i se păru că aude printre boscheţi vorbindu-se pe şoptite într-o limbă străină.

Fu curios să afle ce se întâmplă acolo, aşa că se apropie şi rămase cu urechile ciulite să asculte discuţia aceea ciudată peste care avusese surpriza să dea întâmplător. Cei ce discutau pe şoptite erau doi lucrători îmbrăcaţi în haine destul de bune. Pesemne că erau meşteri mai înstăriţi. Recunoscu şi limba în care discutau cei doi străini: era cea a perşilor, pe care Piratos o înţelegea destul de bine. Auzi pe unul dintre ei spunându-i celuilalt:

- Ai mai aflat ceva nou, Taraxes?

- Ceva nou, m-ai întrebat, Medares? Nu! Toate-s după cum ştii. Sclavii suportă cu greu robia de pe şantier, răspunse Taraxes privind scrupulos întunericul din jur.

- Când trimitem curierul?

- Peste două zile, să aibă timp să prindă diligenţa care vine de la Milet.

- Of! De-ar veni mai repede! Nu mai pot suporta să stau pe şantierul ăsta. Parcă-i iad!...

- Nădăjduiesc că încă nu şi-au dat seama că nu mă pricep la sculptură...

- Te pricepi la sculptură, aşa cum mă pricep şi eu la şlefuit marmura...

- Ce să-i faci? Răbdare, Medares!

Printre boscheți apăru o altă umbră, care se tolăni alături de cei doi.

- Vai ce ne-ai speriat! Tu erai, Solixes? Cum a fost? întrebă cel ce se numea Taraxes.

- Veşti bune până acum! Am ascultat la câteva focuri şi peste tot lucrătorii fierb de mânie. Cică familiile lor suferă de foame, iar regele îi obligă să muncească fără plată.

- Aşa, da! Merge strună! Mă mir cum or mai putea răbda.

- N-ar răbda, săracii de ei! Totuşi se tem de oştile regelui.

- Care oşti? De-abia sunt de o cohortă în cetate şi nici aceia nu şi-au luat leafa în ultimul timp.

- Să-ți poleiască gura cu aur bunul nostru zeu! Nu ştiu ce mai aşteaptă perşii noştri de nu atacă încă acest regat!...

- Hai să-i anunțăm pe mai-marii noştri, cât mai repede, căci nu mai e timp de pierdut!

Piratos se minună tare la auzul acestor vorbe. Erau de o nemăsurată gravitate. Altădată l-ar fi înştiințat imediat pe rege că e în pericol regatul, dar acum? Se părea că era exact ceea ce căuta. Făcând un pas nu îndeajuns de atent, călcă un vreasc, care trosni, atrăgând atenția străinilor. Aceştia tresăriră şi îşi ațintiră privirile spre locul de unde auziră zgomotul. O umbră răsări atunci din boscheți şi se îndreptă spre ei.

- Aoleu! Ce-i asta? Dacă ne-a auzit, s-a zis cu noi! Ce ne facem? se sperie unul dintre ei.

Piratos, dându-şi seama cu cine are de-a face, le dădu binețe, apoi se aşeză lângă ei şi le zise cu voce înceată, chiar în limba lor:

- De ce v-aţi speriat aşa? Fiţi liniştiţi, nu vă vreau niciun rău!...

- Cum să nu ne temem? Ai auzit ce-am vorbit mai înainte?

- Liniştiţi-vă! Veţi vedea că vă doresc numai binele, zise Piratos, deşi am auzit o bucată din discuţia voastră!...

- Vai! Vai! Ce ne facem?

- Nu vă văicăriţi atâta! Veniţi-vă în fire, odată!

- Ne liniştim pe dată, dar, te implorăm, nu ne demasca!...

- Pe cuvântul meu de onoare, nu vă voi face nici cel mai mic rău! Însă şi voi trebuie să ţineţi în taină că eu am trecut pe aici...

- Bine, bine! Dar cine eşti?

- Ia staţi, oameni buni! Mi se pare că-l cunosc! răspunse Solixes. Nu cumva eşti Piratos, preotul cel de seamă de la templul lui Zeus?

- Ba da, chiar eu sunt!

- Şi ce cauţi aici la noi, în noapte? întrebă Taraxes.

Piratos începu să le povestească totul cu vorbe de înţeles. Le destăinui motivul exact pentru care se afla el acolo:

- E adevărat, sunt marele preot al templului lui Zeus, zidit de regele Agatos. Sunt însă foarte nemulţumit de mersul lucrurilor de acum din cetate! Am fost jignit cum nu se poate de rege, aşa că m-am săturat de samavolniciile lui. Îl urăsc din toată inima şi vreau să vă ajut să-l puteţi ruina!

Străinii începură să se privească cu tâlc. Chibzuiau şi ei ce putea ascunde toată treaba asta.

- Şi tu ce crezi, mare preot, ne poţi ajuta?

- Nu prea mult. Totuşi, vă pot trimite din când în când ştiri despre felul cum merg treburile la curtea regelui...

- Minunat! îşi ziseră misterioşii perşi. Ne-nvoim! Lasă-ne totuşi puţin timp să mai cugetăm. Ne este teamă să nu fim traşi pe sfoară!

- Se poate să credeţi una ca asta? zise Piratos, simulând indignarea sa. Sunt un preot, nu un oarecine. Şi încă unul de vază! Ar trebui să aveţi mai multă încredere într-un preot cinstit ca mine!

Piratos dădu să plece, dar îşi aminti că nu stabiliseră felul în care urmau să ţină legătura.

- Am uitat să vă întreb, prin ce mijloace ne vom transmite veştile? întrebă el.

- Ştim noi un mijloc bun: în templul lui Zeus, la intrare, există, lângă peretele din stânga, trei vase. Vom pune mesajele în vasul cel mic, cel de lângă fereastră.

Totul fusese stabilit. Piratos se ridică mulţumit, schimbă salutul de despărţire cu străinii, le strânse mâinile şi plecă.

Mergea cu teamă în suflet, mereu la adăpostul boscheţilor, la umbra zidurilor. Când a ajuns departe de taberele lucrătorilor, scoase dintr-o tufă ştiută o legătură cu hainele sale bune, le îmbrăcă iute, le aruncă pe cele de lucrător şi intră grăbit pe aleile întunecate ale oraşului, furişându-se spre chilia care-i folosea de adăpost.

28

Kromia, copilul răsfăţat al suveranului şi alintat de toţi locuitorii cetăţii devenea, pe zi ce trece, mai visătoare şi mai preocupată. Privirea îi devenise prea melancolică. Cei din jur nu puteau să nu observe. Dar farmecul ei tulburător, frumuseţea ei care atingea perfecţiunea cucerea inimile de la prima vedere. Mijlocul îi devenise mai mlădios, mâinile păreau a urmări exprimările cele mai delicate, paşii uşori şi plini de farmec o făceau să nu mai pară deloc un copil. Ochii ei mari şi tulburători începură să pară mistuiţi de candoarea unei pasiuni pure, înflăcăraţi de atracţia unor taine pe care numai inima ei le ştia.

Motivul neliniştilor ei nu era altul decât soarta nefericită a acelui tânăr ţinut fără milă în temniţa tatălui ei, deşi poate nu săvârşise cine ştie ce fapte oribile. Era atât de pătrunsă de aceste gânduri, că simţea o tristeţe apăsătoare în inima ei ori de câte ori îşi amintea faţa tânărului. Îi trecu prin gând că şi ea este de vină pentru nefericirea lui de acum, de vreme ce nu a încercat să facă nimic pentru el.

Ar fi vrut să-şi mărturisească cuiva gândurile, să găsească pe cineva care s-o înţeleagă. Ar fi dorit să-l roage pe tatăl ei ca tânărul acela să fie iertat şi eliberat şi să i se dea voie să-şi revadă familia şi pe toţi cei dragi ai lui.

Cine era însă acest tânăr? De ce fusese închis? Cine-i erau părinţii şi de unde era? Oare pe cine să întrebe toate astea?

Avea de gând să treacă peste sfială şi să meargă hotărâtă la mama ei, regina, sau chiar la rege, să se folosească de tot farmecul ei pentru a-i îndupleca să-l elibereze pe neîndreptăţitul tânăr pentru care ea suspina de grijă. Totuşi, o vagă reţinere o făcea să nu

îndrăznească să-şi exprime decis dorinţa, şi mai ales să explice motivul pentru care o face. Aşa că, până una alta, se gândi să se confeseze doar bătrânului Meneus, cel căruia simţea c-ar fi în stare să-i spună orice.

Bătrânul Meneus, ca de obicei, nu era prea greu de găsit. Îl găsi iarăşi acolo, în acelaşi loc, prin preajma pavilionului său. De cum o văzu, începu să se bucure şi să-i afle cu nerăbdare acea vagă stare de nelinişte care i se putea citi pe chip. Îi zise:

- Tu erai, Kromia?

- Precum vezi, zise ea. Am venit să-ţi cer sfatul.

- Dar ce te neliniştеşte? o întrebă el duios.

- Cred că ştii despre ce e vorba, zise ea.

- Constat cu grijă, începu să-i spună bătrânul, că eu sunt de vină pentru neliniştea ta de acum. Poate c-ar fi fost mult mai bine dacă îl uitai pe tânărul acela din temniţă. Fiecare om are o soartă a lui, iar o fată de rege are un viitor unic al ei, în care se întrezăresc numai minunăţii, căci tu, la cât eşti de frumoasă, nenumărate priviri de neam regesc se vor ţinti asupra ta. Şi atunci, de ce să-ţi baţi capul cu gândul la un tânăr oarecare, care mai e pe deasupra şi în închisoarea tatălui tău? S-ar putea ca însuşi regele să fie cu totul împotriva dorinţei tale...

Kromia îşi lăsă ochii în pământ. Genele ei lungi şi fine, care-i protejau ochii de prea multele raze ale soarelui, îi clipeau uşor. Încercă să-şi explice gândurile.

- Poate ai dreptate, bunule Meneus. Totuşi, nu ştiu de ce, privirea atât de omenească a acelui tânăr era caldă şi ocrotitoare. I-am văzut bunătatea din suflet, dar şi bucuria nemăsurată, deşi avea toate motivele să fie nefericit. Aş dori mult să pot să-i fac un bine!

Meneus o asculta ca un părinte, convins fiind şi de data asta de justeţea gândurilor ei. De aceea îi răspunse:

- De-ai şti cât farmec este în sufletul tău, Kromia! Te admir ca pe o minune! Nici nu ştiu cu ce-aş putea să te ajut. Oricât m-aş strădui, n-aş putea să-i cer regelui să-şi schimbe gândurile în privinţa unui întemniţat, iar să-l eliberez fără ştirea lui, de

asemenea nu pot. Deşi, unul bătrân ca mine, n-ar trebui să se mai teamă atâta pentru viaţa lui. Ceea ce mă opreşte, de fapt, să-l eliberez, este cinstea cu care îl slujesc pe regele meu, cinste care e mai presus de orice.

Kromia asculta cu atenţie spusele bătrânului şi, mai-mai să izbucnească în lacrimi, îi zise:

- Şi chiar nu se poate face nimic pentru nefericitul acela din temniţă?

Meneus se mâhni văzând-o atât de dezamăgită şi începu s-o liniştească din nou:

- Nu fii tristă, frumoasă Kromia! Am o idee. Poate doreşti să-i scrii tânărului câteva rânduri, să-l întrebi cine e, de unde e, şi cum de-a ajuns în temniţă? Căci mintea mea obosită nu-şi mai aminteşte de ce a fost aruncat el acolo. Iar mie, probabil, n-are să-mi spună adevărul adevărat...

Auzind aceste cuvinte Kromia se lumină pe dată la chip, redevenind luminoasă şi radiind de bucurie. Îi mulţumi şi-l mângâie pe obraz pe Meneus, cel care o înţelegea şi care era atât de bun cu ea.

- Eşti adorabil! Cel mai adorabil oştean! Ştiam că nu mă vei lăsa pradă deznădejdii!

- Mă simt fericit să fiu măgulit de tine, cea mai strălucită fiică a regelui! De aceea accept să mai săvârşesc o mică abatere de la poruncile scumpului meu rege.

Kromia îl părăsi fericită, iar a doua zi reveni şoptindu-i:

- Iată scrisoarea mea!

Meneus zâmbi. Luă scrisoarea şi o ascunse cu grijă în tunica sa. Apoi chemă pe unul din temnicerii lui de încredere şi-i explică ce trebuie să facă şi cum trebuie să procedeze.

În felul acesta se-ndură cerul ca Adoris să poată vedea într-o zi uşa celulei sale deschizându-se din nou, iar un temnicer, nu dintre cei care-i aducea zilnic hrana, îl chemă mai aproape şi-i înmână un papirus alb, răsucit ca un sul legat cu un fir de mătase şi plăcut mirositor.

Adoris, uimit cât se poate de tare, deschise papirusul în mare grabă şi începu să admire minunatele cuvinte, scrise de o mână delicată, care spuneau astfel:

"Tinere necunoscut. M-ai emoționat nespus când te-am văzut în temniță. Mi s-a spus că eşti un duşman înrăit şi primejdios al tatălui meu şi al țării mele. Totuşi, tind să cred că nu-i adevărat. Aveai un chip prea senin şi nevinovat, atunci când te-am văzut.

Simțind nedreptatea ce ți s-a făcut mi-e cugetul revoltat. Nu-mi place să văd oameni în suferință nedreaptă. Şi sunt tristă, de câteva zile, din cauza asta.

Aş fi vrut să fac ceva să te ajut în suferința ta, să înduplec pe mai marii cetății să te elibereze. Şi totuşi, nu am destulă îndrăzneală să o fac. Nădăjduiesc că zeii nu se vor supăra pe mine pentru lipsa mea de hotărâre!

Sunt însă nerăbdătoare să aflu cine eşti, care e țara ta, în ce oraş ai copilărit şi trăiesc ai tăi. Nici nu ştiu cum te cheamă şi pentru ce fapte ai fost întemnițat. Poate dacă aş şti mai multe despre tine, ți-aş putea fi de vreun folos.

Aş vrea să-ți pot alina suferința, să-ți trimit o rază de lumină şi de căldură în celula ta unde e atât de întuneric şi de răcoare. Îmi doresc să redevii liber, să te poți plimba nestingherit pe malul mării, să-ți revezi părinții, în orice colț de lume ar fi ei!...

Sufletul meu este alături de tine!

Kromia"

Surpriza şi emoția din inima lui Adoris au fost atât de mari, că nici măcar nu înțelegea cuvintele pe care le citea şi le recitea cu nesaț, la nesfârşit. Erau ca un dar neprețuit, ca o scufundare într-un ocean cald şi liniştit, nemărginit în generozitate. Abia târziu începu să priceapă rostul celor citite. Orice cuvânt era o binefacere pentru el, întocmai realizării nesperate a unui vis. Deci fata aceea era interesată de persoana lui? Atunci înseamnă că nu s-a înşelat când

a văzut-o în parc plină de frământări sufleteşti. În plus, acum îi ştia şi cum o chemă: Kromia! Ce nume frumos!

Era de neînchipuit câtă fericire putea să se abată asupra unui biet pământean! Cum va putea fi el recunoscător zeilor pentru această neîntrecută şi neasemuită bunătate?

Citi şi răsciti de nenumărate ori scrisoarea aceea, bucurându-se ca un copil de fiecare dintre cuvintele calde aşternute în ea. Observă că, odată cu scrisoarea ei, temnicerul îi lăsase în celulă şi câteva instrumente de scris. Parcă aştepta un răspuns. Aşa că se grăbi să-l scrie, temându-se ca ea să nu-i aştepte prea mult răspunsul lui. Chibzui îndelung fiecare cuvânt înainte de a-l scrie, ca şi cum fiecare din ele ar fi putut însemna o sentinţă asupra viitorului său. Târziu, spre seară, când temnicerul reapăru, Adoris fusese în măsură să-i înmâneze papirusul în care scrisese:

"Kromia! Chip divin, coborâtor din zei! Fata cu privirea senină precum cerul, mai gingaşă decât florile şi mai frumoasă decât diafanul trandafir!

Ai făcut pentru mine ceea ce nimeni n-ar fi putut să facă vreodată. Mi-ai sădit în suflet atâta bucurie, atâta speranţă, cum n-aş fi visat niciodată. De când te-am văzut, soarta mi s-a îndulcit, preschimbând nefericirea nemiloasă a întemniţării în fericirea mea supremă a fiinţei mele.

Te-am privit, zi de zi, prin fereastra mică a celulei mele, făcându-ţi plimbarea zilnică pe aleile din faţa închisorii. Chipul tău rămâne în fiece clipă în mintea mea, indiferent că sunt treaz în celulă sau în visurile din somn. Cred că ai un suflet plin de bunătate şi o generozitate cerească.

Deşi te admir zilnic ca pe o lumină dătătoare de viaţă, ca pe o floare de lotus rară şi pură, mi-e tare teamă să nu te înşeli în privinţa mea, zdruncinându-ţi încrederea pe care mi-o acorzi. Căci, oare, sufletul tău de zeiţă a dragostei, cea mai frumoasă dintre fete, oare nu merită mult mai mult decât prietenia unui necunoscut întemniţat!

Nu sunt un tâlhar pătimaş şi nici n-am vrut să-l ruinez pe regele Atalyei. Relele mele le-am săvârşit din dorinţa nebunească de a înfăptui isprăvi fără seamăn.

Şi totuşi, de când te-am văzut, zilele îmi par atât de fericite, încât am început să îndrăgesc celula asta din care pot uneori să te văd. Aş dori să rămân aici la nesfârşit, doar să am privilegiul să te văd o dată pe zi.

De aceea, te implor să ai milă de mine, să mă laşi aici unde sunt. Mă simt cel mai fericit om de pe pământ, văzându-te în plimbarea ta printre straturile cu flori. Acesta e motivul pentru care te implor să nu te superi că nu-ţi dezvălui cine sunt şi din ce ţară sunt părinţii mei. Mi-e teamă să nu fiu eliberat şi trimis acasă. Căci, deşi mi-aş revedea părinţii, prietenii, pe toţi cei dragi, totuşi la ce bun dacă te-aş pierde pe tine?

Te rog, fii îndurătoare cu mine, nu încerca să mă scoţi de aici, unde mă simt atât de fericit!

Numele pot să ţi-l spun: Adoris"

Se înţelege cu câtă strângere de inimă a citit Kromia aceste cuvinte. În mintea ei începea să se mai dezlege o taină. Tânărul o adora. Nu se înşelase cu nimic, inima lui era caldă şi bătea pentru ea, ce putea fi mai frumos? Nu era un tâlhar înrăit, aşa cum şi ea intuise, nu era decât un om ca toţi ceilalţi. Câte temeri s-au risipit dintr-odată din inima ei!

Înţelegea teama lui de a nu-şi da în vileag originea. Dar, cel puţin, i-a aflat numele: Adoris! Un nume frumos! Emoţia ei era atât de mare atunci când îl rosti!

Ar fi vrut să-l ajute într-un fel pe Adoris, de care îşi simţea legată inima din ce în ce mai profund. În ciuda faptului că susţinea că-i atât de fericit în temniţă ştiind-o pe ea pe aproape, ar fi vrut totuşi să-l izbăvească de pedeapsă, să-l vadă păşind pe culmile cele mai înalte ale libertăţii, onoarei şi fericirii.

29

Nici zorile aurite, nici liniştea calmă a dimineţii nu prevesteau înfricoşătoarea furtună ce urma să se abată în ziua aceea asupra cetăţii lui Agatos.

Ca-n fiecare zi, Adoris, cu totul nepăsător la neajunsurile vieţii sale din temniţă unde zidurile şi zăvoarele îl ţineau captiv într-o lume deprimantă şi întunecoasă, îşi dădu din nou frâu liber imaginaţiei care-l purta pe minunatele tărâmuri ale visării. Pentru el nu mai exista decât o lume pasionantă, a gândurilor sublime, a abnegaţiei şi a optimismului. Parcă nici nu mai trăia pentru el. Deşi neîndreptăţit, simţea în el o voinţă nemărginită de a-şi apăra, chiar şi cu preţul vieţii, acea bucurie zilnică a gândului său, acea rază de lumină şi de dragoste care era Kromia.

Transpus fiind în această lume delicată a visurilor, nici nu simţi momentul când temnicerul încerca să descuie zăvorul celulei sale ca să-i strecoare prin uşă obişnuita hrană zilnică. De abia apucă să deschidă vreunul din zăvoare că un strigăt puternic se răspândi cu groază prin galeriile temniţei:

- Sclavii!... S-au răsculat sclavii!...

Auzind această veste picată ca un trăsnet, temnicerul scăpă din mână vasul de lut în care aducea hrana şi alergă pe culoar speriat. Paşii lui răsunători au fost urmaţi de alţi paşi ai altor temniceri, de tropotele celor care se adunau îngroziţi pe culoarele închisorii. Cu sclavii nu era de glumit, ştiau bine asta, aşa că trebuiau să se grăbească. În curtea temniţei erau aşteptaţi de comandantul închisorii care i-a îndemnat să se înarmeze de îndată şi să-l urmeze. Au plecat în fugă pe aleile care duceau spre partea de răsărit a oraşului.

Adoris nu ştia ce să creadă. Sări în picioare şi se repezi să se uite prin mica ferestruică a celulei. Privi cu teamă afară unde mai marele temnicerilor tocmai pleca în marş în fruntea oamenilor săi. După aceea nu se mai văzu nici ţipenie de om şi nici urmă de luptă în toată acea parte a oraşului.

Adoris ştia prea bine ce însemnau răscoalele sclavilor, care nu erau chiar rare în lumea de atunci. Era momentul când sclavul, fiinţă puternică, cu palmele goale, care trudea fără încetare sub ameninţarea biciului şi a foamei, care vedea la tot pasul strălucirea şi trufia stăpânilor lor şi care, nemaiputând suporta harapnicul supraveghetorului, nu se mai mulţumea să mârâie doar pe furiş ci, cuprins de furie, îşi desfăcea ghearele şi ataca dârz, ca o fiară încolţită, într-o luptă crâncenă pe viaţă şi pe moarte. Orice sclav răsculat ştia că pentru nu există decât calea învingătorului sau, mai degrabă, cea a morţii. Căci încă nu se pomenise vreodată ca sclavii răsculaţi şi înfrânţi să fie iertaţi.

Mintea lui Adoris începu să-şi dea seama de gravitatea momentului. Nu de soarta lui îi era teamă, ci era cuprins de o cumplită grijă faţă de soarta Kromiei. Ştia că este fiica regelui şi, ca atare, se afla în pericol. De nenumărate ori îşi spusese în gând că şi-ar da bucuros viaţa pentru a o apăra pe ea din orice mare primejdie. Iată, chiar acum, un astfel de moment!

Ce să facă însă când era înlănţuit între zidurile închisorii? Se gândi întâi că ar putea ieşi afară prin fereastră, dacă ar reuşi să-i spargă gratiile acelea. Începu să izbească puternic cu pumnii în gratiile metalice, dar acestea nu cedară.

Fu cuprins de furie văzând neputinţa sa. Disperat, izbi puternic cu umărul în uşa celulei. Iar uşa, minune, nemaifiind complet zăvorâtă, se întredeschise. Dintr-o a doua lovitură, uşa se rupse de tot din lăcaşul ei şi se prăbuşi în mijlocul holului. Trezindu-se pe culoar, Adoris nu stătu prea mult pe gânduri şi se năpusti afară. În drumul său desferecă toate uşile pe care le întâlni în cale.

Iată-l, în sfârşit, liber, inspirând în piept aerul curat din afara închisorii. Ar fi putut lesne să fugă şi să părăsească în taină cetatea. Însă nu pentru a fugi evadase el din celula sa. Trebuia să se grăbească şi să găsească o cale pentru a-i veni Kromiei în ajutor!

Văzându-se la lumina zilei, deşi cuprins de elan, Adoris îşi dădu seama de aspectul său vestimentar. Cum se va prezenta în faţa Kromiei fără arme şi doar în cămaşa acea ruptă de pe el! De aceea, alergă degrabă în foişorul părăsit de temniceri, scotocind după haine şi arme. Din fericire găsi o tunică ostăşească potrivită şi un coif, pe care le îmbrăcă îndată. Luă în fugă o sabie, un scut şi un arc cu o tolbă de săgeţi. Apoi se năpusti decis pe una din alei, într-acolo unde i-a văzut pe temniceri că se îndreaptă.

Însă nicăieri nu se vedea ţipenie de om, şi nici urmă de răsculaţi sau de luptă nu se zărea pe undeva. Mai rătăci puţin încercând să găsească explicaţii la adânca linişte din preajma sa.

Dintr-odată însă descoperi că dinspre partea de răsărit a oraşului se înălţau dâre subţiri de fum, strălucind în clarul cerului. Acolo părea că sclavii şi sărăcimea oraşului se adunaseră, lângă poarta de răsărit a cetăţii. Oştenii din cetate, nu prea numeroşi, plecară într-acolo să le ţină piept. Nici nu era de mirare că oraşul părea pustiu, căci aristocraţii şi negustorii se zăvorâseră bine prin casele lor, de teama răsculaţilor, sau fugiseră spre ţinuturi mai sigure.

Fumul, care la început părea firav şi alb, deveni dintr-odată gros şi înecăcios, ridicându-se învolburat spre cer şi umplând văzduhul de întuneric şi groază.

Adoris începu să rătăcească pe aleile din faţa lui, neştiind încotro să se repeadă mai întâi şi unde anume să o caute pe Kromia, în mijlocul infernului care se stârnise. Se afundă şi mai tare în negura din cetate, sărind peste bănci şi havuze, pe care le desluşea în calea sa ca pe nişte năluciri.

Ajunsese, în sfârşit, într-o piaţă largă, străjuită de palate înalte. Piaţa gemea de vacarmul unei mulţimi înfuriate care năvălea

spre intrările palatelor, aruncând cu pietre, aducând scări şi făclii. Mulțimea lovea, înjura, blestema, spărgea statui, dădea foc.

Adoris se repezi şi el în mulțime, urlând fioros şi lovind cu sabia în toate părțile. Dar mulțimea nici nu se sinchisea. Cădeau mulți, e drept, însă ceilalți îşi vedeau îndârjiți de prăpădul pe care îl începuseră.

Tânărul simțea că-şi iese din minți. Nu aşa o va putea apăra pe Kromia! Trebuia neapărat să-şi facă un plan! Unde oare era Kromia, în oraşul acesta invadat de fum şi arme? În care palat s-a ascuns oare?

Flăcările începură să cuprindă magaziile din preajma unei clădiri arătoase din piață. Alergă într-acolo. Ce putea să facă? Putea stinge el focul pe care miile de răsculați se încăpățânau să-l aţâţe? Se retrase pe o alee mai liniştită, pierzând orice nădejde de-a o găsi pe Kromia. Îşi pierduse elanul, nici nu mai putea gândi. Duşmanul acesta, fumul, toate îl descumpăneau.

Deodată însă văzu o fată fugind din calea trâmbelor alburii de fum ce se năpusteau asupra aleilor întunecate, stăpânită de o vădită nelinişte. Era chiar Kromia, o recunoscu imediat! Iată că norocul îi surâse din nou: a găsit-o! Zeii aceştia ai lui erau tare buni cu el!

Fata fugea speriată şi, nu departe în urma ei, năvălea o gloată de răsculați urlând înspăimântător. Dintr-un salt Adoris a ajuns lângă ea, i-a cuprins cu un singur braț umerii ei firavi, pregătit să o apere. Simțind gloata năpustindu-se pe urmele lor, Adoris îi şopti cu înflăcărare, căutând s-o liniştească:

- Nu-ți fie teamă! Sunt eu, Adoris! Te voi apăra!

Adoris o luă de mână şi fugiră împreună în spatele unei fântâni. Scosese arcul şi săgețile şi începu să tragă grăbit în gloata de răzvrătiți. Câțiva din primele rânduri căzură, domolind o clipă avântul celorlalți.

- Hai să fugim, acum, repede, în templul zeiței Afrodita, care e pe aproape! îndemnă Kromia. Zeița ne va apăra!

Folosindu-se de clipa de acalmie, Adoris mai slobozi câteva săgeți apoi, protejând-o cu scutul lui, la adăpostul perdelelor de fum, ajunseră în câteva clipe la ușa templului. Gloata furioasă îi urmărea însă îndeaproape.

- Kromia, intră degrabă în templu şi închide bine uşa în urma ta! îi zise Adoris îngrijorat, dar ferm.

De cum fusese deschisă uşa templului mai multe voci ascuțite de femei şi copii se auziră dinăuntru îngrozite, părându-li-dr că sclavii au fost aceia care au deschis-o. Mai presus de toate însă, răsună fericită vocea unei mame:

- Kromia!! Biata de tine! Eram înnebunită de grija ta!...

Era mama ei. Adoris, înțelegând bine situația şi văzând felul în care se aşteptau să fie izbăviți cei refugiați în templul Afroditei din fața mulțimii răsculate, hotărî să rămână în fața uşii şi s-o apere atât cât îi va sta în putere.

Din spatele uşii Kromia bătea disperată cu pumnii ei mici, strigând:

- Adoris, te implor, adăposteştete în templu!

El îi răspunse:

- Vin îndată! Doar să-i înfrunt un pic pe aceşti nemernici!

Cu sabia în brațul lui vânjos, se năpusti ca un leu în mulțime. Loviturile sale cădeau năpraznice şi sigure asupra duşmanilor. Mulțimea se împrăştia ca pleava în fața sa. Scutul şi coiful îl apărau de pietrele azvârlite din mulțime. Lovea mai ales pe cei care încercau să atârne scări de zidurile templului, străduindu-se să dea foc. Spatele îi era apărat de zid. Se năpustea spre cei înrăiți din mulțime. Cei laşi se risipeau în fugă. Dar erau încă mulți învrăjbiți, care atacau cu furie.

Țipetele disperate ale femeilor şi copiilor din templu nu încetau. Printre ele se auzea şi un glas duios care striga necontenit: Adoris! Adoris!

El auzea acea voce care îi dădea şi mai mare curaj, îl îmbărbăta şi mai mult şi-i dădea avânt. Lupta disperată mai ținu o vreme până când fumul întunecat începu să se risipească, devenind

mai străveziu. Dintr-o parte a pieței începură să se audă tropote de paşi şi zăngănit de arme. Soseau oştenii regelui în ajutor. Luată prin surprindere, mulțimea răsculată începu să dea înapoi şi să se împrăştie. Oştenii, bine înarmați, se aruncară decişi pe urmele gloatei. Câteva minute mai târziu fumul şi mulțimea aceea amenințătoare fuseseră spulberate.

Epuizat de crâncena încleştare cu duşmanul pe care o dusese de unul singur Adoris, odată ce văzu ajutoarele sosind, căzu aproape epuizat în fața uşii templului pe care îl apărase cu atâta dârzenie, leşinând. Câțiva dintre oşteni se opriră lângă el, îl ridicară în brațe şi-l aşezară pe cea mai apropiată bancă. Apoi porniră să dea ajutor celor plecați în urmărirea fugarilor.

Simțind linişte în jurul templului, cei refugiați înăuntrul lui deschiseră temători uşa şi priviră afară. Erau speriați, dar s-au speriat şi mai tare după ce au văzut prăpădul din jur. Femeile şi copiii avuseseră dreptate căutând scăpare înăuntrul templului căci, iată, minunea salvării se înfăptuise. Zeița Afrodita le-a venit în ajutor şi i-a salvat!

Kromia a fost cea dintâi care a ieşit în fugă din templu, căutându-l pe Adoris. Alergă cu disperare, peste morți şi răniți, spre banca unde doi oşteni îi acordau ajutor. Se apropie de el, cu teama în suflet şi ar fi vrut să se convingă că mai trăieşte.

- Nu, n-a murit! Doar a leşinat, spuse unul dintre oşteni care o recunoscuse pe prințesă.

- Pesemne i-a sângerat mult piciorul rănit, remarcă cel de-al doilea oştean, care mai încerca încă să-i panseze rana lui Adoris.

Kromia veni într-un suflet lângă el, zicându-i:

- Adoris, de ce nu m-ai ascultat?

Tânărul, auzind vocea ei caldă îşi reveni din leşin, deschise ochii mari şi se bucură nespus când o văzu. Ridică mâna atingându-i fața drăgăstoasă, reuşind să întrebe:

- Oare visez? Am învins?

- Da, am învins! Suntem salvați!

Ieşind din templu, mulţimea de refugiaţi se adună în jurul lui Adoris. Apăru şi regina Ariadna să vadă cele întâmplate şi cele de care părea atât de preocupată fiica ei.

- Mamă! o întâmpină Kromia. El e tânărul care ne-a salvat!

Regina, încă tulburată de evenimentele prin care trecuse, începu să se liniştească. Era însă foarte mirată când o auzi, pentru prima oară, pe Kromia spunându-i ceva despre un tânăr. La drept vorbind, nici n-o crezu în stare pe fiica sa să depună atât de mult suflet pentru un biet rănit care apărase templul, care, fără îndoială, salvase viaţa atâtor oameni, inclusiv a familiei regale.

Dar regina îşi învinsese, pe moment, noua sa emoţie. Nu putea fi lipsită de omenie, încât să nu dea dispoziţie ca tânărul să fie adus înăuntrul templului pe care-l apărase, unde să fie îngrijit cum se cuvine.

La scurt timp după ce-l adăpostiră pe Adoris în templu, sosi în grabă şi regele Agatos, îngrijorat şi nerăbdător să afle ce se întâmplase acolo unde îşi îndrumase familia sa şi pe cele ale dregătorilor săi cei mai de încredere să se adăpostească. Regele fusese tare surprins de izbucnirea răscoalei. Se afla în clipa aceea în sala tronului punând la cale să lămurească nişte detalii cu privire la ornamentele noului său templu care se construia. De cum a aflat de revoltă începu să dea porunci armatei sale, dar panica era atât de mare, încât evenimentele l-au luat aproape pe nepregătite. În primul moment, nici nu ştia ce ar trebui făcut. Nu-şi amintea ca vreodată să fi fost la curtea vreo revoltă a sclavilor. A ieşit pe străzi, strângându-şi gărzile cu care a pornit apoi să-şi apere templele şi palatele. Fumul cel mare zăpăci însă totul, încât, de la o vreme, nici nu mai ştia ce se întâmplă cu adevărat în oraşul său.

Trimise o ceată de oşteni să-i adune familia şi s-o protejeze de furia răsculaţilor. Dar oştenii au căutat în van în palat deoarece regina îşi luase singură fiicele şi s-au refugiat în templul Afroditei pe care îl ştiau ca fiind un adăpost sigur. Numai pe Kromia nu o găsise, aşa că s-au văzut nevoite să se ascundă fără ea.

Regele nu şi-a dat seama prin ce primejdie trecuse familia sa în templul în care s-au refugiat. De-abia după ce văzu prăpădul din faţa lui a înţeles ce bătălie cruntă s-a dat acolo cu răsculaţii.

Cum fusese apărat templul şi de către cine nu ştia nimeni, nici măcar cei dinăuntrul ascunzătorii. Doar Kromia ştia totul, ea care trăise grozăvia acelor clipe de crâncenă luptă. Văzându-l pe regele Agatos viu şi nevătămat regina şi fiicele sale i-au venit degrabă în întâmpinare şi l-au îmbrăţişat cu lacrimi de bucurie în ochi. Regele, la rândul lui, era nespus de fericit că îşi vede întreagă familia după primejdiile care se abătuseră asupra lor. Plecă însă grabnic, căci avea de dat o mulţime de porunci. Trebuia să trimită o parte din oastea sa pe urmele răsculaţilor fugari, să-i captureze pe toţi şi să-i pedepsească pentru nesăbuinţa lor. În felul acesta va putea preveni noi răscoale în alte cetăţi ale regatului şi va putea stăvili lăcomia acelor şacali din afara graniţelor ţării care abia aşteptau un prilej favorabil să atace regatul. De asemenea, porunci să fie pusă o pază straşnică în jurul noului templu care se zidea.

Seara acelei zile găsi oraşul lui Agatos la fel de liniştit ca la începutul zilei. Era doar o linişte aparentă, pentru că în interior erau multe frământări. Nici morţii nu fuseseră toţi îngropaţi. Prin casele celor bogaţi, dar mai ales prin cele ale săracilor se auzeau bocetele celor ce-şi jeleau morţii, copiii ori fraţii pierduţi în vârtejul scurtei dar pârjolitoarei răscoale. Nu se putea spune deloc că cei săraci care participaseră la revoltă s-au ales cu ceva de pe urma răscoalei, decât că cina la care îşi chemau copiii era şi mai sărăcăcioasă, pedepsele urmau să fie mari, iar munca trebuia să le devină şi mai istovitoare.

30

Adoris se trezi a doua zi destul de târziu. Privirile îi luceau încântate, cercetând vitraliile luminoase ale templului în care era adăpostit. Totul părea un vis, o feerie, ceva atât de ireal care, la o singură tresărire de gene sau la cel mai mic foşnet s-ar fi putut destrăma şi ar fi dispărut ca şi cum n-ar fi fost niciodată. Şi asta în pofida faptului că revedea totul în faţa ochilor.

Soarele îşi trimitea razele aurii fără ca cerul care se vedea prin vitralii să-şi piardă strălucirea albastră. Dimpotrivă, razele îl făceau mai luminos şi mai pur, încât scenele zugrăvite pe bolţile templului păreau vii, în culori jucăuşe, clare şi încântătoare.

Ochii tânărului străluceau iar obrajii îi erau aprinşi ca de o uşoară febră. Mintea îi era stăpânită de închipuiri nenumărate, precum formele flăcărilor unui foc de vreascuri, sau cele ale norilor călători pe bolta senină. Vârtejul iluziilor sporeau din ce în ce mai mult, iar realitatea se scufunda în himere palide. Lumina însă nu se pierdea, ci doar lua înfăţişări dintre cele mai fascinante.

De la o vreme lumina începu să se ordoneze, iar închipuirile şi jocul iluziilor începu să se potolească. În locul lor apăru o lumină curată, cea a cerului pur în adierea unui vânt uşor. Lumina aceea mângâietoare răsărea încet, aproape de privirile lui. Simţi adierea blândă a unei suflări calde, de vară, mângâindu-i fruntea şi obrajii. Printre acele mângâieri uşoare se auzeau parcă dulci cuvinte precum şoaptele mării într-o zi însorită:

- Adoris!... Adoris!...

Acele chemări calde, grijulii, şoaptele acelea diafane, îl făceau să-şi simtă spiritul odihnit şi nălucirile îndepărtându-se. Deschise ochii mari dintr-odată, arzând ca nişte flăcări, uimiţi şi

recunoscători. În faţa sa se afla Kromia, care îi mângâia fruntea cu grijă, cu degetele ei fine şi prietenoase.

- Mamă! rosti ea încet şi îngrijorată. Îmi pare că-i ard obrajii şi fruntea!...

- Cred, Kromia! spuse miloasa regină. Nici nu-i de mirare după cele îndurate ieri. Mai e şi rana asta groaznică de la picior, care-i provoacă febra...

În veşmânt albastru, cu chipul sublim, cu lumina caldă şi fascinantă a ochilor, cu buzele-i roşii şi delicate, Kromia veghea asupra tânărului, stăpânită de emoţiile unei duioase îngrijorări. Glasul ei, mai tămăduitor ca un balsam, rosti din nou:

- Ar trebui să primească îngrijiri de la un vraci, cât mai repede!

- Sigur, zise regina ca să o liniştească. Voi chema unul chiar acum, draga mea! Şi voi porunci sclavelor să se ocupe îndeaproape să-l îngrijească...

Dar Kromia era atât de binevoitoare în a-i alina suferinţele, încât răspunse:

- Mamă, voi avea eu grijă de rana lui!

Regina, care urmărea atent starea de îngrijorare a fiicei sale, era cu adevărat emoţionată de avântul ei pătimaş. Ştiind însă măsura în toate, îi zise:

- Până se va face sănătos îl vei putea veghea şi tu adesea. Totuşi, tu nu ştii să îngrijeşti o rană. Aşa că, ar fi mai bine să se ocupe de asta alţii mai pricepuţi...

Regina dădu poruncă de îndată ca rana tânărului să fie îngrijită aşa cum se cuvine, cu leacurile cele mai potrivite, de vracii de la curtea regelui. Însă nimic nu era mai binevenit pentru ca rana lui Adoris să se vindece, decât privirile duioase şi devotate ale Kromiei, vorbele ei calde, blândeţea mângâierilor ei. Când o vedea îi şoptea cu senină şi adâncă recunoştinţă în glas:

- Kromia, eşti mai dulce ca o zeiţă trimisă să-mi aline suferinţa!

Şi astfel, rana de la piciorul lui Adoris se vindeca văzând cu ochii. Pe măsură ce viaţa nu-i mai era în primejdie Kromia devenea din ce în ce mai emoţionată, mai sfioasă şi nici nu mai îndrăznea să-l mângâie aşa cum o făcuse adesea atunci când el se afla în clipe de agonie. Privirea ei îl sorbea cu nesaţ, devenind ea însăşi mai tulburată.

La rândul lui, Adoris, simţind această schimbare în ochii ei, începea să o privească cu şi mai mult respect, divinizând-o. Începea să înţeleagă mai profund înălţimea spiritului ei, să întrevadă minunatele trepte care-i subliniau candoarea, chipul perfect, idealurile înalte, chiar dacă se vedea clar că abia depăşise vârsta copilăriei. Când rămânea singur în templu, încerca să chibzuiască temeinic despre ce ar putea urma în destinul său.

Adoris înţelese că Kromia era o prinţesă, cea mai frumoasă prinţesă de la curtea regelui Atalyei. Înţelese că frumoasa regină Ariadna era mama ei. Într-o zi, când Kromia şi mama ei veniră să-l vadă, Adoris le zise decis:

- Vreau să mă întorc înapoi în temniţă! De acolo am fugit.

Nici că se putea o surpriză mai mare pentru regină, decât auzindu-l pe Adoris spunând asemenea cuvinte. Aşa că, exclamă, aproape indignată:

- În temniţă?! De ce în temniţă?!

Adoris îşi menţinu ferm atitudinea şi începu să dea lămuriri:

- De fapt, n-am fugit de temniţă. Am ieşit de acolo când am văzut că temnicerii au plecat să oprească răscoala, uitând în graba lor uşile deschise prin închisoare şi, mai ales, după ce mi-am dat seama că viaţa Kromiei este în primejdie...

- Ah, prea adorata Afrodita! Cum aşa?! exclamă iarăşi regina, deşi ea ştia câte ceva despre tânărul din temniţă, dar numai atât cât îi destăinuise Kromia.

- Nu vă fie cu mirare, zise Adoris cu sfială. Într-adevăr, eu de acolo, din temniţă, priveam pe fereastră în grădina palatului, aşteptând cu nespusă emoţie fericitele clipe când apărea

încântătoarea Kromia. Iar când se lăsa noaptea, fie că dormeam, fie că vegheam cerul înstelat, retrăiam mereu clipele acelea de fericire fără margini, de care nimeni pe lumea asta n-a avut parte cât mine. Închipuiți-vă, ce s-ar alege de mine, dacă n-aş putea s-o mai văd pe Kromia, o zi numai...

Mişcată de această izbucnire de devotament a unui suflet curat, regina recunoscu în sinea ei că tânărul avea oarecare dreptate. Erau înduioşătoare entuziasmul şi voința lui! Aflase de la Kromia că tânărul este hotărât să nu-şi dezvăluie originea, de teamă să nu fie îndepărtat din cetate. De asemenea, aflase şi întreaga poveste a vizitei pe care Kromia, însoțită de Meneus, a făcut-o în tenebrele temniței. Prin urmare lucrurile se lămureau întrucâtva.

Însă, deşi lucrurile începeau să se limpezească, regina nu putea înțelege unul anume:

- De ce vrei înapoi în temniță şi nu ai vrea, poate, să rămâi un om liber? Oricum îți suntem recunoscători pentru că ți-ai riscat viața ca să ni le salvezi pe-ale noastre. Iar pentru asta nu se cuvine să te ținem zăvorât în temniță, tocmai pe tine care ne-ai apărat în vremea unei cumplite primejdii?

- Pentru că, aşa cum am spus, mi-este tare teamă să nu pierd privilegiul de-a o mai vedea pe Kromia, zise sec Adoris. Mai bine rămân închis în temniță, de unde pot să o mai văd pe Kromia, decât în libertate, dar departe de ea!

- Bietul de el! zise regina emoționată. Şi nici măcar nu vrei să ne spui cine eşti şi din ce țară sunt părinții tăi!...

Adoris consimți cu greu să-şi spună istoria, abia după ce obținu promisiuni că nu va fi îndepărtat din cetate. Le povesti pe larg cele mai importante momente din viața sa, despre părinți şi prietenii săi, despre oraşul Atena, despre peripețiile din insula Rodos. Povesti şi despre nefericita expediție armată asupra regatului Atalya, recunoscând că multe din câte a făcut până atunci erau doar aventuri, datorate elanului său tineresc. Mărturisi că şi-a dat seama de toate greşelile sale abia după ce a ajuns în temniță,

dar mai cu seamă după ce a văzut-o întâia oară pe Kromia, cea care i-a schimbat dintr-odată toate gândurile şi visele.

Kromia urmărea cu sufletul plin de emoţie calda istorisire a lui Adoris. Cu ochi mari, transpusă de încântare, asculta o poveste de peste mări îndepărtate, ca pe o enigmatică epopee. Ochii ei erau luminoşi, strălucind de bucuria proaspetelor taine desluşite, pe care de multă vreme ar fi vrut să le afle. Multe din îndoielile ei se spulberară chiar atunci. Acum închipuirile ei colindau spre ţărmurile şi mări îndepărtate, căutând să cuprindă toate minunăţiile pe care le auzea din glasul nespus de duios al lui Adoris.

Regina, la rândul ei, era captivată de istorisirea lui Adoris. O interesau, mai ales, exprimările şi atitudinile oneste din cele ce auzea povestite, care pentru ea aveau mare însemnătate. O impresionă zbuciumul dorinţelor sale de a călători şi de a face lucruri îndrăzneţe şi neobişnuite. Acea aparentă nebunie tinerească, o înţelegea şi o preţuia mai bine ca nimeni altul. Înţelegea la fel de bine, chiar şi nebunia Kromiei de a vizita o temniţă întunecoasă şi fioroasă. Şi astfel, în inima reginei răsăriră sclipirile unei nădejdi tainice, ca o încredere nemărturisită, ce n-o va mai părăsi de acum înainte.

Într-una din zile, pe când Adoris se străduia să meargă pe picioarele lui, fără sprijin, se întâmplă să treacă în vizită pe la templu însuşi regele Agatos, însoţit de regina şi fiica sa Kromia. De bună seamă, regele ştia multe despre Adoris, căci regina îi povesti tot ce aflase. Numai că nu ştia nimic de pasiunea fiicei sale adorate pentru acest tânăr erou.

Când intră regele, Adoris, care îi recunoscu de îndată însemnele şi ţinuta regească, se ridică repede în picioare, apoi se înclină şi zise:

- Slavă ţie, mărite rege al Atalyei şi stăpân atotputernic!

Simţind însă tulburarea din inima tânărului, regele îi zâmbi încurajator şi-i zise:

- Tu eşti Adoris, eroul care a apărat templul Afroditei de furia răsculaților?

Emoționat, Adoris recunoscu, căutând să pară cât mai modest în exprimare:

- Da, mărite rege!...

- Şi, cine ai spus că e tatăl tău?

- Sunt fiul lui Atridas, armator în oraşul Atena, răspunse Adoris cu fruntea în pământ, simțindu-se ruşinat că numele tatălui său era nevoit să fie pus alături de al său, cel care făcuse atâtea nerozii.

- Atridas ai spus?! Din Atena?! Ce caută în beciurile închisorii mele fiul marelui armator Atridas din Atena?...

Genele lui Adoris clipeau des, mai să dea drumul la lacrimi, aflând că numele tatălui său ajunsese să fie cunoscut poate din cauza nesăbuințelor lui.

Cu glasul înmuiat şi cu multă sfială, Adoris încercă să se dezvinovățească, începând să explice în câteva cuvinte istoria sa. Dar regele îl opri cu blândețe:

- Cunosc povestea ta, tinere! Îți datorez multă recunoştință pentru că mi-ai apărat familia prin faptele tale curajoase. Gândeşte-te bine şi cere-mi o răsplată!

Adoris, trecându-i prin minte ceea ce ar fi vrut să roastească, îşi simți inima stăpânită de o mare tulburare, de parcă pământul se învârtea cu el. Regele, văzându-i paloarea, încercă să-l îmbărbăteze:

- Hai tinere, alege-ți dorința! Nu te sfii!

Încurajat de bunăvoința regelui, Adoris îndrăzni într-un târziu:

- Slăvite şi prea bunule rege! Aş vrea să mă faci oştean, apărător al cetății tale!...

Agatos, care ardea de nerăbdare să afle alegerea tânărului, auzind răspunsul lui, ridică din sprâncene a mirare şi rosti:

- Cum? Nu-mi ceri să te eliberez pe dată şi să pleci pe mare ca să te întorci în Atena, la ai tăi?...

Adoris se înclină din nou cu demnitate şi răspunse, de data asta ceva mai convingător:

- Încă nu pot da ochii cu locuitorii Atenei, ca urmare a nesăbuinţelor mele. Dar, motivul adevărat al faptului că vreau să rămân aici este acela că, dacă aş prefera să plec departe de cetatea ta, n-aş putea s-o mai văd pe Kromia, prea frumoasa ta fiică...

Regele se tulbură dintr-odată la auzul acestor vorbe. Gândurile i se zbăteau încurcate în mintea sa. Îl ştia, după renume, destul de bine pe Atridas din Atena. Fiul său nu-i displăcea deloc prin atitudinea sa curajoasă şi prin vorbele sale hotărâte. În acelaşi timp, încerca să înţeleagă cele ce se petreceau în sufletul Kromiei, fiica sa dragă. O vedea pregătită să-l apere pe Adoris şi îi înţelegea spiritul ei bătăios. Dar acum o vedea capabilă de simţăminte profunde, de devotament nestrămutat. Iar în ce-l privea pe Adoris, îşi zise că acesta ar merita să fie pus la încercare! Se întoarse deci spre el şi-i zise:

- Fie! Îţi îndeplinesc această dorinţa! Până una alta, te numesc căpetenie peste o sută de oşteni din garda cetăţii!

Adoris sări în sus de bucurie, dar îşi reaminti pe dată în faţa cui se afla, făcu o plecăciune şi i se închină regelui, neştiind însă cu ce cuvinte să-şi exprime gratitudinea.

Când o privi pe Kromia, regele Agatos întelese din ochii ei care străluceau de recunoştinţă, ceea ce îl făcu să fie mulţumit de hotărârea sa. Apoi, însoţit îndeaproape de regină şi de fiica sa, părăsiră templul, lăsându-l pe Adoris în exuberanţa clipelor celei mai neprețuite fericiri.

31

Nu se poate spune că Piratos nu era mulțumit de mersul lucrurilor din ultima vreme. Răscoala sclavilor şi a sărăcimii, chiar dacă fusese înfrântă, avusese darul să zădărnicească lucrările de înălțare a noului templu. Iar pentru ca lucrurile să meargă în această direcție, îi părea că şi el contribuise îndeajuns. Prin urmare, până una alta, se simțea răzbunat pe îngâmfatul rege la Atalyei, cel care îl umilise în ultima vreme nesocotindu-i meritele.

În sinea sa simțea şi o strângere de inimă, cu gândul la soarta multor robi şi nevoiaşi care îşi pierduseră viața, ori luară calea pustiurilor în urma represaliilor care au urmat. Totuşi, nu se lăsă descumpănit într-atât încât să facă o tragedie din asta. E bună la ceva şi sărăcimea de vreme ce el îşi atinsese prin intermediul ei măcar o parte din scop.

Simțea cum, pe zi ce trecea, îşi recăpăta cumpătul şi buna dispoziție, iar vocea îi răsuna parcă mai înălțător sub bolțile aurite ale templului lui Zeus. Ştia bine cum să-şi manevreze vocea ca să-i sporească sonoritatea şi cum să taie elanul vocilor celorlalți preoți invidioşi, care încercau să-l ajungă din urmă în privilegii. Nu-i mai era frică deloc de concurența lor. Iar mintea lui ageră, capabilă de ample judecăți, lucra din plin, socotind şi plănuind mersul evenimentelor. Astfel că, toate păreau că-i merg nespus de bine.

Pe Kromia, ştia că o pierduse definitiv. Regele Agatos, mândru şi nestatornic, de bună seamă se jucase cu inima lui un timp, sădindu-i o iluzie deşartă pe care tot el o trădase. Mai apoi, amintindu-şi că el, Piratos, nu e decât un fost copil sărac, adunat de pe drumuri şi că nici acum nu este cu mult mai bogat decât înainte, regele probabil se răzgândise în privința viitorului ficei sale. Deh!

Fiecare rege îşi face socotelile lui şi nu îi poţi impune dorinţele tale cu de-a sila!

Piratos încerca să se consoleze cu gândul că va trebui să uite toate astea, ca să vegheze în a-şi păstra măcar rangul de mare preot, rang pe care talentele sale îl meritau pe deplin.

Şi totuşi, când o revăzu într-o zi pe Kromia la o serbare, mai frumoasă ca întotdeauna, surâzând fericită în compania unui tânăr comandant de oşti împopoţonat în ţinuta-i semeaţă şi purtând un coif aurit cu pene arătoase şi o tunică numai fireturi de aur bogat meşteşugite, inima suferindă a lui Piratos răbufni din nou într-o gelozie adâncă, ce îi tulbură mintea pe de-a întregul. De unde mai răsărise şi filfizonul acela? Cine o fi şi de ce-şi dă atâtea aere? Cum de câştigase încrederea în ochii regelui?

Piratos se consideră din nou aspru umilit, cel mai vitregit de soartă de pe faţa pământului. Privirile i se întunecară la loc şi simţi cum totul devine confuz şi trist, cum pământul porneşte să se învârtă ameţitor odată cu el şi să i se scufunde de sub picioare. Încleştându-şi pumnii, ieşi furios din sala spectacolului, retrăgându-se ca o nălucă să-şi caute adăpost printre altarele templului în care slujea. La ceasul acela templul era pustiu, întunecat şi sinistru. Se prăbuşi pe o piatră rece, într-un colţ ascuns. Lacrimile îi şiroiau iar pieptul îi era sfâşiat de durere.

Într-un târziu, lacrimile din ochi i-au secat. Îşi roti privirea tristă în jur şi simţi o ură înverşunată asupra stâlpilor de marmură şi a statuilor din jur care parcă râdeau de el. Vedea umbre batjocoritoare în toate colţurile întunecate ale încăperilor, care parcă îl îngânau şi îl întărâtau. Ce mult şi-ar fi dorit să fi pierit în clipele acelea!

Se ridică de pe lespede tremurând, păşind anevoie. Ocoli stâlpii şi băncile până ajunse într-un colţ anume al încăperii. Mai mult ghicea lucrurile decât le vedea. Pipăia totul în jur. Mâinile lui înfiebântate şi umezite atinseră un vas rece ca gheaţa, înfiorându-i trupul. Căută încet, pipăind, spre gura acestuia. Ridică capacul greu ce-l acoperea, cu mâna tremurândă, zăngănindu-l fioros de

marginea vasului. Zgomotul metalic al capacului îi readuse luciditatea. Privi în jur, cu luare aminte, temându-se să nu fie văzut de cineva. Nu, în încăpere nu era nimeni. Cu mâna liberă căută în adâncul vasului. Ţipă, speriat, ca după o muşcătură de şarpe, scoţând repede mâna din vas. Însă, după câteva clipe, curiozitatea îi reînvie curajul. Duse mâna cu siguranţă în vas scoţând la iveală un mic sul. Inima îi bătea puternic, mai să-i spargă pieptul. Îl cuprinsese o nouă nelinişte: primise un mesaj de la persanii ce spionau cetatea! Era primul mesaj de acest fel şi se simţea sugrumat de emoţie. Oare ce-l aştepta?

Ardea de nerăbdare să dezlege cât mai repede conţinutul misteriosului mesaj. Nu cuteza să aprindă nicio făclie, de teamă să nu fie surprins de cineva. De aceea, ascunse sulul cu grijă sub mantie şi ieşi din templu pe o uşă dosnică. Se strecură ca o umbră pe lângă ziduri, până la marginea unei livezi de măslini. Acolo, la lumina razelor lunii, deschise sulul şi citi următorul mesaj, scris în limba străinilor:

"Ia aminte, Piratos, că ai încheiat o convenţie cu noi, pe care trebuie să o respecţi întocmai. Nu încerca să ne tragi pe sfoară sau să ne duci cu vorba. Nu încerca să ne minţi, căci vei fi prins şi aspru pedepsit!

Vrem să ştim, cât mai curând, dacă regele Agatos va putea să înapoieze perşilor cele zece mii de talanţi, cu dobânda aferentă, aşa cum a fost stabilit la împrumut. Nu-ţi fie teamă, te vom proteja! Fă-ne cunoscute din timp toate persoanele care te-ar putea bănui în slujba noastră şi ele vor fi reduse la tăcere.

Ai avut dreptate, a ieşit grozav povestea aceea cu răscoala sclavilor! Şi totuşi, nu pune la încercare răbdarea noastră, ci trimite-ne cât mai repede veşti.

Amicii de la Răsărit"

Papirusul tremura încă în mâinile sale înfrigurate şi răcoarea îi pătrunsese până în măduva oaselor. Oare ce nefericiri îl mai aşteptau? Cine l-a îndemnat să se bage în această afacere primejdioasă cu nişte străinii? Ce mai putea face acum? Mai putea, oare, da înapoi? Nu! Înapoi nu mai putea da! Era amenințat şi urmărit! Se înțelegea clar că era la cheremul păgânilor!

Mototoli cu multă ciudă papirusul cel aducător de veşti rele şi de necazuri. Porni, tremurând, spre chilia care-i era adăpost, unde se prăbuşi înfrânt pe pat, cu capul cuprins de febră. Mintea îi chinuia mii de gânduri şi planuri în privința celor ce urma să facă şi să trimită ca răspuns.

Se gîndi să le scrie chiar atunci. Dar ce anume să le scrie? Să încerce să dea un răspuns evaziv, fără să spună ceva concret? Să ticluiască o minciună bine camuflată? Dar dacă spionii se dumiresc şi îşi vor da seama că i-a dus de nas?

A naibii încurcătură în care intrase! Se chinui toată noaptea să găsească un răspuns mulțumitor, dar nu reuşi. Până la urmă hotărî să recurgă la un vicleşug. Şi anume, să scrie ceva care să le placă, pe moment, perşilor. Vor fi orbiți de plăcere şi vor deveni mai puțin suspicioşi. Spera ca astfel să-i mai rămână un timp de gândire...

Spre zorii zilei, cu mintea muncită de gânduri negre, cu ochii înroşiți de nesomn şi de febră, Piratos se hotărî să scrie, la lumina încă palidă a lunii, pe o măsuță mică de lângă fereastră, răspunsul pe care să-l dea perşilor:

"Dacă vă interesează planurile regelui Agatos trebuie să încep prin a vă spune că nici eu nu le cunosc încă! Dar ştiu sigur că regele nu mai are niciun ban în visteria sa. Micile sale venituri de-abia vor ajunge să-şi plătească oştirea care îi păzeşte hotarele regatului.

De aceea sunt sigur că regele nu va putea înapoia curând cele zece mii de talanți împrumutați, căci nu ar avea de unde. Chiar se vorbeşte pe la colțuri despre asta. Aurul împrumutat a

fost cheltuit în întregime pentru zidirea templului care încă nu a fost terminat. În ultimul timp nu-şi mai poate plăti lucrătorii, şi o bună parte dintre ei s-au revoltat sau se pregătesc de revoltă.

Vă voi comunica la timp tot ce voi afla nou şi care ar putea să vă intereseze.

Prietenul vostru care vă doreşte o grabnică izbândă, Piratos"

Pirotos luă papirusul primit de la perşi şi îl aruncă în foc peste ultimii tăciuni care mai mocneau în vatră. După ce termină de scris, sigilă răspunsul şi, de cum se lumină de ziuă, se opri la templu. Aici, căutându-şi ceva de lucru, se apropie de vasul din care luase mesajul de la "amicii de la Răsărit", îi ridică zăngănitorul capac şi strecură înăuntru pergamentul cu mesajul său de răspuns.

Chinurile din sufletul său nu încetară însă. Îi era nespus de teamă să nu-i fie descoperit mesajul, chiar şi numai întâmplător, de către cineva care ar căuta prin acel vas. De aceea, în timpul ceremoniei sale de dimineaţă îşi aruncă destul de des privirea, cu coada ochiului, spre colţul în care se afla vasul, pentru a vedea dacă nu se atinge altcineva de el. Apoi zile în şir, pe la sfârşitul ceremoniilor, căuta pe ascuns în vas să vadă dacă mesajul fusese ridicat. Dar mesajul se afla tot acolo, aşa cum l-a pus.

A patra zi însă, în toiul ceremoniei, aruncând priviri spre pridvorul templului, iată că văzu un măturător al templului, unul pe care îl cunoştea bine de multă vreme, prefăcându-se a schimba apa din nişte carafe de pe pervazul ferestrei, ridică capacul vasului acela, scoase mesajul şi îl strecură cu abilitate în sân, ieşind grăbit afară. Piratos era cât pe ce să se dea în vileag totul, lăsând baltă ceremonia şi repezindu-se în urma omului care plecase cu mesajul. Îşi învinsese în ultima clipă acest impuls, întorcându-se şi reluându-şi treaba de acolo de unde o lăsă, dar trudindu-se din greu să pară liniştit. Îl cuprinsese o frică fără margini: dacă mesajul său va fi dus regelui iar el va fi demascat?

Trăi asemenea nelinişti câteva zile la rând, până când găsi în vas un nou mesaj:

"Am primit veştile tale. Suntem mulțumiți de ele. Veghează să fii la fel de folositor şi pe mai departe.

Amicii de la Răsărit"

Piratos aproape că nu-şi mai revenea în urma întâmplărilor din ultima vreme. Va să zică, chiar măturătorul de la templu, cel pe care îl ştia de om cumsecade, tocmai el e unealta trădării în slujba perşilor?

Toate gândurile acestea îl făceau să simtă lanțurile din jurul său strângându-se şi mai tare, căci nu mai putea face niciun pas fără să se simtă supravegheat. Avea totuşi consolarea că, chiar şi în această situație, îşi putea arunca răzbunarea sa într-un fel anume pe nesăbuitul rege Agatos.

32

Cerul sterp şi veştejit de lumina chinuitoare a zilei, de praful dunelor de nisip răscolite de copitele nesfârşitelor turme de dobitoace şi de vântul pustiurilor, părea o cupolă de lut încinsă de arşiţa dogoritoare a astrului zilei care frigea ca un cuptor oraşul cel mare, Suza, cetatea de scaun a împăraţilor Persiei. Câmpiile întinse, prăfuite şi pietroase, rareori scoteau la iveală câte un copac întunecat, singuratic şi tremurător, întocmai ca aerul orizontului dogorit de soare.

Pe sub bolţile înalte ale porţilor uriaşe ale zidurilor ce străjuiau întinsa cetate intra în ritm monoton o caravană de aproape o mie de cămile care părea că nu se mai sfârşeşte. Cămilele, zvelte şi răbdătoare, erau încărcate cu lăzi şi baloturi impunătoare, toate albe ori aurite. La fiecare zece una era călărită de câte un negustor în straie bogate, cu turban alb pe cap.

Odată intrate în cetate cămilele luau drumul ulițelor strâmte, printre ziduri şi pavilioane, nimerind şi înghesuindu-se într-o curte largă cât o câmpie întinsă dar insuficientă pentru atâtea suflete. Aici se năpusteau slujitorii care prindeau cămilele de căpăstru şi le descărcau de împovărătoarele lăzi şi baloturi. Alţii, de rang mai înalt, începeau meticuloasa muncă de numărare şi evaluare a bogăţiilor aduse de caravană, muncă ce dura nespus de mult şi care nu dădea semne că s-ar putea sfârşi vreodată.

În acest timp, într-o grădină minunată, cu multe havuzuri de apă curată şi răcoritoare, cu ramuri pline de rod aplecate deasupra aleilor parfumate, cu umbrare de smochin şi viţă de vie, un om se tânguia nemângâiat, smulgându-şi părul din cap şi din barbă şi blestemând zilele care i-au fost date. Durerea lui nu putea

fi alinată nici de comorile descărcate la nesfârşit din caravane, nici de veselia celor cinci sute de neveste din harem, nici de frumuseţea grădinilor şi palatelor sale.

Nefericitul acela nu era nimeni altul decât Arbatis, cel mai mare bogătaş al împărăţiei, cel cu care doar împăratul Persiei se mai putea măsura în avuţie. Arbatis plângea cu lacrimi amare, iar trupul lui masiv se scutura de tremurul bocetului. Şi nu putea fi potolit, căci oamenii lui tocmai i-au adus nefericita veste din ţara lui Agatos, care-l făcea să creadă că imensa cantitate de aur pe care i-o împrumutase acestuia a fost pierdută cu desăvârşire. El, Arbatis, care adunase cu greu averi peste averi, care ţinea atât de mult la fiecare bănuţ, fie el chiar şi de argint, să piardă acum, dintr-odată, atâta avere? Cum de se lăsase prostit într-atâta încât să rişte o cantitate atât de însemnată de aur? S-a lăsat ispitit de dobânda grasă care i-a fost promisă? Nu ar fi fost oare mai cuminte să fi avut răbdare să câştige comori, ca şi până atunci, din negoţ cinstit? Ce i-a trebuit lui câştig fabulos, aşa peste noapte? Cum de reuşise să-l prostească regele acela, Agatos, cu şărlătănia lui? Cum de a fost în stare să se întovărăşească la drum cu bătrânul nătâng Artaban, fără de care poate că nu s-ar fi păcălit într-atât niciodată? Ducă-se în abis de mare acel Agatos, cu templele lui cu tot şi cu moşneagul de Artaban laolaltă!

Colac peste pupăză, ca şi cum sfârşeala şi deznădejdea lui nu ar fi fost destule, pică şi vestea la poarta grădinei sale cum că bătrânul Artaban aşteaptă să fie poftit să intre. Vestea îl mânie peste măsură pe Arbatis care, foc şi pară, răcnea disperat prin toată grădina. Dar, în cele din urmă nu avu încotro şi încuviinţă ca Arbatan să poftească.

Presimţind furtuna, vicleanul Artaban se pregăti sufleteşte îndelung înainte de-a intra pe poarta lui Arbatis. De cum îl zări, Arbatis se porni şi mai tare pe văicăreli:

- Vai, vai, vai! Ce mă fac? Ce mă fac? S-a dus averea mea de râpă! Aoleo! Vai, ce prostie am putut să fac!...

- Hei, omule! Vino-ţi în fire! rosti Artaban, cu curaj.

- Tu m-ai nenorocit, bătrân neghiob ce eşti! Cine mi te-a scos în cale şi m-a pus să las din mână atâta aur? Din cauza ta...

Artaban, simțind că bogătaşul e aproape epuizat de atâta zbucium şi tânguire, îndrăzni să-i mai spună:

- Fii om în toată firea, Arbatis! Nu boci în halul ăsta! Tocmai tu, care ai bogății pe care nici nu le ştii a le măsura vreodată? Tu, căruia îi sosesc neîncetat caravane întregi descărcând noi şi noi bogății, care nici nu mai încap în cetatea asta a ta? Chiar într-atât te-au doborât cei zece mii de talanți?!...

- Oh! Cum poți spune asta, Artaban, neîndurătorule? Cum poți gândi aşa? Pesemne tu nici nu ştii că odată cu cele zece mii de talanți de aur s-a dus şi o parte însemnată din inima mea! Ca şi cum mi-aş fi smuls un mădular şi l-aş fi aruncat la câini! Ce poți înțelege tu din zbuciumul meu?...

- Vezi? Vezi cum eşti?! Dar când te gândeai la câştiguri, două mii de talanți de aur de la cele zece mii împrumutate, doar într-un singur an, atunci inima ta ce spunea?!...

- Nu! Nu-i drept! Căci încă de la început am presimțit tot răul ăsta, cu fanfaronul acela de rege al Atalyei! Tu m-ai împins spre această groaznică nesăbuință!

- Nu mai pune chiar aşa orice la inimă, frate Arbatis! Fii înțelept! Abate-ți gândurile la alte treburi! îl povățui sincer şi cu milă înțeleptul Artaban pe acest fiu al averilor.

Arbatis începu iarăşi să verse lacrimi, ca un copil nepotolit.

- Haide, odată! Fii bărbat! Nu mai boci ca o muiere! Lucrurile încă se mai pot drege! se strădui Artaban să-l împace.

Printre lacrimi şi suspine Arbatis abia reuşi să mai zică:

- Spune-mi tu, care zici că eşti înțelept, cum aş mai putea redobândi măcar o parte din averea pierdută?

Artaban, simțind că acest uriaş Arbatis a început să se înmoaie încetul cu încetul, începu să-l aducă iarăşi, puțin câte puțin, sub influența sa, încercând să-l liniştească:

- Ei, vezi? Începi să-mi placi! Văd semne c-ar începe să-ți vină mintea la loc! De fapt, lucrurile se mai pot schimba, iar soarta

ar putea să-ți surâdă din nou! Gândeşte-te că Agatos nu va îndrăzni să nu-ți înapoieze măcar o parte însemnată din împrumut. Va face tot ce-i va sta în putință să-ți înapoieze aurul. Nu-i dă lui mâna să se pună rău cu perşii! La asta nu te-ai gândit?

- Chiar aşa!... Ce nătâng mai sunt!...

- Ei, vezi! Am dreptate?

- Ai multă dreptate! Totuşi, vezi, dacă Agatos nu mai are putere să adune bănetul risipit... nu văd cum va putea să-mi înapoieze datoria!...

Artaban, pentru a nu-l scăpa din nou pe Arbatis în deznădejdea din care tocmai îl scosese se grăbi să-i spună, din ce în ce mai mângâietor:

- Nu te mai pierde cu firea, frate Arbatis! Aşteaptă puțin până s-or mai limpezi lucrurile! De fapt, încep să-mi apară în minte unele idei...

- Ție? Ce fel de idei?!...

- Ia, ascultă! Ce-ar fi să nu te mai perpeleşti degeaba aşteptând să ți se înapoieze aurul, ci să te duci să-l iei singur?...

- Eu? Cum adică să-l iau singur?...

- Ei! M-am gândit să trimitem oşti care să-l alunge pe regele Agatos de pe tronul său, apoi să-i jefuim țara şi averile...

Văzând ochii mici ai lui Artaban sclipind de lăcomie, Artabis era gata-gata să-şi vină în fire. Totuşi, mai zise, încă neîncrezător:

- Nu, aici greşeşti, bătrâne Artaban! Crezi poate că de dragul nostru îşi va risipi împăratul Persiei oştirea ca să-l pedepsească pe Agatos?

Văzând că interlocutorul său persistă în scepticism aşteptând o minune care să-l lămurească, Artaban îşi unse limba cu miere şi zise:

- Stai! Nu te grăbi, Arbatis! Cunosc eu un mijloc de al îndupleca până şi pe împăratul Persiei ca să lucreze în folosul tău!

- Mă uimeşti, bătrâne! Pe toate le ştii?...

- Eu să nu ştiu? Altfel m-ar mai socoti lumea înţelept? Spre exemplu, ştiu că tânărul nostru prinţ, Kirvan, deşi este asaltat de atâtea propuneri de a se însura cu cele mai strălucite fiice de împărat, ei, bine, tânărul nostru prinţ suferă şi tânjeşte după ochii fetei regelui Agatos, de care s-a îndrăgostit atunci şi aşteaptă un prilej ca să viziteze din nou Antalya...

- Oh! Spui adevărul? Nu-mi vine să cred!...

- Da! Aşa-i, cum îţi spun! Şi mai ştiu că regele Agatos nu şi-ar da fiica nici în ruptul capului de soţie prinţului nostru!...

- Cum?! Ar cuteza să se măsoare cu împăratul Persiei?!

- Da! Vezi bine că ar fi în stare!

- Înseamnă că-i nebun de legat! Dar cum de ştii toate astea?

- Nu mă cunoşti îndeajuns! Am şi eu iscoadele mele în cetatea Atalyei! Ele mi-au dat de ştire că regele acordă mare atenţie acum unui tânăr, unui atenian pe care l-a pus căpetenie de oşti în cetatea sa şi că ar vrea să-i dea fiica de soţie.

- Mulţumesc de aşa ştire, bătrâne Artaban! Dar dacă regele Agatos se va învoi totuşi să-şi dea fiica prinţului Persiei? Atunci, eu cum îmi mai recuperez pagubele?

- Eu n-aş crede lucrul ăsta! Doar ştiu cât de încăpăţânat e regele Agatos!

Arbatis părea, în sfârşit, dezarmat în faţa înţeleptului Artaban. Începu să se mai învioreze şi îşi comunică astfel gândurile prietenului său:

- Ar fi grozav dacă tu, înţeleptule Artaban, ai reuşi să-l îndupleci pe împărat să pornească război împotriva lui Agatos!

- Nu-i aşa? îi zise Artaban surâzând. De fapt ştiu că împăratul Persiei plănuieşte de multă vreme să cucerească toate acele regate până la Marea cea Mare. Iar prilejul oferit de păţania ta cu cei zece mii de talanţi ar fi un pretext grozav!...

- Eşti o comoară de înţelepciune, frate Artaban! Te stimez pentru asta! Totuşi, dacă presupunem că oştile Persiei cuceresc regatul Atalyei, cum crezi că-mi voi putea redobândi averea?

- Iarăşi te grăbeşti, Artabis! Am de gând să mă înfăţişez la împăratul Persiei şi să-l povăţuiesc să pornească degrabă război asupra ţărilor de pe ţărmul apusean al Asiei Mici. Iar ţie, în schimbul averii pierdute, am să-i cer să-ţi lase privilegiul, neînsemnat la prima vedere, de a fi stăpân pe tot negoţul din acea parte a lumii şi pe negoţul corăbiilor de pe Marea cea Mare care, odată luată regilor acelora, îţi va reveni ţie în întregime.

- Să te binecuvânteze zeul nostru Ahura, pentru aşa gânduri bune! Dar de la cine voi câştiga eu banii, de vor fi zdrobite toate acele regate?

- Tot naiv ai rămas! Gândeşte-te că Marea cea Mare este împânzită de drumurile corăbiilor din toată lumea, care duc în ele bogăţii fără de sfârşit. Socoteşte şi tu: dacă trimiţi doar o sută de cămile în fiecare port din cele înşirate pe ţărmul acelei mări şi dacă fiecare ar câştiga măcar un talant într-o lună, gândeşte-te unde ai ajunge numai într-un an!...

- Nemaipomenit! Numai vorbe de aur îţi ies din gură!...

Entuziasmul lui Arbatis creştea fără margini, iar pântecele său uriaş se cutremura de plăcere. Ochii cei mici şi şireţi ai bătrânului Artaban se închideau şi mai mult, în timp ce buzele-i continuau să rostească lucruri nemaipomenite, ca nişte profeţii, despre negoţ, averi şi aur:

- Peste zece ani numai, te văd bogat cum n-a mai fost nimeni pe lumea asta, stăpân peste toate caravanele din pustiuri şi peste toate corăbiile de pe mări. Atunci nu-ţi vor mai încăpea turmele de cămile în cetate şi nici măcar aurul nu-ţi va încăpea în palatele tale! Atunci vei fi fericit împreună cu supuşii şi cămilele tale. Iar leul persan va fi mai puternic ca orice taur din Apus sau tigrul din Bengal sau orice zeu de peste mări!...

- Aşa să mă binecuvânteze zeul Ahura! încheie Arbatis, înclinând într-o parte, a mulţumire şi recunoştinţă, capul său cel mare cu barba neagră şi ţepoasă.

33

După vremurile liniştite şi prospere veniră şi zile grele, de cruntă încercare, pentru regele Agatos şi supuşii săi. De bună seamă, revolta furtunoasă a sclavilor zădărnicise pentru moment desăvârşirea zidirii grandiosului templu. Regele însă nu prea era mulţumit de mersul lucrărilor nici înainte, deoarece mulţimea de meşteri era pricepută mai degrabă să zidească temple obişnuite şi mai puţin în înălţarea unor edificii atât de grandioase. Păreau descumpăniţi de imensitatea coloanelor, de ameţeala înălţimilor şi aveau teamă de întinderea bolţilor. În schimb, erau neîntrecuţi în a cere bani mulţi pentru ceea ce făceau, fără a risca prea mult, fără să cugete îndeajuns la măreţia şi armonia construcţiei. Regele însuşi era nevoit să intervină, cu forţa spiritului său, pentru a da curaj meşterilor şi lucrătorilor şi pentru a-i îndemna să îndrăznească mai mult să se pună, în sfârşit, pe treabă serioasă.

Dar, în acelaşi timp, tezaurul cel mare al visteriei sale începu să scadă îngrijorător. La fel se întâmpla şi cu acea mare cantitate de aur împrumutată de la perşi. Presimţind că visteria se va goli înainte de încheierea lucrărilor la templu regele deveni mai prevăzător. Cheltuia mai puţin, începu să-şi obişnuiască meşterii şi lucrătorii să mai aştepte înainte de a-şi lua plata. O făcea chiar şi pentru motivul de a le încerca voinţa şi răbdarea, reuşind uneori să scape de cei prea avizi de bani şi de cei care le păsa mai puţin de soarta templui. Chiar plănuia să oprească toate lucrările când va fi ajuns la jumătatea celor zece mii de talanţi de aur împrumutaţi de la Arbatis, ca să le reînceapă de îndată ce visteria se va umple din nou la loc. A dat poruncă ca toate corăbiile pe care le-a folosit pentru a căra marmură pentru construirea templului să plece spre

tărâmuri îndepărtate ca să facă negoţ şi să aducă profituri. A mai dat o poruncă, dar tainică, ca aurul ce-i mai rămăsese să fie adăpostit în încăperi ascunse, pentru a nu crea prilejul unor eventuali trădători să cunoască precis starea visteriei sale. Avea de gând să înapoieze lui Arbatis o jumătate din aurul împrumutat, de îndată ce va reuşi să obţină un câştig însemnat de pe urma negoţului pe mare.

Ducea sfaturi permanente la un loc cu sfetnicii săi pentru a găsi mijloace de sporire a veniturilor visteriei prin aşezarea unor noi biruri asupra locuitorilor satelor şi cetăţilor. Aici însă era marele necaz, căci nu puteau mări prea mult birurile întrucât poporul, şi aşa destul de asuprit, n-ar mai fi putut să suporte o nouă povară. Cu toate aceastea, socoti că împrejurările grele o impuneau, deci trebuia încercată şi această cale. Puţinul spor ce s-ar fi putut obţine, i-ar fi folosit pentru întărirea oştirii.

Ani în şir regele îşi apărase ţara prin mijloacele diplomaţiei. Acum însă vedea limpede că treburile oştirilor sale fuseseră un pic neglijate, că cei mai mulţi se învăţaseră să mănânce pâine de pomană, fără a-şi primejdui viaţa pe vreundeva. Ştia că oştenii se dezvăţaseră să lupte, că nu erau antrenaţi suficient de bine şi că săbiile şi scuturile le erau ruginite iar dezordinea era evidentă. De aceea dădu poruncă hotărâtă ca armata să fie reorganizată iar oştenii să fie instruiţi şi disciplinaţi.

Ştirile neliniştitoare nu s-au lăsat prea mult aşteptate. Dintre toate cele rele, una era foarte gravă: perşii începuseră să se războiască cu câteva din măruntele regate de pe coasta apuseană a Asiei Mici, încercând să le cotropească. Aceste regate, în loc să se unească şi să se apere împreună, au fost surprinse în războaie crâncene, învrăjbite unele împotriva altora, slăbindu-se astfel puterea lor comună. Starea lor era, aşadar, nespus de gravă.

Într-o zi sosi o veste tristă, care îl posomorî cumplit pe regele Agatos: perşii, aflaţi în război cu regele Antiohiei, ieşiră învingători, ocupaseră cetatea de scaun a regelui şi pustiiră oraşul, trecând totul prin foc şi sabie. Bogăţiile cele mari ale oraşului

fuseseră jefuite, locuitorii prinşi şi vânduţi ca robi în pustiurile îndepărtate ale Persiei.

Ceea ce neliniştea cel mai mult în urma acestei veşti era faptul că perşii ajunseseră la mare, punând stăpânire şi pe corăbiile din porturi. Acum deveniră un duşman de temut, începând să ameninţe marea, să prade corăbiile şi să dea foc cetăţilor. Şi nu găsea nimeni un mijloc prin care să le stea împotrivă.

Vestea dădu ocol tuturor ostroavelor şi porturilor de la Marea cea Mare, aducând panică şi jale în inimile locuitorilor de pe aceste meleaguri. Oamenilor începea să le fie teamă să mai iasă pe străzi, ţineau deseori închise obloanele ferestrelor, chiar şi în mijlocul zilei. Începuse să sosească zvonuri că oştile perşilor porniseră spre Apus. Iar oraşele din Asia Mică, rând pe rând, cădeau în mâinile năvălitorilor şi nimeni nu reuşea să-i oprească.

Aflând aceste veşti cutremurătoare regele Agatos porunci să înceapă pregătirile de apărare. Trimise oştirile sale în trecătorile dinspre munţii Taurus ca să preîntâmpine năvălirea duşmanilor şi să păzească coastele mării dinspre răsărit. Porunci ca toate corăbiile care se aflau ancorate aproape de ţărmurile Atalyei să fie echipate cu luptători vrednici, care să încerce să reziste atacului corăbiilor persane. Mai porunci să fie ascunse, în locuri tainice, comorile cele mai însemnate din palate şi temple, statuile şi obiectele de preţ, iar porţile să fie ţinute închise şi să nu poată ieşi nimeni prin ele fără a fi cercetat. A sporit numărul oştenilor din paza personală, la fel şi al străjilor de pe meterezele cetăţii. Apoi a trimis soli spre ţara vecină, Lycaonia, unde domnea socrul său, stabilind o alianţă cu armatele sale. A mai trimis şi alte solii către regii ostroavelor de peste mare, cerându-le sprijin.

Şi, ca şi cum n-ar fi fost destule veşti de nelinişte şi panică, iată că în portul Atalyei apărură două corăbii din Antiohia, scăpate prin nu se ştie ce minune de furia perşilor, încărcate ochi cu refugiaţi: oşteni, femei, copii, chiar şi răniţi, care cerură cu toţii regelui Agatos îndurare şi adăpost în cetatea sa. Regele nu putea

rămâne nepăsător la aşa nenorocire şi porunci ca refugiaţii să fie primiţi şi adăpostiţi.

Cei scăpaţi prin fugă din Antiohia, cuprinşi de spaimă, povesteau grozăvii din războiul cu perşii şi peripeţii cumplite pe mare. Poporul din Atalya, adunat în număr mare să asculte aceste întâmplări, se înduioşă trecând să-i ajute pe fugari cu toate cele trebuincioase. Totuşi, pentru a nu spori şi mai mult panica în cetatea sa, regele porunci ca cei din Antiohia să fie ţinuţi deoparte şi să nu mai pomenească nimănui grozăviile îndurate.

Zidurile cetăţii au fost pregătite cu toate cele necesare pentru a ţine piept vreunui potenţial atac al duşmanilor: pietre, vase cu smoală, sulițe, săgeţi, aruncătoare.

Printre cei ce trebuiau să apere zidurile se afla şi Adoris cu cei o sută de oşteni ai săi. El îşi făcea conştiincios datoria. Veghea permanent poarta cea mare a cetăţii, îşi antrena zilnic soldaţii, se purta omeneşte cu ei, dar se şi bucura de mare încredere în rândul lor.

34

Şuvoaiele înviorătoare ale ploii de amiază fuseseră înghiţite de pământul avid. Norii fugari se risipiră iar cerul senin şi liber promitea o după-amiază liniştită şi plăcută. Astrul zilei, cel cu nesfârşite nuanţe de foc alb, îşi revărsa cu generozitate razele cristaline de lumină ce iscodeau harnic perdelele de ramuri şi frunze din desişul pădurilor de leandri şi chiparoşi.

Pătruns de măreţia de excepţie a naturii din acea după-amiază, Adoris privea cu evlavie bogăţia frumuseţilor din jurul său, asculta trilurile avântate ale păsărilor jucăuşe dintre ramuri, urmărea ardoarea cu care nenumăratele insecte din poiană îşi înplineau eternele lor îndeletniciri, admira ademenitoarele sclipiri ale picăturilor de rouă din iarbă şi ramuri, trecute în vileag de razele iscoditoare ale soarelui. Şi, fascinat de sclipirile din jur, de zumzetul insectelor, de ciripitul păsărilor, se simţea ca un copil rătăcit pe pajişte, care uitase să se ducă acasă continuându-şi joaca, şi care visează doar cum să descopere o scară pe care să urce spre cupola cerului albastru.

Din marginea pajiştii se putea vedea către vale o altă privelişte de vis. Acolo jos, aproape de ţărmul mării, printre tulpinile pinilor de culoarea smaraldului strălucea silueta zveltă de marmură albă a unui templu somptuos. Pescăruşii, cu marginile aripilor sclipind în reflexe azurii planau acrobatic deasupra acestuia şi deasupra ţărmului şi se pierdeau peste întinderile valurilor lucitoare.

Era încă vrăjit de tainele nesfârşite pe care natura generoasă i le dezvăluia în acea zi, ca pe un privilegiu. Totuşi, inima sa tânără aştepta cu ardoare ivirea unui semn luminos, ca o

scânteie ce aprinde dintr-odată totul, răsărind undeva printre florile din pajişte sau scânteind printre ramurile pădurii.

Iată, colo în vale, la marginea aleilor verzi, acel semn răsări. Precum un Apollo cu aripile întinse, Adoris îşi luă zborul de sus şi în câteva clipe braţele sale cuprinseră făptura mlădioasă a unei zeiţe tinere, adorabile, cu inima fremătând de iubire.

După ce o îmbrăţişă cu avânt începu s-o admire cu încântare. Da, era ea, Kromia, cu acelaşi chip minunat, cu aceeaşi privire înfiorată! Şi totuşi, apărea altfel de fiecare dată. Uneori părea un copil alintat căruia îi place să se împodobească punându-şi flori în păr şi veşminte cu voaluri. Se simţea în voie jucându-se, zburdând, ascultând tot felul de lucruri copilăreşti. Alteori părea maiestuasă, rafinată, emanând puritate şi frumuseţe. Devenea elegantă, transpusă în visări sublime, îmbujorată de pasiune, pură ca un crin, inspirând celor din jurul ei acea nelinişte pe care adoratorii o simt mereu.

Revenindu-şi din emoţia îmbrăţişării privi cu dragoste în ochii lui Adoris şi-i zise:

- În braţele tale m-ai purtat sau a fost un zbor spre cer?

Iar Adoris, admirând cu încântare şi patimă chipul suav şi dulce al fetei, îi răspunse:

- Într-adevăr, Kromia, şi eu cred că a fost un zbor până în înaltul cerului!

Kromia era fericită. Veşmântul ei alb, diafan şi imaculat, punea în evidenţă şi mai mult noblețea trăsăturilor de o perfecţiune zeiască, făcând-o cea mai desăvârşită fiică de rege. Adoris era mistuit de bucuria supremă a unui pământean, văzând-o atât de nobilă, înfiorată de dragoste şi fericită alături de el. Kromia, la rândul ei, începea să înţeleagă farmecul ademenitor al acelor legende şi poeme care îl descriau pe Apollo, zeul cel frumos, căci privindu-l pe Adoris vedea că iubitul ei, chiar dacă nu era un zeu adevărat, avea farmecul şi frumuseţea lui Apollo. Cât de delicat şi de bun la inimă era acest tânăr din Atena!

- Te aşteptam cu nerăbdare! Simțeam că mă sfârşesc de dor! îi şopti Adoris, continuând să-i privească cu dragoste chipul.

- Şi eu am aşteptat cu nerăbdare să treacă ploaia şi să pot veni! răspunse cu aceeaşi pasiune Kromia, înfiorată de plăcerea de a-şi simți mâinile cuprinse în mâinile calde şi prietenoase ale lui Adoris.

În mijlocul acestor splendori ale naturii Kromia părea simbolul vieții şi al frumuseții. Privind în jur, ochii ei scânteiau de fericire. Redeveni copilul jucăuş, dornic să le afle pe toate.

Văzând-o veselă şi fericită, Adoris îi zise:

- În timp ce te aşteptam am admirat cât de darnică este natura şi cât de desăvârşite sunt toate făpturile ei. Şi totuşi, chiar în mijlocul unei privelişti ca aceasta, un om n-ar putea să afle ce-i adevărata frumusețe de n-ar avea prilejul să te vadă pe tine măcar o singură dată!

- Să te cred? Poți să-mi spui ce nu era perfect la natură de n-aş fi apărut eu? îl întrebă Kromia zâmbind, cu o fină nuanță de cochetărie pe chipul ei de copil.

Adoris protestă cu înflăcărare:

- Cum? Fără tine? Nici nu-mi pot închipui! Ar fi fost precum zorii unei zile fără răsăritul soarelui, precum o sărbătoare fără cântece, precum o arenă de teatru fără actori, sau precum o victorie fără cunună de lauri, sau încă precum un vas frumos fără vin, sau încă precum o casă frumoasă fără copii...

- Ah, cât eşti de generos, iubitul meu! Văd că ai prefera să te lipseşti de toate cele câte ai rostit, numai să mă vezi pe mine! continua ea să-l ispitească, cu acelaşi chip voios care o prindea atât de bine.

Dar Adoris continuă să-i declame înflăcărat:

- De-ai şti cât însemni tu pentru mine! Ca să te pot vedea în fiecare zi aş putea sta singur într-un pustiu, fără apă, fără flori, fără iarbă, fără cântecul păsărilor. Iar privind în ochii tăi aş vedea un univers în culori, aş simți răcoarea unui izvor de munte şi, mai ales, căldura prieteniei. Glasul tău, şoptindu-mi dulci vorbe de

dragoste, ar fi mai presus de cântecul păsărilor. Iar tu, Kromia, zeiță cu fața îmbujorată, cu mijlocul mlădios şi brațele delicate, eşti mai presus de orice floare, de orice vis, eşti un ideal născut din dragoste şi perfecțiune!...

Kromia, era atât de fericită auzindu-i vorbele alese, încât îi zise în cele din urmă:

- Ajunge, Adoris! Încep să cred că mă iubeşti într-atât de-ți par mai frumoasă ca însăşi natura!...

Adoris se înduplecă cu greu să-şi încheie avalanşa de declarații şi complimente pe care le rostea cu cea mai pură sinceritate. Privind mereu în ochii iubitei sale era mult prea convins că avea dreptate în tot ce spunea. Şi nu găsea atâtea cuvinte câte ar fi avut nevoie pentru a descrie farmecul ochilor ei. Erau o nesfârşită feerie de culori şi lumini, de sinceritate şi noblețe, de seninătate şi melancolie. Păreau că reflectă imaginile vii ale pajiştilor verzi din preajmă. Acea lumină verde, vie şi plăcută era fascinantă, mai ales datorită scânteierilor aurii din irişi. Ochii ei se armonizau perfect cu întreaga făptură, cu părul ei negru şi lucios, peste care era aşezată cu grijă diadema de aur şi diamante ce-i punea în evidență noblețea regească. Kromia, ar fi fost superbă chiar şi fără aceste podoabe, dar ea, în chochetăria sa parcă de copil, dorea să dea strălucire de excepție zilelor în care se întâlnea cu Adoris!

Văzând-o frumoasă şi fericită, veselă şi zburdalnică, Adoris o privea cu adâncă fascinație, gândind dacă el merită cu adevărat să iubească şi să fie iubit de ea. Cu ce era el mai bun decât ceilalți pentru a o merita?

Însă ea era atât de fericită! Îi era atât de drag să fie lângă Adoris, să-i vadă chipul frumos şi bunătatea zeiască a inimii sale! Întreaga ei făptură se simțea la adăpost în inima lui care, prin dragoste, dovedea îndeajuns că este un protector ideal pentru ea.

Privindu-i neîncetat chipul Kromia îşi apropie fața ei caldă de emoție, cu ochi arzători, atingând obrajii lui Adoris cu genele ei lungi. Acesta o cuprinse în brațe şi o strânse cu gingăşie la piept.

Braţele ei îi înlănţuiră umerii, iar ochii i se înălţară lângă ochii lui negri şi aprinşi.

Trăiau împreună bucuria îmbrăţişării, mângâierea genelor lungi şi catifelate, unduirile buclelor mătăsoase ale părului, răsuflarea întretăiată de emoţie a fiinţei dragi.

Şi-ar fi dorit ca acele clipe să nu se mai sfârşească, căci ce poate fi mai de preţ decât ochii apropiaţi strălucind de emoţie, căldura buzelor şi îmbrăţişările ameţitoare pe care le primeşti în dar de la fiinţa iubită? Adoris cuprinse cu mâinile lui mijlocul subţire şi fragil al Kromiei. Ea îi mângâie faţa cu palmele. Se priveau la nesfârşit unul în ochii celuilalt. Erau atât de scumpe clipele acestea, că nici nu îndrăzneau să-şi vorbească pentru a nu le întrerupe.

Simţind-o aproape de el, mângâietoare şi caldă, cu formele făpturii ei atât de perfecte, admirându-i pieptul pe care veşmântul alb şi imaculat tresărea uşor când respira făcând să i se întrevadă formele gingaşe ale sânilor şi liniile cu curburi ideale ale umerilor şi gâtului, Adoris căzuse într-atât în extaz încât, după un timp, se decise să-i spună:

- Kromia, oare pot spera vreodată să fiu alesul definitiv al inimii tale?

Ea auzind aceste cuvinte pătrunse de căldură şi dragoste, îi răspunse cu neţărmurită candoare:

- Inima mea te-a ales pe tine, Adoris, de mult, de când te-am văzut întâia oară!

El o cuprinse iarăşi în braţe, ca pe cea mai sfântă comoară de care nu vroia să se mai despartă şi-i rosti, cu o infinită bucurie:

- O! Nici nu pot crede acest lucru! E ceva prea mult şi prea măreţ ca să merit asta!

Ea îl mângâia cu aceeaşi dragoste şi-i spuse emoţionată:

- Tu meriţi din plin iubirea mea! Fie chiar şi pentru acea clipă când te-am văzut întâia dată în temniţa aceea întunecată. Deşi erai cuprins de deznădejde, de cum m-ai văzut, privirea ta m-a divinizat, am simţit pe deplin asta, căutând să mă mângâie şi să mă

protejeze. Pentru acest motiv, inima mea te-a ales pentru veşnicie chiar de atunci…

Adoris, pentru a înlătura şi ultimele umbre de îndoială, mai zise:

- Frumoasă şi prea adorată zeiță, mi-aş da bucuros viața pentru tine!...

Kromia continua să-i alunge gândurile de neîncredere, mângâind cu dragoste fața şi şuvițele negre ale părului şi-i spuse:

- La tine am simțit chiar de la început acea protecție, acea grijă care mă face să mă încred pe deplin în tine. Stăruința şi devotamentul tău mă convinge că alături de tine voi fi fericită, că îmi vei apăra ființa, gândurile, idealurile...

- Sunt copleşit de mângâierile şi de vorbele tale pline de iubire, încât simt că n-aş putea trăi fără ele. Mi-e teamă totuşi, că regele, tatăl tău, va avea alte gânduri pentru viitorul tău. Ce m-aş face într-o asemenea situație?

Văzându-l atât de zbuciumat de asemenea îndoieli, Kromia simți cu putere cât îi este de drag:

- Nu te nelinişti, iubitul meu! Din sinceritatea şi delicatețea cu care au grijă de mine părinții mei, îmi dau seama că sunt mulțumiți de alegerea mea şi că te iubesc şi pe tine ca pe un copil al lor!...

- Kromia, de-ai şti câte nelinişti îmi alungi din inimă rostind aceste cuvinte! Şi totuşi, cum pot fi sigur de intențiile lor, dacă nu i-am auzit niciodată exprimându-şi astfel gândurile?

- Eşti neîncrezător precum un copil! Oare nu-mi cunosc eu mai bine părinții? Oare nu-mi ştiu şi ei dorințele mele? Crezi că dacă n-ar fi mulțumiți de tine, am fi putut să stăm împreună, aici, nestingheriți, pe această pajişte minunată?

- Da, ai dreptate. Poate că aşa stau lucrurile! Oh, cât de bun e cerul cu mine! spuse el, îmbrățişând-o din nou.

Îmbătat de fericire se uită în ochii ei şi adăugă:

- Ce minune! Hai să ne plimbăm puțin pe pajişte!

O luă de mână şi porniră veseli pe alee. Ea se oprea ici şi colo, privea florile şi le mângâia. El făcea la fel, tot atât de bine dispus ca ea. Se priveau în ochi, se dezmierdau şi se îmbrăţişau. Au ajuns astfel la marginea pajiştii de unde se putea vedea splendida panoramă a mării.

- Îţi place să priveşti marea? o întrebă Adoris.

- Sigur că-mi place! Marea înţesată de doruri călătoare!... răspunse ea, încântată de frumuseţea la care privea.

Un vânt cald, ca o adiere, începu să fie simţit dinspre ţărm. Stropii de rouă de pe pajişte se uscară demult. Acum cerul deveni de un albastru intens. Marea deveni şi ea albastră. Sub cerul de o puritate desăvârşită se vedeau valuri uşoare, ca nişte unde perfecte. Doar ici-colo se ridicau creste înspumate din albul acela pur. Priveau cu încântare marea. De la o vreme însă, ochii lui Adoris nu mai încetau să-i privească, cu fascinaţie, pe cei ai iubitei sale.

- Kromia, văd o minune! Ce se întâmplă cu ochii tăi?

- Ochii mei? Vezi tu ceva deosebit în ei? rosti ea, surâzând, părând că înţelege nedumerirea lui.

- Ştii că ochii tăi au devenit acum albaştri? Până acum am crezut că ochii tăi sunt verzi!

- Cum îţi plac mai mult ochii mei, verzi sau albaştri? îl întrebă ea cu alint.

- Eşti sublimă în toate ipostazele! Mă fascinează într-atât de mult acest farmec deosebit al ochilor tăi, încât îmi par că sunt adevărate minuni!

Ochii Kromiei deveniră într-adevăr albaştri, întocmai ca cerul şi marea, de un albastru intens şi luminos, ca nişte raze vii. Să aibă oare ochii ei câteodată aceste reflexe, amintind de ochii frumoşi, albaştri, ai mamei ei?

Adoris nu se mai sătura admirând schimbarea miraculoasă a ochilor ei. Într-un târziu ajunseră la un loc de popas de unde puteau vedea toată splendoarea oraşului şi a portului. Aşezaţi pe o bancă îşi povesteau o mulţime de întâmplări din viaţa lor. Aşezând capul de umărul lui Kromia îi zise:

- Te rog, Adoris, povesteşte-mi ceva despre Atena, oraşul în care ai crescut.

- Ce anume să-ţi vorbesc? Despre case, temple, oameni?

- Despre oamenii de acolo.

- Oameni? Sunt aceeaşi oameni ca în orice cetate, ca şi pe aici. Doar că sunt ceva mai grăbiţi şi, poate, din acest motiv, ceva mai nervoşi...

- Şi le plac legendele, poemele, teatrele?

- Da, desigur! Atenienii îşi iubesc foarte mult arenele din cetatea lor. Au zeci de teatre, poeţi talentaţi care compun poeme, vestite în toată lumea, atât de frumoase de par oferite în dar chiar din Olimp.

Kromia închise uşor genele imaginându-şi cum ar putea arăta acele teatre din Atena cu lume multă şi actori iscusiţi.

- Dar casele cum arată?

- Casele? Unele sunt impozante, somptuase, cu faţade ornamentale cu coloane şi porticuri, poleite cu aur, înconjurate de alei şi statui. Dar sunt şi altele mai mici şi mai prăpădite, înşirate de-a lungul unor uliţi strâmte, în care locuiesc cei săraci...

- Spune-mi, ce se învaţă de obicei în temple?

- Acelaşi lucru ca şi pe la voi! Doar că mai sunt unele temple mai deosebite, numite şcoli, unde o ceată de învăţători tineri se adună în jurul unor dascăli bărboşi şi în vârstă care-şi zic filosofi şi care vorbesc în silogisme, în cuvinte preţuite, rostesc şi analizează mari adevăruri, despicând cuvintele ca şi când ar găsi nestemate în ele!

Kromia se înveseli iarăşi. Îi plăcea glasul lui Adoris, îi plăcea să-l asculte. Într-adevăr, minunată trebuie să fie Atena. Ochii ei continuau să trimită raze albastre de lumină, privea marea cu nostalgie dar şi chipul lui Adoris.

- Ştii la ce mă gândesc, Adoris?

- La ce, iubita mea?

- Să presupunem că într-o zi ne vom uni destinele şi vom fi împreună. Te-ai gândit în ce ţară vom locui?

- Pentru mine n-are importanță! Voi fi la fel de fericit oriunde aş fi în lume, doar dacă aş fi cu tine!

- Ce bun eşti, Adoris! Totuşi, nu ți-e dor de ai tăi?

- Ba da. Nici nu-ți imaginezi cât de mult îmi doresc să-i revăd!

- Atunci, cum poți să stai atât de departe de ei?

Adoris fusese oarecum surprins de aceste gânduri, căutând dezlegare în ochii luminoşi ai iubitei sale. În cele din urmă îi spuse cu seninătate:

- Înainte de cununia noastră vom face o călătorie lungă, într-o corabie, până la Atena. Acolo vei cunoaşte oraşul şi părinții mei. Fără îndoială, vor fi foarte fericiți să te ştie soția mea.

- Ah! Cât îmi doresc o călătorie până la Atena! Nici nu-ți închipui!

- Va fi întocmai cum vrei tu! Totuşi, ca să fii mai fericită, voi accepta să locuim în cetatea tatălui tău. Dar vom folosi toate prilejurile de a călători cât mai des până la Atena.

Kromia se bucură de generozitatea lui. Îl îmbrățişă cu patimă, zicându-i:

- Te iubesc mult, zeul meu!

- Şi eu te iubesc la fel de mult, zeița mea frumoasă!

Soarele se pregătea să apună, dar tinerii încă nu se îndurau să se despartă. Dinspre palatul regelui sosiră două fete zglobii, prietenele Kromiei, care aduseseră poruncă din partea suveranilor:

- Regele şi regina poruncesc ca tinerii să vină în palat, căci se lasă răcoarea serii!

35

Un vânt puternic şi ascuţit se pornise dinspre mare, tulburând liniştea valurilor. Catargele corăbiilor şuierau, prevestind tristeţe şi nelinişte. Aidoma catargelor, siluetele înalţilor chiparoşi şi platani ce străjuiau culmile colinelor se clătinau adânc, foşnind puternic, adormitor şi trist.

Pe aleile şi cărările oraşului vântul puternic ridică cu de-a sila scaieţii, veştedele ramuri, frunzele şi colbul aruncându-le prin şanţuri, cuprinzându-le în vârtejuri violente şi ducându-le mai departe peste câmpuri, în pustietăţi.

Spre seară vântul se mai potoli. Dar zarea cerului în amurg se întunecă laolaltă cu noiane de nori negri şi înspăimântători, care întetiră negura de deasupra oraşului. Apoi primele picături de ploaie începură să lovească acoperişurile uscate ale caselor.

Dar nu furtuna şi zbaterile corăbiilor ancorate în port erau cele care răspândeau atâtea nelinişti în sumbrele case scufundate în întuneric din care arareori clipocea câte o lumină slabă a opaiţelor de undelemn, cât veştile neliniştitoare care începeau să se furişeze în oraş, de pretutindeni.

Mai întâi se răspândi ştirea cum că oştile perşilor porniră în puhoi mare spre apus cu gândul de a cuceri cetăţile cele multe de la mare. Regele Agatos, aflând aceste ştiri, îşi pregăti oştirile şi instală grosul lor în trecătorile dintre munţi ca să împiedice năvălirea perşilor în ţara sa.

Aşa după cum se zvonise, oştile perşilor nu întârziară să apară la hotarele ţării lui Agatos. Au apărut în şiruri nesfârşite şi îşi făcură tabără chiar în preajma oştilor lui Agatos.

Câteva zile la rând cele două oştiri s-au tatonat reciproc, dar au rămas faţă în faţă, neîndrăznind niciuna să declanşeze marea ofensivă. Numai că, în timp ce tabăra regelui Agatos rămânea constantă, atâta câtă era, cea a perşilor se tot înmulţea de la o zi la alta. Apoi se porniră luptele. Şi nu se poate spune că oştile lui Agatos nu se luptară vitejeşte pentru apărarea trecătorilor.

Totuşi, cetele de oşteni aflaţi în slujba lui Agatos se răreau, pe când cele ale perşilor creşteau într-una. Luptele deveniră dârze, asalturile călăreţilor au fost cumplite, carele de luptă se izbeau, se răsturnau, caii nechezau şi o luau razna peste câmpuri.

Dar oştile perşilor găsiră şi alte poteci şi se strecurară în număr mare în spatele trecătorilor. Oştenii lui Agatos au fost încercuiţi, înfrânţi şi se risipiră care încotro, cei mai mulţi găsinduşi sfârşitul în acele tragice bătălii.

Puhoiul călăreţilor perşi cotropeau întreg câmpul de luptă, copleşind cu numărul lor toate cetele oştirii lui Agatos care încercau să se retragă. Satele şi câmpurilor regatului au fost cotropite, jefuite, arse, iar nefericiţii locuitori care mai scăpaseră cu viaţă s-au împrăştiat în lumea mare.

În cetate se ştia încă prea puţin despre dezastrul oştilor lui Agatos. Mulţi mai credeau că luptele se mai dădeau cu îndârjire pe undeva. Totuşi, cetatea fusese bine pregătită pentru apărare, în eventualitatea că perşii vor ajunge chiar sub zidurile ei. Se ştia că acest război va fi unul lung şi crâncen. Locuitorii cetăţii mai nădăjduiau ceva sorţi de izbândă. Regele Agatos însuşi, aflând dezastrul oştilor sale, veghea cu nelinişte câmpul dinspre miazănoapte de zidurile cetăţii. Spera să vadă apărând în zare măcar mici rămăşiţe din oştirea sa, care ar fi trebuit să se refugieze la adăpostul zidurilor cetăţii. Dar în loc de oşteni, spre cetate soseau cete de ţărani înspăimântaţi, cu copii şi cu vite, implorând adăpost. Pe cât a fost cu putinţă, regele le-a îngăduit acestor nefericiţi să fie adăpostiţi în cetate, deşi, la drept vorbind, ar fi preferat ca în locul acestor guri în plus de hrănit şi de păzit, să fi adunat în cetate mai mulţi apărători.

Bătrânul Meneus îşi luă în serios rolul de apărător al cetăţii. Îşi orândui ostaşii pe meterezele zidurilor, mai ales în preajma porţilor dinspre intrarea în oraş. De asemenea, avusese grijă să sporească numărul străjilor în preajma templelor şi palatelor regelui. Paza vigilentă era strict necesară, pentru a preveni faptele unor uneltitori care ar fi putut prilejui multe nenorociri cetăţii.

Meneus îi încredinţă lui Adoris şi oamenilor săi un rol de seamă în apărare, anume păzirea porţii mari de la intrarea în cetate. Avea mare încredere în virtuţile şi devotamentul lui, deşi ar fi vrut să-l menajeze mai mult. Dar la ce ar fi folosit să-l cruţe, dacă perşii ar pătrunde în cetate iar locuitorii Atalyei ar cădea în mâinile lor?

În faţa primejdiei templele nu au rămas nepăsătoare. Preoţii nu mai pridideau să aducă jertfe zeilor şi să rostească vorbe de încurajare sutelor de nefericiţi ce-şi căutau alinare şi speranţă în rugăciunile lor.

Piratos, slujind în templul lui Zeus, făcea la fel, deşi cineva mai atent ar fi putut să-şi dea seama că era mai degrabă o prefăcătorie decât un lucru adevărat efortul lui de a încuraja lumea. Urmărea atent toate mişcările şi dispoziţiile regelui, ori de câte ori acesta venea în templu pentru a implora zeii să-i salveze cetatea şi ce a mai rămas din regatul său.

Regele cugetase îndelung asupra mijloacelor prin care îşi putea apăra cetatea, în pofida faptului că perşii, înainte de a ajunge la graniţele ţării sale, cuceriseră multe ţări şi cetăţi, unele din ele chiar bine apărate. Spera încă să primească ajutoare din ţara Lycaoniei ori din ţările prietene de peste mări cu care, desigur, şi-ar spori şansele să reziste şi chiar să-i înfrângă pe duşmani.

S-a gândit chiar şi la posibilitatea refugierii pe mare, folosind numeroasele sale corăbii din port. Dar asta ar fi însemnat laşitate curată, abandonarea în mâna duşmanilor a tuturor templelor şi palatelor sale atât de sârguincios zidite, pe care hoardele perşilor le-ar preface degrabă în ruine, dărâmând şi trecând totul prin foc. Era decis să apere cu orice preţ rodul străduaniei sale şi a poporului

său, căci pentru el nici nu exista altă raţiune decât aceea de a-şi apăra, chiar şi cu preţul vieţii, tot ceea ce era proprietatea lui.

Piratos jubila în sinea lui văzând cât de pios devenise regele în ultimul timp, de când cetatea Atalya era ameninţată să fie cucerită de perşi. Abia aştepta un prilej de a-şi da arama pe faţă, să treacă făţiş de partea duşmanului. Abia atunci răzbunarea sa va fi completă. Şi nu se putea spune că speranţele sale erau deşarte, de vreme ce primise de curând un mesaj încurajator din partea "Amicilor de la Răsărit", mesaj care suna astfel:

"*Ajută-ne să-l răsturnăm pe regele Agatos. Perşii te vor ocroti şi te vor aşeza bazileu pe tronul cetăţii Atalya, căci meriţi din plin şi ne-ai fost de mare ajutor până acum. Fă deci mai departe tot ce poţi ca să ne ajuţi să cucerim cetatea.*

Nu uita că «Amicii de la Răsărit» au nevoie de tine!"

Nu se putea afirma că Piratos se încredea prea mult în perşi, însă flatat într-atât pentru serviciile pe care le aducea acestora, se simţi nespus de măgulit de ispititoarele promisiuni ale străinilor. Cu mintea sa vie şi iscoditoare, apreciase deja că resursele apărării cetăţii Atalya, în cazul unui asediu, erau foarte puţine şi simţea coarda neliniştii întinsă la maxim. Ce ar fi putut face totuşi ca să destrame cât mai repede baza de apărare a oraşului? Chibzui adânc la acest subiect, timp de câteva zile şi, în sfârşit, se decise să ticluiască perşilor următorul răspuns:

"Ce îmi cereţi voi este greu de înfăptuit, iar eu îmi risc viaţa! Totuşi, răsplata pe care mi-o făgăduiţi mă ispiteşte atât de mult, încât m-am decis să vă ajut în orice condiţii şi nu mă voi simţi răzbunat pe deplin, dacă nu-l voi vedea pe îngâmfatul de Agatos alungat de pe tronul său.

Mă bazez pe următorul plan: să strecurăm în cetate nişte presupuşi refugiaţi din Antiohia, scăpaţi de naufragiu, care să

scoată veşti despre corăbii nenumărate ale voastre care se apropie de portul cetății Atalya. Ar fi de aşteptat ca vestea asta să stârnească mare panică în cetate".

Pesemne că pentru perşi nici că se putea găsi o idee mai potrivită, de vreme ce, a doua zi, fuseseră pescuiți în mare trei inşi agățați de o barcă spartă şi care se căzneau să ajungă la țărm. Cei trei presupuşi naufragiați aveau graiul şi hainele ce aduceau cu ale unor cetățeni din Antiohia. Începură să înşire prin port o poveste tragică despre o corabie fugită din Antiohia în flăcări, care a rătăcit timp de mai multe zile pe mare şi care, distrusă de furtună, s-a scufundat şi numai cei trei reuşiseră să se salveze. Descriau cu groază dar şi cu multe detalii pădurile de catarge ale corăbiilor persane pe care le văzuseră îndreptându-se spre apus şi care, din moment în moment, amenințau să acosteze pe țărmul Atalyei.

Groaznica poveste fusese ascultată de mulțime cu gura căscată. Naufragiații au fost duşi de îndată în cetate unde li s-au alăturat celorlalți refugiați antiohieni. Aceştia reamintindu-şi împrejurările tragice prin care trecuseră înainte de a fugi din cetatea lor pârjolită, se cutremurară de groază auzind că perşii se îndreaptă cu flota lor spre Atalya. Un atac al perşilor de pe uscat ar mai fi dat încă nişte şanse dar unul de pe mare le-ar fi năruit şi cea mai mică speranță de salvare. Înspăimântați, se înfățişară la regele Agatos implorându-l să fie lăsați să plece din cetate, împreună cu corăbiile pe care veniseră ca refugiați, spre alte tărâmuri mai sigure, acum cât mai era încă timp.

Regele nu se gândi să-i oprească. Cele două corăbii au fost pregătite de plecare, încărcate ochi cu refugiații antiohieni, apoi au pornit în voltă pe marea care încă era în stare să le asigure liniştea.

Dar pânzele mari şi albe ale celor două corăbii ce se îndepărtau de țărmul nesigur al Atalyei fuseseră doar nişte scântei care au reuşit să aprindă spiritele şi să amplifice şi mai mult neliniştea locuitorilor din ținut. Amenințarea cu invazia perşilor de pe mare reuşise să stârnească atâta patimă încât forfota devenise

de-a dreptul insuportabilă. Aşa se face că, în noaptea care a urmat, câteva corăbii se făcură nevăzute la dosul întunericului cu întregul lor echipaj şi cu o mulţime de pasageri adunaţi ad-hoc pe ele în mare taină. Fuga pe mare molipsi întregul oraş, înspăimântat de iminenţa unui dezastru, aşa că, până în dimineaţa zilei următoare n-a mai rămas nicio singură corabie în port. Doar ici-colo se mai vedea vreuna abandonată, împotmolită lângă maluri. Dispăruseră totodată şi o bună parte dintre cele mai neînsemnate ambarcaţiuni.

Nu putea stăvili nimeni nebunia celor care fugeau, care se agăţau disperaţi de orice corabie, de orice barcă, căutând să-şi salveze viaţa şi cele câteva bunuri agonisite cu trudă.

Nu se poate povesti îndeajuns jalea celor rămaşi în cetate, în portul pustiu, fără nicio corabie. Cine va mai apăra portul? Numărul şi aşa mic al apărătorilor scădea şi mai mult. Chiar şi oştenii de pe ziduri se răriră îngrijorător de mult.

La două zile de la fuga corăbiilor, din înălţimea turnurilor cetăţii începură să se vadă în depărtare nori de praf. Apoi trâmbele de praf se mutară în câmpiile din faţa cetăţii şi, în scurt timp, începură să se ivească cete mari de călăreţi apropiindu-se de zidurile cetăţii. S-au oprit însă nu departe de ziduri şi au descălecat să-şi întindă taberele. Din spatele lor soseau alte cete, umplând toată întinderea câmpiei din faţa cetăţii.

Cei din cetate au ferecat bine toate porţile. De acum înainte aceste porţi nu mai trebuiau să permită nimănui să intre sau să iasă!

În dimineaţa zilei următoare asediul cetăţii a început. Puhoiul oştilor persane s-a năpustit furibund spre porţi şi spre ziduri, aruncând potop de săgeţi, suliţe şi pietre. Încercară să deschidă porţile izbindu-le cu catapulte puternice. Însă nu avură succes, căci zidurile şi porţile erau înalte şi groase, puternice şi rezistente iar apărătorii de pe crestele lor îşi făceau datoria cu prisosinţă, aruncând ploaie de săgeţi, suliţe, pietre, smoală sau apă clocotită. Perşii au înţeles că lupta va fi mai grea şi mai îndelungată decât au sperat, aşa că s-au retras de sub ziduri în tabere, aşteptând noi soluţii şi noi ordine.

36

Cetatea cea mândră peste care domnea regele Agatos fusese înconjurată de oştirile perşilor pe toată întinderea zidurilor dinspre uscat. Nici pe mare nu mai exista vreo speranță de a părăsi cetatea căci portul rămăsese pustiu după dispariția mişesească a corăbiilor regelui şi a celorlalte ambarcațiuni.

Curând chiar şi iluzia unei evadări pe mare fu spulberată căci dinspre larg câteva corăbii persane sinistre, cu catarge înalte şi ţuguiate îşi făcuseră apariția împânzind țărmul spre orizont şi apropiindu-se amenințătoare de portul cetății.

Apărătorii cetății au ieşit degrabă la luptă. Săgețile şi lăncile zburau şuierând de pe ziduri. Perşii se apropiau de ziduri în bărci, dar se loveau de lanțuri şi pilaştri de la țărm, iar apărătorii le întâmpinau cu săgeți, sulițe şi focuri de torțe, le răsturnau şi le înecau. Perşii prinşi lângă mal erau repede învinşi, căci niciunul nu mai reuşea să se întoarcă viu la corăbia lui.

Dinspre uscat ca şi dinspre mare oştirile perşilor nu izbutiră mare lucru în fața cetății, întâmpinând o rezistență crâncenă din partea bravilor apărători ai Atalyei. Duşmanul începu a pierde mult din elanul primelor atacuri. E adevărat, perşii spărseseră multe cetăți bine apărate de pe țărmul apusean al Asiei Mici, dar zidurile Atalyei erau mult prea înalte şi puternice şi se dovedeau prea greu de cucerit. După primele bătălii asediul începu să lâncezească, să scadă în vigoare, devenind mai degrabă o luptă de tatonare îndelungată, de şiretlicuri şi de răbdare.

Oştenii din cetate conduşi de Adoris se luptau cu vitejie pe ziduri şi în raza portului de fiecare dată când duşmanii porneau atacuri înverşunate cu intenția de a pătrunde în cetate. Dacă perşii

ar fi năvălit puternic, poate că soarta oraşului ar fi fost pecetluită, datorită numărului lor copleşitor. Dar se părea că nu intenționau asta.

Presimțind că asediul se va prelungi mult, regele Agatos porunci cum anume trebuie să se apere. În primul rând nu trebuiau să se risipească săgeţile şi sulițele. Apoi nu trebuiau să se expună fără apărare în fața armelor duşmane. La rândul său Adoris îşi sfătui tovarăşii de luptă să-i lase pe duşmani să se cațere cât mai sus pe zid şi să aibă iluzia că vor izbuti. Abia atunci trebuiau loviți şi răsturnați de pe scări. Iar cei căzuți de la înălțime n-ar mai fi îndrăznit prea repede să se avânte din nou.

Mai grea decât apărarea zidurilor era însă apărarea țărmurilor din port. Bărcile inamice atacau înverşunat şi în mare număr. În preajma țărmului se dădeau lupte crâncene. Nu trebuia lăsat nici măcar un duşman să ajungă la țărm. De bine, de rău, apărătorii reuşeau să respingă aproape toate atacurile dinspre mare.

Însă asediul îndelungat începu să-şi arate colții. Rând pe rând, în timp ce perşii îşi sporeau rândurile, în tabăra apărătorilor, orice oştean căzut nu mai putea fi înlocuit. De asemenea, scădeau grav şi depozitele cu merinde.

De fapt, perşii erau aceia care hotărau momentul şi amploarea luptelor. Ei se puteau odihni oricând, după voie, în timp ce asediații trebuiau să vegheze zi de zi, noapte de noapte, ceas de ceas. În cele din urmă, lipsurile şi oboseala începură să se transforme în deznădejde în interiorul cetății. Luptele deveneau tot mai anevoioase, apărătorii sufereau şi ei pierderi îngrijorătoare.

Într-una din nopți, perşii dezlănțuiră un atac furibund asupra cetății, atât pe uscat, cât şi pe mare. Poarta cea mare de intrare în oraş, păzită de Adoris şi oamenii săi, nu cedă nici de data asta. Se treziră cu o puzderie de duşmani năvălind spre porți, cu bârne, catapulte, pietre şi făclii aprinse. Povățuiți bine de Adoris, apărătorii, ascunşi după crenelurile zidurilor, ținteau cu sulițe şi arcuri cu precădere în duşmanii cei mai puternici şi mai curajoşi. Aceştia căzând, ceilalți mai fricoşi o luau la goană înapoi.

Dar puhoiul pornit dinspre corăbii era mult mai greu de stăvilit. Din cauza întunericului, oştenii din port începură să cadă, unul câte unul iar perşii, în număr mare, au şi reuşit să ajungă la ţărm. S-a încins o luptă disperată, pe viaţă şi pe moarte.

Apărătorii din port apelară la ajutoare din cetate. Un mesager a ajuns la Adoris care, simţind că duşmanii se pregătesc să părăsească zidurile, lăsă doar o parte din oamenii săi pentru a continua lupta, iar cu ceilalţi ostaşi se repezi să sară în ajutorul celor din port. Atacul lui Adoris, purtat cu vitejie şi în mare viteză îi descumpăni pe perşii debarcaţi. Aceştia au fost vânturaţi repede, cei mai mulţi dintre ei reuşind să fugă din calea furiei. Mai mult chiar, câţiva bravi oşteni ai lui Adoris, folosindu-se de bărcile părăsite de perşi, au reuşit să se apropie şi să incendieze câteva corăbii duşmane care se aflau mai aproape de ţărm. Cu multe sacrificii şi de această dată, vajnicii apărători ai Atalyei reuşiseră să respingă duşmanul.

Din nefericire însă, rândurile apărătorilor scădeau într-una. Simţământul de teamă că vor fi până la urmă copleşiţi, a pus stăpânire pe cugetele şi inimile multor asediaţi. Dacă nu se va întâmpla o minune ca nişte ajutoare să le sosească degrabă, de undeva, de oriunde, vor fi biruiţi de duşmani, cu siguranţă.

Se întâmplă însă ca într-o zi liniştită şi fără lupte, pe câmpul din faţa taberelor duşmane să fie zărit un grup de călăreţi purtând un stindard alb. Cei care vegheau pe zidurile cetăţii înţeleseră că perşii pregătesc să trimită o solie aşa că, în scurt timp, căpeteniile cetăţii şi însuşi Meneus au fost înştiinţaţi. Într-adevăr, ceata de călăreţi a ajuns la poarta cetăţii unde veghea Adoris cu oamenii lui şi ceru să intre înăuntru ca soli. Au fost duşi de îndată în faţa regelui Agatos care a încuviinţat ca aceştia să-şi rostească mesajul. Ei începură astfel:

- Ia aminte, rege al cetăţii Atalya, la cuvintele pe care le vom spune şi care sunt voinţa prinţului Kirvan, fiul celui mai mare împărat al lumii. Aminteşte-ţi că eşti prins în capcană, fără nădejde de salvare!

- Ştiu prea bine starea cetăţii mele, chiar dacă prinţul Kirvan se străduieşte să mi-o arate cu de-a sila! îşi permise să întrerupă cu demnitate regele Agatos începutul acela arogant al mesajului perşilor.

- Ia seama bine la vorbele stăpânului nostru! Nu fi încăpăţânat! Fii înţelept şi ascultă solia noastră!...

- Ascult! S-auzim...

- Iată solia: Dacă tu, rege Agatos, predai fără întârziere cetatea şi vei binevoi a-i da pe fiica ta, Kromia, de soţie, prinţului nostru, el va cruţa cetatea şi te va lăsa să domneşti mai departe în Atalya. Dacă vei face altfel, mânia sa şi a oştilor noastre va fi atât de mare că vom dărâma tot ce-a fost zidit în cetate şi nimeni nu va fi cruţat!

Regele Agatos, care se aştepta să primească o astfel de solie de la perşi, cu mesajul care să-i ceară capitularea, le răspunse calm solilor:

- Asta binevoieşte a-mi cere prinţul Kirvan? S-o dau pe scumpa mea Kromia unui păgân, cu sila, celui care mi-a sfărâmat ţara şi-mi distruge truda muncii mele?

- Ai ascultat solia! Aşteptăm răspunsul tău! îi vorbiră ritos, aproape în cor, solii.

Regele se posomorî. Deşi mai păstrase încă speranţa unei minuni, acela că va veni vreun ajutor de undeva din afara cetăţii, înţelegea acum foarte bine că încercarea de apărare cu orice preţ este o adevărată nebunie. Dar ce putea să facă? Să-şi sacrifice oare copilul pentru a intra în voia duşmanului ca să salveze ce mai rămăsese din cetate?

- Fie! Chemaţi-o pe Kromia! rosti regele, cutremurat de gândul la momentele care vor urma.

Kromia sosi de îndată, înfiorată de o presimţire ciudată, mai cu seamă atunci când putu citi încordarea pe chipul tatălui ei. Deşi tulburat, regele se străduia să-i vorbească părinteşte, pentru a nu o speria:

- Te-am chemat, iubita mea fiică pe care o iubesc mai mult decât toate comorile şi toate templele mele, mai presus de propria-mi viaţă. Au venit însă nişte vremuri de cumplită nenorocire, când prinţul Kirvan ne-a asediat cetatea cu oştile sale şi ne trimite solie că ne va cruţa cetatea şi oamenii dacă tu încuviinţezi să-i devii soţie. Gândeşte-te bine, fiica mea şi răspunde aşa cum te îndeamnă inima.

Kromia, vizibil speriată, încercă să-şi stăpânească lacrimile care se dezlănţuiseră în şuvoaie pe faţa ei, şi zise printre sughiţuri:

- Tată, voi face cum va fi porunca ta! Numai să nu-mi ceri să urmez de bună voie o asemenea cale!

Agatos, simţind deznădejdea şi oprobiul din inima ei, se ridică mândru şi hotărât în picioare şi rosti solilor răspicat, astfel:

- Spuneţi prinţului Kirvan că nici eu, nici fiica mea Kromia nu-i putem îndeplini dorinţa!

Solii rămaseră perplecşi la auzul acestui răspuns şi la marea îndrăzneală din răspunsul regelui. Se ridicară şi plecară furioşi, ameninţând şi înjurând:

- Vei regreta vorbele pe care le-ai rostit!

Iar regele mai adăugă, cu aceeaşi demnitate în glas:

- Zeus din Olimp ne va îmbărbăta să ne apărăm şi să murim cu cinste, dacă aşa ne-a fost sortit!

După ce solii plecară, Kromia se avântă pur şi simplu în braţele tatălui ei, copleşindu-l cu sărutări şi îmbrăţişări.

- Tată! Ai avut curata strălucire a zeului din Olimp! Nu-mi mai este frică de perşi! Vom învinge, vei vedea!

37

Ascuns sub masca sa de mare preot, Piratos avea toate motivele să nădăjduiască că în curând va fi răsplătit cu mult râvnita funcție de bazileu, de îndată ce perşii vor intra în cetate. După cum mergeau treburile, evenimentul nici nu putea să întârzie mult. Se şi simțea stăpân al oraşului, dispunând în voie de averile şi de soarta muritorilor de rând.

Regele Agatos deveni şi mai evlavios de când perşii reluară atacurile înverşunate iar apărarea cetății devenise mult mai anevoioasă. Venea des în templul său preferat să aducă jertfe zeilor implorând izbăvirea neamului său.

Piratos, simțind o oarecare schimbare în atitudinea regelui, nu se arătă prea mulțumit de asta. Ba mai mult, îl condamna şi îl socotea un nestatornic. Îl ura în continuare cu aceeaşi înverşunare. Agatos era singura piedică în afirmarea sa definitivă. Dar, în curând, îl va învinge! Copilul sărac din munții Taurus va fi, în sfârşit, răzbunat!

Într-o zi, în timp ce-l urmărea pe Piratos făcându-şi ritualul la o serbare închinată lui Zeus, regele Agatos îşi aminti că fusese întrucâtva drept cu Piratos pe care, dintr-o slăbiciune inexplicabilă, îl susținuse în postul său, post pe care, de altfel, îl merita. Şi cât îl ridicase pe acest Piratos, cât de mult îi dorise un viitor strălucit! Ce s-a ales din toate acele vechi intenții?

Desigur, regle nu ştia mai nimic despre ticăloşiile pe care Piratos le săvârşise în ultimul timp. Rememorând acele vremuri când îl susținuse, regele simți cum o lacrimă încearcă să-i picure din ochi, pe care însă şi-o stăpâni la timp, dându-şi seama că aceste gânduri vechi sunt nedemne. Totuşi, gândi el, acest Piratos ar

merita o mică reabilitare. De aceea, aşteptând un răgaz în cursul ceremoniei, Agatos se apropie de Piratos, adresându-i-se direct:

- Ce crezi tu, Piratos? Ne va ajuta Zeus să apărăm cetatea?

Piratos, surprins de întrebarea neaşteptată venită din partea regelui, reuşi cu greu să-şi stăpânească emoţia şi să-şi reia înfăţişarea cuvenită ca să-i răspundă:

- Nu suntem noi oamenii în măsură să înfrângem voinţa lui Zeus!

În sinea sa însă, Piratos, gândea: "Aha! Ai început să devii umil?! Tu care m-ai nesocotit, în trufia ta fără margini!"

Regele, căutând să-şi adune gândurile, zise:

- Dacă vom învinge şi dacă îmi voi putea continua zidirea templului cel mare, îţi promit că te voi pune mare preot al acestuia!

Piratos rămase pur şi simplu fără grai! Îşi aduse însă la timp aminte că trebuie să se prefacă bucuros de promisiunea regelui. Schiţă un zâmbet pe buze ca să zică:

- Mulţumesc, mărinimosule rege! Zeii să-ţi împlinească gândurile!

Regele plecă ceva mai consolat la sfârşitul ceremoniei. Pe Piratos însă îl năpădiră gânduri ciudate. Nu ştia ce să creadă. Avea oare regele vreun temei oarecare, încercând să-l reabiliteze? Îşi schimbase oare el intenţiile în privinţa Kromiei? Sau poate este numai o nouă toană a sa, căutând să pară generos din când în când?

Asemenea gânduri întunecate îl chinuiră până seara târziu, şi nici noaptea n-a fost părăsit de ele. Chiar şi atunci când, într-un târziu, reuşise să adoarmă, visase ceva straniu. Se părea că un om bătrân venise din munţi, căutându-l cu sfială la uşa templului. Era ca o fantomă, dar una blândă şi omenoasă. Se trezi de-a binelea, zbuciumat. Se strădui să-şi amintească visul, încercând să-şi dea seama cine era fantoma cu chipul atât de cunoscut lui. Parcă era un bătrân în straiele unui om de la munte. Ce-i amintea acel chip? Cu cine semăna oare? Ah, da, dintr-odată îşi aminti! Era chipul bătrânului preot de la schitul din munţii Taurus, cel care îl ocrotise

şi-l îndrumase atâţia ani din copilăria sa! Aproape că îl uitase. Cum a fost posibil să nu se mai gândească la el atâţia ani?

Chipul bătrânului începu să-i apară seară de seară, de îndată ce reuşea să adoarmă. De la o vreme însă bătrânul, în loc să-i zâmbească părinteşte, se uita acum încruntat la el, cu sprâncenele răvăşite şi părând indignat. Privirea lui mânioasă părea a-l întreba de fiecare dată: "Ce ai făptuit, fiul meu Piratos?".

Se trezea speriat din somn, chinuit de friguri. Amintirile vechi şi tulburi începeau să-i răscolească mintea. Revedea limpede toate treptele afirmării sale. Ce vise luminoase îşi făurise! Şi cât era el de respectat, chiar şi de către regele său!

Cum de ajunsese într-o stare atât de josnică, capabil să săvârşească fapte atât de reprobabile? Cum de încăpuse pe mâna unor ticăloşi care-şi ziceau "Amicii de la Răsărit" şi care acum parcă îi râdeau în nas? Cum a uitat soarta miilor de săraci de partea cărora ar fi trebuit să fie el, slujitor al templelor şi povăţuitor al lor? Cum de-a cutezat să zădărnicească planurile regelui său care, se vede bine acum, sunt închinate proslăvirii zeilor şi prestigiului poporului său? Şi ce mândră era ţara asta până nu demult!

Mintea lui care măcina gânduri ziua şi noaptea începuse să scoată la iveală, una câte una, rătăcirile sale. Da, încet-încet, ajunsese să-şi dea seama de începutul relelor pe care le acceptase în viaţa sa. Recunoştea că, mai presus de judecata minţii sale şi de farmecul său, a fost trufia din inima sa! Se credea în stare să săvârşească orice numai cu mintea şi cu ambiţia sa. Dar nu ştiuse să-şi înfrâneze dorinţele la timp, pentru a rezista ispitei de mărire cu orice chip!

E drept, poate că ar fi reuşit să-şi menţină cumpătul şi spiritul cel drept de nu ar fi venit împrejurările în care, văzând-o pe frumoasa fiică a regelui şi simţind încurajările promiţătoare ale suveranului, începuse să râvnească la ceva ce nu i se cuvenea. N-a ştiut să se resemneze la timp şi să înţeleagă că fata trebuia să aibă un alt viitor, mai presus de gândurile sale. Da, acum ştie, atunci îşi pierduse judecata cea dreaptă şi-şi vânduse sufletul păgânilor!

Vedea acum clar că, de fapt, regele se purtase întotdeauna mărinimos cu el, chiar şi atunci când îşi schimbase planurile cu privire la fiica sa. Agatos nu-i dorise nicicând răul. Piratos recunoştea că regele avea o inimă de aur, pe când inima sa era haină, ca de fiară. Ce putea dovedi mai mult acest fapt, decât noua promisiune a regelui de a-l face mare preot în noul său templu care nu mai avea mult ca să fie gata? Templul acela îi va aduce lui un mare renume, pe care el se străduise de atâta amar de vreme să-l aibă ca şi cum i se cuvenea de drept!

- Sunt cel mai mare ticălos! Cum de am putut să-mi vând poporul, credinţa, idealurile?... Zeus, iartă-mă Zeus!...

Şi se căia amarnic, zilnic, implorând cu pioşenie iertarea faptelor sale. Acum dorea din toată inima ca cetatea Atalya să reziste şi ţara să fie mântuită.

Deşi se simţea atât de ticălos în câte înfăptuise, Piratos îşi ascundea căinţa. Părea stăpân pe sine atunci când oficia solemnele ceremonii. Numai când rămânea singur începea să rostească rugăciuni pline de smerenie, nădăjduind să obţină iertarea zeilor din Olimp şi să-i fie iertate şi uitate nenorocirile pe care le provocase poporului său.

Nu se putea spune că aceste rugăciuni aveau darul să-l liniştească, căci însuşi Piratos cu greu îşi putea ierta păcatele. Ceea ce-i sporea şi mai mult neliniştea era faptul că revedea în vis, tot mai des, chipul bătrânului preot din munţii Taurus, mereu încruntat, pândindu-l parcă din spatele coloanelor templului.

Piratos se decise să renunţe la culmile gloriei spre care perşii şi acei "Amici de la Răsărit" îl împingeau. Nu-l mai interesa nicio răsplată din partea lor. Vroia doar să ajungă să vadă oraşul Atalya ieşit de sub asediu. După ce va fi văzut acest sfârşit luminos, avea de gând să renunţe la toate favorurile acestei lumi. Se va retrage în schitul cel pustiu din creştetul munţilor unde trăise în evlavie în copilăria sa. Acolo, în umilinţă şi rugăciune până la sfârşitul zilelor sale, va rosti rugăciuni zeilor pentru iertarea cumplitelor sale rătăciri.

38

Presimţind sfârşitul apropiat al cetăţii, perşii nu-şi mai riscau fără rost viaţa pe sub ziduri ci aşteptau, cu răbdarea lor orientală, ca în interior lipsa de hrană şi de alte materiale necesare să devină din ce în ce mai acută şi să hotărască soarta bătăliei.

În scurt timp, nu atât luptele de pe ziduri cât foamea îndrepta cetatea Atalya spre un sfârşit tragic. Din fericire, apă era suficientă, căci în cetate existau multe fântâni care erau permanent păzite pentru a nu fi otrăvite de iscoadele perşilor.

În oraşul asediat merindele se scumpiră atât de cumplit, încât cei săraci nu mai aveau cu ce-şi cumpăra nici pâinea. Cei bogaţi însă ţineau cu îndărătnicie la proviziile lor şi nu erau doritori în niciun chip să le împartă cu alţii. Cei flămânzi, nemaiputând îndura foamea, au încercat în mai multe rânduri să devasteze depozitele celor bogaţi, furând şi făcându-şi singuri rost de hrană.

Despre faptul că în cetate existau iscoade şi trădători s-au putut convinge cu toţii atunci când paznicii unui hambar de grâu prinseseră trei inşi în timp ce dădeau foc hambarului. Cei prinşi erau doi lucrători de la noul templu şi un oştean din cetate care părăsiseră credinţa în Zeus, adoptând credinţa zeităţilor răsăritene. Asemenea indivizi trădători puteau fi mulţi - dispuşi să-i ajute pe duşmani ca aceştia să pătrundă cât mai repede în cetate. După depistarea câtorva cazuri de trădători regele deveni şi mai neliniştit şi porunci să fie întărită paza tuturor depozitelor, pentru a nu pierde şi puţinul ce-a mai rămas. Dar mai porunci şi ca cei presupuşi a fi iscoadele perşilor să fie aruncaţi în temniţă şi chiar ucişi de îndată.

Spre nemulţumirea celor avuţi, regele Agatos a hotărât ca toate proviziile care existau în cetate să fie adunate la un loc pentru

a fi împărțite cu chibzuință. Se înțelege, sărăcimea primea cel mai puțin, doar atât cât să nu moară de foame. Dintre cei privilegiați făceau parte, în primul rând, luptătorii de pe ziduri şi din port. În aceste zile de lipsuri mulți copii, femei şi răniți se prăpădiră. Cei rămaşi în cetate se chinuiau îngrozitor să-şi amâne foamea.

Trecând pe lângă un chioşc pustiu Kromia văzu şezând pe o lespede de piatră doi copii: o fetiță de vreo şase ani, slăbuță, cu mânuțele firave şi cu ochii mari care încerca să-şi aline frățiorul mai mic ce scâncea nepotolit din cauza foamei. Scena o impresionă nespus de mult pe Kromia care lăsă la o parte alte treburi şi veni degrabă lângă cei doi copii aşezându-se alături de ei şi încercând să înțeleagă mai bine care era cauza frământărilor lor. Copiii privind în ochii ei luminoşi uitară pentru moment de foame.

- De ce plânge băiețelul? întrebă Kromia cu blândețe.

- Îi este foame! Nu ştie să îndure! răspunse fetița cu vocea stinsă şi răguşită. N-a mai mâncat nimic de alaltăieri!...

- De alaltăieri? Ah, cerule! exclamă Kromia impresionată de cele auzite.

Mângâindu-i, Kromia, încercă să-i liniştească:

- Nu mai plângeți!

Apoi îi veni o idee şi zise:

- Copii, stați aici cuminți un pic! Nu plecați!...

Se ridică mlădioasă de lângă ei şi se pierdu tainic în palat. Nu trecu mult şi reapăru cu o tipsie de argint strălucitor pe care erau aşezate mai multe feluri de bucate luate în grabă şi aranjate de-a valma, unele peste altele: friptură de berbec, pâine, smochine, adică din cele ce se mai aflau la masă în casa regelui.

Văzând aşa minune copiii rămaseră fără grai, cu ochii mari scăpărând spre tipsia de argint şi bucatele ispititoare de pe ea.

- V-am adus ceva de mâncare, copii! Luați cu grijă şi să nu scăpați bucate pe jos! îi povățui Kromia.

Nici ea nu ştia prea bine cum ar trebui hrăniți nişte copii înfometați, căci aceştia nu aşteptară deloc o nouă invitație şi se repeziră spre bucate. Frățiorul cel mic se năpusti asupra bucății

celei mari de pâine, punând stăpânire pe ea, dosind-o şi mâncând cu înfrigurare şi pe furiş din ea, fără să se gândească că surioarei îi era la fel de foame.

- Nu fii rău! Dă-i şi surioarei tale din pâine! Nu vezi ce flămândă e? încercă să mai repare situaţia Kromia.

Băieţelul a înţeles despre ce era vorba însă abia după ce a mâncat lacom o bucată din pâine i-a dat din ce mai rămăsese şi surioarei lui.

Kromia veghea ca ei să mănânce îndeajuns şi cu parte dreaptă. Se vedea însă, copiii nu mai fuseseră chemaţi demult pe la masă, căci nici nu mai ştiau să mulţumească pentru o astfel de binefacere. Kromia aştepta să audă mulţumiri de la aceşti copii săraci, dar a trebuit să rămână contrariată că ei nu au făcut asta...

- Mda! Aşa-i! Copii de săraci! La ce să te aştepţi de la ei? îşi zise resemnată.

Întrucâtva dezamăgită de purtarea lor privi spre bucatele care au mai rămas pe tipsie şi zise totuşi, cu generozitate:

- Duceţi părinţilor voştri bucatele care au mai rămas! Poate că şi lor le e foame!

Dar ochii fetiţei se întunecară şi coborând capul în piept, zise:

- Nu. Nu putem duce bucatele tale... păstrează-le...

- De ce nu puteţi? întrebă Kromia contrariată.

- Fiindcă nu mai avem părinţi! răspunse băieţelul cu vocea lui firavă.

- Da... aşa e... nu mai avem părinţi... recunoscu şi fetiţa, cu lacrimi în ochi.

- Cum? Nici mamă, nici tată? izbucni Kromia, consternată de cele auzite.

- Mama a plecat la târg să cumpere smochine, răspunse grăbit micul frăţior căruia îi apărură şi lui lacrimi în ochi.

- Nu! veni fetiţa cu precizări, părând că ştie mai bine situaţia. Mama a murit! A fost bolnavă multă vreme. Nu aveam

hrană, iar din puținul pe care-l aveam, mama ne dădea numai nouă. Nu oprea nimic pentru ea...

- Şi ne-a dat un ban! interveni iarăşi băieţelul în vorbă.

- Da! recunoscu şi fetiţa. Înainte de a muri ne-a pus să scoatem o lădiţă de sub pat din care ne-a arătat un ban mare, de argint şi ni l-a dat zicând: "Ţineţi banul ăsta să vă cumpăraţi pâine după ce eu nu voi mai fi...".

- Şi unde-i banul acela? întrebă Kromia, profund impresionată de povestea asta.

- Ni l-a furat un negustor! interveni din nou în vorbă băieţelul.

- Nu! îl corectă iarăşi fetiţa. Am dat banul unui negustor ca să cumpărăm o pâine. Negustorul a luat banul, ne-a dat pâinea şi nu ne-a mai dat restul, zicând că atât costă pâinea. Aşa am rămas fără banul mamei.

- Nenorocitul! Îl vom pedepsi pe acel negustor dacă mă ajutaţi să-l aflăm! zise foarte indignată Kromia care, de fapt, nici nu prea cunoştea cât de scumpe ajunseseră bucatele în cetate.

- Nu ştim unde să-l găsim. A doua zi n-am mai văzut taraba acelui negustor, zise fetiţa.

- Şi tatăl vostru? dori să afle Kromia mai multe amănunte.

- Tata s-a înecat în mare! o luă băieţelul pe dinainte cu explicaţiile. Fetiţa însă aduse lămuriri suplimentare:

- Tata a plecat pe o corabie, într-o noapte şi nu s-a mai întors. Nu mai ştim nimic de el. Mama zicea că a plecat pe furiş, fără să spună un cuvânt. A doua zi s-a auzit că multă lume a fugit pe mare, cu corăbiile.

- Bieţii de voi! îi mângâie Kromia văzându-i cât de nefericiţi sunt.

Îi cuprinse pe copii pe după umeri. Îi simţi cuminţi, tremurând de gustul protecţiei. Poate tocmai asta era dovada celei mai mari recunoştinţe pentru bunătatea ei. Kromia înţelese că, mai presus de educaţie şi de bunele maniere era soarta nefericită a acestor făpturi omeneşti mici şi fără sprijin, fără hrană şi poate fără

adăpost. Îi mângâie într-una, ca o mamă. Dar, la un moment dat, îşi aduse aminte că trebuia să se-ntoarcă în palat unde era aşteptată. Mângâind pe creştet pe cei doi copii, le zise:

- Mergeţi acasă şi mâine să veniţi din nou aici. Am să vă mai aduc ceva bun!

- Noi... noi nu avem casă... răspunse fetiţa, cu teamă parcă să n-o supere pe prea frumoasa lor protectoare.

- Cum? Nici casă n-aveţi? Dar părinţii unde au locuit până acum? exclamă Kromia în culmea nedumeririi.

- Am avut şi noi casă, dar acum n-o mai avem, zise fetiţa cu tristeţe în glas. Au venit nişte refugiaţi dintr-un sat pe care părinţii i-a adăpostit în căsuţa noastră. Însă, după ce-a fugit tata şi după ce mama a murit, am fost alungaţi din casă de oamenii aceia răi...

- Ah! Ticăloşii!... Vă promit că oamenii aceia la fel şi negustorul acela, vor fi crunt pedepsiţi! Ar merita să fie spânzuraţi pentru faptele lor! rosti Kromia indignată.

Se ridică în grabă pentru a pleca. Văzând însă copiii pe care îi lăsa singuri şi trişti, Kromia îi luă de mână şi le zise:

- Haideţi cu mine! Am să vă găsesc un adăpost!

Ajungând la palat, Kromia intră cu cei doi copii pe o uşă lăturalnică, îi conduse într-o cameră mică, dar înaltă şi împodobită toată cu aur, covoare de preţ, tapete şi perne de puf. Puse degetul la buze şi zise copiilor în şoaptă:

- Rămâneţi cuminţi în camera asta! Am să mai vin să văd ce faceţi, da?

Apoi alergă grăbită pe culoar căutând-o pe mama ei. Îmbujorată la faţă, când o găsi, îi zise:

- Mamă, vreau să-ţi spun o taină! Am poftit în palat doi musafiri neobişnuiţi, doi copii nenorociţi, fără părinţi, lihniţi de foame şi fără adăpost. Vino cu mine să ţi-i arăt chiar acum!

Regina, luată prin surprindere de fiica ei, nu avu încotro şi a trebuit să o urmeze. Kromia deschise uşa camerei în care îi lăsase pe copii şi apoi îi prezentă:

- I-am găsit adăpostiți într-un chioşc, lihniți de foame...

Regina înțelese pe dată ce fel de musafiri îi adusese fata ei. E drept, era uimită. Dar camera aceea nu o găsi prea potrivită pentru a adăposti nişte copii de oameni săraci. Cu toate acestea, regina se linişti: fiica ei, la care ținea atât de mult, avea un suflet bun! Şi aceasta o făcea să-i ierte mereu micile ei nebunii. O luă deoparte şi-i zise:

- Ai făcut o faptă bună, frumoasă şi dreaptă! Însă copiii va trebui să-şi schimbe hainele, să fie spălați şi supravegheați ca să nu facă cine ştie ce năzbâtii prin palat. Regele s-ar supăra dacă ar afla că bucatele destinate oştenilor săi truditori sunt risipite în aceste zile pentru hrănirea săracilor.

Regina dădu porunci slujitorilor care schimbară de îndată înfățişarea celor doi copii, de nu-i mai recunoşteai.

*

Când îi veni rândul să se odihnească Adoris veni la palat, s-o revadă pe Kromia. Ea îl aştepta cu nerăbdare să-i comunice noutățile pe care le avea şi care i se păreau deosebite:

- Vino să-ți arăt ceva la care nici nu te-ai gândit!

Şi Kromia îl conduse până în camera în care cei doi copii stăteau cuminți, în hăinuțe de prințişori, privind cu ochii lor mari.

Adoris se bucură nespus de fapta iubitei sale, înțelegând şi apreciind bunătatea fără margini şi noblețea din sufletul Kromiei. O bunătate zeiască, mai presus de lipsurile şi necazurile acestei lumi.

Mai târziu, aşa cum era de aşteptat, află şi regele de cei doi protejați ai Kromiei. Deşi a avut de bombănit ceva mai întâi, până la urmă a aprobat şi el gestul fiicei sale.

Într-una din zile Adoris a trăit momentele unei mari emoții. Tocmai participa la lupta de pe ziduri ca să-i împiedice pe perşi să pătrundă în cetate. Duşmanii atacau furios, curgeau ploi de săgeți şi sulițe printre crenelurile zidurilor şi peste ziduri. Dar năvălitorii nu

reuşiseră mare lucru nici de data asta. Se vedea că trebuia să se retragă cât mai repede în taberele lor.

Într-o clipă de răgaz Adoris privi de pe zid în interiorul cetăţii şi rămase înmărmurit: Kromia, însoţită de cei doi copilaşi îmbrăcaţi în alb ca nişte fluturi adunau de pe jos săgeţile trase de arcurile persane peste zid, le făceau snopuri, iar Kromia le aşeza frumos în stive, pe iarbă. Nici Kromiei, nici celor doi copii nu le păsa că în preajma lor zburau săgeţi. Îşi vedeau netulburaţi de treaba lor.

Adoris, până atunci atent la lupta cu duşmanii, păşi pe zid până se apropie de locul unde era Kromia, şi-i strigă cu disperare:

- Kromia! Te rog din tot sufletul, îndepărtează-te de ziduri! Sunteţi în mare primejdie să fiţi atinşi de săgeţi!

Kromia însă privi fericită la el, zâmbindu-i cu nevinovăţie, şi-i zise:

- Parcă tu nu eşti în primejdie, acolo sus? Uite, noi aici am adunat o mulţime de săgeţi!

- Da, viteaza şi frumoasa mea Kromia! Totuşi, pentru liniştea mea, te implor mult, îndepărtează-te de ziduri, chiar acum!

- Bine, plec! răspunse Kromia, nemulţumită totuşi că nu are voie să facă ceea ce ar fi vrut. Totuşi, trimite un oştean să ia săgeţile adunate de noi!

- Negreşit, ne vor fi de folos! Dar acum, te implor, îndepărtează-te de zidurile acestea primejdioase!

Meneus trecu pe acolo şi văzând-o pe Kromia, o sfătui degrabă să plece din locul acela periculos. După plecarea ei, Adoris trimise un oştean să aducă săgeţile adunate de Kromia şi de copii.

39

De îndată ce mulțimea norodului şi a preoților se risipise pe la casele lor la lăsarea întunericului Piratos rămase însingurat printre coloanele şi altarele întunecate ale templului, căindu-se amarnic şi implorând în chip sfâşietor iertarea păcatelor. Căința lui era una sinceră. Gîndea că de ar fi avut-o mai dinainte, niciodată n-ar fi ajuns la acele fapte abominabile pe care le-a săvârşit.

Ceea ce-i tulbura însă tihna căinței era o oarecare nelinişte, ca o presimțire că în templu, din dosul coloanelor de marmură, îl pândeşte cineva. Poate i se păruse numai, căci în templu nu putea fi nimeni la ora aceea. Pentru a se putea convinge de asta, cercetă pretutindeni, fără însă a descoperi ceva suspect.

Mai târziu i se întâmplă din nou să aibă aceeaşi viziune. Tresări, părându-i-se că o ciudată vedenie se strecoară pe lângă zid, încet, oprindu-se în dreptul vasului în care schimbase de câteva ori până atunci mesaje cu perşii. Dar numai cât întoarse capul şi vedenia aceea dispăru. Cuprins de o tulburare nemărginită, începu să tremure.

Se săturase de toate! Jurase în sinea lui să nu mai aibă deloc de-a face cu "Amicii de la Răsărit"! Vroia doar să fie lăsat în pace, să-şi vadă de ale lui! Nu mai vroia nicio răsplată de la perşi! Să fie ei mulțumiți câte hatâruri le-a făcut el până atunci!

Nelinişstea care i se strecurase în suflet era una pe care abia o mai putea suporta. Înainte de a închide uşile templului şi de a se îndrepta spre locuința sa Piratos, ros de curiozitate, păşi spre vasul cu pricina. Cu teamă în suflet întinse mâna, ridică zăngănitorul capac şi pipăi în interiorul vasului. În pântecul lui se afla un nou

pergament! Cuprins de emoţie, cu mâinile tremurând, desfăcu sulul şi citi:

Vrei să te ungem bazileu în oraşul Atalyei?Încrede-te în noi! Pentru asta vei primi o ultimă sarcină, foarte importantă, pe care nu cumva să n-o îndeplineşti! Aşadar, ai poruncă să faci ca regele Agatos să fie otrăvit.Vei proceda astfel: când regele va veni să aducă ofrande în templul lui Zeus şi va cere o carafă cu vin, tu îi vei întinde carafa care se va afla pe pervazul ferestrei.

Nu-ţi fie teamă şi nici milă nu purta regelui tău! Destule rele şi nedreptăţi a făcut, doar ştii şi tu asta!

Nu uita că "Amicii de la Răsărit" veghează!

Piratos simţi că se sufocă de emoţie, într-atât i se zbăteau mâinile şi inima din piept. Nici nu mai nimeri să închidă ca lumea uşile templului. Ieşi năucit afară, sperând că îşi va alina suferinţa în răcoarea serii.

Orice s-ar mai întâmpla, de aici înainte avea de gând să nu mai slujească poftele perşilor în niciun fel! Chiar se gândi să se ducă la rege, să-i mărturisească ticăloşeniile pe care le făcuse şi să-i destăinuie noua ameninţare pusă la cale de perşi. Îi era însă teamă din cale afară de rege şi îi venea nespus de greu să se dea singur în vileag. Nu se simţea în stare să îndure nicicum previzibila consternare de pe faţa regelui când îi vor fi rostite asemenea cutremurătoare adevăruri. Şi, mai ales, se temea de izbucnirea furioasă a regelui şi de pedeapsa cumplită pe care i-o va administra atunci când va afla groaznice lui destăinuiri. De aceea, se gândi să nu facă acest pas, să lase mai degrabă ca lucrurile să meargă de la sine.

A sosit şi ziua în care regele Agatos, potrivit obiceiului său, veni în templul lui Zeus pentru a aduce ofranda zeilor şi pentru a se reculege. Ca de obicei, Piratos oficia ritualul închinat zeilor, ritual pe care regele îl urmărea cu evlavie.

Cum era de prevăzut, în timpul ritualului, regele ceru la un moment dat o carafă cu vin pentru a cinsti zeii. Piratos, neavând prin preajmă o carafă cu vin, o văzu pe cea de pe pervazul ferestrei, ştiind că era acolo pregătită de o mână criminală. Apucând carafa cu vin, mâna lui Piratos începu să tremure atât de tare, încât scăpă carafa prefăcând-o în ţăndări, exact în momentul în care regele întinsese mâna să o ia.

Piratos rămase înmărmurit de isprava lui. Regele, văzând în asta un semn rău, părăsi nemulţumit templul chiar înainte de sfârşitul ceremoniei. De bună seamă, Piratos răsuflă uşurat că nu săvârşise fărădelegea cea mare! De acum înainte puţin îi va păsa ce va zice regele de neîndemânarea sa.

Se apropia sfârşitul zilei. Rămânând singur în templu Piratos se chinuia să şteargă bine urmele carafei sparte. Simţind însă din nou o umbră strecurându-se printre coloanele templului, se ridică cu teamă să observe mai bine. O boare de aer rece pătrunse chiar în clipa aceea înăuntrul templului, ca şi cum uşa ar fi fost crăpată. Da, iată, Piratos văzu din nou vedenia aceea în spatele coloanelor. De data asta îi văzu mai bine chipul care semăna cu cel al măturătorului său din templu. Chipul înainta încet şi se apropia de el cu o faţă întunecată şi aspră. Apoi ridică în sus braţele care întindeau un arc din care porni o săgeată ca fulgerul.

Piratos căzu. Vedenia veni deasupra lui, privindu-i chipul şi rostind ca o sentinţă:

- Ai trădat "Amicii de la Răsărit"? Mori, nemernicule!

*

Trupul lui Piratos a fost găsit neînsufleţit în mijlocul templului, chiar a doua zi dimineaţă. Regele Agatos a fost de îndată înştiinţat. Moartea lui Piratos părea cât se poate de stranie şi învăluită în mister. Totuşi, găsindu-se asupra sa ultima scrisoare din partea "Amicilor de la Răsărit", lucrurile au mai fost clarificate.

Regele Agatos, privind chipul neînsufleţit al lui Piratos şi făcând legătura cu evenimentul cu carafa din ziua anterioară, gândi în sinea sa: "Ăsta trebuie să fi fost şi tâlcul carafei sparte în timpul ceremoniei de ieri!". Însă, amintindu-şi de vremurile când îl proteja pe acest preot al său, rosti, mai mult ca pentru sine:

- Bietul păcătos! Cumplită pedeapsă i-au hărăzit zeii!

40

Ziua se îndrepta spre asfinţit. Deasupra malurilor din port cu aripile scânteind trecu în zbor lin un pescăruş pierzându-se în largul mării. Soarele se aşeză tremurând pe creasta învăpăiată a orizontului roşu şi se scufundă în adâncul apelor.

Înainte de lăsarea întunericului, cerul deveni purpuriu-deschis. Pescăruşul cu aripile albe reveni de pe mare şi zbură deasupra cetăţii, apoi dădu un larg ocol zidurilor, planând peste colinele de deasupra ţărmului.

Un paznic bătrân din cetate văzu zborul pescăruşului şi îşi zise că era un semn bun. Şi totuşi situaţia cetăţii era disperată: ajutoarele nu soseau, nici de pe mare, nici de pe uscat; iar forţa apărării din cetate scăzuse îngrijorător, încât abia se mai putea nădăjdui că se va mai rezista două-trei zile, iar asta numai în situaţia în care perşilor nu le va trece prin cap să atace viguros.

Încă o noapte cobora peste cetate, cufundând în beznă atât pe asediatori cât şi pe asediaţi. Numai siluetele negre ale corăbiilor duşmane se distingeau stranii, clipocind pe întunecatele valuri.

În cetate numărul apărătorilor scăzu atât de mult, încât au mai rămas aproape numai luptătorii de pe ziduri şi doar câteva străji şi câţiva paznici în faţa porţilor şi uşilor. Nu numai luptele îi obosiseră pe toţi apărătorii, dar şi veghea nesfârşită la care erau supuşi zi şi noapte. Erau puţini apărători în cetate. Şi totuşi, cei rămaşi erau dârzi, iscusiţi în luptă şi devotaţi regelui lor.

Unul dintre aceşti ostaşi destoinici era şi Liton, căruia i se încredinţase să vegheze noaptea acea parte a zidului care se termina în mare.

Liton îşi luase în primire postul încă de la lăsarea amurgului şi, în toiul nopţii, continuă să scruteze cu aceeaşi agerime orice mişcare, orice umbră de pe ţărm şi de pe mare. Avea o lance şi un arc gata pregătite să le folosească la ivirea primului duşman care ar cuteza să se furişeze spre cetate.

Toată seara stâncile şi pietrele asupra cărora veghea Liton rămăseseră neclintite. Doar vuietul veşnic al valurilor mării se auzea necontenit, adormitor. Dar iată că, la un moment dat, lângă o stâncă colţuroasă aproape de malul mării o umbră păru că se furişează!

Lui Liton nu-i veni să creadă: deschise ochii mari şi începu să urmărească umbra aceea, cu inima zbătându-i-se de emoţie. După o aşteptare destul de lungă umbra făcu un salt şi dispăru din nou. Liton îşi trase mai la îndemână lancea şi potrivi o săgeată în arc pregătindu-se să ţintească de îndată ce umbra avea să-şi facă din nou apariţia. Nu dură mult şi umbra reapăru. Dintr-odată săgeata din arcul lui Liton porni şuierând, în timp ce umbra se mişca în dosul unei stânci. Mişcarea umbrei fusese însă atât de neprevăzută şi de rapidă că Liton trase aproape la întâmplare iar săgeata nimeri în stâncă. Umbra continua să se ascundă în spatele stâncii, acolo unde săgeata lui Liton n-o putea ajunge.

Liton însă era un ostaş încercat şi nu-şi părăsi postul să se aventureze în căutarea insolitului invadator, ci pândi mai departe orice mişcare, cu o nouă săgeată pregătită în arc. Şi cum stătea în aşteptare cu arcul întins, i se păru că desluşeşte un glas şoptit dinspre stânca după care se ascunsese umbra. Ascultă încordat mai departe. Iar după câteva clipe glasul acela se auzi din nou:

- Lasă-mă să intru în cetate! Aduc veşti!

Lui Liton îi trebui ceva vreme să se dumirească. Apoi rosti, tot în şoaptă:

- Cine eşti tu?!

- Sunt Enea, solul regelui din Rodos, veni răspunsul, şoptit şi de data asta dintr-acelaşi loc.

Lui Liton, întâmplarea îi păru de-a dreptul ciudată, aşa că strigă, de data asta cu glas puternic, necunoscutului din întuneric:

- Stai pe loc! Nu mişca!

Apoi scoase un fluierat uşor şi de pe coama zidului apărură două străji cu armele gata pregătite.

- Ce s-a întâmplat? cerură ei lămuriri în şoaptă.

- Priviţi acolo, după stânca aceea! le făcu semn Liton. E cineva care zice că-i un sol venit din insula Rodos...

- Să iasă la vedere! ziseră cele două străji care se apropiară.

- Lasă-te prins! îi strigă Liton.

Încrezător, omul de după stâncă ieşi la vedere, lepădându-şi armele şi apropiindu-se de zid. Protejat de cei doi străjeri Liton coborî câteva trepte de pe zid şi îl legă de mâini pe necunoscut cu o frânghie. Apoi îi ridică armele şi porni în spatele lui să-l conducă către cei doi străjeri de pe zid.

- Unul dintre noi va merge cu el în cetate, împreună cu tine, Liton!

- Vino cu noi! îi zise unul dintre soldaţi solului necunoscut. Tu, Liton, hai cu mine!

Solul necunoscut, urmat de Liton şi de tovarăşul său, coborâră creasta zidului şi se pierdură în întunericul aleii din cetate.

Înţelegând despre ce era vorba căpetenia străjilor hotărî ca solul să-l urmeze până la foişorul în care Meneus se odihnea. Bătrânul comandant sări ca ars imediat ce auzi neaşteptata veste. Se grăbi de îndată să-l descoase pe misteriosul sol:

- Cine eşti şi de unde vii?

La lumina opaiţului care pâlpâia în odaie solul, un individ mic de statură însă bine legat la trup, cu o barbă neagră şi scurtă şi cu ochi vioi, păru netulburat de prezenţa celor de faţă şi răspunse ferm:

- Sunt Enea, cârmaci pe una din corăbiile din Rodos. Regele Craton m-a trimis la voi ca sol cu o veste importantă pentru regele Agatos.

Meneus, neîncrezător după cum îi era felul, îl întrerupse, zicându-i:

- Stai, stai! Uşurel! Întâi convinge-mă că spui adevărul!

Solul necunoscut nu se aşteptase la o astfel de piedică, aşa că începu să se apere contrariat:

- Cum? Nu mă credeți? Vă jur... pe zeul Poseidon, pe viața mea!

Meneus însă îl luă cu binişorul:

- Nu! Nu aşa, frățioare! Aşa jură şi trădătorii. Vrem o dovadă palpabilă, înțelegi?

Necunoscutul, iritat de piedicile neaşteptate ce i se puneau, începu să devină neliniştit. Apoi se încumetă să spună:

- Nu am ce dovedă să vă aduc. Dar, chiar dacă nu demult am luptat împotriva voastră totuşi, nu vă suntem duşmani. Am aflat de la nişte refugiați de-ai voştri că un bun prieten de-al regelui nostru Craton, pe numele lui Adoris, despre care noi am ştiut că a murit în bătălia cu voi, ar trăi în cetatea voastră...

- Adoris ai spus?! exclamă Meneus, înseninându-se la auzul acestui nume. Stai un pic! Chiar îl cunoşti pe Adoris?...

Meneus făcu semn unei străji să-l caute pe Adoris, în timp ce el continuă să-l descoase pe Enea, pretinsul sol din Rodos.

Dar Adoris, care era de veghe în noaptea aceea, sosi imediat, cu ochii obosiți de lungile nopți de nesomn.

- Ce s-a întâmplat? zise el neliniştit.

- Iată de ce te-am chemat din post la ora asta! îi zise Meneus, cu gravitate. Acest individ pretinde că te cunoaşte şi zice că e un sol care vine din insula Rodos...

Adoris îndreptă privirile spre necunoscut care la rândul său îl studia cu ochi mari şi lacomi.

- Adoris! Tu eşti, copilule? Trăieşti? izbucni cu bucurie în suflet necunoscut acela care avea încă mâinile legate la spate.

- Iar tu eşti Enea, cârmaciul, nu-i aşa?! exclamă, la fel de bucuros, Adoris.

- După cum vezi, dragul meu! zise însuflețit Enea.

- Cum de ai venit aşa, în miez de noapte? îl întrebă Adoris pătruns încă de emoţie dar şi bucuros că îşi vede o cunoştinţă veche din Rodos.

- Ehe, băiete! Numai noaptea mai poţi ajunge aici, aşa se pare! îi răspunse Enea. Am aflat şi noi de asediul perşilor şi am adus veşti însemnate...

- Ce veşti? Spune degrabă! zise Adoris, foarte nerăbdător să le afle cât mai repede.

Interveni însă Meneus, care porunci să-i fie dezlegate mâinile solului. Apoi zise:

- De vreme ce veştile tale, Enea, sunt atât de importante pentru cetatea noastră, merită să le relatezi direct în faţa regelui!

- Chiar aşa am poruncă să şi fac! Adică să-mi rostesc solia în faţa regelui vostru, zise Enea.

Regele Agatos, înştiinţat de Meneus, dădu poruncă să-i fie înfăţişat numaidecât solul din Rodos. Enea, însoţit de Meneus, Adoris şi de străji se înfăţişară de îndată în faţa regelui în palatul acestuia.

- Enea zici că te cheamă? îl întrebă regele pe necunoscut. Bun venit în cetatea mea, din păcate, asediată, după cum vezi.

- Întocmai, prea luminate rege al Atalyei! îi răspunse acesta, înclinându-se cuviincios.

- Să-ţi auzim solia! îl îndemnă regele, şi el nerăbdător să afle noutăţi din afara graniţelor ţării sale despre care nu mai ştiuse de multă vreme.

- Preamărite rege al Atalyei! Să-mi fie iertată intrarea în cetate în toiul nopţii, precum un hoţ, dar altfel nu puteam ajunge, căci cetatea e înconjurată din toate părţile de oştirile duşmane... Regele Craton din Rodos m-a trimis să te înduplec să binevoieşti a face astfel încât să-l putem răscumpăra pe Adoris, în schimbul multor daruri. Regele nostru doreşte nespus de mult să-şi recupereze prietenul său drag!...

Regele Agatos a înţeles pe dată mesajul. Se încruntă însă la chip şi zise solului, cu asprime în glas:

- Aşa solie-mi trimite Craton? Aur ne trebuie în clipele acestea disperate pe care le trăim noi? Vreți să-mi lipsiți cetatea, tocmai acum, de sprijinul celui mai devotat apărător al ei?

Învinuirile cădeau grele, ca un trăsnet, pe capul lui Enea care nu mai ştia ce să mai răspundă. Când regele tăcu, el cuteză să lămurească gândurile stăpânului care l-a trimis aici:

- Te implor, slăvite şi prealuminate rege, să nu te mânii pe tânărul rege Craton, nici pe solul său. Când am plecat din Rodos ştiam că sunteți în război cu perşii dar nu ştiam că sunteți asediați. Şi apoi, nu ştiam nimic clar despre Adoris, decât că trăia la curtea domniei voastre. Aflaserăm câte ceva despre invazia perşilor, dar abia când am întâlnit corăbii cu refugiați fugind spre apus atunci ne-am dat seama de amploarea invaziei. Corăbiile cu care am venit cu greu s-au putut apropia de țărm...

Spusele lui Enea avuseră darul de al mai linişti pe rege care i se adresă mai puțin nervos:

- Înțeleg strădania voastră! Doar că împrejurările sunt atât de nefaste, că numai printr-o minune mai rezistăm câteva zile...

Enea înțelesese bine necazurile regelui Agatos, aşa că se decise să-i destăinuie tot ce-i zisese la plecare Craton:

- Îmi cer iertare, prea luminate rege, că nu rostisem de la început tot ce mi-a poruncit regele meu. Căci stăpânul meu mi-a mai spus: dacă regele Agatos şi cetatea sa se află în mare primejdie atunci cele două corăbii cu care am venit să sară de îndată în ajutor, cu tot ce va putea, cu hrană, soldați şi arme. De altfel regele Craton vă mai informează că, deşi nu ştie încă proporțiile dezastrului în urma invaziei perşilor, ştie bine că cetatea Atalyei este în primejdie şi au fost trimise de pe munți mesaje prin focuri de noapte care să de-a de ştire celelalte insule şi pe continent. Apoi, dacă îi vom spune că va fi nevoie, el însuşi cu armata sa va veni în ajutor...

- Astea sunt cuvintele lui Craton? sări încântat regele Agatos, nemaiputând să-şi stăpânească emoțiile.

- Da, aşa a zis regele Craton să vă spun! Vrem să ştim deci cum am putea să vă fim de folos! se grăbi Enea să-şi termine mesajul, simţind cum a intrat imediat în graţiile regelui Agatos.

Regele, din ce în ce mai animat, zise după câteva clipe de cugetare:

- Da, sună prea frumos mesajul de la regele tău şi-i mulţumim tare mult pentru aceste vorbe. Dar acest ajutor vine prea târziu pentru noi. Nu mai e timp să aşteptăm ajutoare de nicăieri. Şi atunci am un alt plan!

- Ce plan, măria ta? Îl putem auzi şi noi? i se adresară cei de faţă, vădit curioşi.

- O să vi-l spun de îndată! continuă regele să-şi exprime gândurile. Am putea folosi cele două corăbii din Rodos ca să fugim pe mare... Şi aşa, după câte se pare, nu mai putem apăra cetatea. Iar dacă fugim, am putea salva măcar nişte suflete nevinovate, evitând deznodământul tragic de a cădea în batjocura păgânilor!

Vorbele sale i-a lăsat pe unii cu privirile înflăcărate de tentaţia unei posibile evadări. Dar Enea interveni şi spuse:

- Dar corăbiile noastre sunt pline de provizii! Ar trebui mai întâi să le descărcăm! zise Enea, din ce în ce mai devotat cauzei celor asediaţi. Am şi eu o părere despre planul ăsta al vostru...

- Ai o părere? S-auzim! se-nvoi regele.

- S-auzim! S-auzim! exclamară şi ceilalţi.

- Corăbiile noastre nu pot intra în portul cetăţii fără să fie văzute de perşi. Dar s-ar putea ajunge la ele, acolo unde se află acum ascunse, într-un golf întunecat nu departe de aici, aproape de ţărm. Dacă v-aţi putea strecura nevăzuţi până acolo, aţi fi ca şi salvaţi!

- Grozavă idee! exclamă Meneus. Dar cum poate trece un oraş întreg pe sub nasul străjilor persane fără să fie măcar simţit dacă nu văzut?

- Ce zici, Enea, de asta? îl întrebă regele cuprins de aceeaşi nedumerire.

- Pe aceeaşi cale pe care am venit şi eu în noaptea asta! răspunse Enea fără şovăire.

- Adică pe acolo unde zidul se îmbină cu marea! preciză Meneus către rege.

- Întocmai! zise Enea. Se pare că străjile perşilor nu veghează atât de atent împrejurimile, mai ales acel loc uitat, unde se îmbină ţărmul cu marea. Şi-au aşezat corturile mai departe de ţărm, iar de pe corăbiile lor nu se vede prea bine ce se întâmplă pe mal...

- Da, are dreptate! Se pare că pe-acolo ne-am putea refugia noaptea! rosti regele însufleţit de cele auzite.

- Totuşi, noaptea nu se poate face nimic! îşi exprimă părerea Meneus. Închipuiţi-vă, cum am putea să ne strecurăm printre străjile perşilor fără să fim văzuţi? Dacă se iscă cumva zarvă, ţipete, zgomote sau mai ştiu eu ce întâmplare nefericită se petrece?

- Aşa este! Dară să lăsăm treaba asta pentru noaptea de mâine ca să ne pregătim mai serios? întrebă regele asistenţa.

- Aşa e cel mai bine! zise şi Enea care aproape că se pregătea de plecare. Acum însă, când o să mă întorc la corăbiile noastre, voi avea grijă să cercetez din nou felul în care străjile perşilor îşi veghează posturile. Iar mâine seară, de cum se va întuneca, voi fi prezent iarăşi aici.

- Pleci, Enea? interveni Adoris. Aveam să te întreb o groază de lucruri!...

- Ai dreptate! Până în zori mai e mult! zise şi Meneus.

41

- Aş fi bucuros să vă pot povesti tot ce ştiu. Ce să vă spun mai întâi? îi întrebă Enea.

- Spune-ne ce mai e nou prin cetatea regelui Glaucon din Rodos, îl rugă Adoris.

- Regele Glaucon? Înseamnă că încă n-aţi aflat! Regele Glaucon s-a sfârşit din viaţă de mai bine de o jumătate de an!

- Adevărat? zise consternat Adoris. De aceea ai rostit tu de mai multe ori: regele Craton?

- Întocmai! Tânărul Craton este acum rege al Rodosului, pe tronul părintelui său! răspunse Enea.

- Deci Glaucon nu mai trăieşte! rosti mirat şi regele Agatos.

- Şi a murit de moarte bună? întrebă Adoris.

- Da, a murit de moarte bună!

Emoţionat de evenimentele pe care le află că se petrecură pe insula Rodos, Adoris îl întrebă din nou pe solul Enea:

- Ce anume l-a îndemnat pe regele Craton să trimită solie în cetatea Atalya?

Enea oftă adânc şi gânditor, apoi zise:

- Ei, aici e cam mult de povestit! N-aş dori să-l obosesc pe luminatul rege cu o poveste atât de întortochiată...

- Dimpotrivă, spune-ne tot ce ştii! îl îndemnă regele, vrând să afle şi el cât mai multe veşti din afară.

Cei din palat dormeau deja demult, dar parcă presimţiseră că în cetate se petrecea ceva însemnat, căci uşile odăilor începură să se deschidă, făcliile începură să se aprindă, iar în salon începură

să se furişeze umbrele prinţeselor şi cea a reginei şi a multor slujitori.

Trezită din somn, Kromia apăru şi ea în prag. Văzându-l pe Adoris, veni drept spre el.

- Ce s-a-ntâmplat, spune-mi şi mie Adoris? îl întrebă ea cuprinsă de curiozitate şi nelinişte.

- Fii liniştită, frumoasa mea Kromia! Au sosit veşti importante din insula Rodos! Ne sunt prieteni! o încurajă el duios.

Dar regele deveni nemulţumit de atâta zarvă şi lumină în palat. De aceea porunci ca fiicele sale şi slujitorii să plece în odăile lor, uşile să fie închise, iar făcliile stinse, ca să nu prindă cumva perşii de veste că în cetate se petrec lucruri ciudate şi să le dea vreo bănuială. Nu de alta, dar în cetate puteau să mai fie iscoade de-ale duşmanilor.

- Tu, Kromia, poţi rămâne cu noi dacă vrei să asculţi povestea lui Enea! îi propuse regele fiicei sale.

Kromia se bucură mult de favorul ce i-a fost făcut şi-şi căută locul cel mai potrivit ca să poată auzi cât mai bine tot ce avea de povestit Enea.

- Ei, acum poţi începe povestea! zise regele către Enea.

Cei de faţă aşteptau nerăbdători să afle tainele pe care urma să le destăinuie solul din Rodos şi erau numai ochi şi urechi. Iar el începu:

- Slăvite rege, slăvită regină şi celelalte persoane de vază! Îmi cer iertare pentru vorbele pe care am să le rostesc, dacă vă vor supăra cu ceva, căci multe am săvîrşit dintre cele care nu pot fi pe placul măriilor voastre şi pentru care aş putea să plătesc cu capul. Dar voi spune totul, fără ascunziş şi ocoliş, căci aşa îmi e firea...

- Spune-ne dară totul, numai să fie adevărat! preciză regele cu chip serios.

- Aşa voi face, fiţi convinşi, zise Enea. Povestea mea începe încă din ziua când Craton fusese învins de oştile măriei tale şi cu greu izbutise să fugă pe mare cu cele câteva corăbii care i-au mai rămas. Pe atunci eram cârmaci pe una din corăbiile sale. După

ce prinţul nostru a pornit pe uscat spre Atalya cu oştile sale, m-a lăsat pe ţărm, la corabia mea, ca să veghez să nu vină cineva şi să pună flota în pericol...

- Cum? Ai fost lăsat singur să aperi corăbiile? întrebă unul dintre cei de faţă.

- Nu, nu eram singurul care vegheam la vasele noastre. Eram vreo douăzeci de inşi, lăsaţi de pază, câte unul la fiecare vas, pentru a le putea supraveghea în împrejurarea că cineva le-ar da târcoale în lipsa oştilor noastre. Craton pornise cu gândul să întâlnească alte oştiri ale coaliţiei... Să ne fie cu iertare, mărite şi atotputernice rege al Atalyei, nu vreau să supăr pe nimeni cu vorbele mele, doar că am jurat să spun adevărul, aşa cum a fost...

- Spune! Spune totul, fără teamă! îi dădu dezlegare bătrânul Meneus, convins fiind că regele e în acelaşi gând cu el.

- Aşa, deci, Craton, cu oştile lui, a plecat în zorii dimineţii peste câmpiile cele întinse, pe care nu se zăreau decât mirişti şi boscheţi.

- Adoris, erai şi tu printre ei? interveni aproape şoptit Kromia, plină de curiozitate, urmărind cu mare emoţie povestea.

- Da, am fost şi eu plecat cu oştile lui Craton, îi răspunse Adoris, mângâind-o cu privirea.

- Aşa cum ziceam, continuă Enea, Craton cu cea mai mare parte a oştirii era plecat de patru zile prin ţinuturile pustii... ca să întâlnească oştile coaliţiei...

- Aha! Deci nu prea era înţelegere între aliaţii porniţi să-mi uzurpe tronul! exclamă regele, schimbând cu subînţeles o privire cu Meneus.

- Într-adevăr, preamărite rege... Craton n-ar fi pornit în războiul ăsta de nu-l obliga liga de la Sardes, căci nu avea deloc un interes anume...

- Aţi păţit-o urât atunci! îşi aminti Meneus de dezastrul oştilor adverse din acea expediţie.

- Să lăsăm omul să-şi spună toată povestea, căci n-o mai sfârşim nici până la ziuă! a fost de părere regina.

- Mda! Continuă-ţi povestea! porunci regele.

Enea, intimidat de mersul anevoios al povestirii dat fiind desele întreruperi, continuă cu şovăire în glas:

- Cinstiţi şi iluştri cârmuitori! Vă spuneam că, în timp ce oştile lui Craton erau plecate, noi, cei de la corăbii, am rămas puţini şi singuri, şi ne temeam sincer de soarta lui Craton, a noastră şi a corăbiilor noastre. Era cumplit să stai şi să aştepţi, neştiind nimic din ceea ce se petrece pe câmpul de luptă. După vreo patru zile de aşteptare am zărit dintr-odată o ceată mare de călăreţi alergând spre noi cu arcurile pregătite şi cu torţele aprinse.

- Groaznic! Simt că mi-e frică! Cine erau? întrebă Kromia înfiorată de descrierea imaginii acelui atac.

- Nu-ţi fie teamă, preafrumoasă domniţă, acei călăreţi erau chiar din oastea regatului vostru. Veniseră însă atât de furioşi, că abia am avut timp să ne pregătim apărarea, unii în faţa vaselor, alţii pe punţi, de acolo de unde era mai lesne de luptat cu arcuri şi cu sulițe. Am fost însă învinşi repede...

- Bravo! Aşa călăreţi mai zic şi eu! Frumos atac a fost acela şi bine gândit! rosti regele cu entuziasm, măgulindu-şi propriul său orgoliu.

- Să ne fie iertată nemernicia noastră de atunci, eram puţini şi abia de mai rezistam...

- Da, continuă! rosti regele, îmbujorat de voie bună.

- Vă spuneam că am fost cuceriţi de călăreţii măriei tale care începuseră să dea foc corăbiilor noastre, spre marea noastră disperare...

- Şi cum ai scăpat atunci? se grăbi Meneus să-l întrebe.

- Eu eram în faţa corăbiei mele căutând s-o apăr cu scutul şi cu sabia... dar am fost doborât de o lovitură puternică. Încercam să mă ridic în picioare...

- Bietul de el! făcu regina miloasă.

- Aşa-mi trebuia, căci veniserăm în ţara ta, mărite rege, s-o cotropim şi meritam asta. Aşa că, abia mă ridicasem în picioare şi încă nu pusesem din nou mâna pe scut, când am simţit două braţe

vânjoase apucându-mă, legându-mă strâns cu frânghii, apoi m-a târât şi aruncat într-un car de luptă. De-abia reuşisem să mai văd cum soseau dinspre câmpie în fugă, cete de pedestraşi...

- Eram noi, oştirea lui Craton, interveni Adoris ca să întregească relatarea lui Enea.

- Nici nu mai ştiu ce s-a întâmplat după aceea pe câmpul de luptă. Ştiu doar că am stat legat o vreme în acel car întunecat. Apoi am simțit, spre seară, cum carul a pornit la drum, hodorogind toată noaptea până am ajuns undeva într-o tabără sau poate la vreun han undeva...

- Ai ajuns în tabăra cavaleriei de vest a regatului! precizează Meneus, bun cunoscător al orânduirii oştii regelui.

- Nu înțeleg! Ce vroiau de la tine? întrebă regele pe Enea.

- Îmi cer iertare, pesemne fusesem prins ca să scoateți de la mine ceva informații, căci la scurt timp după aceea am fost obligat să spun tot ce ştiam despre oştile lui Craton şi despre coaliție...

- Şi cum ai suportat interogatoriul? întrebă Meneus, cu un zâmbet abia perceptibil pe vârful buzelor.

Simțindu-se încolțit, Enea abia reuşi să spună:

- Ce puteam să fac? M-am străduit să îndur toate chinurile la care am fost supus, atât cât am putut răbda, fără să trădez mare lucru. Mai apoi, văzând că acei care mă interogau ştiau mai totul despre ai noştri, am recunoscut şi eu cam cum stăteau lucrurile... De fapt, nu mai aveam nimic de tăinuit.

- Ce s-a întâmplat apoi cu tine? întrebă regele, nu prea edificat că cel interogat avusese o comportare tocmai demnă.

- M-au legat iarăşi, m-au aruncat pe fundul unui rădvan şi m-au adus aşa, cam o săptămână, fără să pot vedea nimic, până în această cetate...

- Adoris, parcă aşa te-au adus şi pe tine, adăugă Kromia care asculta atentă relatarea lui Enea dar îşi amintea şi de povestea pe care o ştia de la Adoris.

- Se prea poate să fi fost chiar acelaşi rădvan întunecos. Îmi amintesc că nu am văzut nimic în jur.

- Nici eu nu am văzut nimic, continuă Enea, căci eram legat la gură şi la ochi, de-abia mai puteam răsufla. Aşa am ajuns în cetate...

Apoi, după ce făcu o pauză ca pentru a-şi trage sufletul, continuă:

- Ziceam că, odată ajuns în cetate, am mai fost ţinut vreo două zile într-o încăpere întunecoasă, probabil într-un foişor, legat la mâini, şi iarăşi am trecut prin interogatoriu. Mi s-au pus aceleaşi şi aceleaşi întrebări de sute de ori.

- Şi? După aceea? interveni din nou regina părând nerăbdătoare să afle finalul acestor întâmplări.

- Am fost întemniţat imediat după ce s-au convins că nu mai spuneam nimic nou, oricât m-ar fi silit. Nu pot aprecia cât timp am stat în întunericul acela din închisoare. Într-o zi însă, mi-a trecut prin cap să evadez. M-am gândit să încerc ceva ca să pot ieşi din temniţă. Am început prin a zgâria cu unghiile şi cu degetele pietrele dintr-un colţ al celulei mele. Nu aveam însă spor. Abia după câteva luni am reuşit să fac o adâncitură între două pietre ca să pot apuca mai bine de margini. După alte câteva luni am reuşit să scot o piatră din zid şi, încurajat de această ispravă, m-am apucat să sap cu unghiile mai departe, de data asta mai cu spor. Şi la un moment dat degetele mele au dat de ceva de fier, ca o lamă ruginită. Când m-am dumirit că era un vârf de lance, inima mea a început să-mi bată cu putere, de parcă pusesem stăpânire pe cine ştie ce comoară...

- Un vârf de lance? făcu nedumerit Meneus. Poate să fi fost uitat acolo de vreun lucrător pe când muncea la zidirea închisorii?

- Să mă iertaţi că am folosit acel vârf de lance! Am început să desprind bolovanii din zidul încăperii, rând pe rând. Rând pe rând bolovanii zidului s-au dat bătuţi. Îmi era frică să nu fiu descoperit şi să nu-mi fie zădărnicit planul de evadare şi rodul întregii mele străduinţi. De aceea am lucrat cu băgare de seamă numai noaptea, iar înspre zori aşezam bolovanii la loc şi îi tencuiam, ca nimic să nu se observe. A trecut mult timp de când

făceam această muncă, însă, într-o zi, inima mi-a tresărit de bucurie, căci vârful acela de lance a dat de pământ, adică de lut amestecat cu pietriş. Eram ca şi evadat!...

- Nu cred! Nu pot crede aşa ceva! izbucni disperat Meneus.

- Şi ce a mai urmat? îl îndemna regele pe Enea să continue, bucuros că l-a prins cu mâța în sac pe abilul Meneus.

- Am mai săpat apoi, cu sârg, încă două nopți încheiate, iar într-a treia am simțit pământul din tunel năruindu-se peste mine. Deasupra mea însă am zărit stele pe cer. Eram aşadar afară, în întunericul răcoros, nu mai eram în închisoare!

- Nu-i adevărat! Nu cred că a fugit cineva din închisoarea noastră vreodată! se apăra Meneus, cu încăpățânare, pe cât putea.

- Ai răbdare! Să vedem ce ne mai spune omul ăsta! jubila regele.

- V-am mai spus, nu vreau să supăr pe nimeni cu vorbele mele... Deci am ieşit din tunel şi m-am trezit într-o grădină. Am avut însă grijă să astup bine tunelul la loc, cu bolovani şi pământ, am refăcut iarba în partea pe unde ieşisem şi m-am furişat prevăzător pe lângă zidul cetății, cu speranța că voi găsi un prilej să ies pe poartă a doua zi dimineață când se va deschide. Dar ar fi trebuit să-mi procur nişte haine potrivite...

- Cum de nu m-au anunțat temnicerii a doua, a treia zi, văzând lipsa unui condamnat? se tângui Meneus, întrerupând din nou povestirea fiindcă îşi simțea reputația puțin întinată.

- Pesemne că, văzând cât de abil a reuşit să dispară un întemnițat de sub nasul lor şi descoperind poate târziu asta, ca să nu fie pedepsiți pentru neglijență, au preferat să tăinuiască faptele. Mai mult, poate chiar ei au acoperit urmele evadării, cine ştie?

Toate aceste vorbe grele fusseră spuse de rege, care era aproape convins că e singura explicație plauzibilă pentru aceste întâmplări.

- Nenorocitul de mine! se jelui în continuare Meneus.

- Acum vezi, Meneus? Vezi câți netrebnici hrănim din visteria noastră? rosti dojenitor regele, de data asta cu vocea mai aspră, dar care îi mai alină un pic din neliniştea lui Meneus.

- Nu înțeleg, de ce v-ați apucat acum să vă sfădiți între voi? căută să potolească spiritele regina. Poate ar trebui să ne pară bine că a scăpat un om din temnițele voastre groaznice!

Kromia, care ştia cât de înfiorătoare este închisoarea aceea, era bucuroasă văzându-l pe bietul Enea scăpat, dar în acelaşi timp îl compătimea pe bunul Meneus, încolțit urât de mersul lucrurilor din povestea acestuia. Aşa că se bucură când regele isprăvi cu ciondăneala.

- Spune-mi, Enea, ce a mai urmat după ce ai ieşit din temniță? întrebă regele. Străjile mele de la poartă nu te-au simțit?

- N-am ieşit pe poartă, măria ta, zise senin Enea, precaut ca să nu-l jignească pe sfetnicul regelui. A doua zi dimineață, când s-a deschis poarta cea mare şi când s-a aglomerat de trecători, cred că tocmai găsisem un moment prielnic să ies. Dar am socotit că era mai riscant. Şi atunci am preferat altă soluție: am ieşit pe aceeaşi cale pe care am intrat în cetate în noaptea asta!

- Vezi, Meneus? Mai ai de dublat şi străjile în partea aceea a zidului cetății! rosti regele, care mai găsise o imperfecțiune în sistemul său defensiv.

Apoi, adresându-se lui Enea, îl rugă din nou să continuie.

- Ajuns în afara cetății am mers o vreme pe furiş, pe la dosuri, cu gândul să-mi găsesc haine potrivite. Nu-mi lipsea hrana, căci găseam rod bogat în livezile de smochini, iar din mare prindeam destui peşti. Umblând aşa, iată, pe o margine de drum, văd ceva strălucitor în lumina lunii. Era un ban frumos, de aur, pierdut pesemne dintr-un car al vreunui negustor. Luasem banul cu mine. Era din aur curat. Mergând mult timp pe lângă țărm, zăresc o barcă pitită lângă mal. Nu era nimeni prin apropiere. Îmi zic: "Barca asta e tocmai ce-mi trebuie". De bucurie, sar în ea şi pun mâna pe lopeți. Constat că barca era în stare bună, deşi nu arăta grozav de departe. Erau şi nişte haine vechi pescăreşti în ea. Şi

acelea mi-au prins de minune! M-am întors totuşi la mal şi am lăsat banul pe ţărm, învelit într-o fâşie de pânză, cât mai aproape de locul unde se afla barca. Apoi am pornit pe mare, cu gândul că voi întâlni vreo corabie în calea mea...

Meneus, simţind că firul povestirii se mutase definitiv în afara cetăţii al cărei păzitor era, s-a mai însufleţit şi, prinzând curaj, îndrăzni să-l întrebe pe Enea:

- De ce ai pornit-o pe mare şi n-ai luat-o pe uscat, prin sate şi peste câmpuri? Pe uscat ajungeai lesne departe ca să te poţi apoi îmbarca pentru Rodos...

- Am ales marea pentru că o cunosc cel mai bine. Dacă aş fi mers pe uscat, aş fi avut de înfruntat mult mai multe primejdii, răspunse Enea. Am plecat deci cu barca... Am tras vânjos la rame, o noapte şi o zi întreagă, cu speranţa să ies în largul mării, acolo pe unde trec mai des corăbiile. Credeam că una din ele se va îndura să mă ia pe punte. Şi iată că, în cele din urmă, zăresc o corabie apropiindu-se. Am început să vâslesc puternic spre ea, să-i pot ieşi în cale, strigând ca să fiu auzit. Însă ori nu m-au auzit, ori nu m-au luat în seamă, căci n-au oprit. Disperat, am început să vâslesc în urma corăbiei. Abia după încă o jumătate de zi, văd din nou catargele aceleiaşi corăbii. Am vâslit cu ultimele puteri ca să ajung la pupa vasului şi să mă poată zări cei de pe punte...

- Cum se poate să nu fie văzută o barcă de marinarii unei corăbii care trece pe lângă ea? întrebă Adoris.

- Uite, exact aşa cum v-am povestit! Dar la un moment dat m-au zărit, iar mie mi se părea că nu mă iau în seamă. Pesemne că prea amărâtă îmi era barca, ca să-i ispitească. La fel şi veşmintele de pe mine. Am început să-i rog în disperare să mă ia pe punte... Până la urmă şi-au făcut milă de mine şi mi-au zis: Te luăm, căci avem nevoie de un vâslaş! Dar barca ta o lăsăm pe apă! Evident, n-am mai catadicsit nimic: Fie, primesc... le-am răspuns. Am fost ajutat să urc pe punte. Aici ce să văd?... Pe corabie se aflau grămezi de vase de aur, de postavuri scumpe, de carafe cu vin şi ulei şi bucăţi de statui! Dacă te uitai bine la cei de pe punte, vedeai

doar feţele lor aspre, arse de soare, bărbi întunecate, fioroase şi nepieptănate. Peste vâslaşi trona un vătaf, o fiară de om, care răcnea şi biciuia spinările goale ale bieţilor trăgători la rame. Vino aici şi ia locul acelui prăpădit! mi-a poruncit vătaful acela, împingându-mă şi legându-mi mâinile de o laviţă pe care stăteau vâslaşii, ca să nu fug. Mă aflam deci pe o corabie de piraţi...

- Şi ziceai că-i mai sigură călătoria pe mare decât pe uscat! îl înţepă Meneus pe Enea, părând că-i poartă ceva pică.

- E mai sigur pe mare, vă jur! continuă să susţină solul rodosian. Doar că eu avusesem ghinion nimerind tocmai în braţele unor tâlhari de mare... Însă bunul Poseidon s-a îndurat de mine, că n-am suferit prea multe chinuri atunci. A doua zi, corabia piraţilor a atacat o altă corabie de pe mare, una joasă, părând prăpădită, butucănoasă şi grea, care înainta spre noi fără oprire. Am simţit o izbitură cumplită şi, în urma coliziunii, corabia noastră s-a sfărâmat în bucăţi, iar cea mică şi butucănoasă şi-a continuat drumul, nestingherită. Oalele şi statuile de pe vasul piraţilor au zăngănit atunci înfiorător, s-au făcut ţăndări, s-au împrăştiat peste tot şi s-au scufundat în mare...

- Şi cu oamenii ce s-a întâmplat? întrebă Kromia înfiorată.

- Oamenii? S-au înecat cu toţii, şi piraţii şi vâslaşii. La început m-a tras şi pe mine corabia spre fundul mării. Însă mai apoi m-am pomenit că ceva mă trage din nou în sus. Scândura de care eram legat cu lanţuri m-a scos la suprafaţa apei...

- Aşa aventură mai zic şi eu! îşi zise Adoris, în şoaptă, mai mult pentru sine, ascultând cu emoţii minunata poveste a vrednicului Enea.

- Se îndurase încă o dată Poseidon de mine, continuă bătrânul din Rodos, căci spre seară avusesem norocul să fiu văzut de o altă corabie care trecea pe acolo. Zărindu-mă, marinarii m-au ridicat pe punte, aşa legat de scândura aceea cum eram şi cum mă prinsese naufragiul.

- Te-au socotit, pesemne, un pirat sau un vâslaş de-al piraţilor, nu-i aşa! îşi exprimă părerea regina Ariadna.

- Întocmai! Aşa meritam, îmi ziceau marinarii, de vreme ce m-am dat de partea tâlharilor mării. Nu au crezut deloc povestea mea. M-au reţinut totuşi, punându-mă la rame. Aşa puteau să-şi mai odihnească din vâslaşi. S-a întâmplat însă la un moment dat să-l văd pe cârmaciul vasului coborând la catul vâslaşilor şi mi s-a părut că-l recunosc. Îmi zic: Ăsta-i Diogenes! Era el, într-adevăr! Era cârmaci de multă vreme, ca şi mine, şi chiar fusese comandant pe una din corăbiile lui Glaucon, regele nostru din Rodos. Îl cunoşteam bine de pe acea vreme. Din nou o şansă minunată îmi surîse. Ce bucurie pe mine! Încercam însă să mă rog de vătaf să mă lase să vorbesc cu Diogenes, dar acesta nu vroia nici în ruptul capului. Ba chiar mă şi croia cu biciul peste spinare. Mai apoi am îndrăznit să strig tare: Diogenes! Şi iată că Diogenes a întors capul spre mine, m-a văzut şi m-a privit lung. L-am întrebat: Mă cunoşti, Diogenes? Sunt eu, Enea? Enea din Rodos. Iar el s-a dat doi paşi înapoi şi a zis: Nu te cunosc! Apoi a plecat repede la bordul navei...

- Numai ghinioane pe mare! îl întărâtă iarăşi Meneus. Şi mai zici că e mai sigur decât pe uscat!...

- De obicei pe mare e mai sigur! nu se dădu bătut Enea. Doar că de mine se ţineau lanţ nişte ghinioane... Avusesem însă şi multe şanse, nu credeţi?

- Şi, deci, unde mergea corabia asta? întrebă regele dorind să zorească mersul povestirii.

- Spre marele meu nenoroc, corabia aceea se îndrepta spre Atalya... Adică mă aducea înapoi la închisoare!...

Un murmur prelung străbătu întregul salon. Toţi au rămas uimiţi de întorsătura pe care o lua povestea aceea care le reţinuseră atâta vreme atenţia.

- Cum? Nemaipomenit! sări ca ars Meneus, pomenindu-se că acţiunea se mută iarăşi în cetatea pe care el avea menirea să o apere.

- Da. Exact! Ne-am întors în Atalya, unde am ajuns repede. Aici am început să descărcăm o mulţime de lucruri: marmură, ulei, grâne. Am stat o zi fără să cobor de pe corabie, mai mult ascuns

prin chilă decât la vedere. Apoi am pornit din nou pe mare. În vreo douăsprezece zile am ajuns, în sfârşit, în insula Rodos.

- Şi? Te-au recunoscut cei din Rodos? căută să afle cât mai repede Adoris cele întâmplate pe locurile atât de cunoscute lui.

- Bineînțeles că m-au recunoscut! Ba chiar vicleanul de Diogenes m-a recunoscut, căci, de cum pusesem piciorul pe uscat, m-a luat frumuşel, a pus să-mi fie scoase lanțurile cu care fusesem legat la vâsle şi m-a adus în fața lui Craton.

- Ah! Acum înțeleg de ce nu te-a recunoscut Diogenes. Te-a crezut că eşti şi tu un pirat! zise regina.

- Întocmai, prea luminată regină! Diogenes m-a bănuit că am ajuns pirat şi a vrut ca eu să răspund de faptele mele în fața lui Craton... De fapt, m-a predat lui Craton cu gândul să mă pedepsească...

- Şi l-ai convins pe Craton? întrebă regele.

- A fost foarte simplu să-mi dovedesc nevinovăția. Am povestit prințului toate întâmplările prin care am trecut. Şi m-a crezut! Iar dacă nici voi nu mă credeți, atunci am de gând să vă duc şi să vă arăt moneda aceea pe care am lăsat-o pe țărmul vostru...

- Bravo, Enea! Frumoasă poveste! aprecie regina. Eşti un adevărat erou. Eu te cred pe cuvânt!

- Dar Craton ce-a spus aflând toată istoria asta? întrebă Adoris în culmea nerăbdării.

- S-a bucurat nespus că scăpasem din mâna duşmanilor şi că am ajuns, după lungi peripeții, sănătos acasă. În plus îi aduceam atâtea veşti noi din tabăra adversă... De curând, aşa cum v-am mai spus, am aflat de la refugiații voştri că Adoris trăieşte la curtea regelui Atalyei. Noi toți, inclusiv Craton, de multă vreme credeam că Adoris murise, deoarece mulți tovarăşi de luptă au povestit că l-au văzut atunci, în războiul cu voi, doborât de o suliță... Iar tu eşti aici, teafăr, dragul meu Adoris!

- Şi ce-a mai zis Craton? interveni regina.

- Bunul rege Craton a plâns de bucurie atunci când a aflat vestea cu Adoris! Din clipa aceea nu mai ştia ce să mai

născocească ca să-şi ducă visul la îndeplinire, anume să-l recupereze pe Adoris. Deşi era îndurerat de dispariţia subită a bunului său părinte, regele Glaucon, Craton a hotărât să găsească o cale de a mijloci salvarea lui Adoris. A vrut să trimită o corabie plină cu daruri scumpe, drept răscumpărare. Însă am aflat cu toţii de marea invazie a perşilor şi a trebuit să gândim alte căi. Nu ştiam prea precis ce se întâmplă în cetatea Atalya...

- Şi eu, care-l socoteam un duşman pe acest Craton! rosti un pic înduioşat regele Agatos.

- Şi Craton ce-a spus când a aflat de invazia perşilor? întrebă şi Adoris, dorind să schimbe subiectul discuţiei.

- Craton se teme că nu ştie cum să procedeze mai bine, reluă Enea. Mai întâi doreşte mult să-şi salveze prietenul, dar şi să ajute, dacă e nevoie, Atalya, în războiul împotriva perşilor. Văzând mersul nesigur al evenimentelor, regele meu a hotărât, aşa cum v-am mai spus, să trimită cele două corăbii. M-a pus pe mine să conduc expediţia, fiindcă eu ştiam într-un fel cetatea. Am pregătit în grabă echipajele, şi regele meu mi-a zis: Du-te, Enea, cercetează mersul lucrurilor şi propune-i din partea mea regelui Atalyei răscumpărarea lui Adoris. Iar de-l vei găsi pe regele Agatos la mare strâmtorare în bătălia cu perşii, aşa cum se aude, caută de-l ajută cât poţi şi dă-ne şi nouă de ştire!

- Mă uimeşte mult atitudinea regelui Craton! se miră din nou regele Atalyei.

- Şi dacă îmi daţi voie să duc povestea la capăt, reluă Enea fără a ţine seamă se spusele regelui, am să vă spun că am pornit pe mare cu cele două corăbii, ajungând după câtva timp în preajma cetăţii Atalyei. Dar privind bine catargele din port ne-am dat seama că toate corăbiile erau ale perşilor. Şi ne-am pus întrebarea unde se află atunci flota regelui Atalyei? Nu puteam deloc pătrunde în port, aşa că a trebuit să ne ţinem departe de ţărm. Am aşteptat în larg să coboare întunericul nopţii, apoi ne-am furişat într-un golfuleţ pustiu, nu departe de aici. Iar de aici înainte cunoaşteţi deja ce s-a întâmplate!

Astfel încheie, în sfârşit, Enea lunga sa poveste.

- Bravi marinari, nimic de zis! recunoscu Meneus, aducând elogii sincere acestui om vrednic al mării.

- Toate-s bune şi făcute cu inimă! Dar să vedem cum ne vor folosi toate astea! rosti regele la încheierea povestirii, gândind că multe lucruri îşi caută încă dezlegare.

- Tată! Ce vom face? Vom fugi pe mare? întrebă Kromia fără ocolişuri şi plină de îndrăzneală.

- Toate la timpul lor! Acum mergeţi cu toţii la culcare. Şi nu uitaţi, nu rostiţi nicio vorbă despre cele auzite aici! expedie regele ultimele indicaţii tuturor celor care părăseau salonul.

- Nu vrei să rămâi la noi peste noapte, cutezătorule Enea? îl îmbie Meneus, căruia începuse să-i devină simpatic acest omuleţ din Rodos, în pofida unor lucruri pe care le demascate prin povestea sa şi care i-au fost incomode.

- Eu socot că trebuie să mă întorc la corăbiile mele, ca să aduc la cunoştinţă hotărârile regelui. Prin urmare, mă voi întoarce la ai mei. Iar mâine seară, pe întuneric, aşa cum am promis, voi reveni ca să vă călăuzesc! zise Enea pregătindu-se de plecare, şi bucuros că-l convinsese pe regele Agatos să accepte această soluţie.

- Zeii să te aibă în pază! rosti regele Agatos.

Adoris l-a îmbrăţişat pe Enea ca pe un părinte, zicându-i recunoscător:

- Îţi mulţumesc din toată inimă pentru câte ai făcut pentru mine şi pentru prietenii mei!

- Iar zeii să-ţi ofere viaţă lungă şi fericită, om bun ce eşti! ţinu să completeze şi Kromia din toată inima cele spuse de Adoris.

Rând pe rând uşile palatului s-au închis, fiecare retrăgându-se să-şi continuie somnul sau îndreptându-se spre datorie. Enea porni spre corăbii pe calea ştiută, însoţit de aceeaşi oşteni cu care venise. Adoris s-a dus să vegheze pe zidurile cetăţii, acolo de unde plecase atunci când sosise solia din Rodos.

42

Perspectiva părăsirii imediate a cetății sale pe care atâția ani se trudise să o zidească cu patimă îl copleşea de mâhnire pe rege. Dar altă ieşire din disperata situație în care se afla cetatea sa nu mai era. Cei asediați ar fi putut respinge doar nişte atacuri neînsemnate, nicidecum n-ar fi putut stăvili un atac puternic al duşmanului, dinspre uscat şi dinspre mare.

Agatos socotea că locuitorii cetății aveau totuşi un pic de noroc, întrucât bunul Poseidon nu a lăsat-o de tot pradă celui mai cumplit asediu din câte s-au cunoscut în ultima sută de ani. Se născuse o firavă speranță care, dacă s-ar putea împlini, ar salva câteva sute de suflete care mai rămăseseră încă în viață în cetate.

Regele se frământa încă, muncit de gânduri şi dileme cumplite. Cum ar fi trebuit să procedeze? Au existat sau există alte soluții şi el nu le-a întrevăzut? Cum vor putea ieşi din cetate fără să fie văzuți şi fără ca vreo întâmplare neînsemnată să-i dea de gol?

Deşi oraşul era aproape pustiu, căci o mare parte a locuitorilor fugiseră încă înaintea blocării portului şi a cetății, mulți atalyeni pieriseră în lupte. Cu toate acestea numărul celor rămaşi era mai mare decât puteau cuprinde cele două corăbii trimise de bunul Craton. Cum ar trebui să procedeze ca să-i salveze pe toți? În niciun caz nu se îndura să lase pe cineva pradă mâniei duşmanilor. Deci, cine va urca pe corăbii şi cine nu?

Astfel de gânduri l-au muncit pe rege toată noaptea şi toată dimineața zilei care a urmat. Trebuiau luate grabnic hotărâri importante.

Primul lucru care i se păru vrednic de luat în considerare era să întărească şi să sporească vigilența paznicilor de pe ziduri şi

din cetate, ca să zădărnicească orice încercare a vreunui trădător să dea de ştire perşilor asupra celor ce se petrec în cetate. Înconjurat de puținii sfetnici care i-au mai rămas, căci o parte dintre ei fugiseră pe mare înainte de asediu, regele Agatos trecea gânditor pe străzile oraşului său care îi era atât de drag. Nicicând templele şi colinele din jur nu i s-au părut mai frumoase ca atunci. Nu-i venea să creadă că zidirile sale superbe, aleile, pajiştile împrejmuite de leandri şi pini, s-ar putea în câteva zile să fie distruse complet de duşmanii de la poarta cetății, de hoardele acelea sălbatice ale perşilor, care pândeau să dea năvală în oraş. Oare va putea să-şi mai revadă vreodată cetatea dacă la noapte o va părăsi?

Urcă treptele superbului templu închinat lui Poseidon. Acolo, în fața altarului, se rugă solemn, cu patimă, puternicului zeu, să se înduplece şi să-i apere poporul, să-l ajute să-şi redobândească cetatea pe care astăzi va fi nevoit să o lase în mâna păgânilor. Coborând apoi de pe colina templului regele avea chipul omului împăcat, care ştia bine ce are de făcut.

Întâi de toate era convins că nu trebuie să dezvăluie nimănui taina plecării înainte de a fi neapărată nevoie, tocmai ca să împiedice orice trădare. De asemenea, trebuia evitată neorânduiala şi panica ce s-ar fu putut naşte dacă s-ar şti dinainte planul retragerii.

De aceea regele îl chemă de îndată pe Meneus la el şi-i dădu poruncă să adune în templul lui Poseidon toată gloata care mai rămăsese în cetate. Aici fiecare urma să primească merinde din rezervele cetății şi să se roage neîncetat pentru salvarea sufletelor.

Meneus duse pe dată la îndeplinire porunca regelui. Iar împrejurul templului a pus strajă bună, ca nimeni să nu-l poată părăsi fără ştirea lui. Rămăseseră prin cetate doar paznicii cei mai destoinici şi luptătorii de pe ziduri.

Adoris şi tovarăşii săi rămăseseră neclintiți pe crestele zidurilor pentru a veghea orice mişcare în tabăra duşmanilor.

Perşii, presimțind probabil că sfârşitul cetății e aproape, nu mai încercau să pătrundă prin luptă în cetate, ci aşteptau mai

degrabă ca să se epuizeze proviziile celor din interior şi să capituleze necondiționat.

Ziua aceasta, plină de zbucium şi de nelinişte pentru Agatos, se apropia de sfârşit. Din motive lesne de înțeles, puțini au fost aceia cărora regele le împărtăşi planurile sale.

43

Odată cu lăsarea serii inima regelui, ca şi a celor care se pregătiseră de evadare, pâlpâia de emoţie. Oare Enea va reveni la ora stabilită?

Agatos nu ştia încă prea bine cum trebuie să procedeze ca supuşii săi să se strecoare în afara cetăţii fără să fie văzuţi şi fără a se demasca în vreun fel. Riscul ca străjile perşilor să-i observe pe cei care se refugiază era nespus de mare. Şi apoi mai era şi pericolul ca cineva să dea în vileag totul printr-un zgomot necontrolat. Copiii, de pildă, sau femeile, puteau să se sperie de ceva, să ţipe, să atragă involuntar atenţia străjilor duşmane.

Cu toate aceste posibile riscuri, ele trebuiau acceptate căci nu exista altă cale de ales. Numai calea riscului le rămăsese. În acest scop regele gândi ca ieşirea din cetate să se facă în grupuri mici, în cea mai desăvârşită linişte, cu gura şi limba bine ferecate, sub îndrumarea unor călăuze de ispravă care, printre altele, trebuia să aibă grijă ca totul să decurgă în deplină securitate.

După lăsarea întunericului peste oraş a sosit un ajutor nesperat: ceaţa. Se făcu o ceaţă deasă, care umplu totul de negură, de nu se vedea nici la câţiva paşi. Numai rareori, când ceaţa se mai rărea ici-colo, pe cer se mai vedea câte o stea, dintre cele mai strălucitoare.

- Da! zise regele către Meneus, Poseidon ne sprijină din plin! Totuşi, va fi cumplit de greu să urmăm drumul în afara zidurilor cetăţii pe un astfel de întuneric!...

- Mă voi strădui să rânduiesc din loc în loc călăuze care să ştie amănunţit drumul ce-l vom străbate când vom trece de zid, promise Meneus.

Aşteptarea deveni lungă şi apăsătoare. Oare de ce întârzia Enea? Trebuia să vină, căci era o ocazie perfectă ca să se refugieze în plină ceaţă şi întuneric!

Când aproape îşi pierduseră speranţa, iată că străjile apărură în palat aducându-l pe Enea. Chipul regelui se însenină văzându-l.

- Cum merg treburile, neînfricatule Enea? îl întrebă.

- Fie ca voia zeilor şi a măriei tale să se împlinească întocmai! Toate sunt aşa cum am discutat noaptea trecută! răspunse Enea, bucuros de felul prietenos în care i-a vorbit regele.

- Înseamnă că acum suntem aşteptaţi în golf de corăbiile voastre?

- Întocmai, corăbiile vă aşteaptă nu departe de aici...

- Cum e drumul prin ceaţa de afară? mai întrebă Agatos.

- Ceaţa ne va ajuta! răspunse Enea. Totuşi va fi greu pentru copii şi femei.

Regele îl întrebă pe Meneus dacă au fost orânduite călăuze de încredere de-a lungul traseului de trecere a zidului. Aflând de la acesta că totul a fost îndeplinit întocmai, regele dezvălui primul lucru de făcut, potrivit planului său:

- Socot înainte de toate că trebuie să scoatem din cetate şi să-i îmbarcăm mai întâi pe cei răniţi!

- Se înţelege! consimţi Meneus.

- Atunci purcedeţi chiar acuma! porunci regele. De vrei, însoţeşte-i tu, Enea, drept călăuză principală!...

Meneus şi Enea plecară să îndeplinească porunca regelui.

Trecu destul timp până ce Meneus şi Enea reveniră, cu feţele voioase.

- Luminate rege, a mers de minune totul până aici! îi vesti Meneus.

- Aţi reuşit?! Ah, mulţumescu-ţi, Poseidon, zeu atotputernic, că ţii cu noi! exclamă regele. Ce se aude în tabăra adversă?

- Perşii dorm liniştiţi în corturile lor. Nici n-au observat că le-au dispărut cele două străji de lângă ţărm!

- Aha! Bine aţi făcut! rosti regele. Acum tu, Enea, întoarce-te la corăbii şi veghează ca îmbarcarea să se facă în linişte.

- Plec chiar acum, măria ta! Însă, vă implor, nu zăboviţi prea mult! zise Enea şi se pierdu în bezna cetii din afara palatului.

Sosi clipa hotărâtoare când regele Agatos şi familia sa trebuiau să părăsească cetatea. Adoris, chemat de rege, lăsă doar vreo cincizeci de oşteni să păzească zidul, aşa cum i se porunci, şi veni să îndeplinească dispoziţiile regelui.

- Ceva nou pe ziduri? îl întrebă regele.

- Întuneric beznă! răspunse Adoris. Nu se ude niciun zgomot.

Regele îl trimise pe Adoris în locuinţa vistiernicului său, zicându-i:

- Trezeşte-l pe vistiernic şi spune-i să ia zece oşteni, cât mai zdraveni şi să scoată din cetate câţiva saci cu galbeni, dintre cei de aur! Hai, du-te repede!

- Am plecat! răspunse Adoris ieşind pe dată.

În salonul regelui, luminat de un mic opaiţ, intră Meneus care anunţă că rânduise modul în care se vor retrage oştenii de pe ziduri.

Agatos era mulţumit, aşa că-i porunci din nou:

- Trezeşte în taină sfetnicii mei şi spune-le să se pregătească de plecare cu familiile lor.

Meneus chemă câte doi oşteni din garda cetăţii şi le încredinţă misiunea de a călăuzi familiile, până vor ajunge dincolo de ziduri.

Între timp, se întoarse Adoris şi zise:

- A fost îndeplinită voia măriei tale!

- Grozav! Chiar ne surâde şansa, aşa se pare, nu? rosti Agatos din ce în ce mai fericit, văzând că se poate totuşi trece pe lângă paza duşmanilor. Căpătând şi mai multă încredere, luă hotărârea cea mare:

- Adoris, a sosit clipa să plecăm şi noi! Te rog să ai grijă de fiicele mele, să nu li se întâmple ceva când vom trece zidul. Ele trebuie să ajungă pe corabie şi să fugă cu orice preţ, chiar şi în situaţia în care noi ceilalţi am fi prinşi. Ai înţeles?

- Am înţeles, măria ta! Îmi voi da şi viaţa ca ele să ajungă tefere pe corabie, răspunse Adoris, impulsionat de devotamentul pe care îl simţea în inimă pentru Kromia.

Agatos porunci să fie treziţi cei ai lui şi slujitorii şi să fie de îndată gata de plecare. Regele îi mai spuse lui Adoris:

- Te rog să fii cât mai aproape de noi şi să ne călăuzeşti.

- Fii fără teamă! Cunosc drumul şi voi fi alături de toţi cei ai tăi.

Saloanele regelui deveniră cuprinse de o forfotă neobişnuită la acel ceas din noapte. Adunându-i pe ai lui în jurul său, mai mult pe întuneric decât pe lumină, regele îi povăţui să fie cu băgare de seamă şi să nu care cumva să scoată vreo vorbă sau să facă vreun zgomot.

Kromia, apropiindu-se de Adoris în salonul regelui îi zise:

- Plecăm chiar acum, Adoris?

- Da, frumoasa mea! Vom pleca chiar acum! Te rog să fii liniştită şi să nu te sperii de întuneric.

N-a mai durat mult până când regele şi toţi cei de lângă el au fost gata de plecare. Au stins aproape toate luminile, apoi au părăsit palatul.

Afară era un întuneric desăvârşit, încât nu se zăreau nici la câţiva paşi palidele lumini, ici-colo, de prin casele din cetate. Nu se vedea nici măcar pe unde păşeai aşa că, pentru a merge pe alei, pe lângă copaci şi ziduri, trebuia neapărat să fii îndrumat de călăuze care ştiau toate obstacolele din drum sau, pur şi simplu, să te ţii de ziduri, copaci sau pietre.

Pe potecile care se apropiau de ţărm ceaţa era la fel de deasă, dar până acolo ochii se obişnuiseră cu întunericul şi mai puteau desluşi câte ceva în jur. Pe întregul parcurs călăuzele puse

de Meneus îndrumau atent paşii refugiaţilor din cetate, rostindu-le totodată şi şoapte de încurajare.

Adoris, care primise poruncă să vegheze cu străşnicie asupra fiicelor regelui pe tot parcursul anevoiosului drum, era atent la fiecare pas şi pregătit de orice înfruntare în orice clipă. Lângă el, Kromia era înfiorată de teamă şi de răcoarea întunericului. Adoris o înveşmântă cu mantaua sa ca să o protejeze de frigul nopţii. Deşi el ştia drumul chiar şi pe întuneric, totuşi prezenţa călăuzelor şi îndrumările lor se dovedi a fi tare de folos!

Păşeau toţi cu inimile cât un purice, zvâcnind de emoţie, de teamă să nu stârnească vreun zgomot care să se audă în tabăra perşilor ce trebuia să fie pe undeva pe aproape. Foarte aproape în urma lor, veneau regele şi regina, însoţiţi îndeaproape de străji şi în faţa şi în spatele lor.

Drumul parcurs era şi mai anevoios datorită întunericului, a stâncilor şi a pietrelor pe care le ocoleau, dar mai ales datorită spaimei de a nu da de bănuit în tabăra duşmană.

Merseră prin ceaţa adâncă până când auziră aproape clipocitul valurilor mării. Atunci desluşiră ceva ca o umbră înaltă şi întunecată. Era zidul cetăţii. Călcând pe prundişul ţărmului se apropiară de zid şi începură să urce câteva trepte întunecoase şi reci săpate în zid. Apoi coborîră la fel de anevoie dincolo de zid. Aici ceaţa parcă se risipise dintr-odată. Abia acum puteau să respire aerul proaspăt de pe malul mării.

Între timp începu să adie o briză uşoară dinspre uscat. Pe cer începură să răsară stelele. Iată că lângă mal zăriră câteva bărci şi dinspre ele apărură înaintea lor Meneus şi Enea.

Adoris, văzându-se în afara cetăţii alături de Kromia pe care continua încă să-i ofere protecţie, simţind că lungul coşmar al asediului rămâne în urmă şi că reuşita este aproape, nu se mai putu abţine şi o cuprinse în braţe nespus de fericit:

- Kromia! Suntem salvaţi!

- Da, suntem salvaţi! spuse şi ea vădit surprinsă de neaşteptata izbucnire de bucurie a iubitului ei. Nici nu-mi vine a crede!

Bărcile care urmau să-l ducă la corăbii pe rege şi pe ai lui aşteptau cu vâslele pregătite. Adoris o ajută pe Kromia să urce într-una din bărci. Dar nici nu apucă barca să se îndepărteze de mal, când Kromia exclamă cu disperare în glas:

- Adoris, dar copiii? Unde sunt copiii?!...

- Copiii? se nelinişti dintr-odată Adoris, tresărind speriat şi privind în jur. Nu văd copiii nicăieri!

- Am uitat de bieţii copii! Cum de-am putut să-i uităm? zise Kromia, cu ochii în lacrimi.

Într-adevăr, Adoris şi Kromia, atât de preocupaţi de pregătirea retragerii şi de drumul spre libertate, uitaseră de cei doi copii. Aceştia rămaseră dormind în cămăruţa lor din palat.

- Mă voi întoarce să-i caut! zise cu hotărâre în glas Adoris, pregătindu-se să sară din barcă în apă ca să ajungă înapoi la ţărm.

- Nu te duce singur! zise Kromia speriată de perspectiva de a-l şti întorcându-se în primejdia din cetate. Merg şi eu cu tine!

- Nu, Kromia! Nici nu te gândi să faci una ca asta! Mă voi descurca şi singur. Voi plecaţi cât mai repede la corabie.

- Are dreptate! interveni regele. Va merge doar el, iar noi îl vom aştepta aici, aproape de mal.

- Ah, dragul meu Adoris! Ai grijă să nu ţi se întâmple ceva! spuse din toată fiinţa Kromia.

Adoris se pierdu în întuneric, îndreptându-se spre cetate. Timpul trecea apăsător de încet în aşteptarea întoarcerii sale. Abia într-un târziu apăru o siluetă de undeva din întunericul malului. Era el, ţinând la piept, în fiecare braţ, câte un copil. Băieţelul cel mic dormea, fetiţa stătea lipită şi zgribulită la pieptul lui Adoris.

Kromia exaltă de bucurie văzându-l revenind teafăr şi cu cei doi copii în braţe. Nici nu aşteptă bine ca barca în care se afla să atingă malul şi sări din ea cu picioarele în apă, repezindu-se să-i îmbrăţişeze pe cei doi copii salvaţi, dar şi pe mult adoratul ei erou.

- Dragul meu Adoris, nici nu ştii câtă bucurie mi-ai făcut! Te iubesc! zise ea cu elan, luând copii din braţele lui şi aşezându-i cu grijă în barcă.

De-abia acum se puteau socoti salvaţi! Corăbiile care îi aşteptau se vedeau impunătoare nu departe, tăinuite în golful mic deasupra căruia umbreau cu siluetele lor negre un pâlc de pini.

Odată cu destrămarea cetii trecerea zidului devenise mai uşoară. Ultimii refugiaţi sosiră şi ei şi fuseseră îmbarcaţi.

Regele cu ai lui urcară deja pe corăbii. Iar Meneus, care rămăsese pe mal, a trimis poruncă printr-o călăuză, că acum puteau veni şi cei rămaşi în templul lui Poseidon. Oştenii care se mai aflau pe ziduri primiră şi ei ordin să coboare şi să vină la corăbii, dar şi să-i îndrume pe ceilalţi şi să vegheze trecerea micilor grupuri spre corăbii. Nu era timp îndeajuns ca fugarii să treacă pe la casele lor şi să-şi ia unele lucruri cu ei. Ar fi fost cu risc prea mare şi un timp pierdut. Ceaţa deja începea să dispară de peste tot, iar drumurile începeau să se lumineze.

Ca printr-o adevărată minune nimic nu tulbură trecerea refugiaţilor peste zidul cetăţii. Cetele tăcute apăreau din întuneric, înspăimântate, dar la capătul drumului bucuria fiecăruia era maximă. Cei sosiţi erau transportaţi de îndată cu bărcile la corăbii.

De la o vreme însă cele două corăbii, ticsite de lume, deveniră neîncăpătoare pentru noile cete de refugiaţi. Pentru ultimele grupuri care sosiră şi nu mai aveau loc în corăbii, Meneus, care îi întâmpina, scotea câte un pumn de galbeni din sacii pe care cei zece oşteni îi aduseseră din vistierie şi-l dăruia fiecărui refugiat în parte, rostindu-le câteva vorbe aşa cum îi poruncise chiar regele Agatos personal:

- Fiindcă nu mai este niciun pic de loc pe corăbii, regele vostru vă porunceşte să o luaţi pe ţărm ca să vă îndepărtaţi de duşmani. El vă dăruieşte acest aur ca să aveţi pentru nevoile voastre cât timp veţi fi refugiaţi, departe de casele voastre. Plecaţi cât mai repede, împrăştiaţi-vă prin păduri şi munţi, căutaţi-vă un

adăpost. Nu va trece mult timp şi regele vostru se va întoarce să vă ocârmuiască din nou!

Perşii nu sesizară fuga locuitorilor din oraşul Atalya nici când trecură ultimele cete de refugiați. Planul de ieşire din încercuire reuşise de minune!

Meneus urcă în ultima barcă, însoțit de ultimul oştean care călăuzea evadarea.

- Stăpâne! Totuşi au mai rămas în cetate cei închişi în temniță! zise oşteanul către mai marele cetății.

- De ei se vor îngriji perşii, când vor năvăli în cetate! răspunse Meneus, cu tâlc, socotind că o orânduială mai bună nici că se putea în privința celor din temniță.

44

În tabăra perşilor întunericul şi toropeala somnului apăsau chinuitor firile leneşe ale străjilor ca şi ale dobitoacelor. Doar ici-colo câte un cal priponit, trezit din somn, rodea furios zăbalele, nemulţumit de-a fi împiedicat să rătăcească în voie prin tabără, ori pe miriştile de sub zidul cetăţii.

La ceasul de miază-noapte un oştean care stătea de strajă în faţa unui cort impunător, strălucind de aur chiar şi în lumina stelelor, bătu la uşa stăpânului său:

- Stăpâne!... Stăpâne!...

Dar înăuntrul cortului era linişte desăvârşită.

- Stăpâne! Mi-ai poruncit să te trezesc la miezul-nopţii! zise din nou străjerul care bătu la uşă.

După o lungă aşteptare, o voce îi răspunse din interior:

- Cine-i acolo?

- Sunt straja măriei tale!

- Aşteaptă! îi zise aspru vocea.

Apoi cineva veni şi deschise uşa cortului:

- Intră! Te cheamă stăpânul...

Străjerul intră însoţit de cel ce-i deschisese uşa.

- Ce vrei tu? răcni la el Kirvan, nemulţumit că fusese trezit din somn.

- Stăpâne, e miezul-nopţii. Mi-aţi poruncit să vă trezesc când va fi miezul-nopţii.

- Aşa ţi-am poruncit! confirmă ursuz Kirvan. Ia stai! Cum e afară?

- Ceaţă a fost până mai adineauri, dar acum s-a cam risipit, răspunse străjerul.

- E bine! Dar străjile noastre ce fac? rosti iarăşi Kirvan.

- Fiecare la postul lui! asigură straja.

- Spune-le că porunca mea este să fie păzită straşnic cetatea, să nu fugă vreunul! rosti cu glas tare Kirvan.

- Da, prea luminate stăpâne! Aşa voi face!

- Du-te chiar acum! Şi să mă trezeşti din nou, când va fi constelaţia leului drept deasupra cortului meu!

Chiar când sosi momentul cerut străjerul bătu iarăşi la uşa cortului stăpânului său:

- Stăpâne! S-a făcut ceasul când mi-aţi poruncit să vă trezesc!

De data aceasta răspunsul veni imediat, căci însuşi Kirvan răspunse cu vocea-i tunătoare:

- Sunt treaz! Să se pregătească de atac toată suflarea din tabără, de pe uscat şi de pe corăbii!

Porunca temutului Kirvan se auzi repetată fulgerător din cort în cort, din hoardă în hoardă. O zarvă de nedescris puse stăpânire peste oştile din tabăra perşilor. Soldaţii treziţi se repeziră în grabă la sulițele, scuturile, arcurile şi tolbele cu săgeţi, ieşind în fugă din corturi.

Prinţul Kirvan ieşi echipat în mijlocul mulţimii, strunind de căpăstru armăsarul său alb, iute ca focul şi porunci:

- Chiar în această noapte va trebui să năvălim în cetatea Atalyei şi s-o cucerim definitiv, cu orice risc! Nu vă speriaţi de săgeţile şi sulițele celor din cetate, căci puţini sunt cei care au mai rămas! Şi nu uitaţi, oraşul e al vostru, puteţi lua din el tot ce doriţi, de veţi fi vrednici să-i treceţi zidurile!

Mulţimea cea mare de oşteni, plictisită de lungul asediu, chiui înfiorător de bucurie. Văzându-le marea nerăbdare, prinţul Kirvan strigă:

- Daţi năvală cu toţii asupra cetăţii!

Mulţimea turbată se puse în mişcare, precum puhoiul apelor. Apucară scări, frânghii, trunchiuri de lemn, topoare şi făclii, şi porniră în iureş spre zidul cetăţii.

Ajunseră la porțile cetății pe care bolovanii, topoarele, trunchiurile de lemn, începură să le izbească furios. Dar porțile erau solide şi nu cedară. Atunci, cei mai sprinteni şi mai nerăbdători începură să se cațere pe ziduri cu ajutorul scărilor şi a frânghiilor. Aruncau necontenit, dincolo de zidul cetății, făclii aprinse şi potop de săgeți. Primii hrăpăreți se şi aflau înăuntrul cetății.

Nu era însă uşor pentru oricine să se cațere pe zid, aşa că puhoiul cel mare de năvălitori izbea în continuare şi cu furie în porțile îndărătnice ale cetății. În sfârşit, două din ele cedară, ca prin minune, s-au deschis larg, iar cohortele de năvălitori tăbărâră furibund înăuntru, jefuind şi incendiind tot ce le ieşea în cale şi încercând să-i întreacă pe cei care le-o luaseră înainte escaladând zidurile. Urlau fioros, se călcau în picioare, trăgeau la întâmplare cu arcurile şi dădeau foc la ce apucau.

Cei mai neîndreptățiți de felul cum oştile se năpustiră să prade cetatea se considerau cei de pe corăbii. La vestea atacului, cei dintâi porniră în iureş sălbatic, cu bărci, asupra cetății. Dar atraşi de jafuri şi pârjoluri, uitară să aducă înapoi bărcile pentru cei ce rămăseseră încă pe corăbii. Aceştia urlau furioşi, văzând cum ceilalți pradă oraşul iar ei stau neputincioşi departe de țărm. Cei mai voinici dintre ei se aruncară în valuri înotând până la mal şi se năpustiră să-i întreacă în prăpăd pe cei ce ajunseseră înaintea lor.

Mulțimea de jefuitori şi devastatori, îmbătată de succes, credea că a săvârşit o faptă de glorie, nebăgând de seamă că năvăliră într-un oraş pustiu. În zarva lor furibundă, într-atât se străduiau să alerge şi să năvălească primii, să se cațere pe ziduri, că nici măcar nu au băgat de seamă că nu-i aştepta nicio primejdie de nicăieri, nu era niciun apărător pe niciunde. Totul era pustiu, numai câțiva câini şi câteva păsări fugeau din calea lor.

Abia când cetele din jurul prințului Kirvan primiră poruncă să-l găsească şi să-l aresteze pe regele Agatos şi familia acestuia, apoi să-i fie aduşi de vii în fața lui, ieşi la iveală că în oraş nu mai era nici țipenie de om şi că se luptau cu pustiul.

Cei ce-l căutau pe regele Agatos se întoarseră la prinţul Kirvan ca să-i aducă trista veste:

- Măria ta, regele Agatos e de negăsit! Şi nici ceilalţi nu mai sunt. Doar în închisoare am mai găsit câteva suflete de întemniţaţi!

- Cum? Agatos fugit?! Nu se poate! Veţi fi pedepsiţi cu toţii pentru neglijenţa voastră! Urlă cât îl ţinu gura Kirvan.

Înnebuniţi, oamenii gărzii lui Kirvan scotoceau în continuare prin întreaga cetate, sperând că îi vor descoperi pe Agatos şi pe ai lui ascunşi pe undeva. Însă concluzia care se desprindea era din ce în ce mai clară: regele şi toţi ai lui, inclusiv armata care apărase cetatea până mai ieri intrară parcă în pământ!

- Unde poate fi regele? Unde sunt învinşii noştri?! urla în disperare prinţul Kirvan.

Dar oştenii şi sfetnicii lui plecau capetele în faţa sa şi continuau să-i spună:

- Toţi locuitorii au dispărut! Regele şi familia sa sunt şi ei de negăsit!

- Vreţi să ziceţi, netrebnicilor, că au fugit? Pe unde? Iar voi ce aţi vegheat? răcnea ca un leu rănit prinţul.

Supuşii tremurau în faţa lui, nefiind în stare să mai scoată o vorbă.

- Opriţi jafurile, nemernicilor! Nu meritaţi nimic! Asta nu e victoria voastră! Încetaţi imediat jafurile. Tot ce e aici aparţine împăratului. Mergeţi de îndată şi căutaţi-l pe rege, pe mare şi pe uscat, pe oriunde ar putea fi nemernicul ăsta! porunci turbat de mânie prinţul Kirvan.

Misterul dispariţiei regelui îi năuci pe toţi. Cu toţii au sperat să intre în oraş ca învingători, cu alai şi tot ce însemna o victorie răsunătoare. Sperau să-l prindă de viu pe rege, pe toţi ceilalţi din familia lui, pe prinţeta Kromia pe care o dorea atât de mult prinţul lor. Sperau să se răzbune crunt pentru cele câteva atacuri respinse, pentru prelungirea prea mult a asediului şi pentru toţi morţii şi răniţii lor de până atunci, care nu erau deloc puţini.

- Să fie ucis orice oştean de-al nostru care va fi văzut jefuind! Să fie adus viu în faţa mea orice prizonier dacă va fi prins pe vreundeva!

Aceastea erau noile porunci ale prinţului Kirvan către nălucita sa oştire risipită prin întunericul de afară.

Dar puhoiul de jefuitori era greu de oprit. Tentaţia jafului era într-atât de mare, că nicio poruncă nu-i mai putea opri. După ce jefuiră în voie tot ce le ieşea în cale oştenii se strecurau afară din oraş, cărând în tabără şi punându-şi la adăpost poverile mari din urma jafului. Templele fuseseră despodobite, hambarele golite, palatele şi casele fuseseră prădate şi incendiate. Nu trecuse mult timp de când năvăliră, că marele oraş al lui Agatos fumega din toate părţile, trosneau peste tot flăcări, se năruia ca un munte sub vreascuri aprinse, pretutindeni se vedeau focuri şi flăcări uriaşe.

Şi astfel, întreaga strădanie şi pricepere a lui Agatos de a zidi temple şi palate a fost distrusă într-o singură noapte de poftele sălbatice ale hoardelor păgâne, lacome şi neînfrânate.

45

Marea suspina larg în miez de noapte, cu un murmur necontenit, cu valurile unduind în lumina luceferilor de pe cer. Într-o margine a nesfârşitei întinderi de ape se legănau tainic două corăbii, precum două fantome.

Dinspre mal, lângă pupa corabiei pe care se îmbarcase familia regală apăru unda unui obiect negru şi plutitor: era o barcă ce se apropia. Trăgând barca la bord, cei de pe punte se grăbiră să-i ajute să urce pe cei câțiva indivizi din ea.

- Sosit-au toți? întrebă regele aflat lângă bord.

- Da, măria ta! Suntem toți! răspunse vocea lui Meneus, cel din urmă urcat la bord.

- Atunci să pornim neîntârziat! hotărî suveranul.

Fără alte porunci şirurile de vâsle se puseră în mişcare lovind ritmic apa valurilor şi reuşind încet-încet, să urnească corăbiile din loc. Vâslaşii trudeau greu la rame, ca să împingă cele două corăbii mari şi prea încărcate, să se îndepărteze repede de maluri. Au reuşit să ajungă în largul mării de unde țărmurile se vedeau micşorându-se şi unindu-se continuu cu linia întunecată a orizontului.

La bordurile acestor corăbii fără lumini se distingeau chipurile neliniştite dar fericite ale refugiaților din Atalya, privind țintă cu toții într-acolo unde dispărea linia țărmului, cu portul împresurat de corăbiile duşmane.

Pe măsură ce fugarii îşi recunoşteau vocile unul la altul venite din întunericul de pe punți, spaimele se mai domoleau, iar spiritele tresăltau de nădejdea izbăvirii.

Kromia, încă stăpânită de emoţia primejdiilor prin care trecuse ea şi toţi cei dragi ai ei, precum şi de răcoarea şi necunoscutul întunericului, căuta în continuare ocrotire din partea lui Adoris, sprijinindu-se de braţul lui protector.

- Adoris, oare mai suntem în primejdie? îl întrebă ea încă nesigură de ce va fi în viitorul lor.

- Nu, frumoasa mea Kromia! Acum suntem în largul mării! îi răspunse Adoris, liniştind-o.

- Nici nu ştii cât de fericită sunt că suntem împreună! Ce m-aş fi făcut eu fără tine? Prin câte am mai trecut împreună!

- Aşa e! Acum poţi fi liniştită!

Recăpătându-şi încrederea şi stăpânirea de sine, s-au apropiat de bordul vasului unde regele, regina şi Meneus priveau întunericul, în acea parte în care era oraşul Atalya. Departe de tot se mai vedeau încă, vag, în întuneric, unele crâmpeie luminate - poate zidurile cetăţii, ori catargele corăbiilor duşmane.

Cum priveau ei astfel ţărmul îndepărtat, deodată Kromia exclamă:

- Priviţi acolo! Se vede o lumină puternică!

Atenţia fugarilor se aţinti într-acolo unde arăta degetul prinţesei. Într-adevăr, Kromia avea dreptate! În puterea nopţii, undeva în partea dinspre cetate, apăru o luminiţă firavă şi pâlpâitoare. Apoi sursa aceea de lumină crescu mai mult, tot mai mare, devenind din ce în ce mai vizibilă. Dar dintr-odată, pe lângă luminiţa aceea începură să răsară din întuneric alte lumini, care se înmulţiră şi deveniră vâlvătăi de focuri ameninţătoare, amestecate cu trâmbe groase de fum albicios ce se aşterneau peste cerul negru.

Izbucniră mai multe ţipete printre cei de pe punte.

- Îngrozitor! Perşii au intrat în cetate! exclamă regina cu nelinişte în glas.

- Au început să prade şi să incendieze templele şi palatele noastre! rosti Meneus, încercând să fie calm.

- Tâlharii! Cum distrug ei rodul atâtor ani de trudă! strigă regele adânc îndurerat, văzând vâlvătăile de focuri cu limbile lor amenințătoare pustiind oraşul său.

- Resemnează-te, mărite Agatos! Să ne bucurăm că am scăpat cu viață şi la momentul potrivit, împreună cu copii noştri! încercă regina să aline jalea din inima regelui.

Flăcările incendiilor creşteau necontenit, luminând țărmul şi zidurile oraşului. Chiar şi mulțimea corăbiilor duşmane se distingea bine la lumina flăcărilor roşii şi uriaşe.

- Au aflat pesemne de fuga noastră! zise Meneus către rege, înfricoşat la gândul că duşmanii ar putea să înceapă să-i urmărească pe mare cu corăbiile lor.

- Da. Cu siguranță! Ce mânios trebuie să fie Kirvan văzând că am scăpat din ghearele sale! zise regele mâhnit în continuare de soarta cetății sale.

- Crezi că era mai puțin crud dacă punea mâna pe noi? întrebă Meneus.

Regele tăcu multă vreme. Apoi zise evlavios:

- Slavă ție, Zeus, că ne-ai dat tărie să nu cedăm amenințărilor trufaşului păgân! Şi ne-ai ajutat să scăpăm teferi!

Murmurele de mulțumire adresate zeilor nu conteneau să se audă din gura celor ale căror chipuri se distingeau rugătoare pe corăbiile luminate de incendiile din depărtare.

- Crezi, mărite rege, că hoardele furiosului Kirvan se vor mulțumi doar cu jefuirea palatelor şi a templelor noastre? întrebă din nou Meneus.

- Oare îi satură vreodată ceva pe aceşti tâlhari? veni replica crudă a regelui. Cât ar mai fi vrut blestematul de Kirvan să ne prindă de vii! Mai ales pe mine şi pe copiii mei!

Privirile tuturor erau ațintite în continuare asupra vâlvătăilor de pe țărm ale flăcărilor înalte, roşii şi galbene. Unele dintre focuri se prăbuşeau, aproape să se stingă. Altele ardeau, parcă atunci aprinse, fără vreun semn să se potolească.

- Pleca-vor oare în căutarea noastră? voise regele să afle părerea lui Meneus.

- S-ar putea! Kirvan trebuie să fie turbat acum. Va da poruncă, fără îndoială, să fim căutaţi peste tot! fusese părerea lui Meneus.

Regele tăcu iarăşi preţ de câteva clipe.

- Totuşi, corăbiile lor nu s-au mişcat din port. Şi apoi, ei sunt acum preocupaţi de jaf. Puţini dintre ei ar lăsa de-o parte plăcerea jafului pentru a ne căuta pe noi orbeşte pe mare, în plină noapte! Nici măcar nu pot bănui în ce parte ne îndreptăm! zise regele.

- Dealtfel, nici nu ne-ar găsi! Cine poate găsi o corabie neluminată noaptea, pe mare? îşi dădu din nou cu părerea Meneus, din ce în ce mai optimist. Iar până în zori, vom fi deja în largul mării, departe, pierduţi printre atâtea corăbii care mişună pe mare.

În timp ce discutau astfel, un nou spectacol apăru în faţa ochilor îngroziţi ai fugarilor. Pe neaşteptate, dinspre partea de apus a oraşului, se aprinseră flăcări mari, aurii, care urcau ca nişte bârne aprinse spre cer. Jocul uriaşelor flăcări lămuri curând misterul lor:

- Au dat foc templului cel nou! Puternice Zeus, nu-i lăsa nepedepsiţi pe păgâni! strigă furios regele, cu inima-i sfâşiată de durere.

Într-adevăr, perşii dădură foc schelelor de lemn care îmbrăcau silueta templului cel mare şi încă neterminat. Flăcările roşii şi aurii ale bârnelor aprinse de pe schele luminau feeric trupul de marmură al falnicului templu. Era cu adevărat un spectacol impresionant! Cerul şi marea se luminară de tăria flăcărilor. Chiar şi regele care privea consternat grandiosul prăpăd admira flăcările arzând, ridicându-se până la cer.

Curând inima regelui prinse o nouă pâlpâire, uitând mâhnirea de care fusese cuprins până atunci. Înălţă capul sus, cu demnitate, ca în faţa unei mari revelaţii. Un gând strălucit părea că îi luminează chipul. Admirând silueta măreaţă a templului de marmură albă împodobit acum cu flăcări înalte, regele rosti măreţ:

- Aşa mi-ar fi plăcut să arate templul meu, îmbrăcat în aur şi lumină. Dar se pare că mi-au luat-o perşii înainte!...

Mai apoi, în deplina măreție a incendiului peste silueta templului, întregul eşafodaj al flăcărilor se prăbuşi, luminile se risipiră iar întunericul puse din nou stăpânire peste cetate. Un întuneric şi mai mare se aşternu deopotrivă peste port şi peste cetate, ca şi peste apele dinspre ţărmul Atalyei.

Simțind că nu ar mai exista nicio primejdie, corăbiile fugare primiră încuviințarea să-şi desfăşoare pânzele. Deveniră astfel dintr-odată uşoare şi alunecoase pe marea cea liberă.

Venise şi timpul să aprindă câteva făclii şi să lumineze punțile. Chipurile fugarilor, încă înspăimântate, începură să se lumineze, bucurându-se din suflet de izbânda evadării. Abia acum buzele tuturor începeau să murmure, cu mulțumiri aduse zeilor din înaltul Olimp, zeii lor îndurători care nu i-au lăsat pe mâna ucigaşilor şi care îi va proteja şi de acum înainte în drumul lor lung de pribegie.

Acum, pe mare, erau liberi cu adevărat, cum nu cu mult timp în urmă nu mai sperau să fie!

46

Soarele cald şi blând alina suferinţele încă vii ale fugarilor, precum o mamă bună şi milostivă. Marea, cu vârfurile valurilor sclipind pe toată întinderea ei, cu vuietul necontenit, legăna odihnitor, şoptind poveşti din tainicile împărăţii ale lui Poseidon.

Trezită sub mângâierile dulci ale razelor de soare Kromia privea cu entuziasm spectacolul mării. Era prima ei călătorie pe o corabie, departe de palatul în care se născuse. Ochii ei mari admirau cu aviditate şirul minunăţiilor mării, pe care le oferea plutirea pe ape. Îi plăcea atât de mult să urmărească valurile înalte şi rare, cu crestele lor unduioase alb-albastre, sosind necontenit din depărtările infinite ale orizontului. Peste întinderile de ape nesfârşite, lipsite de orice crâmpei de uscat, veghea cupola cerului de un albastru-pur.

Curioasă ca un copil, îi plăcea mult să privească acele fiinţe mărunte, crinii de mare, scoicile, peştii mărunţi, care se perindau necontenit pe luciul apei.

Tresări uşor atunci când văzu un peşte răpitor, destul de mare şi fioros, care zbura înalt deasupra apei oferind privirilor corpul său strălucitor, cu pieptul alb şi creasta albastră a spinării. Totul a durat doar câteva clipe, căci peştele s-a afundat în adâncul apelor. Numai undele mărunte, în cercuri, mai jucau încă în locul unde dispăruse vietatea.

Adoris retrăia şi el cu bucurie libertatea de pe ape. Surprinse însă tresărirea Kromiei, dar i se păru şi mai încântătoare în ipostaza aceea sublimă. Era atât de fericită în dorinţa ei de a vedea cât mai multe şi de a admira cu entuziasm toate frumuseţile pe care ochii ei parcă atunci născuţi cuprindeau.

Adoris îi luă mâna între ale lui şi o întrebă:

- Îţi place pe mare? E aşa cum ţi-ai închipuit-o?

- Da! Îmi place foarte mult, îi răspunse ea surâzând dulce, ca un copil recunoscător, învăluindu-l cu privirea ochilor ei în care se reflectau cerul şi marea. Da, îmi place nespus de mult! E aşa cum am visat-o întotdeauna!

- Şi care-i motivul pentru care îţi place aşa de mult? încercă Adoris să o determine să povestească mai mult.

- Fiindcă e atât de frumoasă, de proaspătă, cu toată întinderea asta de valuri albastre, cu puritatea cerului de deasupra şi cu zbaterile pânzelor de pe catarge... Îmi place mult însă şi ceea ce aşteptăm să vedem... după o aşteptare îndelungată, adică un ţărm îndepărtat cu palmieri, o cetate nouă pe o colină înaltă, un catarg alb al unei corăbii răsărind de la marginea lumii...

Adoris era fericit şi se bucura de frumoasele gânduri şi vorbe pure ale minunatei lui iubite. Priviră împreună îndelung zările şi se încălziră mult sub soarele cel dulce. Erau mângâiaţi împreună de briza mării şi de visuri frumoase. Adoris i-a propus Kromiei la un moment dat să vadă ce se mai întâmplă pe corabie.

- Chiar! Hai să vedem ce fac copiii! zise ea, parcă în acelaşi gând cu Adoris.

Îi găsiră culcaţi, sub adăpostul catargului de la proră.

- Vezi, Adoris, cât de frumos dorm ei! zise Kromia, aplecându-se asupra feţelor lor şi mângâindu-i cu candoare, încet, să nu-i trezească.

- Bieţii de ei! Ce noroc au avut că te-ai întors după ei! zise Kromia.

- Oare ce s-ar fi ales de ei dacă nu îi găseam? se întrebă Adoris, amintindu-şi momentele de atunci când s-a întors după ei în cetate.

- Vai! Nici nu pot să-mi imaginez, când mă gândesc ce s-ar fi ales de ei daca îi prindeau perşii! spuse Kromia, cutremurându-se înfiorată.

- Şi când te gândeşti că era cât pe ce să-i uităm acolo! Eram atât de preocupaţi, că şi uitasem de bieţii de ei.

- Da. Însă e meritul tău până la urmă că tu ai fost acel care ţi-ai riscat viaţa întorcându-te în cetate, ca să-i salvezi! zise Kromia, mângâindu-l şi pe iubitul ei pe obraji, aşa cum o făcuse şi cu copiii adormiţi.

Adoris, neştiind ce replică să-i dea, zise totuşi:

- Kromia! Cum aş fi putut să fac altfel? Gândeşte-te, peste ani, oricât de fericită ai fi fost, oare nu ţi s-ar fi întunecat fruntea şi nu ţi s-ar fi mâhnit inima amintindu-ţi de bieţii copilaşi rămaşi pradă mâniei duşmanilor?

- Aşa e! Ai dreptate! zise ea mângâindu-i din nou, de data asta părul buclat de pe frunte.

Pe măsură ce soarele se ridica pe cer şi căldura zilei creştea, se înteţi şi zarva pe puntea vasului. Cei doi copii, care şi-au prelungit mult somnul după tot zbuciumul din timpul nopţii, s-au trezit şi ei. Primul lucru pe care l-au făcut după ce s-au ridicat în picioare pe punte a fost acela de a-i căuta pe Kromia şi pe Adoris, pentru a primi mângâierile lor cu care începuseră să se obişnuiască şi să le dorească.

- Unde mergem noi acum? întrebă fetiţa, surprinsă de atât de neaşteptata schimbare a decorului.

- Pe mare! Nu vezi? se grăbi s-o lămurească frăţiorul ei.

- Aşa e! Călătorim departe, departe, ca în poveşti! o lămuri imediat Kromia, iar Adoris surâse şi el, mirat un pic de instinctul de marinar al micuţului băiat.

Copii se obişnuiseră să se joace şi, în cele din urmă, puseseră stăpânire pe toată puntea vasului, care începu să răsune de chiotele şi de joaca lor.

Pe la amiază se petrecu un fapt deosebit. În catul de jos al corăbiei unul din vâslaşi care asuda din greu trăgând la rame, rămase nemişcat o clipă, căutând să desluşească sunetele care veneau de pe punte. I s-a părut că aude nişte glasuri ce-i sunt cunoscute. Atunci lăsă vâslele din mâini şi, cum nu era legat cu

lanțuri așa cum se obișnuia pe mai toate corăbiile, sări de la locul lui fără ca supraveghetorul vâslașilor să aibă timp să-l oprească și dădu fuga pe puntea vasului.

Cum dădu cu ochii de cei doi copii îmbrăcați în hăinuțe frumoase și curate vâslașul îi recunoscu pe dată și, deschizând larg brațele sale mari, se năpusti asupra lor strigând:

- Copiii mei! Copiii mei cei dragi!

Iar copiii, fără a fi speriați de chipul întunecat al vâslașului, de părul lui negru și vâlvoi și de barba țepoasă, izbucniră la rândul lor într-un glas de bucurie:

- Tata! E tata!

Marinarul îi cuprinse în brațele sale cu patimă pe cei doi copii. La rândul lor copii îl înlănțuiră pe după gât, cu mâinile lor firave. Era greu de stăvilit bucuria copiilor și a bietului marinar, care nu se mai sătura îmbrățișându-i.

- Tată, de ce-ai întârziat atât de mult să vii acasă? întrebă fetița.

- Dacă ai ști, tată, ce foame ne-a fost după ce ne-ai părăsit! zise și băiatul cuibărit la pieptul părintelui regăsit.

Se-ntâmplă ca la această emoționantă regăsire să sosească chiar regele Agatos, însoțit de regina Ariadna. De bună seamă, ei aflaseră împrejurările în care dispăruse tatăl copiilor.

- Cum ai avut inimă, omule, să-ți părăsești copiii? îl luă la rost indignată, regina.

- Chiar! Ai merita să primești o sută de bice pe spinare! Sau să fii legat într-un sac și aruncat în mare! De ce-ai făcut asta? întrebă la rândul său regele, cu o privire care scăpăra de mânie.

Marinarul căzu umil în genunchi și ceru îngăduință să povestească motivul pentru care s-au întâmplat toate. Nu. Nu voise să-și părăsească nici copiii și nici nevasta, așa cum se vorbește. A fost trezit în miez de noapte de un tovarăș de-al său, vâslaș de meserie, ca și el. A fost chemat degrabă pe corabie de stăpânul său. Nu știa ce se pregătește. Ieși din casă noaptea. Abia ajunsese pe corabie, că și plecară în grabă. Muncise aprig la vâsle, toată

noaptea, biciuit necontenit de vătaful vâslaşilor. Doar a doua zi a aflat că cei de pe punte sunt nişte fugari. Prin urmare, corabia nu mai avea de gând să se întoarcă în portul Atalya care era la vremea aceea amenințat de perşi. Au înaintat disperați, prin truda lor, a vâslaşilor, căci vântul nu reuşea deloc să umfle pânzele. După multe zile chinuitoare au ajuns în portul din Rodos, unde urmau să poposească o vreme.

Însă el, disperat de soarta celor ai lui rămaşi în Atalya, nu ştia cum să facă să găsească o soluție pentru a se întoarce acasă. De bună seamă, stăpânul corabiei nu s-ar fi îndurat cu niciun chip să-i dea drumul să plece acasă. De aceea nu a suflat nicio vorbă nimănui despre intențiile sale. Într-o noapte, profitând de zarva celor ce plecau şi se întorceau de pe mal, sări în apă şi se făcu nevăzut în întuneric. A ajuns pe uscat şi a început să caute o cale de înapoiere în Atalya, la copiii şi la nevasta lui. Dar nu reuşea nicicum să găsească o corabie care să plece spre răsărit, căci toate, speriate de amenințarea perşilor, fugeau spre apus.

Într-un târziu a aflat de cele două corăbii care urmau să plece spre Atalya şi, după îndelungi stăruințe, a fost primit ca vâslaş pe una din ele. Ajungând aproape de ţărmul Atalyei, echipajele au aflat cu tristețe de soarta oraşului încercuit de pe mare şi de pe uscat de oştirile duşmane. Nu mai ştia nimic despre copiii lui dragi. Nu i-au fost luate în seamă nici rugămințile de a fi lăsat la mal să încerce să se strecoare în cetate, de teamă să nu fie prins şi să compromită planul expediției lui Craton. Şi iată, că zeii au fost buni cu el şi l-a făcut fericit acum, că şi-a găsit copiii!

Povestirea vâslaşului înduioşă pe toți cei de față. Regele îşi veni în fire cel dintâi, şi rosti:

- Bine, omule! Te voi ierta! Iar de îndată ce vom sosi în insula Rodos, vei fi eliberat din munca ta de vâslaş, ca să poți avea grijă de copiii tăi!

Vâslaşul mulțumi din tot sufletul sărind în genunchi la picioarele regelui.

Cei doi copii ascultară şi ei cu mare atenţie toate prin câte trecuse tatăl lor. Apoi, neîncetând să-l mângâie şi să-l îmbrăţişeze, au început să-i povestească cât de mult au suferit după plecarea lui, cum le-a murit mama şi cum au fost alungaţi din casa lor.

Când ajunseră la episodul salvării lor de către fiica regelui, copiii părăsiră o clipă pe tatăl lor, alintându-se în jurul Kromiei, spunând:

- Tată! Ea ne-a salvat! Şi a fost atât de bună cu noi!

Vâslaşul, mâhnit de moartea soţiei sale, era totuşi fericit văzând veselia pe chipul copiilor săi, pe care zeii i-au redat prin nemărginita lor bunătate, după atâtea zile de zbucium.

47

Zilele se succedau una după alta, calme şi netulburate de furtuni şi de primejdii noi. Razele soarelui continuau să fie calde, iar vântul plăcut al mării mângâia pânzele corăbiilor.

Regele Agatos era însă mai tot timpul gânditor, grav, privind din răstimp în răstimp într-acolo unde se pierduse la orizont ţărmul ţării peste care fusese stăpân atâta vreme. Mintea lui era frământată de planuri complicate, nutrind speranţa de a găsi sprijin printre regii şi bazileii altor tărâmuri, care să-şi unească oştirile şi să pornească într-un război decis, pentru a-i scoate pe păgâni de pe locurile sfinte pe care le-au cotropit.

Nici alţii de pe cele două corăbii nu erau prea fericiţi, căci mulţi dintre ei pierduseră în împrejurări tragice pe cei dragi ai lor, din familie sau dintre prieteni. Unii, de pildă, gândeau cu tristeţe la averile şi la casele lor arătoase rămase pradă jafului şi focului în Atalya cucerită de duşmani. Cum vor fi primiţi ei oare pe meleagurile spre care se îndreptau acum? Pentru copii şi pentru cei tineri însă, lucrurile păreau mai puţin tragice.

Mai trecură vreo zece zile de călătorie pe mare, şi iată că într-o după amiază cârmacii celor două vase anunţară vestea cea mult aşteptată că la orizontul auriu începură să se vadă ţărmurile unei insule întinse.

- Iată ţărmurile insulei Rodos! strigă cârmaciul Enea, bucuros că îşi dusese misiunea spre un atât de fericit sfârşit.

Auzind această veste îmbucurătoare călătorii celor două corăbii se adunară degrabă la borduri, scrutând cu privirile într-acolo unde arătau cârmacii.

Țărmurile albe ale insulei acoperite cu păturile verzi ale pajiştilor se apropiau repede. Începură să se vadă munții insulei, cu crestele lor stâncoase şi povârnişurile împădurite.

Apropiindu-se şi mai mult, locurile începură să-şi arate frumusețile atât de clar, întocmai ca pe un vas smălțuit: căsuțele mici şi albe, cu acoperişuri cenuşii, micuțe ca nişte jucării şi împrăştiate pe coamele şi pe la poalele dealurilor. Apoi siluetele verzi ale smochinilor singuratici străjuind câmpiile largi, bogate în grâne şi pajişti.

Mai plutiră o vreme ocolind un colț de țărm care înainta în mare. În spatele acestuia zăriră o cetate întinsă, cu ziduri umbrite de şiraguri de salcâmi şi castani zvelți. Avea porți înalte care păreau impresionante de la acea distanță dinspre mare.

- Iată cetatea din Rodos peste care domneşte regele Craton! îşi înştiință pasagerii cârmaciul Enea.

Într-adevăr, spectacolul insulei şi al cetății era minunat! Kromia, cu adevărat impresionată de priveliştea nemaipomenită din fața ochilor ei, simți o strângere de inimă contemplând cetatea străină armonios îmbinată cu peisajul insulei.

Simțind cât de încântat este Adoris revăzând acest mirific spectacol, se uită în ochii lui şi-i zise:

- Adoris! Îmi pare că-ți face multă plăcere să revezi aceste locuri! Pe când eu, mă simt atât de stingheră, atât de străină, dar plăcut impresionată de tot ce văd!

- Kromia, minune a frumuseții, rivala zeiței Afrodita! spuse el candid, cu o privire ocrotitoare. Tu eşti însăşi frumosul sublim al întregii lumi! Prin urmare, trebuie să te simți binevenită în oricare loc minunat de pe Pământ!

- De-ai şti cât de fericită mă simt că sunt alături de tine! îi spuse Kromia, mulțumită de atenția cu care el o veghea.

Cele două corăbii înaintau repede spre port, împinse de puterea vântului. Pentru a le încetini alunecarea, marinarii începură să strângă de zor pânzele neastâmpărate ale catargelor. Numai lopețile vâslelor au rămas să apropie corăbiile de țărm.

Regele Craton, care fusese înştiinţat de ivirea a două corăbii dinspre răsărit, porni cu nerăbdare spre port. Recunoscu de îndată cele două vase trimise spre Atalya în căutarea lui Adoris iar acum aştepta cu mare înfrigurare să afle de la cei întorşi rezultatul expediţiei.

Nici nu începură călătorii celor două corăbii să coboare pe mal când Craton îl şi recunoscu pe Adoris la bordul uneia dintre ele. Ar fi sărit în sus de bucurie şi s-ar fi repezit spre scumpul său prieten, pe care atâta timp îl crezu dispărut, dar care, iată, se întoarce în insulă viu şi nevătămat! Numai faptul că trebuia să-şi păstreze demnitatea de rege şi, mai ales, faptul că vedea lângă Adoris multe persoane necunoscute ce păreau a fi de rang înalt, îl opriră pe Craton să-şi stăpânească pornirea firească de a ţopăi de bucurie şi de a alerga să-şi îmbrăţişeze prietenul. Era surprins să-l vadă pe prietenul său preocupat să ajute la coborâre persoane de vază.

În sfârşit, când Adoris coborî pe uscat, ajutând o tânără tulburător de frumoasă, Craton simţi că trebuie să se stăpânească şi mai mult, să amâne momentul exuberant al îmbrăţişării vechiului său prieten.

Numai că Adoris, presimţind nerăbdarea lui Craton de a-i sări în braţe, zise cu mult tremur în glas:

- Bunul meu Craton! Nu pe mine se cade să mă saluţi mai întâi, ci pe regele Agatos în persoană, împreună cu familia sa, care din acest moment au devenit oaspeţii tăi!

Craton, uluit de rangul înalt al oaspeţilor săi, înţelese imediat gestul şi comportarea prietenului său. Semeţindu-şi chipul, pentru a-şi relua demnitatea în înfăţişare, regele Craton rosti către cei sosiţi urarea sa de bun venit:

- Slăvite rege Agatos al Atalyei! Fii binevenit ca oaspete de seamă al meu, împreună cu ai tăi! Zeii din Olimp să vă ocrotească!

Regele Agatos, căruia îi plăcură aceste cuvinte, îi răspunse la rândul lui, calm şi cu întreaga sa demnitate regească:

- Te salut, tinere şi inimosule Craton, rege al insulei Rodos, peste care a domnit cu strălucire părintele tău Glaucon! Nu-ţi fie teamă, n-am venit să-ţi cucerim ţara cu puţinii oşteni care mă însoţesc. Am venit doar să-ţi cerem adăpost o perioadă de timp, ca refugiaţi din ţara noastră cotropită de duşmanii perşi!

Craton, auzind aceste vorbe cutremurătoare din însăşi gura regelui Agatos, pe care nu putea să nu-l stimeze fiindcă însuşi prietenul său Adoris era prietenul lui de nădejte, se înclină şi zise:

- Te voi primi cu cel mai mare drag, pe tine şi pe toţi ai tăi! Vor fi cu toţii cei mai buni prieteni ai noştri! Doar dacă vei putea uita, slăvite rege, războiul nedrept pe care l-am pornit asupra ţării tale cu câţiva ani în urmă, alături de cei din Liga de la Sardes! Nu am dorit acest război! Am fost doar obligaţi de legile coaliţiei...

- Adevărat, prea dreptule Craton! Aflat-am că n-ai pornit de bună voie acest război! replică regele Agatos. Iar pentru asta, ţie şi poporului tău, îţi suntem recunoscători! Şi să nu uităm niciodată că popoarele noastre sunt de un singur sânge şi suntem neamuri din moşi şi strămoşi...

- Prin urmare, mă vei putea ierta pentru fapta mea de atunci? întrebă chipeşul şi viteazul rege al Rodosului.

- Te-am şi iertat de multă vreme! răspunse regele Agatos cu toată sinceritatea.

- Mă bucură mărinimia ta! Dar mai ales, nu ştiu cum să-ţi mulţumesc că mi l-ai adus viu şi nevătămat pe Adoris, prietenul meu cel mai bun! rosti Craton abia stăpânindu-şi emoţia şi sărind abia acum să-l îmbrăţişeze pe Adoris cu bucurie nemărginită.

- După cum vezi! zise Agatos impresionat de prietenia celor doi tineri despre care aflase multe de la Adoris.

În sfârşit, cei doi prieteni se îmbrăţişară adânc şi cu căldură, ca doi fraţi care nu s-au mai văzut de un amar de vreme.

- Ce zi mare mi-a fost dat să trăiesc astăzi! zise Craton, cel dintâi, cu inima-i palpitând de emoţie. Multă vreme mi-am pierdut speranţa să te mai revăd vreodată!...

- Şi eu m-am îndoit de multe ori că voi mai ajunge vreodată să te reîntâlnesc! răspunse Adoris, privindu-l adânc şi cu seninătate în ochi.

Când îl văzu pe Enea, cârmaciul cel de ispravă al său, care şi-a dus cu succes la îndeplinire misiunea încredințată, Adoris îi zise lui Craton:

- Acest bătrân inimos, Enea, a fost ca un al doilea părinte pentru mine! Fără el şi fără ajutorul lui n-am fi putut să ne salvăm din ghearele perşilor care tocmai ne pregăteau sfârşitul!

Bucuria reîntâlnirii celor doi prieteni era entuziasmantă pentru toată lumea.

- Craton! Nu ştiu în ce cuvinte şi în ce fel ar trebui să-ți prezint nemăsurata candoare şi strălucire a iubitei mele Kromia, fiica regelui Agatos, şi a reginei şi fiicelor sale! începu Adoris prezentările celorlalți.

- Tocmai de aceea vă poftesc să intrați în umilul meu palat, ca să ne cunoaştem mai bine! rosti Craton, arătând oaspeților cetatea sa de scaun. Ard de nerăbdare să aflu toate întâmplările prin care ați trecut!

Kromia, care avusese o oarecare strângere de inimă când păşi pe insulă, acum era liniştită, surâzând prietenoasă şi simțind căldura cu care mărinimosul rege Craton şi locuitorii insulei i-au întâmpinat, mai întâi pe Adoris, apoi întreaga suită a tatălui ei. Încurajată de prietenia emoționantă dintre cei doi tineri, Kromia i se adresă lui Craton:

- Nu ştiu cum să-ți mulțumim pentru această deosebită primire pe care ne-ați făcut-o, pentru prietenia şi devotamentul pe care le împărtăşiți pentru iubitul meu Adoris şi pentru noi toți!

- Mă bucură nespus mulțumirile tale! Trebuie să ştii însă că şi el mi-a salvat cândva viața, chiar acolo pe țărmul Atalyei, iar un rodosian nu uită asta niciodată! dădu Craton, cu respectul cuvenit, răspunsul său frumoasei tinere din fața sa pe care prietenul său Adoris nu o mai desprindea din mână.

Pe măsură ce călătorii celor două vase coborau din corăbii şi mulţimea curioşilor de pe insulă sporea, zarva generală crescuse pe ţărm. Urările de bun venit, întrebările şi povestirile se înmulţiră, ceea ce făcea ca buna dispoziţie şi speranţele refugiaţilor atalyeni să reînvie.

- Oaspeţii să fie primiţi în palatele şi în casele noastre şi să fie ospătaţi aşa cum se cuvine! hotărî Craton, văzând că forfota care nu mai contenea şi vrând să-şi conducă oaspeţii în interiorul cetăţii sale.

Şi astfel, la întinsele ospeţe oferite de regele Craton, prin saloane, prin grădinile umbrite de chiparoşi şi castani, s-au încins discuţii aprinse, fără sfârşit, în care s-au povestit şi răspovestit toate întâmplările şi suferinţele prin care trecuseră refugiaţii din Atalya. Pe obrajii unora dintre cei care ascultau curgeau lacrimi, de emoţie şi de compătimire.

Şi au mai fost repovestite de-a fir-a-păr toate întâmplările când în Ahora cetăţii lui Craton năvăli Amfion, unchiul lui Craton, însoţit de glasurile gălăgioase a puzderiei fiilor şi fiicelor sale, vesele şi guralive. Iar de fiecare dată când se sfârşea o poveste, ascultătorii retrăiau bucuria amănuntelor savuroase din ea, a reuşitelor, şi nu mai conteneau să-l laude pe Adoris şi pe vrednicul cârmaci Enea.

Craton, care trăia şi el o zi nespus de fericită, era totuşi uimit de comportarea lui Adoris, care acorda atâta atenţie frumoasei prinţese pe care, de bună seamă, credea că o iubea şi o adora nespus de mult. Ar fi vrut, poate, ca Adoris să stea mai mult de vorbă cu el, să se sfătuiască şi să se bucure împreună la petreceri, ca doi buni prieteni ce erau. Dar în faţa frumuseţii şi delicateţii acelui chip, trebuia să îl înţeleagă mai mult pe Adoris şi să-l ierte.

În timpul bogatului ospăţ care s-a prelungit până târziu în noapte, ochii înflăcăraţi ai Artemei, fiica cea mare a regelui Agatos, prinţesă la fel de veselă şi frumoasă ca şi Kromia, urmăreau insistent chipul fascinant, statura şi trăsăturile de faraon

ale enigmaticului Craton. Părea vrăjită cu totul de tânărul rege şi parcă se topea după chipul lui. Însă Craton, deşi i-a surprins destul de des privirea ei îndrăzneaţă şi duioasă, ofta încă îndurerat, cu inima şi gândurile răscolite de amintiri triste de demult...

Oaspeţii se simţeau cum nu se putea mai bine în primitoarea cetate din Rodos. Au fost omeneşte găzduiţi, iar localnicii i-au făcut să uite repede suferinţele prin care au trecut.

La câteva zile după aceea lui Adoris i s-a făcut dintr-odată dor de Atena. Dorul a început să-l bântuie şi să se întetească în fiecare zi, mai ales că şi Kromia i-a spus în mai multe rânduri că ar trebui să-şi continuie într-o bună zi călătoria sa spre apus, până în cetatea Atenei. Şi ea era dornică să-i cunoască patria iubitului ei, mai ales că auzise multe lucruri deosebite despre oraşul Atena şi era nerăbdătoare să-l cunoască Şi, spre surprinderea generală, însuşi regele Agatos ar fi vrut să-şi continue călătoria, nerăbdător şi el să ajungă în Atena, de unde să-şi ducă la îndeplinire planurile sale măreţe de recucerire a ţării sale pierdute.

Craton, care-ar fi fost bucuros să-l aibă pe Adoris şi pe regele Agatos oaspeţi pentru multă vreme, înţelegea graba lor de a pleca spre marele oraş al lumii. A promis, totuşi, cu multă generozitate, că acelora din suita regelui Agatos care doresc să rămână pe insula le va dărui pământ şi materiale ca să-şi poată zidi case şi să-şi facă un rost.

Propunerea lui Craton a fost bine primită de însuşi regele Agatos. Câţiva chiar îşi exprimaseră opţiunea de a rămâne pe insulă, îndeobşte negustorii şi mulţi dintre cei săraci. Dar cei mai mulţi, oştenii mai ales, s-au decis să-l însoţească pe rege oriunde acesta s-ar duce în peregrinările sale.

Cei doi regi hotărâră ca vâslaşul cel bărbos, cu cei doi copii ai săi, să primească o căsuţă şi un mic ogor, undeva în apropierea cetăţii, ca în acest fel tatăl să-şi poată creşte copiii fără a mai fi nevoit să cutreiere mările.

48

Începuse o dimineață senină, îmbietoare, când oaspeții lui Craton şi-au luau rămas bun şi s-au urcat la bordul elegantelor corăbii oferite spre a-i duce la Atena. Ziua aceea, la fel şi zilele care urmară, au fost nespus de frumoase, pătrunse de o lumină nouă, pură, ca seninul curat al depărtărilor. Briza mării, uşoară, adia mângâietoare, umflând pânzele albe şi zvelte ale corăbiilor ce lunecau lin, ca lebede semețe pe apele sclipitoare.

Pluteau călătorind mereu spre apus, admirând ostroave paşnice care le trimiteau salutul lor cu căldură. Erau nenumărate ostroave, întinse şi verzi, cu cetăți albe zidite pe crestele stâncilor. Sau ostroave mici, acoperite cu ierburi galbene, pe care rătăceau în voie turme de capre.

Nici marea nu mai era pustie. Era cutreierată în lung şi în lat de multe corăbii, grăbite să atingă depărtările, ori nerăbdătoare să se întoarcă acasă, străduindu-se, toate, să îmbogățească ori să ruineze pe stăpânii lor.

Călătoria părea atât de deosebită, chiar şi pentru Adoris şi pentru cei din anturajul regelui Agatos, care mai călătoriseră de multe ori pe mare. De pe bordul corăbiilor scrutau feeria mării, urmărind nostalgic cu privirea orizontul nemărginit.

Kromia era entuziasmată şi emoționată de frumusețile de excepție pe care le întâlnea la tot pasul. Capul ei frumos, cu părul negru şi strălucitor mângâindu-i umerii, se sprijinea mai tot timpul pe pieptul sau pe brațele lui Adoris. Cât de pură părea marea cu valurile albastre ori verzi, vuind adormitor şi cerul senin şi cristalin cu reflexe verzui la orizont, de acolo de unde răsar, ca în poveşti,

trunchiurile înalte ale chiparoşilor, dezvăluind tainele ostroavelor necunoscute.

Adoris, admirând chipul acoperit de fericire al frumoasei Kromia, retrăia şi el cu mare emoţie apropierea de casă. Scruta depărtările cu inima strînsă şi cu nerăbdare. Toate îi păreau atât de familiare, atât de primitoare, şi totuşi scăldate într-o lumină atât de neobişnuită. Plecase din Atena ca aventurier şi se întoarcea după câţiva ani ca erou şi ca prieten al multor lumi pe care le cunoscuse, dar şi ca îndrăgostit care îşi găsise în drumurile sale necunoscute aleasa inimii sale şi o purta tot timpul cu el ca pe un giuvaer.

Îşi simţea inima cuprinsă de fiorii plăcuţi ai aducerilor aminte. Recunoştea zborul vesel al rândunelelor de mare jucându-se pe crestele valurilor. Şi apa mării, şi vietăţile din adâncurile ei începeau să-i fie cunoscute. Îi părea cunoscut şi vântul ce începu să adie dinspre Corint, acel vânt aducător de zile luminoase şi clare, precum o cupă de cristal.

Zărind una din multele corăbii de pe întinsul apelor, Adoris tresări: Hei! Vere Orestes! Mă recunoşti? Sunt Adoris, vărul tău! Unde pleci tocmai acum când eu mă întorc acasă?

Corabia lui Orestes însă trecu grăbită departe de ei, pesemne mult prea departe ca vărul său să-l poată auzi. Curând, foarte curând, ar trebui să apară la orizont pământul sfânt al Atenei. Nu se zăreşte încă? Întârzie el să-l întâmpine? Puţină răbdare, Adoris! Curând vei revedea chipul strălucit al patriei tale!

Ah! Iată minunea! S-au îndurat, în sfârşit, zeii Olimpului de sufletul meu rătăcitor? Zăresc, colo departe, spre miază-noapte, piscurile albe ale muntelui Parnas, scânteind luminate de soare! Şi, iată, încep să zăresc panglica şerpuitoare, lucioasă şi albă a ţărmurilor din Pireu!

Apropie-te, pământ drag! Apropie-te! Apropie-te, casă părintească! Ah! Iată! Acum zăresc Acropole strălucind deasupra oraşului! Ce minunăţie! Te salut, semeaţă zidire, albă şi încântătoare mândrie a atenienilor!

Cât de mult vă îndrăgesc poteci domoale ce urcați încet spre culmile oraşului, printre zidurile cele mari! Aud şi sunetele tălăngilor de la turmele de oi adăpostite de umbra zidurilor! Ce întinerit îmi pare portul, cu căsuțele lui albe aşezate în trepte de-a lungul teraselor țărmului!

Aud şi sunetele atât de limpezi şi plăcute ale flautelor, venind de pe plajele însorite, închinate valurilor de o inimă simțitoare şi gingaşă!

Iar sus, acolo, în cetatea Atenei, negreşit, mă aşteaptă cei dragi. Poseidon, tu zeu al mărilor, zoreşte corabia, căci ard de nerăbdare să-mi revăd părinții şi locurile în care am copilărit!

Fremătând de nerăbdare şi fericire, Adoris privea în ochii nespus de dragi ai Kromiei şi gândea cu glas tare. Lumina ochilor ei atât de enigmatică, chipul ei de zeiță a frumuseții, cu obrajii îmbujorați de emoție reflectau puritatea cerului senin şi frăgezimea pajiştilor verzi. Era atât de fericită, avea atâta încredere în viitorul ei alături de Adoris!

Scrutând minunile oferite privirilor, vedea totul într-o lumină atât de nouă, atât de caldă, cum nu şi-ar fi putut închipui vreodată. Ce albe erau coloanele şi acoperişurile palatelor ce se întrevedeau printre coloanele verzi ale chiparoşilor! Parcă străluceau ca poleite cu aur! Ce curioase erau casele cele nenumărate, risipite pe povârnişurile colinelor, înălțându-se în trepte spre Acropole! Ce albastre i se păreau valurile care scăldau stâncile albe ale țărmurilor!

Ochii ei mari, adânci, tulburători şi visători, concentrând toate frumusețile din jur, pătrundeau dincolo de linia orizontului, atingând cupola curată a cerului. Îşi închipuia un vis care s-o poarte acolo sus, în munții din lăcaşul zeilor. De acolo să coboare agale, pe o pajişte verde, admirând pădurile de cedri şi coloanele templelor de marmură. Apoi, braț la braț cu Adoris - alesul inimii ei, cel mândru precum Apollo în ținută de prinț - să coboare distinsă treptele albe, de marmură pură, până în Agora, piața cea mândră a cetății. Şi toate privirile ateniencelor oacheşe s-o

urmărească când trece frumoasă, îmbrăcată în veşmânt alb diafan, purtând diademă cu briliante pe frunte, generoasă şi cea mai adorată în mulţimea rafinată şi elegantă a anticei lumi!

*

Corăbiile se îndreptau încet şi liniştit spre ţărm, făcându-şi loc printre nenumărate alte vase din port. Regele Agatos veni mai aproape de Adoris şi Kromia şi le cuprinse la amândoi mâinile în mâinile sale, admirând împreună spectacolul oraşului ce se desfăşura pe înălţimi.

Sosi în rând cu ei şi regina Ariadna. Pentru moment uitaseră cu toţii nefericirea izgonirii din Atalya. Erau visători, fericiţi şi se bucurau că au ajuns cu bine pe ţărmul Atenei - sfânta cetate, măreaţă şi ocrotitoare.

49

ODĂ PĂRINTELUI CU INIMA DE AUR

În timp ce soarele blând şi cald al Eladei revarsă candidele sale raze peste ţărmul mării,
În timp ce valurile argintii clipocesc legănând corăbiile…
În portul Pireu, un bătrân singuratic scrutează întinderile pustii ale mării,
Veghind neclintit pe-o colină stâncoasă, ce străjuie ţărmul…
Şi nu s-ar îndura să lase locul de veghe nici când apune soarele,
Şi nu l-ar părăsi nici noaptea, de n-ar veni să-l ia acasă rudele, fără voia lui…
Bietul bătrân se întoarce îndârjit să vegheze, dis-de-dimineaţă, în fiecare zi,
Cu aceeaşi neclintită răbdare chiar dacă vremea e bună sau rea!...
Cine eşti tu, bătrân nemângâiat, ce înduri atâta suferinţă, întristat,
Ce regreţi, cu lacrimi amare, când soarele se îndreaptă spre apus,
Dar pentru care neclintita veghe e mai sfântă decât tihna trupului său?...
Este Atridas, armatorul cetăţii Atena, tatăl rătăcitorului Adoris,
Pe care nemiloasa soartă l-a pedepsit atât de crunt!…
Umilind trufia acestui falnic cetăţean din cea mai măreaţă cetate a Eladei
Căruia odinioară, chiar şi duşmanii îi rosteau numele în şoaptă!...
Haină şi neîndurătoare Soartă! De ce ai umilit într-atât inima unui părinte,
Răpindu-i din căminul familiei pe fiul cel nespus de iubit…

Punând în capul copilului drag ideea neroadă de a fugi pe mare,
În taină, într-o noapte plină de mister, aşa cum pleacă pe mare tâlharii…
Şi-n locul chipului cel drag al băiatului, împodobit cu plete frumoase,
Cu care atât se mândrea bătrânul tată, adorându-şi moştenitorul...
Lăsat-ai priveliştea mării pustii, ce-şi mână fără rost valurile reci,
Pe care ochii bătrânului le cercetează avid în fiecare clipă,
Vărsând necontenit lacrimi amare ce-i brăzdează faţa cuprinsă în mâini!...
Soartă haină şi mincinoasă! Tu care zilnic îl amăgeşti pe bătrân
Făcându-l să spere că poate va veni vestea mângâietoare...
Dar tu îl minţi fără ruşine pe nefericitul om,
Făcându-l să tresalte la ivirea vreunui catarg din necuprinsul mării
Şi-l faci să se repeadă cu speranţă spre port când corabia ajunge la mal...
Dar nimeni dintre truditorii mării n-aduce vestea ce-atât o adastă
Şi inima mai mult i-o-ntuneci şi-l faci să urce iarăşi pe colina pietroasă,
De pe care îndureratul tată continuă să vegheze!...
Sărmanul bătrân! Nu-l mai mângâie nici sfaturile prietenilor, nici consolările rudelor...
Nu mai ia în seamă nici măcar insistentele sfaturi de resemnare ale soţiei sale,
Grijulie şi simţitoare, Andromaca, cea care atât de mult îl răsfăţase pe Adoris…
Şi care încearcă zadarnic, de ani, să-şi potolească jalea de mamă,
Dar care nu-l uită nici pe Atridas, implorându-l să vină acasă,
Să nu răcească stând zilnic pe ţărm în bătaia vijeliilor mării...
Atridas însă e surd la stăruinţe, căci pentru el, mai presus de orice,
Este imaginea frumosului său copil dispărut pe întinderile mării...
Şi pe care aprigul său dor şi adânca nerăbdare,

Îl îndeamnă întruna s-aştepte, plin de speranţe, să-l vadă întorcându-se acasă...
Oh! Soartă! Cum de l-ai furat tu din căminul atât de fericit
Pe singurul copil mult îndrăgit căruia i se făceau toate dorinţele?
Şi ce cumplită veste căzuse, în casa părinţilor a doua zi
Când aflară de fuga nechibzuită, pe mare, a lui Adoris!
Veste mai rea decât dacă un foc ar fi pârjolit corăbiile din Pireu!
Şi nu te-ai îndurat, pizmaşă Soartă, s-aduci o veste mai bună,
Când Atridas poruncise să plece pe mare corăbiile şi cercetaşii
Să-l afle de îndată pe Adoris şi să-l aducă acasă...
Dar care umblat-au zadarnic, pierzând de pomană vremea,
Şi se întorceau în port mai triste de cum plecaseră
Neputând niciuna să-i afle pe fugari!
Şi sporit-ai apoi şi mai tare disperarea şi umilinţa nefericitului Atridas
Când se întoarseră-n cetate gălăgioasele cete ale lui Aias...
Cei ce dădură bir cu fugiţii când Adoris se ataca insula Rodos
Şi netoţii râdeau şi cleveteau nesăbuinţa lui Adoris,
Pe când ei rătăciseră şi chefuiseră în voie îndelung prin ostroave!
Atridas, aflând motivul pentru care fugise Adoris de-acasă,
Trimise degrabă la regele Glaucon corăbii şi multe daruri
Să-l implore să ierte nebunia fiului său, să-l răscumpere de se poate...
Dar corăbiile se întorseseră iarăşi, triste, căci până ajunseră în cetatea Rodos,
Adoris plecase pe mare, pentru al însoţi pe Craton,
În alte vâltori nebune, de-a cuceri cetatea regelui Agatos...
Atridas fusese lovit şi mai crunt la întoarcerea solilor trimişi în Atalya,
Când vestea lor a fost că nimeni în cetate nu ştie ceva de Adoris!
Pesemne, bietul de el, pierise în luptă, nerecunoscut de nimeni,
Precum sfârşesc miile de oşteni trimişi în vâltorile bătăliei...
Căci regele Agatos, de-ar fi fost viu Adoris, s-ar fi înduplecat,
Şi-ar fi înapoiat părintelui său copilul rătăcitor...

Bietul Atridas, cu inima-i lovită din toate părţile, cum lovesc valurile
O stâncă în mijlocul mării, se înverşună împotriva nedreptei Soarte..
Şi tot mai spera ca zeii să înfăptuiască o minune,
Şi nu se putea resemna nicicum să-l creadă pierit pe Adoris!
Cu ochii lui înroşiţi de lacrimi, cu părul cărunt
Veghea fără istovire orice mişcare pe mare în nesfârşitele-i prefaceri
Aşteptând vestea milostivă venită de la orizontul mării
Care să prefacă în ruşine flecărelile celor ce se bucurau de nenorocirea lui
Şi care să-i bucure inima neclintită în dragostea lui pentru copilul pierdut.

*

Tu, chip de tată, cu faţa arsă de soare şi de asprimea brizei mării,
Neclintit în credinţă, inimă preacinstită, pentru care toate sunt mai prejos
Decât chipul fiului tău drag ce-ţi încânta cu inocenţă privirea!...
Tu, ce pândeşti necontenit dansul catargelor pe orizontul mărilor
Tu, ce ai învins proorocirile rele şi furtunile aspre dinspre mare!
Ridică-te cu evlavie pe pietrele stâncii ce-ţi strălucesc
Sub picioare ca un piedestal de marmură...
Îndreaptă-ţi privirea spre largul orizont al mării,
Pentru a vedea o minune, cu chipul alb şi strălucitor
Ce se apropie falnic, inundând totul în splendoarea ei pură
Şi se îndreaptă triumfal spre portul ţărmului tău!
Umple-ţi de bucurie inima ce-ţi tresaltă de emoţie
Deşi slăbită-i de lacrimi şi aşteptare!
Întinde-ţi braţele şi aleargă spre ţărm să îmbrăţişezi pe noii sosiţi!
Strânge cu dragostea-ţi părintească nestăvilită
Umerii cei dragi ai lui Adoris, copilul tău iubit

Ce se întoarce teafăr la tine!
Admiră frumusețea şi gingăşia fără seamăn a Kromiei,
A celei pe care zeița Afrodita ți-a dăruit-o ca noră!
Uită durerea, îndreaptă-ți chipul, dă glas mărinimiei
Şi faimei tale de altădată...
Pentru a fi la înălțime să oferi înaltă cinstire şi adăpost
Slăvitului rege Agatos, frumoasei regine Ariadna şi copiilor lor
Aşa cum se cuvine înaltului lor rang regesc!
Iar tu, Atridas, fii fericit, cum alții pe lume n-au fost
Căci tu, suflet sublim, părinte mărinimos şi statornic, le meriți din plin!

EPILOG

Nu a trecut mult timp de la emoționanta întâmplare de pe pământul luminoasei Elade, şi iată că a venit ziua în care a fost pregătită cea mai strălucită nuntă din câte s-au pomenit în faimoasa cetate Atena, nuntă cu cei mai puri dintre miri: Adoris şi Kromia. La nunta lor sosiră atâția regi şi regine, îmbrăcați în aur şi purpură, atâția prinți şi prințese chipeşi şi eleganți, că nicicând cetatea Atena nu a cunoscut clipe mai înălțătoare.

După nuntă Adoris şi Kromia, fericiți din cale adară şi strălucind în frumusețea chipurilor şi în noblețea spiritului lor, au plecat adesea în lungi călătorii pe mare, poposind pe multe ostroave minunate. Dar cel mai adesea, în călătoriile lor pline de poezie şi farmec poposeau în cetatea lui Craton din Rodos.

Craton se bucura nespus de fiecare dată revăzându-i, îi îmbrățişa şi îi primea cu fastul ce li se cuvine doar regilor. În acest timp regina Ariadna, împreună cu Andromaca - mama lui Adoris şi cu Dinona - mama lui Craton, au încercat îndelung să-l convingă pe Craton s-o uite pe Danae cea blondă şi cu ochii verzi care nu mai era de multă vreme în lumea viilor, şi s-o îndrăgească în schimb pe frumoasa Artema, fiica regelui Agatos. Dar pe Craton cu greu îl putea convinge cineva sau ceva anume ca s-o uite pe Danae. Tot ce s-a reuşit până la urmă a fost doar promisiunea lui, smulsă din cauză că i s-a cerut insistent să dea cetății Rodos un moştenitor, că se va mai gândi.

Zeii din înaltul Olimp au decis repede ca regele Agatos, sprijinit de puternicul armator Atridas şi de mai marii cetății Atena, să-şi poată recuceri tronul şi strălucirea domniei sale în cetatea Atalyei, după care nu încetase nicio clipă să suspine în timpul

şederii în capitala Eladei. Astfel că regele Agatos îşi reluă domnia plină de măreție, reuşind să-şi redobândească puterea şi mijloacele pentru desăvârşirea frumoaselor sale visuri ca ziditor de palate şi temple.

După multă vreme - obosit de fericire, bogăție şi de mulțimea anilor - slăvitul rege Agatos s-a stins din viață. În ceasul sfârşitului, însă, şi-a chemat la căpătâi copiii, soția şi pe toți cei dragi şi şi-a exprimat dorința ca Adoris să-l urmeze la tron, cel pe care întreaga familie regală, precum şi întregul popor al Atalyei îl iubeau din toată inima.

Şi astfel, Adoris, alături de Kromia, preafrumoasa lui soție, domniră îndelung în strălucire şi fericire, realizând multe fapte demne de legende şi de toată lauda, construind şi ei noi temple şi palate neîntrecute în frumusețe.

- SFÂRŞIT -